horia creangă

crezul simplității

SIMETRIA

Militza Sion

CREZUL SIMPLITĂȚII

HORIA CREANGĂ

1892-1943

Catalogul expoziției comemorative 1892-2012
MNAR Sălile Cretzulescu

Februarie-Aprilie 2012

Cartea a apărut cu sprijinul Ordinului Arhitecților din România - OAR, cu fonduri din taxa pentru Timbrul Arhitecturii

CREZUL SIMPLITĂȚII

HORIA CREANGĂ

1892-1943

Militza Sion

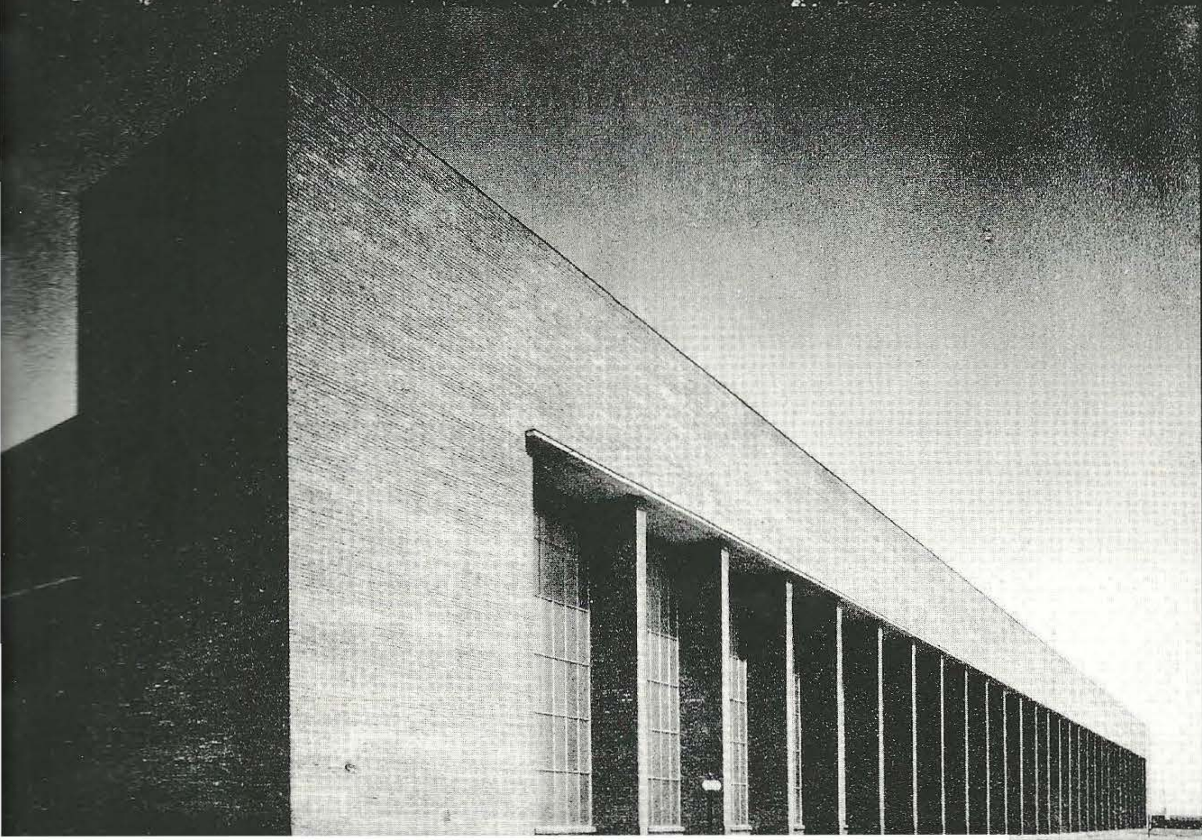

SIMETRIA

București, 2012

Autor:	MILITZA SION
Colaboratori :	EMMA PARLAC, IRINA PATRULIUS, RĂZVAN LUSCOV, ALEXANDRU DAVID, EMIL RETEGAN, IULIUS RĂDULESCU
Concepție grafică expoziție, catalog și texte:	MILITZA SION
Procesare calculator panouri expoziție:	EMMA PARLAC, MATEI SION, ALEXANDRU DAVID
Fotografii de epocă:	Arhiva Malaxa - IULIUS RĂDULESCU
	Arhiva U.A.R. - LUMINIȚA MACHEDON
	Arhiva personală - NICOLAE LASCU
	Arhiva familiei - COSTIN MIHĂIESCU-CREANGĂ
Fotografii actuale:	MILITZA SION, MATEI SION, RĂZVAN LUSCOV
Coperta, afiș:	RĂZVAN LUSCOV
Tehnoredactare catalog:	VIOLETA DOBRA
Editor catalog:	MIRELA DUCULESCU
Traducere / English version:	ALISTAIR IAN BLYTH RUXANDRA BAKER

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
SION, MILITZA
Horia Creangă : 1892-1943 : crezul simplității / Militza Sion. - București : Simetria, 2012
ISBN 978-973-1872-24-7

72(498) Creangă,H.

© Editura SIMETRIA 2012

ISBN: 978-973-1872-24-7

Toate drepturile rezervate. Nici o parte din această publicație nu poate fi reprodusă, stocată sau transmisă prin orice mijloace de natură electronică, mecanică, de copiere, înregistrare sau alte forme, fără permisiunea prealabilă a editurii.

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise, without prior permission from the publishing house.

Cuprins

Cuvânt înainte - Militza Sion	7
Crezul simplităţii	9
1. Introducere	**10**
Rădăcini	11
Avangarda	13
Le Corbusier	17
Mies van der Rohe	18
Frank Lloyd Wright	20
Minimalism	22
G.M. Cantacuzino - Citat, „Simetria" 1943	24
2. Începuturi 1927 - 1930	**26**
Vila Groza, Deva, 1927	27
Imobilul Pop şi Gheorghiu, 1929, Bucureşti	28
Vila Medrea, 1929, Bucureşti	30
Imobilul ARO, 1929-31, Bucureşti	32
3. 1930 - 1940 - Vile Bucureşti	**35**
Miclescu, 1930	36
Bunescu, 1932	40
Dulfu, 1933	46
Cantacuzino, 1934	48
Dumitrescu, 1935	50
Constantinescu, 1932; Dumitrescu, 1935	51
Casa Mateescu, 1937	52
Locuinţe ieftine Bucureşti - Vatra Luminoasă	54
Vile Predeal - Vila Savu, 1937	57
4. 1930 - 1940 - Imobile cu multe apartamente	**59**
Imobilul Davidoglu, 1932, Bucureşti	60
Imobilul Nedioglu, 1935-36, Bucureşti	60
Imobilul Barbu Dimitrescu, 1933, Bucureşti	60
Imobilul Ottulescu, 1935-36, Bucureşti	62
Imobilul Malaxa-Burileanu, 1935-37, Bucureşti	64
ARO Palace, 1937-38, Bucureşti	68
5. Alte programe	**71**
Halele Obor, 1937-43, Bucureşti	72
Uzinele Malaxa, 1928-40, Bucureşti	76
Hotel ARO, Braşov, 1937-38	86
Expoziţii - Parcul Herăstrău, 1939, Bucureşti	90
6. Sfârşit	**91**
Arhitecţi contemporani cu Creangă în România	92
Tradiţie	94
Brâncuşi	96
Damian	98
Sfârşit	100
Cronologie - Irina Patrulius	102
Cronologia lucrărilor - Alexandru David, Militza Sion	133
Document inedit	149
Bibliografie	151

Contents

Foreword - Militza Sion	7
The Credo of Simplicity	9
1. Introduction	**10**
The Roots	11
The Avant-garde	13
Le Corbusier	17
Mies van der Rohe	18
Frank Lloyd Wright	20
Minimalism	22
G.M. Cantacuzino - quotation, "Simetria" 1943	24
2. The Beginnings 1927 - 1930	**26**
Groza Villa, Deva, 1927	27
Pop & Gheorghiu Building, 1929, Bucharest	28
Medrea Villa, 1929, Bucharest	30
ARO Building, 1929 - 1931, Bucharest	32
3. 1930 - 1940 - Villas in Bucharest	**35**
Miclescu, 1930	36
Bunescu, 1932	40
Dulfu, 1933	46
Cantacuzino, 1934	48
Dumitrescu, 1935	50
Constantinescu, 1932; Dumitrescu, 1935	51
Mateescu House, 1937	52
Low cost homes in Bucharest - Vatra Luminoasă	54
Villas in Predeal - Savu Villa, 1937	57
4. 1930 - 1940 - Apartment buildings	**59**
Davidoglu apartment building, 1932, Bucharest	60
Nedioglu apartment building, 1935-36, Bucharest	60
Barbu Dimitrescu apartment building, 1933, Bucharest	60
Ottulescu apartment building, 1935-36, Bucharest	62
Malaxa-Burileanu apartment building, 1935-37, Bucharest	64
ARO Palace, 1937-38, Bucharest	68
5. Other Programs	**71**
Obor covered markets, 1937-43, Bucharest	72
Malaxa Factories, 1928-40, Bucharest	76
ARO Hotel in Braşov, 1937-38	86
Exhibitions - Herăstrău Park, 1939, Bucharest	90
6. The End	**91**
Creangă's Contemporary Architects in Romania	92
Tradition	94
Brâncuşi	96
Damian	98
The End	100
Chronology - Irina Patrulius	117
Chronology of Works - Alexandru David, Militza Sion	133

Cuvânt înainte

Ne-am propus să înfățişăm cât mai sugestiv, în cât mai puține imagini și cuvinte, opera lui Horia Crengă, o prezență unică în arhitectura anilor 1930 - 1940 în România.
A avut o carieră scurtă, din 1927 până în anul 1943, timp în care a abordat cu profesionalism exemplar, programe variate, de la locuințe, clădiri sociale, culturale, la arhitectură industrială.
Trecerea timpului schimbă percepția unor valori consacrate. Trăim o epocă a demitizării - lumea noastră pare că nu are nevoie de modele, este sieși suficientă.
Azi se poate ridica întrebarea de către noile generații, asupra aportului concret al unui arhitect ca Horia Creangă, aparținând unei zone periferice, la arhitectura modernă interbelică, în comparație cu un Le Corbusier sau cu alți corifei ai avangardei europene.
Această întrebare este în parte îndreptățită ca o necesitate de reconsiderare permanentă a valorilor moștenite, dar pe de altă parte are la bază complexul micii culturi care ignoră caracterul de unicitate a fenomenului cultural, chiar dacă are aparența unui reflex al mișcării „la centru".
Creangă a fost un creator autentic, născut, nu făcut, cu rădăcini adânci în tradițiile locului originar și, în același timp, cu o mare capacitate de asimilare a noutăților timpului său. Aceste calități i-au permis să exprime în arhitectură o relație între particular și universal proprie adevăratei arte, fapt ce conferă operei sale o valoare perenă. Horia Creangă ne-a dat o lecție pe care puțini dintre noi ne-am însușit-o - aceea a exprimării esențialului; este ceea ce, în primul rând, trebuie să căutăm în opera lui.
Au existat două manifestări importante despre Horia Creangă: o monografie cuprinzătoare publicată în anul 1980 de arhitectul Radu Patrulius și o mare expoziție comemorativă însoțită de un catalog al tuturor lucrărilor sale, în 1992.
După douăzeci de ani de la acest eveniment, vrem să îi aducem opera din nou în atenția publicului, într-un mod de abordare diferit de cele precedente.
Expoziția nu are un caracter analitic, de studiu, ci mai degrabă unul cinematografic, un scurt metraj - o succesiune de imagini ale celor mai importante lucrări în ordine cronologică, care evidențiază stilul său: concizie, puritate, economie de mijloace artistice, frumusețe ca expresie a măsurii și a echilibrului.
Concepția grafică a expoziției a avut la bază compoziția liberă, cu posibilități superioare de expresie, față de o tramă repetitivă ce conduce în multe cazuri la un mecanicism străin compunerii artistice.
Catalogul conține panourile expuse și în plus unele detalii și informații pe contrapagini.
Textul bilingv este prezent doar în catalog.
Regretăm faptul că nu am avut posibilitatea să folosim imagini de calitate ale pieselor originale, arhiva arhitectului fiind dispărută în cea mai mare parte în urma expoziției comemorative din 1992.

Doresc să mulțumesc celor care și-au dedicat o parte din timpul lor acestui proiect cultural, colegilor mei, arhitecții: Emma Pârlac, Irina Patrulius, Răzvan Luscov, Alexandru David și Emil Retegan.
Am trăit cu toții o experiență minunată, evadând într-o lume de mare puritate și armonie - lumea arhitecturii lui Horia Creangă.
Ordinul Arhitecților din România este finanțatorul acestui proiect cultural. Uniunea Arhitecților a sprijinit realizarea filmului documentar și prezentarea pieselor originale, rămase din arhiva arhitectului. Le mulțumim pentru sprijinul acordat.
Mulțumiri speciale Muzeului Național de Artă al României care a avut înțelegerea și bunăvoința să găzduiască expoziția într-un spațiu pe măsura evenimentului - sălile Cretzulescu.
Mulțumim colegilor arhitecți:
Iulius Rădulescu, pentru bogata documentație de arhivă a Uzinelor Malaxa.
Gruia Hilohi, pentru materialul fotografic de epocă, precum și recent privind hotelul ARO Brașov.
Maria Nacu și Edmund Olsevski, pentru ajutorul colegial oferit la informarea asupra istoriei hotelului ARO Brașov.

Suntem recunoscători doamnei Ariadna Avram și familiei Baciu pentru permisiunea de a cerceta și fotografia interioarele vilelor Bunescu din alea Alexandru nr. 12 și Miclescu din str. Paris nr. 56.
Mulțumim de asemeni doamnei Michaela Macovei, pentru informațiile privind vila Dumitrescu din str. Finlanda nr. 9, precum și domnului Dan Petrescu, pentru acordul de a fotografia interioare și exterioare ale vilei din strada Liviu Rebreanu nr. 21 din Predeal.
Doamnei Ana Lupaș, pentru amabilitatea de a ne pune la dispoziție corespondența dintre Horia Creangă și bunicul său, istoricul Ioan Lupaș.
Doamnei arhitect Irina Patrulius pentru bunăvoința de a ne oferi spre expunere cele câteva originale din arhiva Creangă rămase în posesia sa și câteva fotografii.
Domnului arhitect Nicolae Lascu și doamnei arhitect Luminița Machedon, le mulțumim pentru imaginile din arhivele personale.
Domnului Costin Mihăiescu, nepotul lui Horia Creangă, îi mulțumim pentru materialul documentar inedit din arhiva familiei .

Înclin să cred că admirația entuziastă, pe care personalitatea lui Horia Creangă mi-a stârnit-o încă din anii tinereții, nu alterează caracterul obiectiv al unui asemenea demers.
Drumul rămâne deschis pentru reconsiderări, interpretări, dezvăluiri, căci subiectul e bogat și va continua mai departe să captiveze atenția.
Dorim ca acest proiect cultural să aducă o nouă confirmare a rolului de seamă pe care Horia Creangă l-a avut în afirmarea arhitecturii moderne în România.

Arhitect Militza Sion
București, ianuarie 2012

Foreword

As suggestively as possible and in as few words and images as possible, we have set out to portray the work of Horia Creangă, a unique figure in Romanian architecture of the 1930s and 40s.
His career was short, lasting from 1927 to 1943, during which he tackled various types of building with exemplary professionalism, from homes and social and cultural structures to industrial architecture.
The passage of time alters the perception of established values. We are living in an age that demolishes myths: it seems that our world has no need of models; it is sufficient unto itself.
Today, new generations might ask what concrete contribution to interwar modern architecture an architect such as Horia Creangă, who came from a peripheral region, made in comparison with a Le Corbusier or other leading figures of the European avant-garde.
This question is partly justified in terms of the need permanently to revaluate our heritage, but on the other hand it is also rooted in the complex of a small culture which ignores its cultural uniqueness, even if this seems to reflect a tendency to move "toward the centre".
Creangă was an authentic creator, born not made, with deep roots in the traditions of his native place and at the same time possessed of a large capacity to assimilate the novelties of his time. These qualities allowed him to express in architecture the relationship between the particular and the universal, which is specific to authentic art and confers upon his work perennial value.
Horia Creangă gave us a lesson that few among us have grasped. That lesson is to express the essential, and this is what we must above all seek in his work.
There have been two major events dedicated to Horia Creangă: the first was a comprehensive monograph, published by architect Radu Patrulius in 1980, and the second a commemorative exhibition in 1992, accompanied by a catalogue of all Creangă's works.
Twenty years after this second event, we wish to bring Creangă's work to the public's attention once more, using an approach different from that taken hitherto.
The exhibition is not analytic or scholarly in nature, but rather cinematographic; it is a short film consisting of a series of images of Creangă's most important works in chronological order and highlighting his style, in other words: concision, purity, economy of artistic means, and beauty as an expression of measure and balance.
The exhibition's graphic concept is based on freehand composition, with its greater opportunities for expression in comparison with a repetitive texture that in many cases leads to something mechanical and alien to artistic composition.
The catalogue contains the panels exhibited and in addition provides details and information on the facing pages.
The bilingual version of the text is presented in the catalogue only.
We regret that we have been unable to use quality images of the original items, as the greater part of the architect's archive was lost after the commemorative exhibition of 1992.

I would like to thank those who devoted a part of their time to this cultural project, my fellow architects Emma Pârlac, Irina Patrulius, Răzvan Luscov, Alexandru David, and Emil Retegan.
It was a wonderful experience for all of us, an escape into a world of great purity and harmony – the world of the architecture of Horia Creangă.

The Order of Romanian Architects funded this cultural project, and the Union of Architects the documentary film. We thank them for their support.

Special thanks to the Romanian National Museum of Art, which had the understanding and goodwill to host the exhibition in a space worthy of the event: the Cretzulescu Rooms.

Thanks to fellow architects:
Iulius Rădulescu for the rich archive materials on the Malaxa Factories;
Gruia Hilohi for the period and recent photographic materials related to the ARO Hotel in Brașov;
Maria Nacu and Edmund Olsevski for their collegial help in providing information about the ARO Hotel in Brașov.
We are grateful to Mrs Ariadna Avram and the Baciu family for their permission to examine and photograph the interiors of the Bunescu Villa at no. 12, Aleea Alexandru and the Miclescu Villa at no. 56, Paris Street.
We should also like to thank Mrs Michaela Macovei for the information she provided on the Dumitrescu Villa at no. 9, Finlanda Street;
Mrs Ana Lupaș for her kindness in placing at our disposal the correspondence between Horia Creangă and her grandfather, historian Ioan Lupaș;
Mr Nicolae Lascu, architect, and Mrs Luminița Machedon, architect, for the images from their personal archive;
and Mr Costin Mihăiescu, Horia Creangă's grandson, for the unpublished materials from the family archive.

I am inclined to believe that the enthusiastic admiration which Horia Creangă has inspired in me since my youth does not affect the objectivity of this endeavour.

The road remains open for re-assessments, interpretations, and revelations, as the subject is rich and will continue to fascinate.

It is our wish that this cultural project will bring fresh confirmation of the outstanding role that Horia Creangă played in advancing modern architecture in Romania.

Architect Militza Sion
Bucharest, January 2012

„... În ce constă arhitectura nouă?
În primul rând simplitate, volume proporționate și tranșante în spațiu, linii drepte, suprafețe fără podoabe inutile...
Această arhitectură permite să se dezvolte strada și orașul în același cadru de simplitate."

Horia Creangă - Anarhia stilurilor și arta viitorului 1935

The Credo of Simplicity

"... Of what does the new architecture consist?
In the first place, simplicity, bold well-proportioned volumes in space, straight lines, surfaces without pointless ornamentation...
This architecture allows the street and the city to develop within the same framework of simplicity."
Horia Creangă - The Anarchy of Styles and the Art of the Future, 1935

CREZUL SIMPLITĂȚII

HORIA CREANGĂ

1892-1943

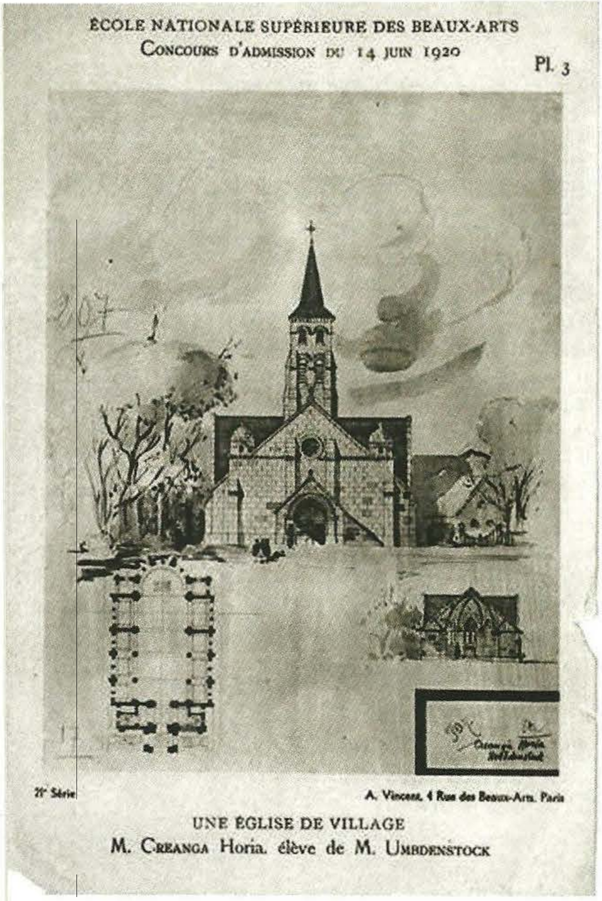

Horia Creangă student la Paris, 1920
Student in Paris, 1920

Proba la concursul de admitere
la Şcoala Superioară de Arte Frumoase
de la Paris 1920
Project test for admission
to the Superior School of Fine Arts
in Paris in 1920

AVANGARDA

The Avant-garde
1900 - 1919
Revolutions and wars change the face of Europe
The first decades of the twentieth century were enlivened by a great upsurge in the figurative arts, closely followed by a search for solutions of form, content and technique to match the architecture of the future. After the First World War and his release as a prisoner of war, Horia Creangă went to study in Paris, where he had the opportunity to make contact with the movement to renew the arts and architecture.

Bauhaus
1919-1933
Weimar-Dessau-BerlinThe university founded by Walter Gropius in Weimar in 1919 exerted a great influence over modern architecture worldwide, thanks to the proclamation of the unity of the arts and technology in the built object and a new status for the crafts and applied arts.

De la stânga la dreapta / From left to right:
Josef Albers, Hinnerk Scheper, Georg Muche, Laszlo Moholy-Nagy, Herbert Bayer, Joost Schmidt, Walter Gropius, Marcel Breuer, Wassily Kandinsky, Paul Klee, Lyonel Feininger, Gunta Stolzl, Oskar Schlemmer

Moholy-Nagy

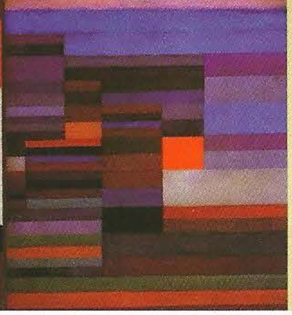
Paul Klee

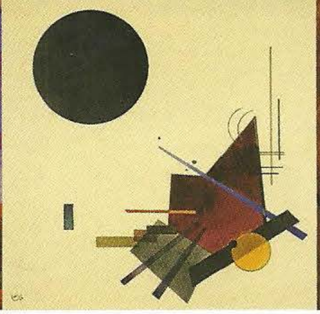
Wassily Kandinsky

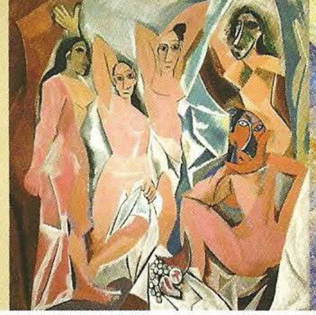
Pablo Picasso

Umberto Boccioni

1900 -1919
REVOLUȚII ŞI RĂZBOAIE SCHIMBĂ FAȚA EUROPEI

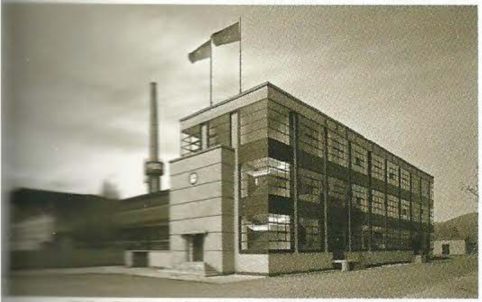
Walter Gropius - Fabrica Fagus - Alfeld an der Leine, 1910 - 1925

Robert Mallet Stevens - Vila Noailles - Hyères, 1928

Gerrit Rietveld - Casa Schröder, Utrecht, 1923

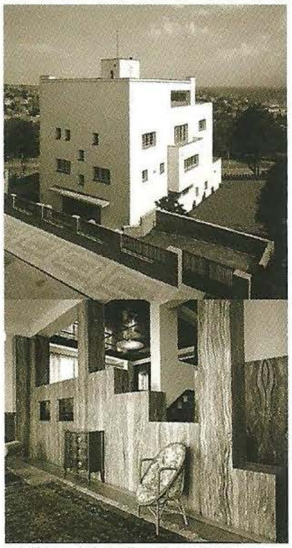
Adolf Loos - Vila Müller - Praga, 1928

Auguste Perret - Imobil de locuințe - Paris, 1903

Auguste Perret - Le Raincy - Biserica Notre Dame, 1923

Peter Behrens - Fabrica de turbine AEG - Berlin, 1908 - 1909

Adolf Loos - Casa Tristan Tzara - Paris, 1926

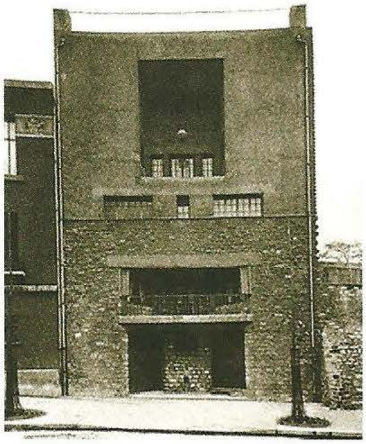

Walter Gropius Bauhaus Dessau 1925-1926

Primele decenii ale secolului XX sunt animate de o mare efervescență pentru reformarea artelor figurative, urmată îndeaproape de căutarea unor soluții de conținut, formale şi tehnice care să corespundă arhitecturii viitorului.

După terminarea războiului şi eliberarea sa din prizonierat, Horia Creangă ajunge pentru studii la Paris, unde are prilejul să vină în contact cu mişcarea de înnoire a artelor şi arhitecturii.

BAUHAUS
1919-1933
WEIMAR-DESSAU-BERLIN

Universitate fondată de Walter Gropius la Weimar în 1919, a exercitat o mare influență asupra arhitecturii moderne în lume, prin proclamarea unității artelor şi tehnicii în obiectul construit, a unui nou statut al meseriilor şi artelor aplicate.

Marianne Brandt, 1927

Wilhelm Wagenfeld, 1924

Mies van der Rohe, 1927

Peter Keler, 1922

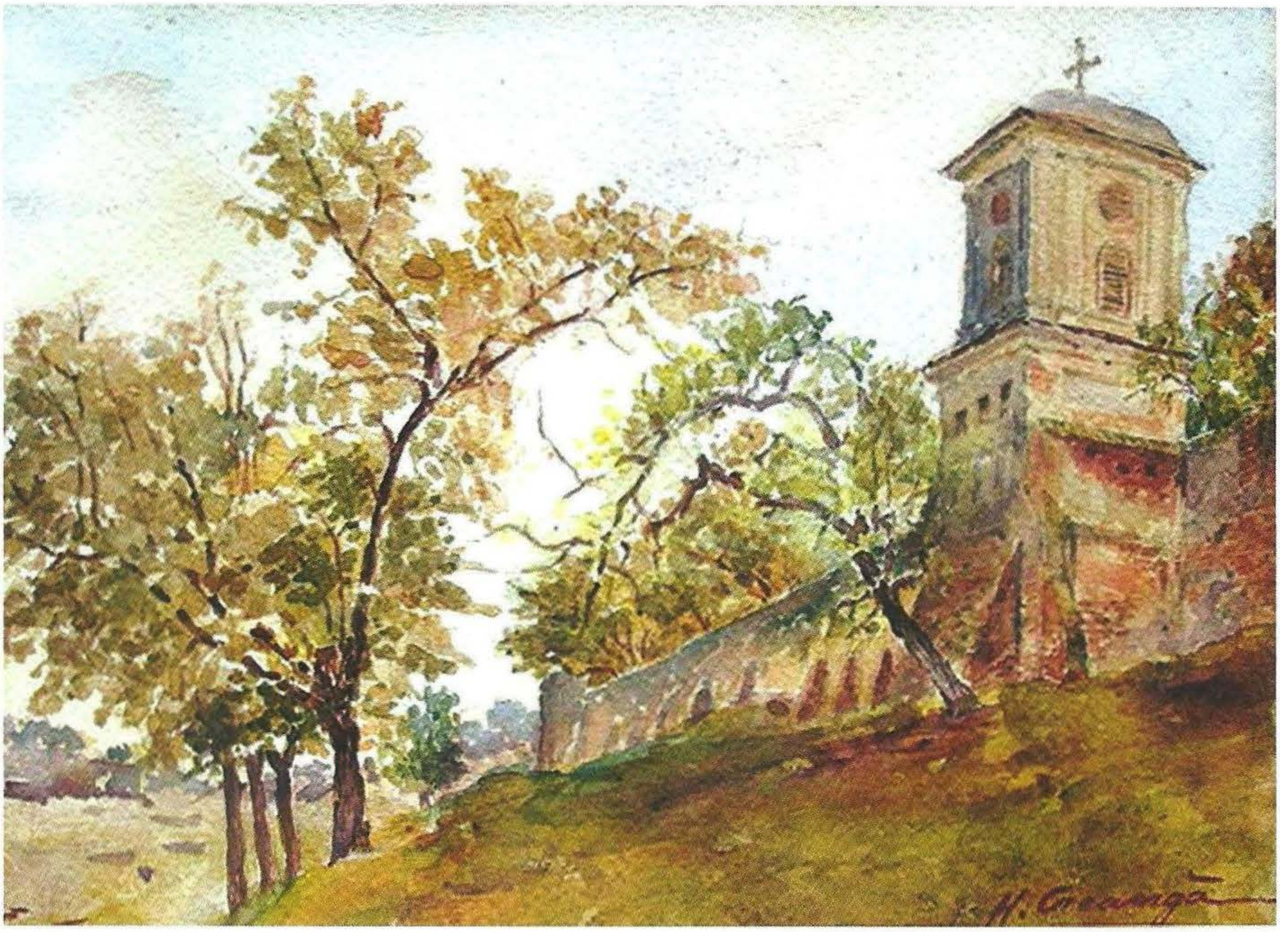

Acuarele din colecția COSTIN MIHĂESCU-CREANGĂ
Water-colors from the Costin Mihăescu-Creangă Collection

The watercolours from the group exhibition (Lucia Dumbrăveanu, Horia Creangă, Catul Bogdan, et al.) of summer 1919 at the Romanian Athenaeum, whose sale raised enough money for the sea voyage from Constanța to Marseilles and thence by train to Paris, where they began their studies at the École des Beaux Arts.

Acuarele din expoziția de grup (Lucia Dumbrăveanu, Horia Creangă, Catul Bogdan și alții) din vara lui 1919 de la Ateneul Român, a căror vânzare le-a dat posibilitatea obținerii sumei pentru drum - biletul pe vaporul românesc Constanța - Marsilia, și mai departe cu trenul la Paris, unde în toamnă au început studiile la École des Beaux Arts.

Acuarele din colecția COSTIN MIHĂESCU-CREANGĂ
Water-colors from the Costin Mihăescu-Creangă Collection

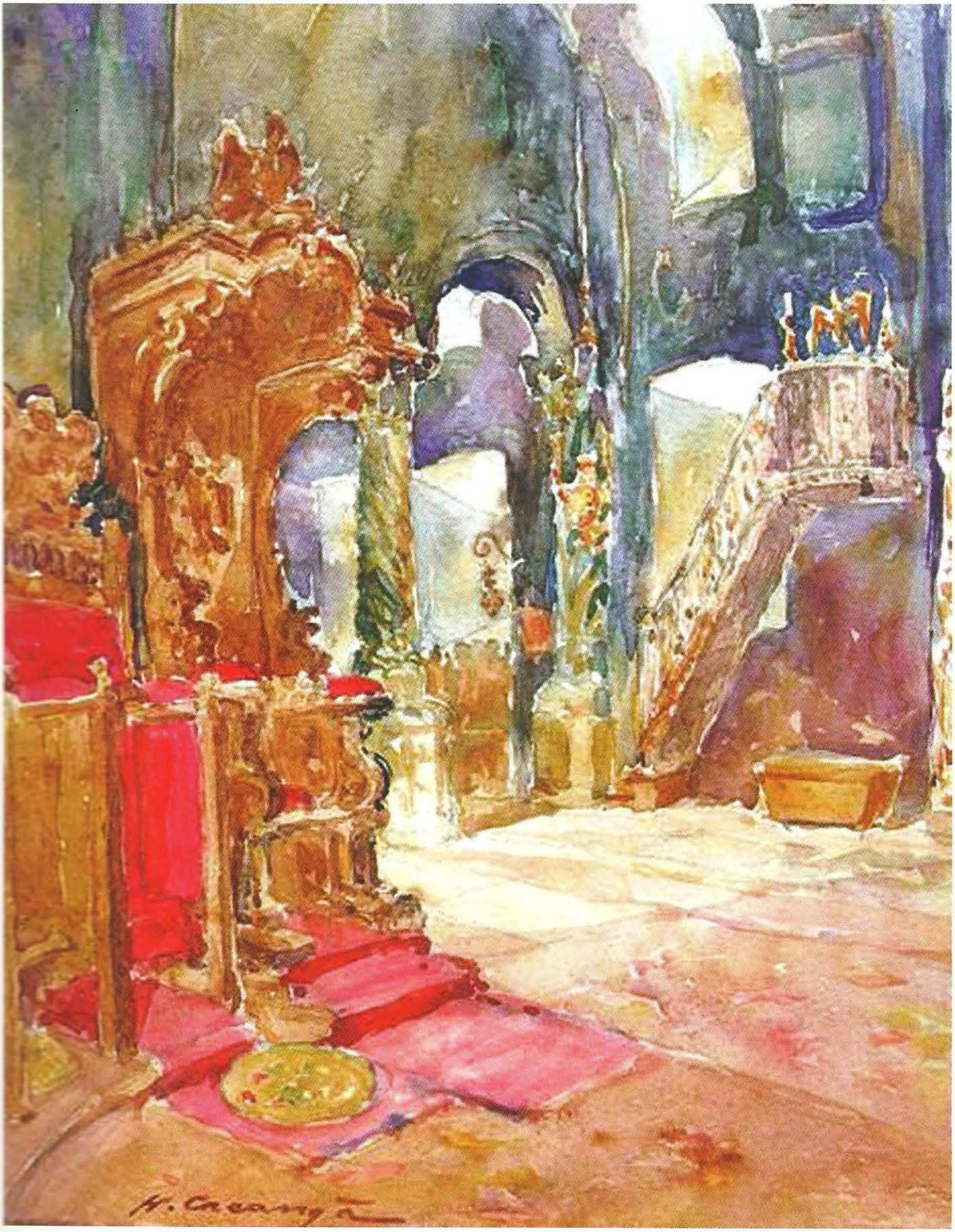

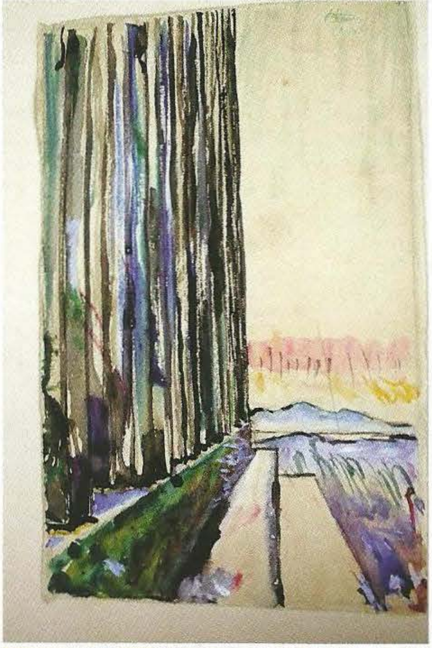

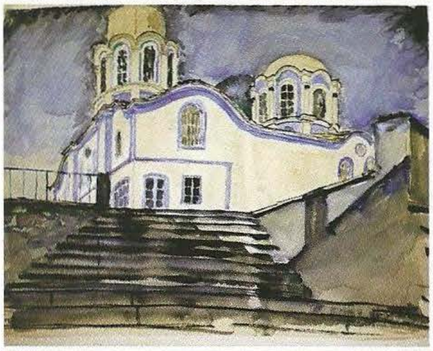

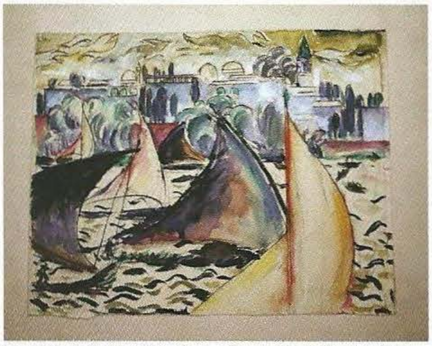

Fundația Le Corbusier - Paris - Desene de călătorie, 1911
Le Corbusier Foundation - Paris - Journey drawings, 1911

Le Corbusier

In 1926, Le Corbusier formulated his five points of modern architecture based on individual and collective experience accumulated in the first two decades of the twentieth century.

These principles lead to the total liberation of architectural creation through:

- Adoption of the open plan/dissociation of functional compartments from structure
- Free façades, unconditioned by structural elements
- Interiors that can communicate with exteriors
- Unhindered views of the horizon through window friezes
- Efficient use of the space below the building and of flat roofs

Although a convinced adept of modern architecture, Horia Creangă embraced its principles with moderation and common sense. He did not risk an avant-garde architecture unsuited to its context: he responded to the technical and material conditions of the Romania of the time, which differed from those of the heavily industrialised countries of Western Europe.

Șantier Palatul A.S.E. - București, 1926
A.S.E. Palace under construction - Bucarest, 1926

Vila Savoye, Poisy 1928-1931

LE CORBUSIER, în 1926 formulează cele cinci principii ale arhitecturii moderne bazate pe experienţa individuală şi de grup, cumulată în primele două decenii ale secolului XX. Acestea conduc la eliberarea totală a creaţiei arhitecturale prin:

- adoptarea planului liber - disocierea compartimentărilor funcţionale de structură;
- faţade libere, necondiţionate de elemente structurale;
- posibilitatea de comunicare a interiorului cu exteriorul şi perceperea neîngrădită a orizontului, prin friza de ferestre;
- folosirea eficientă a spaţiului de sub construcţie şi a teraselor.

Vila La Roche, Paris 1923

Pavilion Suisse, Paris 1930

Vila Stein, Garches 1927

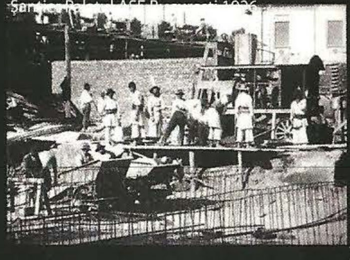

Şantier Palatul ASE Bucureşti 1936

Horia Creangă, deşi adeptul convins al arhitecturii moderne, cu bunul său simţ, **îmbrăţişează principiile** ei cu moderaţie. El nu a riscat o arhitectură de avangardă **neadaptată locului**: a răspuns condiţiilor tehnice şi materiale ale României acelor ani, **diferite de ale ţărilor** puternic industrializate ale Europei occidentale .

Frank Lloyd Wright
In North America, the works of Frank Lloyd Wright anticipated the modern European movement in architecture. The originality of his buildings, inspired by place and local traditions, constituted an alternative to the consequences of the schematising, uniform international style in architecture.

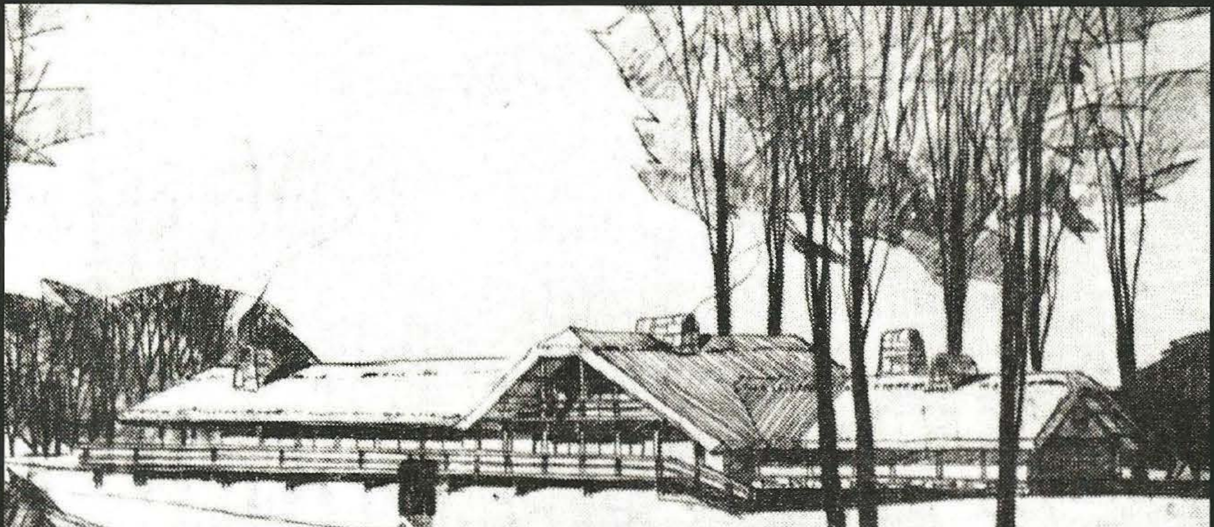

Casa de vânătoare Jucica, 1938
Jucica Hunting House, 1938

Horia Creangă identified spiritually with the architecture of prairie houses, which are overwhelmingly dominated by the line of the horizon, and it is thus that the influence of the great American architect can be felt in some of his works.

The Pescăruș Restaurant on the shore of Lake Herăstrău is remarkable for its use of a single material in both the interior and exterior: wood.
Likewise, the Savu Villa in Predeal is a successful modern interpretation of the traditional architecture specific to România's mountainous regions.

Casa Robie - Chicago, 1908

Casa Martin Darwin - Buffalo, 1904

FRANK LLOYD WRIGHT

Pe continentul american, anticipă mişcarea modernă europeană în arhitectură. Originalitatea operelor sale, inspirate de loc şi tradiţiile lui, constituie o alternativă la consecinţele stilului internaţional de schematizare, de uniformizare a arhitecturii.

"Casa de la cascadă", 1936 / The "Falling Water" House, 1936

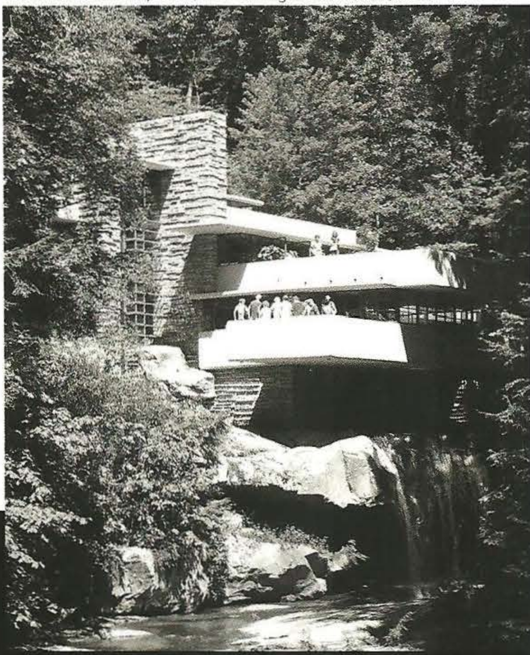

Horia Creangă se regăseşte în arhitectura caselor preeriei dominată de prezenţa copleşitoare a orizontalei, şi, fără a se putea vorbi de o influenţă directă, incompatibilă cu puternica sa personalitate, în unele lucrări se simte spiritul marelui maestru american.

Restaurantul Pescăruş, pe malul lacului Herăstrău, e o lucrare remarcabilă, prin folosirea unui material unic la interior şi exterior.
De asemenea, vila Savu din Predeal este un exemplu reuşit de interpretare modernă a arhitecturii tradiţionale, specifică zonelor montane valahe.

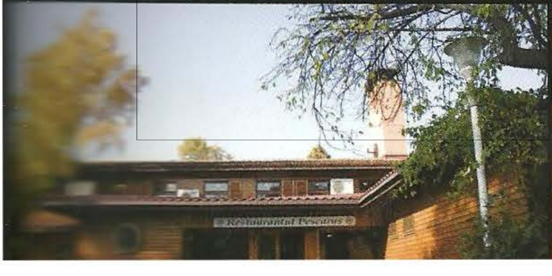

MINIMALISM

In the second half of the twentieth century, the aspiration toward simplicity gave rise to a minimalist architecture rich in nuances, defined by the character of individual architects, the context of place, and the technical performances of the moment.

Luis Barragan - Casa arhitectului Mexico City, 1947
- The Architect House in Mexico City

Aspirația către „simplitate" generează în a doua jumătate a secolului XX, o arhitectură minimalistă cu o bogăție de nuanțe determinată de personalitatea autorilor, contextul „locului" și performanțele tehnice ale momentului.

Ricardo Legoretta - Sediul Televiziunii Mexico, 1998
- Television Headquarters Mexico

Alvaro Siza - Pavilionul Portugaliei, Lisabona, 1995 -1998
- Portugal's Pavillion Lisbon

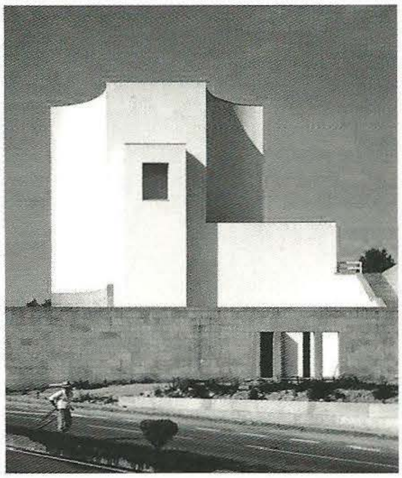

Alvaro Siza - Facultatea de Arhitecură, Porto, 1987 - 1993
- The Faculty of Architecture, Porto

Rafael Moneo - Extinderea Muzeului Prado, Madrid, 1996 - 2001
- Extension of the Prado Museum

Rafael Moneo - Primăria Murcia, 1991 - 1998
Murcia City Hall, 1991 - 1998

Rafael Moneo - Auditoriu, San Sebastian, Spania, 1999 / Auditorium

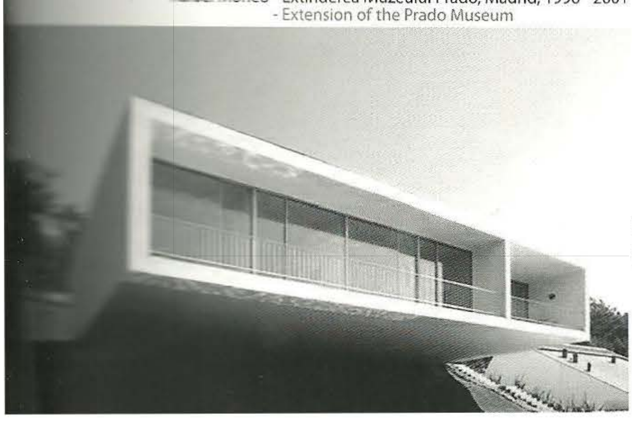

Eduardo Souto de Moura
Locuința Cascais
Portugalia

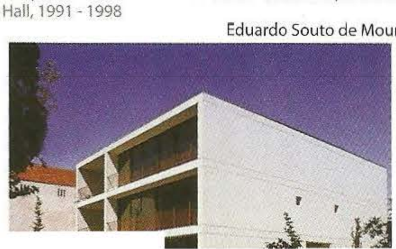

Eduardo Souto de Moura
Locuințe în Porto
Portugalia, 1990
Houses in Porto

Eduardo Souto de Moura - Locuința Braga / Braga House

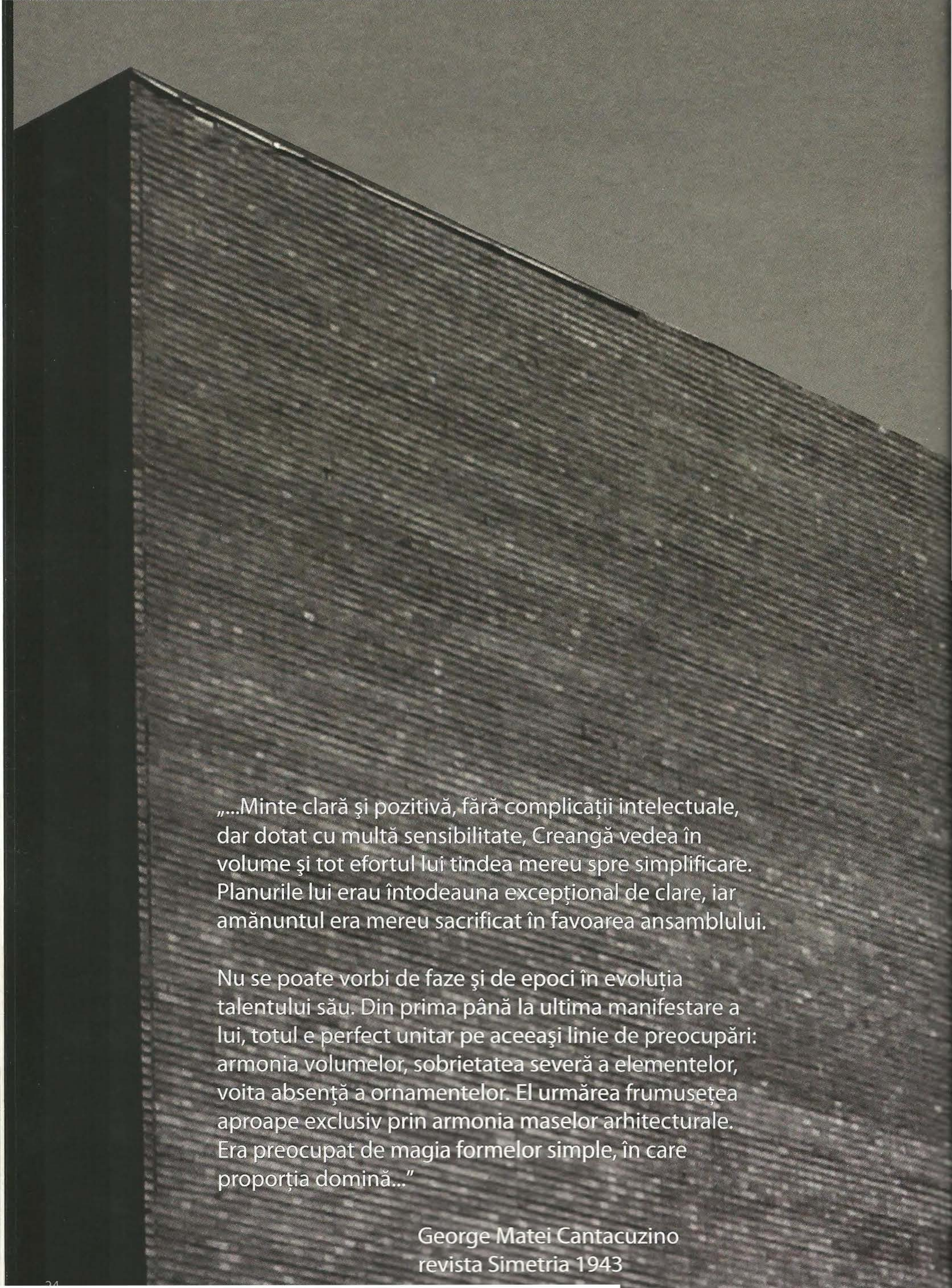

„...Minte clară şi pozitivă, fără complicaţii intelectuale, dar dotat cu multă sensibilitate, Creangă vedea în volume şi tot efortul lui tindea mereu spre simplificare. Planurile lui erau întodeauna excepţional de clare, iar amănuntul era mereu sacrificat în favoarea ansamblului.

Nu se poate vorbi de faze şi de epoci în evoluţia talentului său. Din prima până la ultima manifestare a lui, totul e perfect unitar pe aceeaşi linie de preocupări: armonia volumelor, sobrietatea severă a elementelor, voita absenţă a ornamentelor. El urmărea frumuseţea aproape exclusiv prin armonia maselor arhitecturale. Era preocupat de magia formelor simple, în care proporţia domină..."

George Matei Cantacuzino
revista Simetria 1943

"A lucid and positive mind, without intellectualising complications, but endowed with great sensibility, Creangă saw in terms of volumes and his entire effort always moved in the direction of simplification.
His plans were always exceptionally clear, and the detail was always sacrificed for the sake of the whole.
It is not possible to speak of phases and periods in the evolution of his talent. From his first to his last work, everything is perfectly unitary and moves along the same line of concerns: harmony of volumes, severe sobriety of features, and deliberate absence of ornament. He pursued beauty almost exclusively through the harmony of architectural masses.
He was concerned with the magic of simple forms, in which proportion is dominant..."

George Matei Cantacuzino
Simetria magazine, 1943

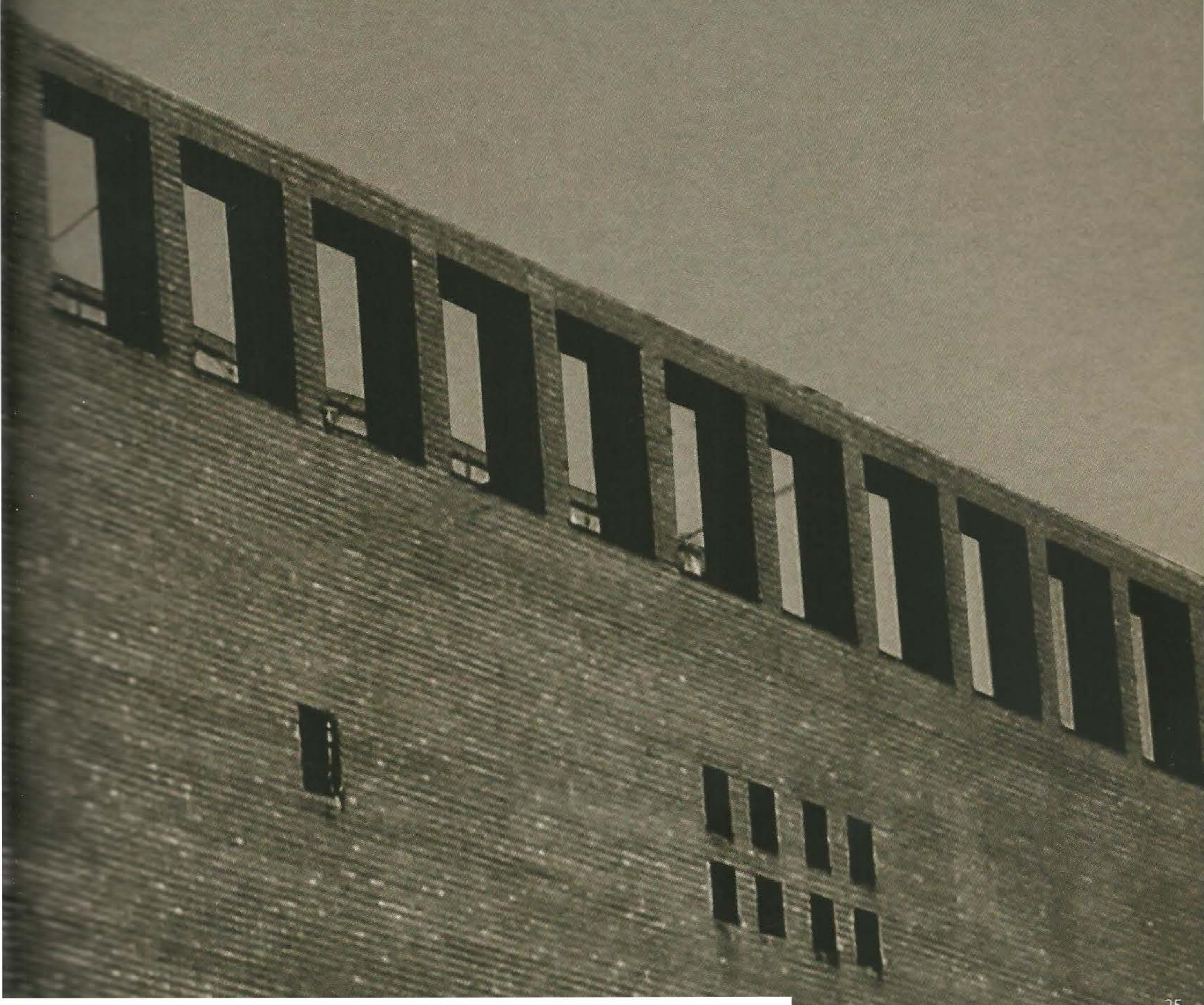

2. ÎNCEPUTURI 1927 - 1930

The Beginnings
1927 - 1930

VILA GROZA
Deva 1927

Groza Villa,
Deva, 1927

IMOBILUL POP ŞI GHEORGHIU
1929, Bucureşti

Pop & Gheorghiu Building,
1929, Bucharest

VILA MEDREA
1929, Bucureşti

Medrea Villa,
1929, Bucharest

IMOBILUL ARO
1929-1931, Bucureşti

ARO Building,
1929 - 1931, Bucharest

VILA GROZA 1927-1929 DEVA

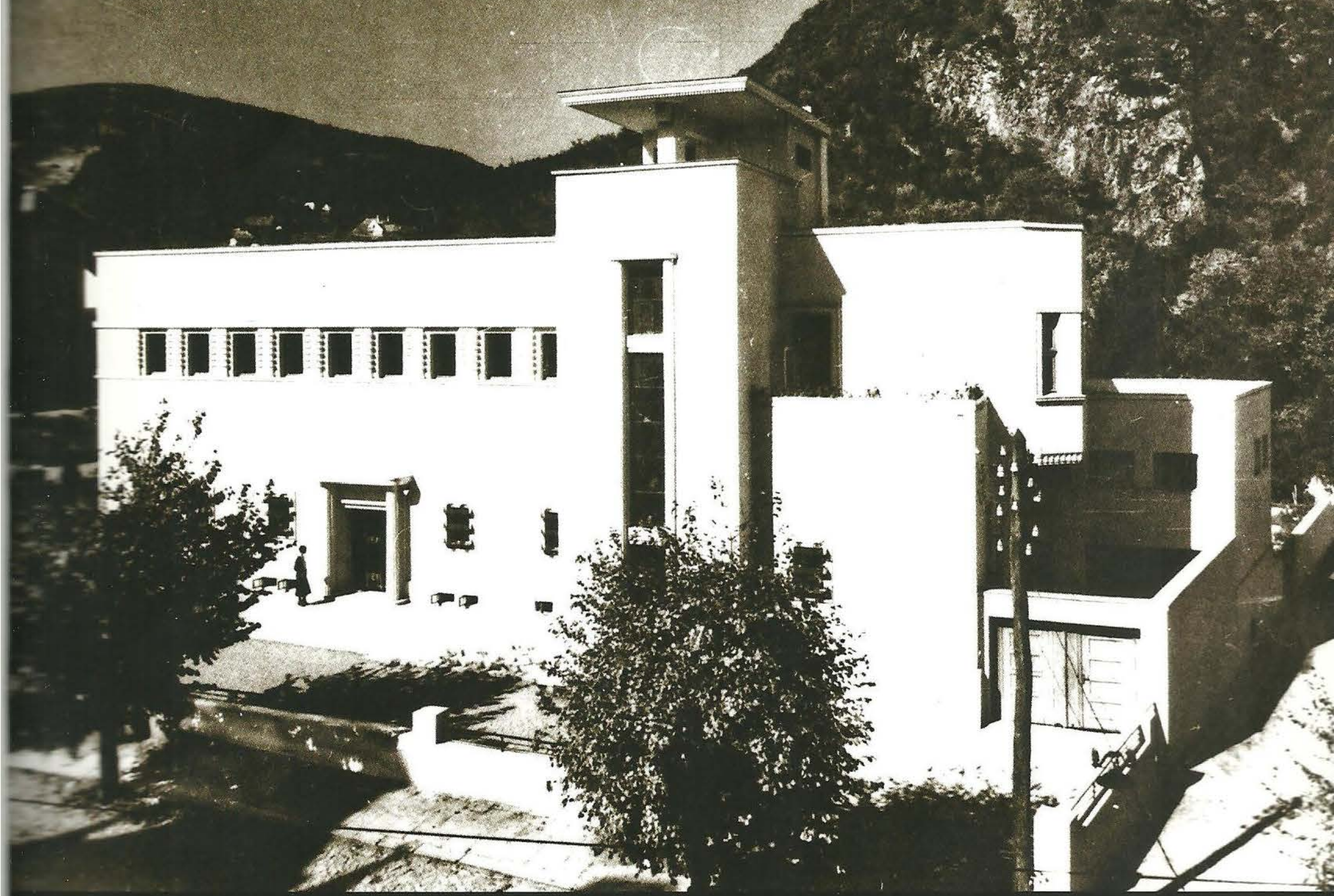

În 1926, la întoarcerea de la Paris, după şapte ani de studii şi practică, pe lângă alţi doi ani de şcoală în România, înainte de război, Horia Creangă este un arhitect deja format.
În primele lucrări, vila Groza, Medrea şi imobilul din strada Schitu Măgureanu 19, proiectate în echipă cu Lucia şi Ion Creangă, pe lângă elementele de modernitate evidente, mai persistă influenţa academismului şcolii franceze, a tipului de imobil haussmannian şi a stilului „Deco" al Parisului la început de secol XX.

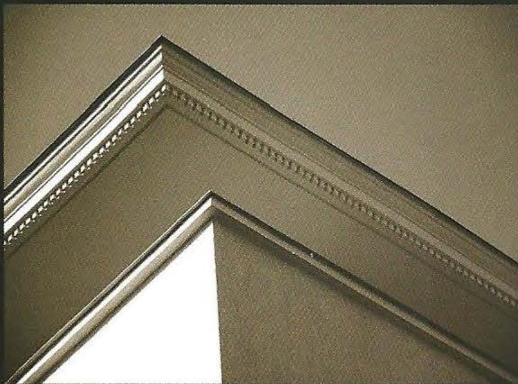

Faţada principală expresivă , prin contrastul între friza ferestrelor şi verticala vitrată a casei scării, accentuată de copertina de la ultimul nivel, prin raportul decis între plin şi gol în favoarea plinului, este diferită de faţada posterioară ca principiu compoziţional şi factură a elementelor.

Această ambiguitate poate avea explicaţia în lipsa experienţei lucrului în echipă, în care autoritatea maestrului nu era suficient afirmată.

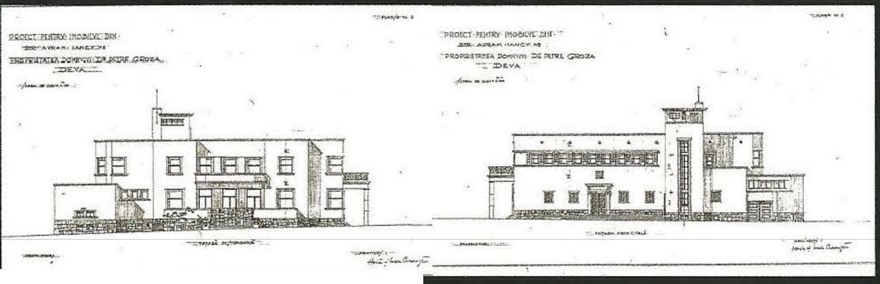

The Groza Villa, 1927-1929, Deva

In 1926, on his return from Paris, after seven years of study and practice, in addition to the two years of schooling he had received in Romania before the war, Horia Creangă was already a fully developed architect.

In his first works – the Groza Villa and the building at no. 19, Schitu Măgureanu Street – designed together with Lucia and Ion Creangă, the influence of Hausmann-inspired French academicism and the early-twentieth-century Parisian Deco style still linger alongside the clearly modern features.

Given the contrast between the window frieze and the glazed vertical of the staircase, accentuated by the awning of the top floor, and the emphasis on full as opposed to empty spaces, the expressive main façade differs from the rear façade in its compositional principle and the substance of its elements.

This ambiguity can be explained by the architect's limited experience of working in a team, and his authority had yet to assert itself fully.

The Pop & Gheorghiu apartment building, 1929
no. 19, Schitu Măgureanu Street, Bucharest

IMOBILUL POP ŞI GHEORGHIU
1929 STR. SCHITU MĂGUREANU 19 BUCUREŞTI

Detaliu, monograma fraţilor Creangă
Creangă brothers monogram, detail

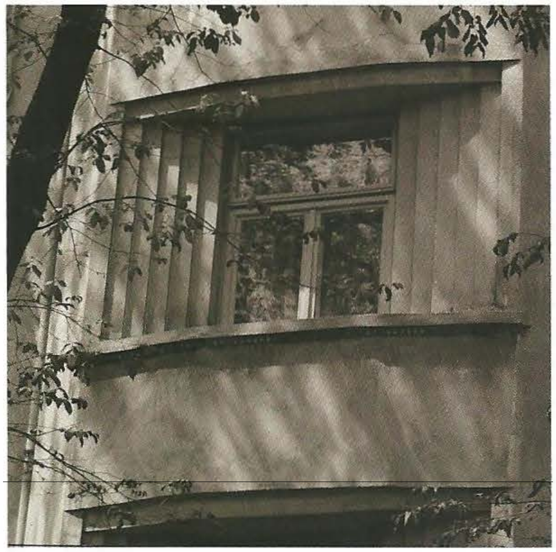

Detaliu tâmplărie atelier
Carpentry detail studio

Robert Mallet-Stevens - Atelier

Le Corbusier - atelier Ozenfant - Paris

Fotografie interior Mihai Oroveanu

Atelierul unui artist este un subiect pasionant de arhitectură. Horia Creangă are ocazia, să proiecteze atelierul cu locuință al sculptorului Cornel Medrea. Rezolvarea suprafeței vitrate, orientată la nord este remarcabilă și încă funcțională.

The Medrea Villa – 1929, no. 2, Str. Andrei Mureșanu, Bucharest
An artist's studio is an exciting architectural subject.
Horia Creangă had the opportunity to design the live-in studio of sculptor Cornel Medrea. The solution of the north-facing glazed surface area is remarkable and still functional.

VILA MEDREA

1929 BUCUREȘTI - ANDREI MUREȘANU 2

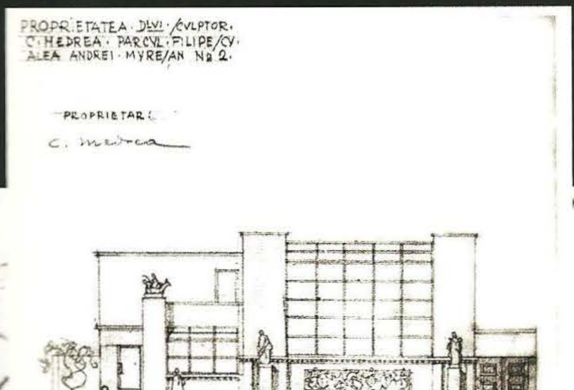

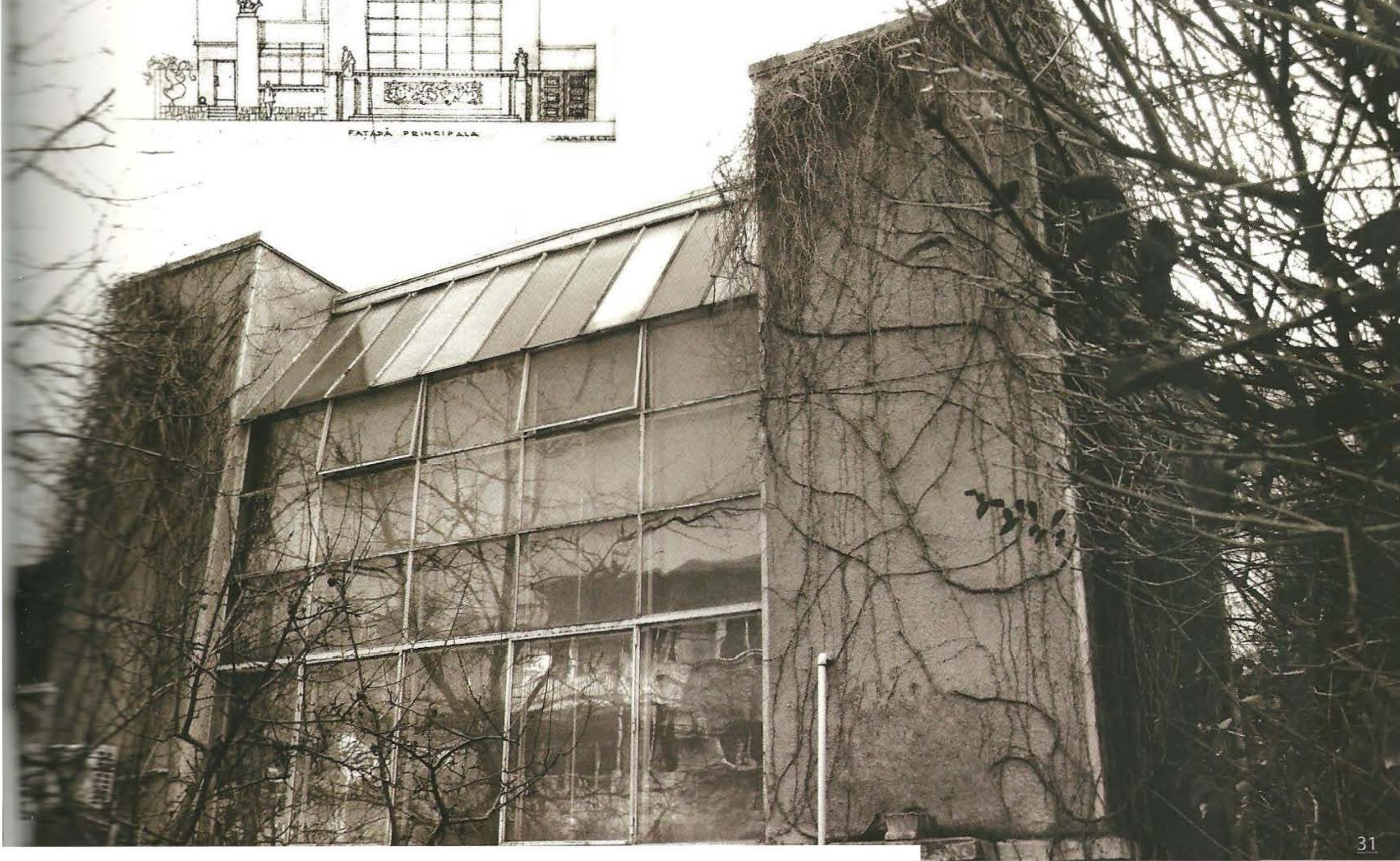

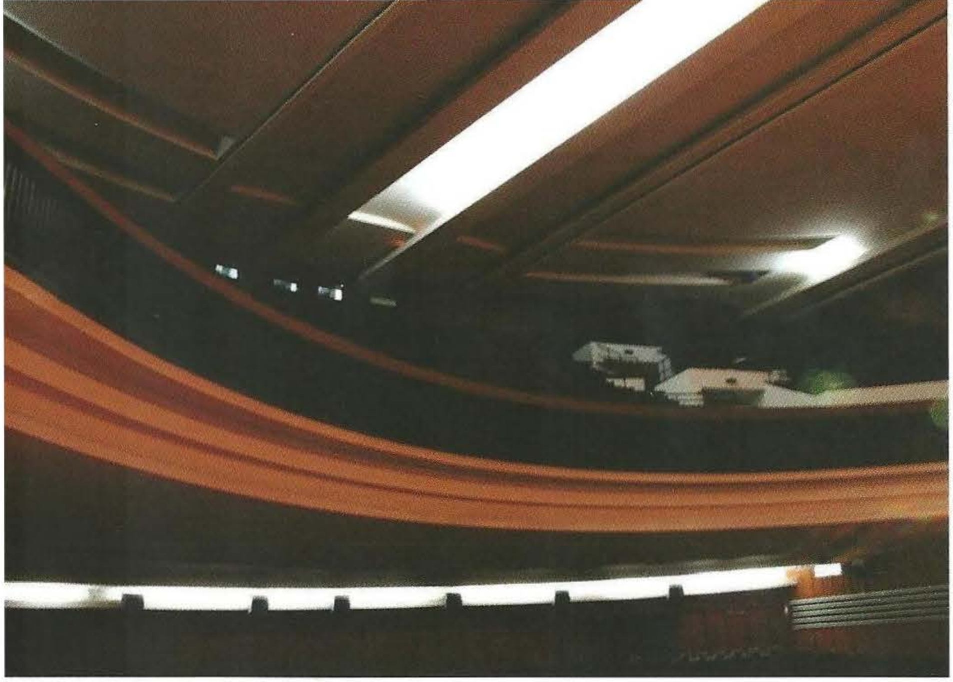

Sala de cinematograf, 1935
Arh. Horia Creangă
Ing. Cristea Mateescu
Cinema theatre, 1935

Imagini actuale
Current images

IMOBILUL ARO

1929-1931 BUCUREŞTI

Proiectarea sediului societăţii „Asigurarea Românească" a constituit o cotitură în cariera lui Horia Creangă şi începutul lansării pe scară largă a arhitecturii moderne în România.
Procesul de epurare, de simplificare a volumetriei iniţiale a clădirii şi a tratării ei, are loc pe parcursul a doi ani de studiu, pornind de la proiectul de concurs din 1929, până la ultimul pus în operă în 1931.
Arhitectul rezolvă cu abilitate îmbinarea corpurilor adiacente, de înălţimi diferite, tratate în registre orizontale prin ridicarea unui volum înalt, turn cu elemente verticale. Soluţia este poate discutabilă ca sinceritate a exprimării funcţiunii, dar potrivită pentru o imagine impunătoare a clădirii, cerută de program.

Ulterior, în 1934-1935, ansamblul s-a completat pe lângă locuinţe de serviciu şi birouri, cu o sală de cinematograf de circa 1000 locuri şi un bar la subsol.

Imagini actuale / Current images

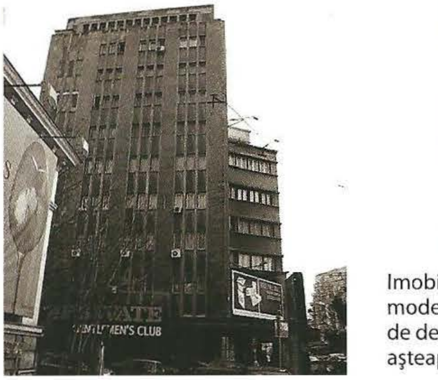

Imobilul Aro, astăzi Patria - manifest al arhitecturii moderne interbelice se află într-o stare avansată de degradare. Proiectul de consolidare şi renovare aşteaptă să fie realizat de prea multă vreme.

Anul 2030. Aniversarea a 100 de ani de existență a clădirii ARO
Sperăm că va implini această vârstă!

2030. Celebration of the centenary of the ARO Building.
With the hope that it will turn this age!

Imagine actuală din str. Pictor Verona   Current image from Painter Verona Street

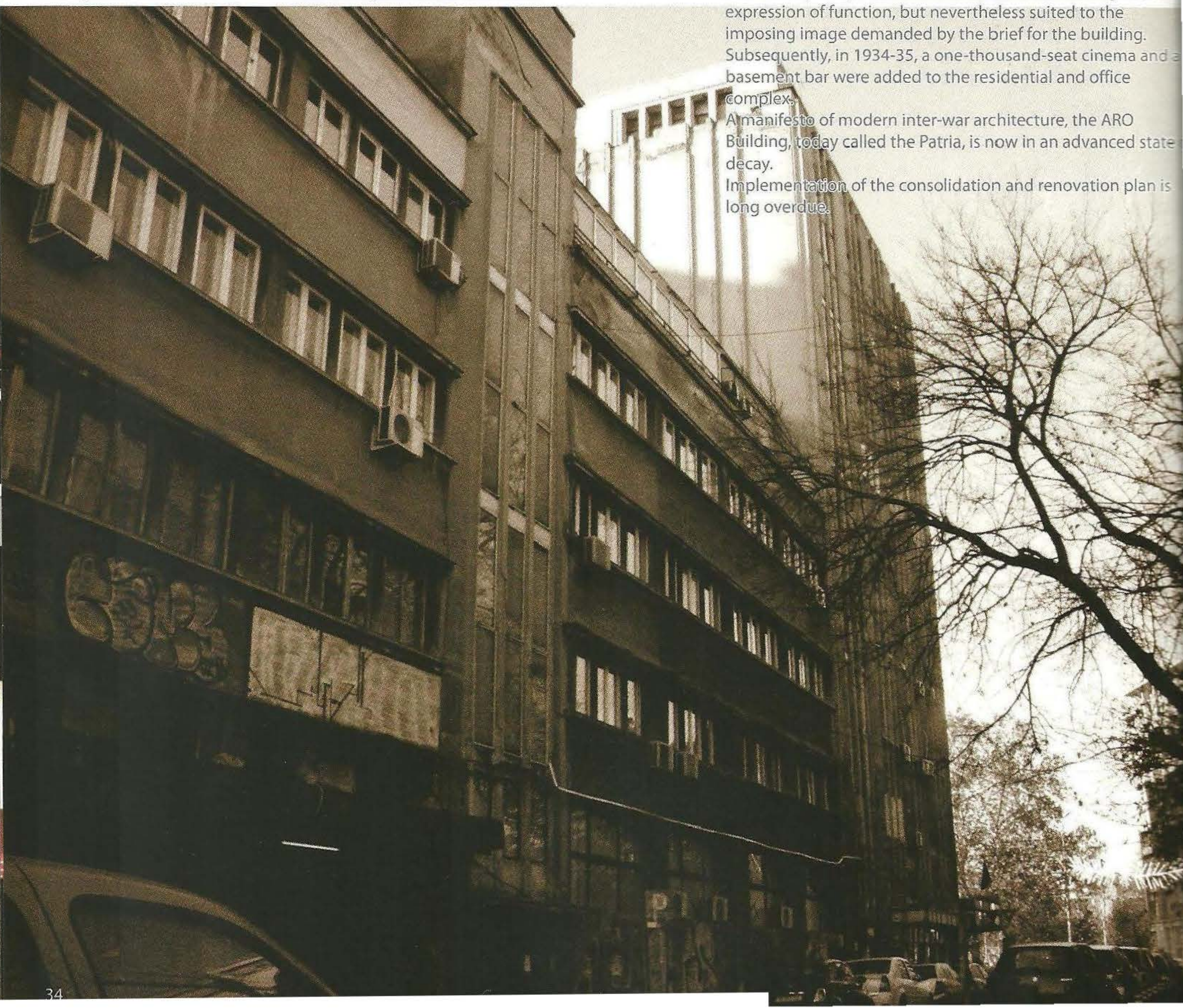

The ARO Building, 1929-31, Magheru Boulevard, Bucharest
The design for the headquarters of the Asigurarea Românească (Romanian Insurance) Company marked a turning point in the career of Horia Creangă and the beginni of large-scale modern architecture in Romania.
The process of stripping down and simplifying the initial volumetry of the building required two years of studies, setting out from the design entered for the competition of 1929 and culminating with the final plan, whose constructio was completed in 1931.
The architect skilfully solves the juncture of the two adjacent wings of differing heights, treated using horizontal registers, by means of a tall volume: a tower with vertical features. The solution is perhaps debatable in terms of its sincerity as an expression of function, but nevertheless suited to the imposing image demanded by the brief for the building.
Subsequently, in 1934-35, a one-thousand-seat cinema and a basement bar were added to the residential and office complex.
A manifesto of modern inter-war architecture, the ARO Building, today called the Patria, is now in an advanced state decay.
Implementation of the consolidation and renovation plan is long overdue.

3. 1930 - 1940

1930-1940
Villas in Bucharest
Miclescu, 1930
Bunescu, 1932
Dulfu, 1933
Cantacuzino, 1934
Dumitrescu, 1935
Constantinescu, 1932
Dumitrescu, 1935
Mateescu House, 1937
Low cost homes in Bucharest,
Vatra Luminoasă
Villas in Predeal, Savu Villa, 1937

VILE BUCUREŞTI

MICLESCU, 1930

BUNESCU, 1932

DULFU, 1933

CANTACUZINO, 1934

DUMITRESCU, 1935

CONSTANTINESCU, 1932

DUMITRESCU 1935

CASA MATEESCU, 1937

LOCUINȚE IEFTINE BUCUREŞTI

VATRA LUMINOASĂ

VILE PREDEAL

VILA SAVU - 1937

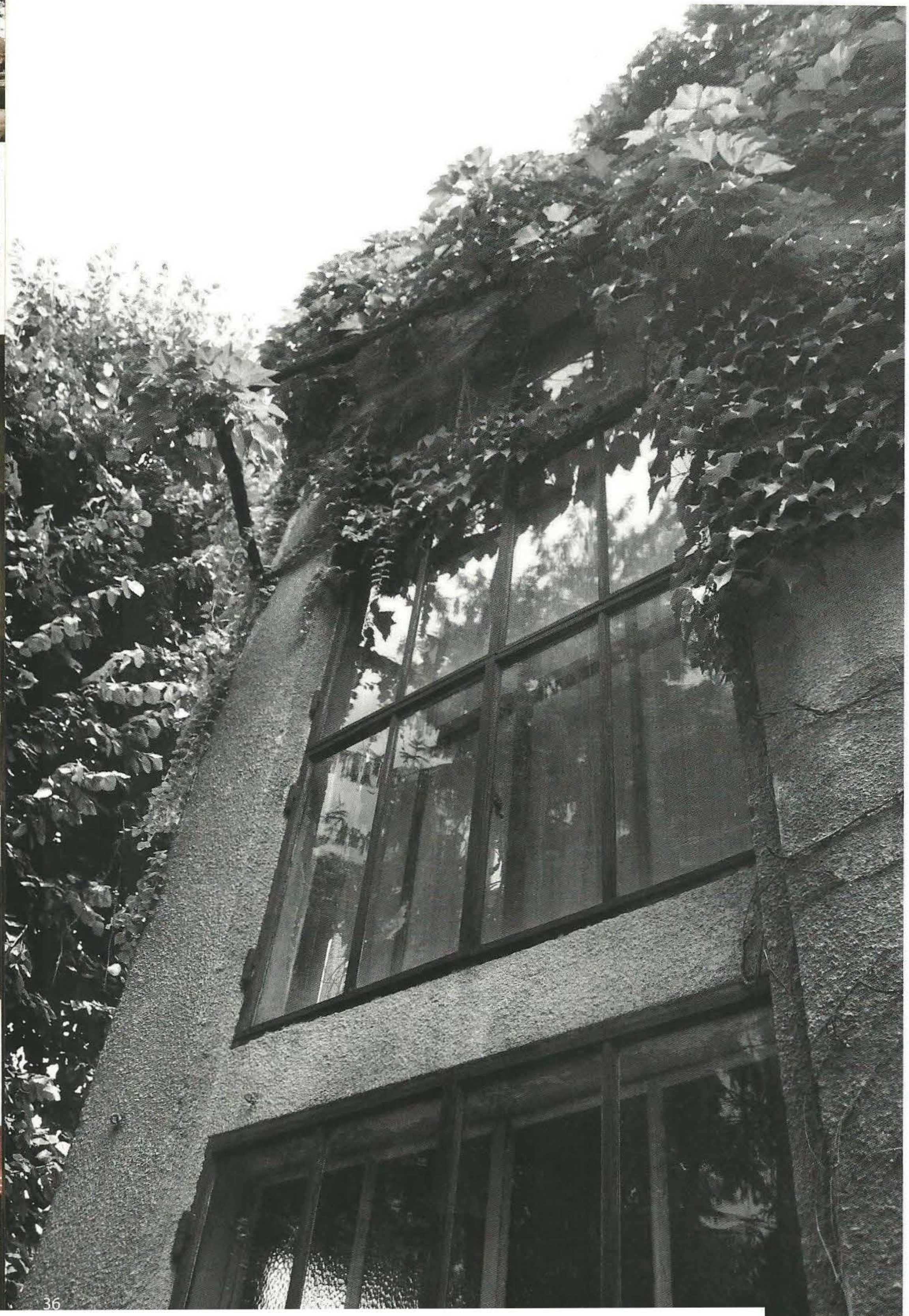

The Ion Miclescu Villa, 1930, no. 56 Paris Street, Bucharest
Creangă excelled at one-family residences. The villa for engineer Ion Miclescu was Creangă's first such work in which his style, having absorbed extreme simplicity, begins to assert itself.
The composition of the three very different blank spaces on the main façade and the way they are linked to the lateral façade by means of a corner window frame are a lesson in minimalist architecture. The relationship between full and empty space, overwhelmingly weighted in favour of the full, results from the parsimonious illumination of the spaces and the presence of the attic of the rooftop garden. We know of no other example of such aesthetic value in inter-war Romanian architecture.
...and the pure image of the Miclescu Villa overrun with vegetation and weathered by time: "A sleeping beauty in an enchanted forest."

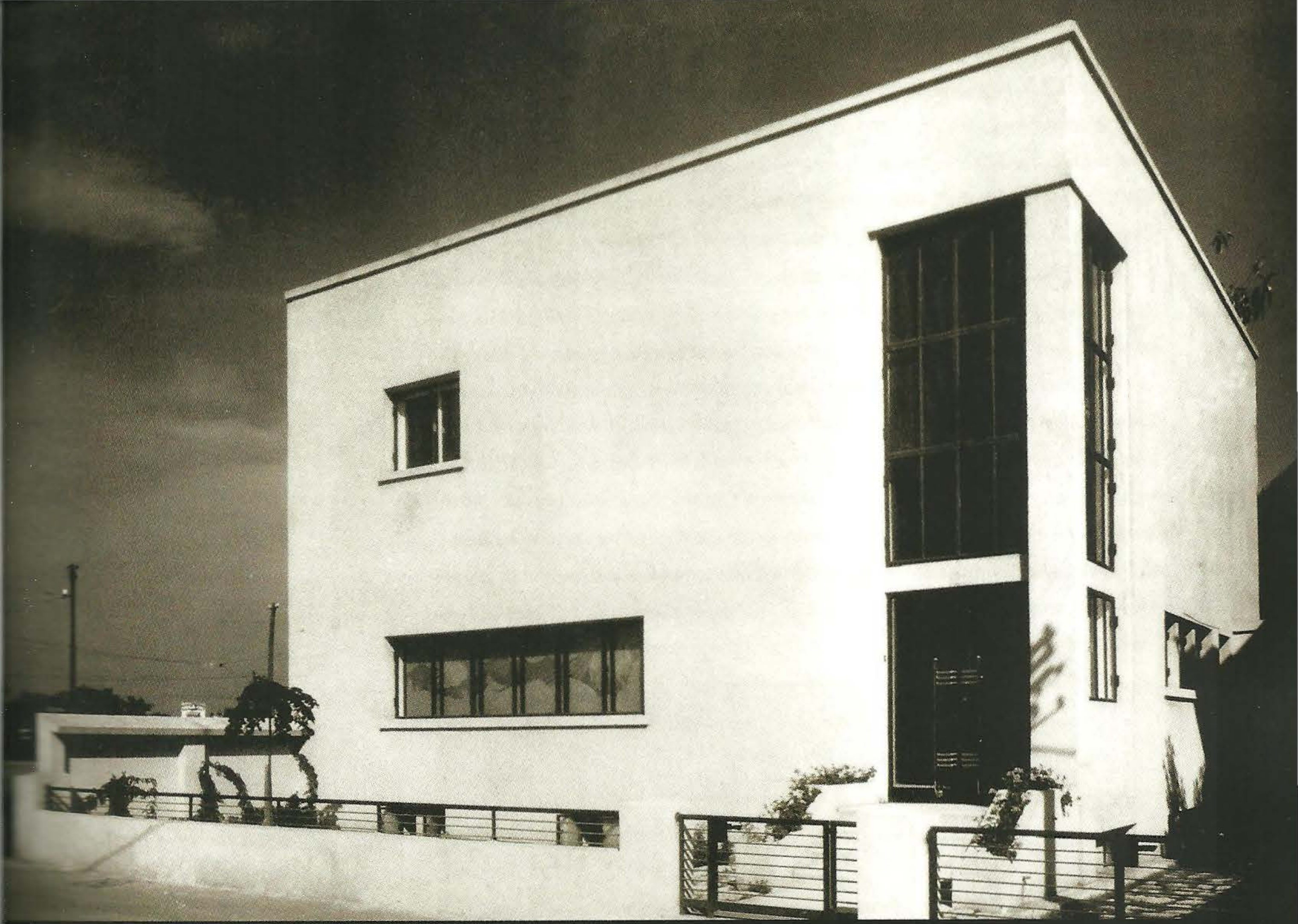

VILA ION MICLESCU

STR. PARIS NR.56

1930
BUCUREŞTI

Creangă a excelat în programul de locuinţe unifamiliale.
Vila inginerului Ion Miclescu este prima lucrare de acest gen în care stilul său asimilat extremei simplităţii, începe să se afirme.

Compunerea celor trei goluri foarte diferite pe faţada principală şi racordarea ei la cea laterală, prin intermediu tâmplăriei pe colţ, constituie o lecţie de arhitectură minimalistă.

Raportul între plin şi gol, covârşitor în favoarea plinului, rezultă din luminarea parcimonioasă a spaţiilor şi prezenţa aticului terasei grădină peste etaj. Nu ştim un al doilea exemplu de asemenea valoare estetică în arhitectura noastră interbelică.

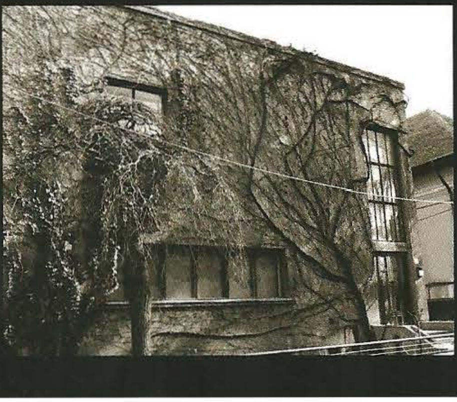

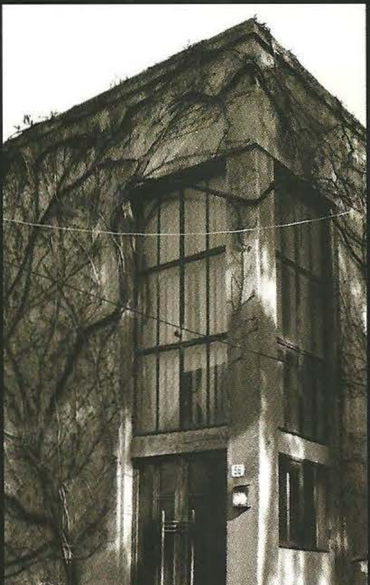

...şi imaginea pură a vilei Miclescu invadată de vegetaţie şi erodată de vremuri.

"O frumoasă din pădurea adormită."

Tâmplăria originală cu vitraliu alb.
Original white stained glass.

VILA ION MICLESCU

Interioare - imagini actuale   Interiors - Current images

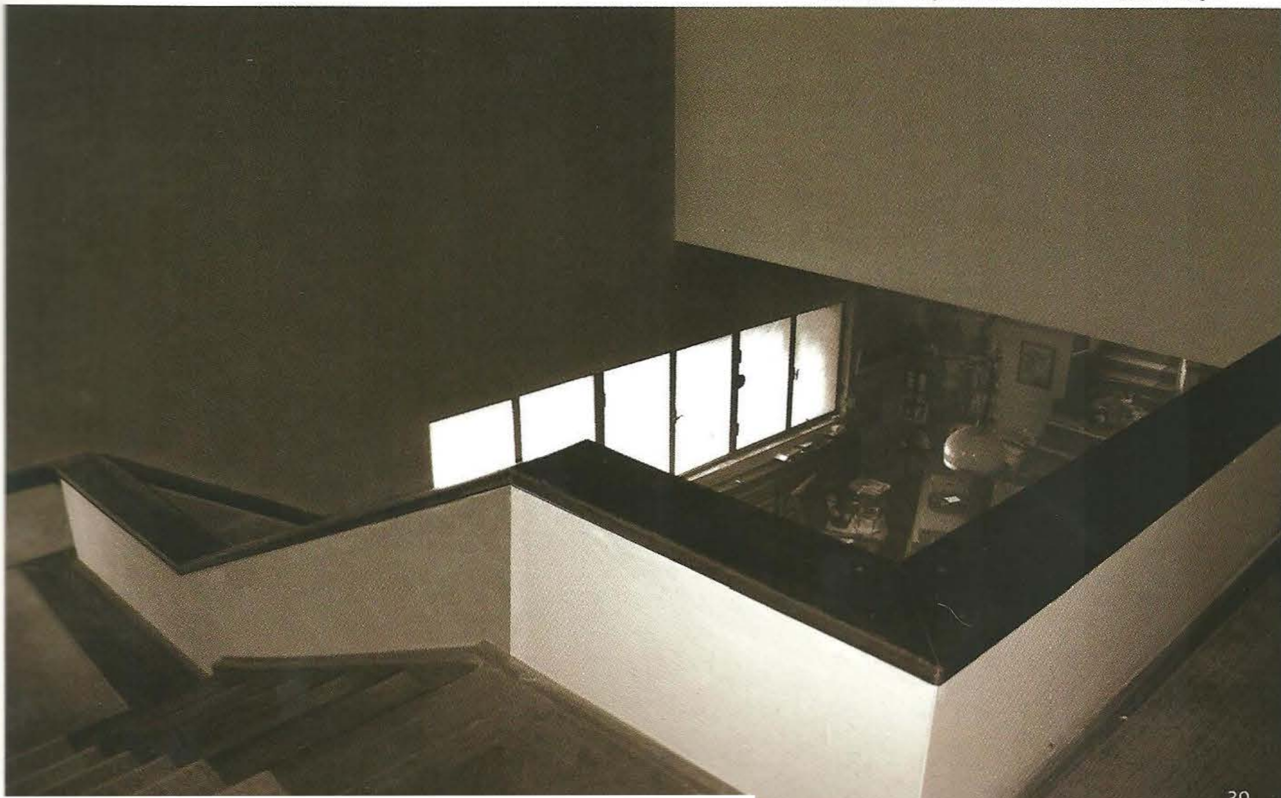

The Bunescu Villa, 1932, no. 12, Aleea Alexandru, Bucharest
Between 1930 and 1935, Horia Creangă designed a number of villas in Bucharest, which have remained reference works for this type of structure. The Bunescu Villa stands out due to the quality of its interior spaces, the relationship between the functions at different levels, and the space linking the service area, solved by means of an articulation of the two volumes, at the intersection of which is located the entrance to the building. One may remark upon the same preoccupation with contrasting glazed and full surface areas, and the concentration of blank spaces on the different façades.
The façade that gives on to the street is an immense full space, corresponding to the upper floor and tall attic of the rooftop terrace with the swimming pool, above the continuous frieze of ground floor windows that runs around the corners of the building.

Imagine actuală
Current image

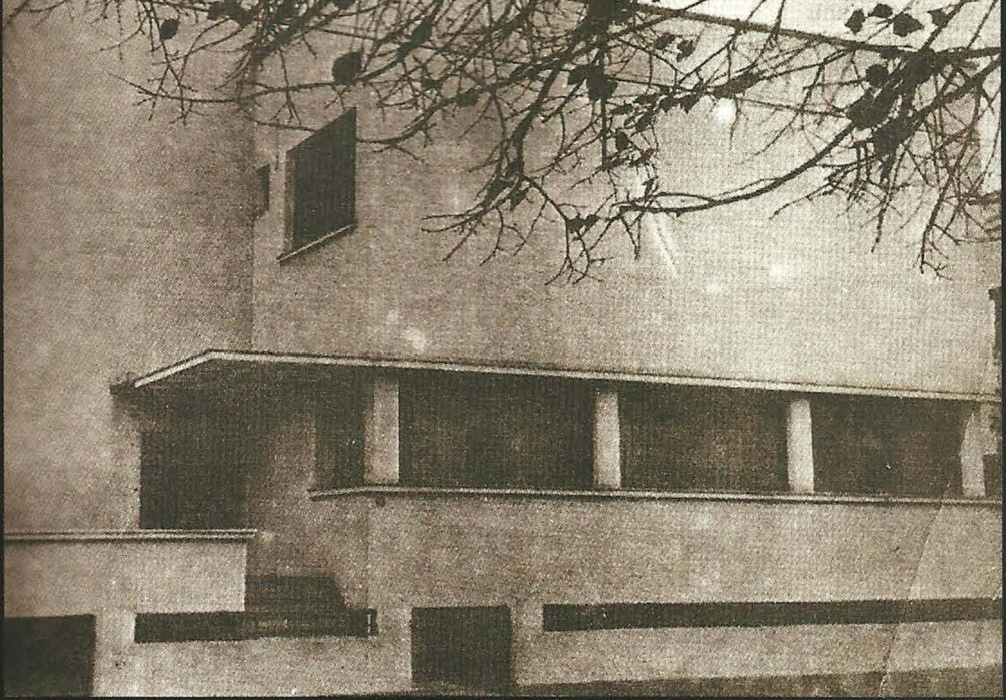

VILA BUNESCU

ALEEA ALEXANDRU 12

1932
BUCUREŞTI

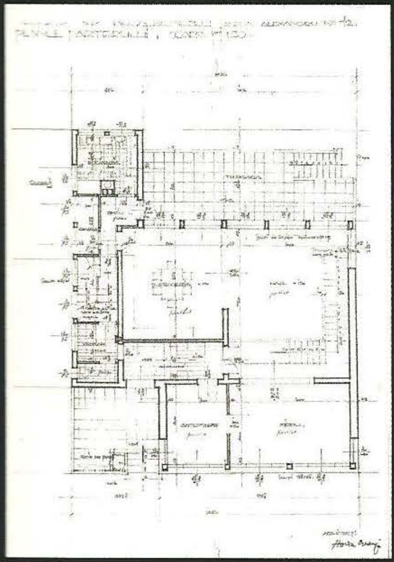

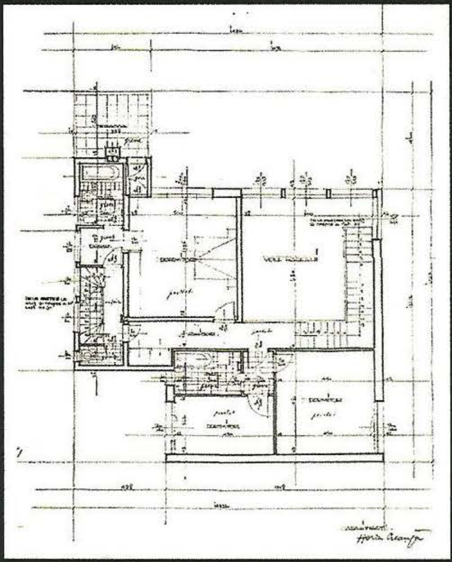

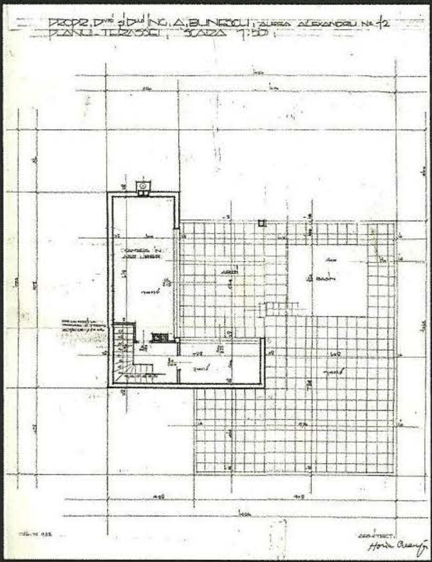

Planuri
Plans

Imagini de epocă
Vintage images

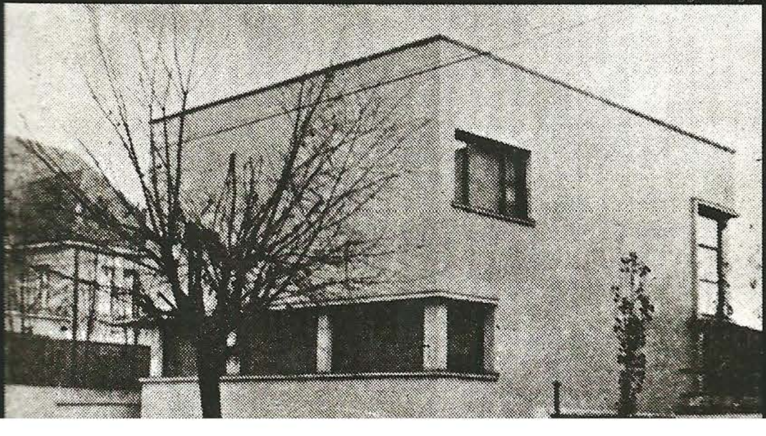

Între 1930-1935, Horia Creangă realizează în Bucureşti câteva vile, care rămân lucrări de referinţă pentru acest program.
Vila Bunescu se distinge prin calităţile spaţiului interior, relaţia între funcţiuni aflate la niveluri diferite, legătura cu zona serviciilor, rezolvată prin articularea celor două volume, la a căror interferenţă se află accesul în clădire.

Se remarcă aceeaşi preocupare de a contrasta suprafeţele vitrate cu mari suprafeţe pline prin concentrarea golurilor pe faţade diferite.
Faţada spre stradă se prezintă ca un plin imens, corespunzător etajului şi aticului înalt al terasei cu piscina, deasupra frizei de ferestre continue a parterului, întoarsă pe colţurile clădirii.

Piscina de la ultimul nivel, imagini actuale
Swimming pool on the top level - current images

The Bunescu Villa is unique in having had the good fortune to be renovated by an owner conscious of its worth. The interior compartmentation and functions of the rooms have been strictly respected. The renovation work involved the difficult operation of insulating the exterior, which affected the fineness of the profiles, a feature characteristic of Creangă's work.
In future, specialists will also have to find a technical solution for insulation and finishing that will not affect the original look of the building undergoing restoration.
The interior spaces communicate generously with the exterior: the rooftop terraces, garden, and rooftop swimming pool.

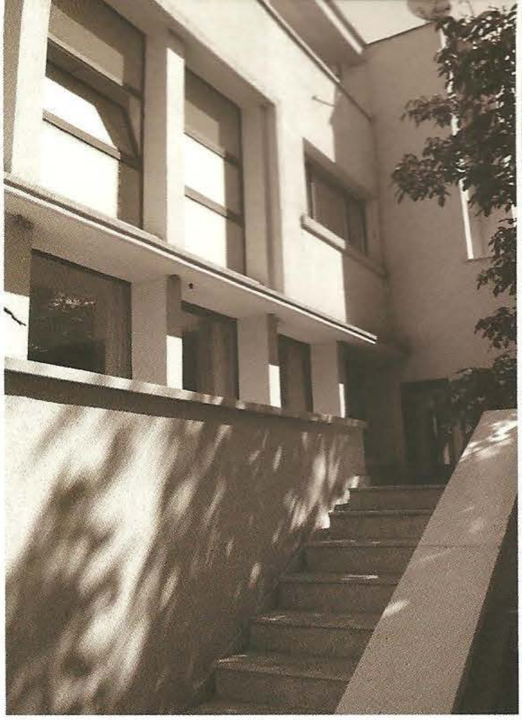

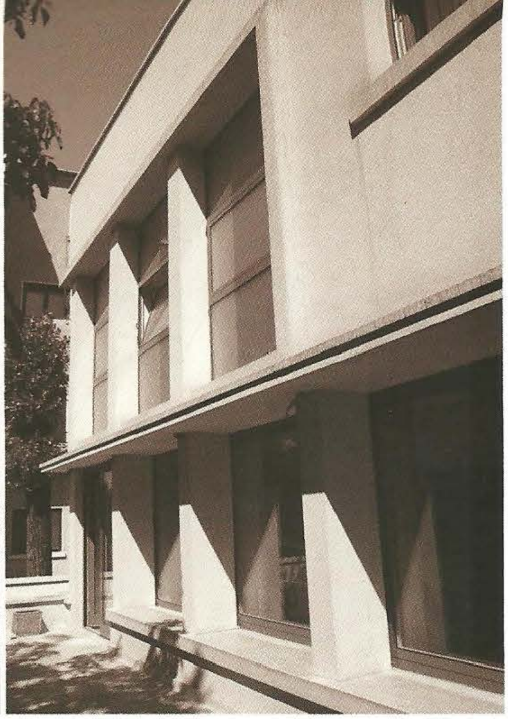

Imagini actuale
Current images

VILA BUNESCU este singura care avut şansa de a fi renovată de către un proprietar conştient de valoarea ei.
S-a respectat cu stricteţe compartimentarea interioară a spaţiilor şi destinaţia încăperilor. Această lucrare a implicat o operaţie dificilă de izolare termică la exterior, care a modificat fineţea profilaturilor care caracterizează lucrările lui Creangă.

În viitor, rămâne o problemă a specialiştilor de a găsi o soluţie tehnică de izolare şi finisare, care să nu afecteze imaginea iniţială a clădirilor restaurate.

Spaţiile interioare comunică generos cu exteriorul: terasele, grădina, terasa cu piscină peste ultimul nivel.

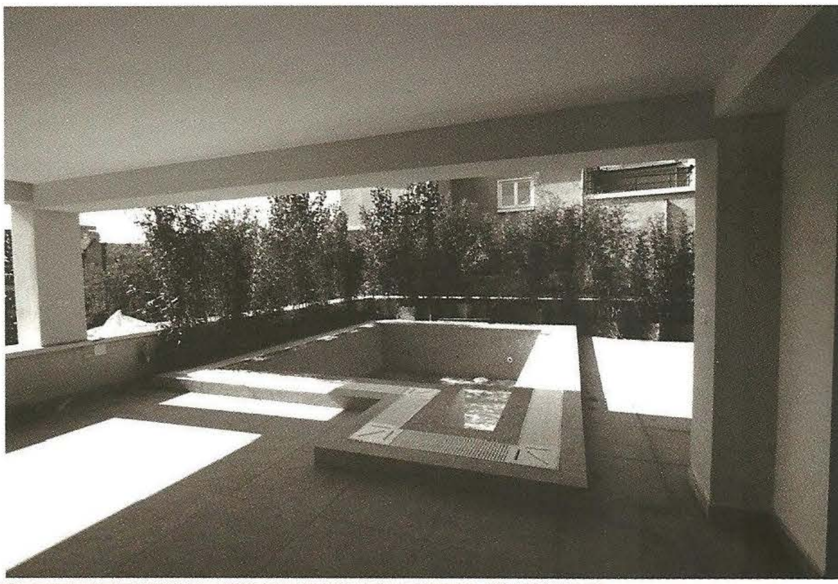

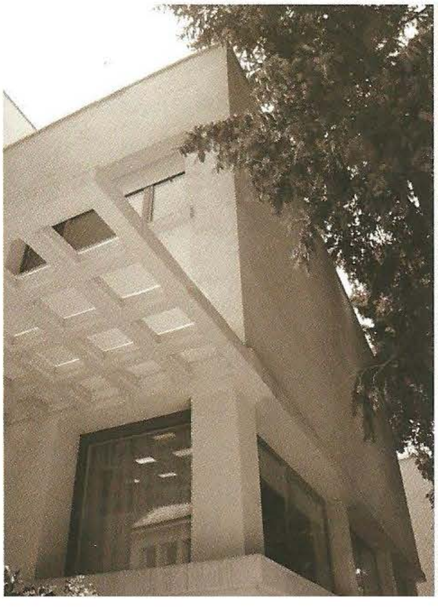

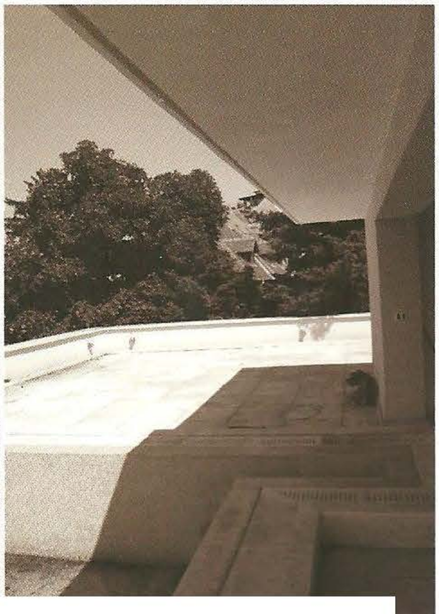

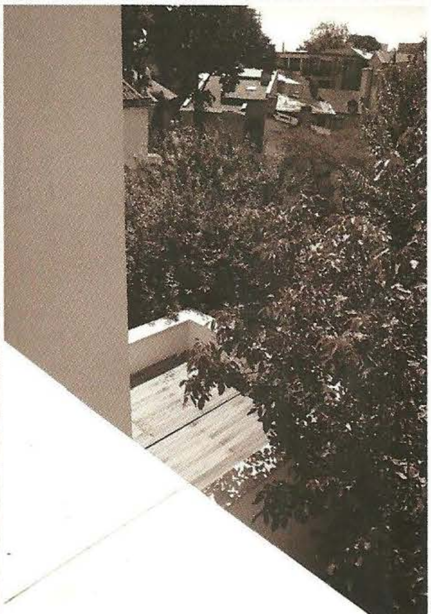

Vila Bunescu, 1932 - interioare actuale
Bunescu Villa, 1932 - Interiors

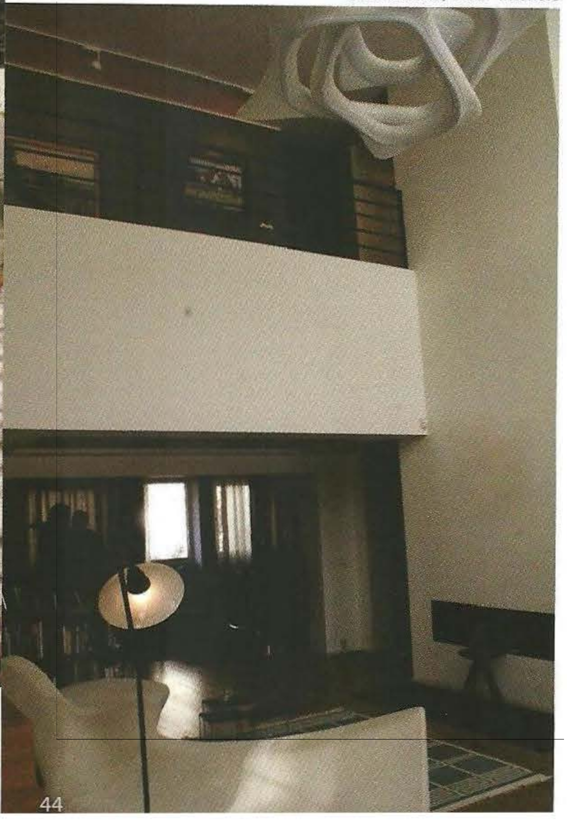

Arhitect Robert Mallet Stevens, 1930
Atelierul Tamara de Lempicka - rue Mechain 29, Paris
Tamara de Lempicka's studio - 29, Mechain Street, Paris

The functional schema allows the reception spaces on the ground floor to communicate with the living spaces on the upper storey via an interior staircase situated in a two-level hall, rendered expressive by a large glazed surface overlooking the garden at the back of the building.

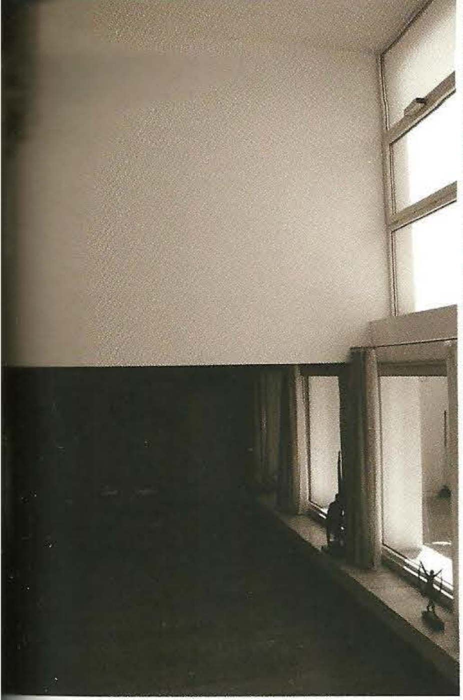

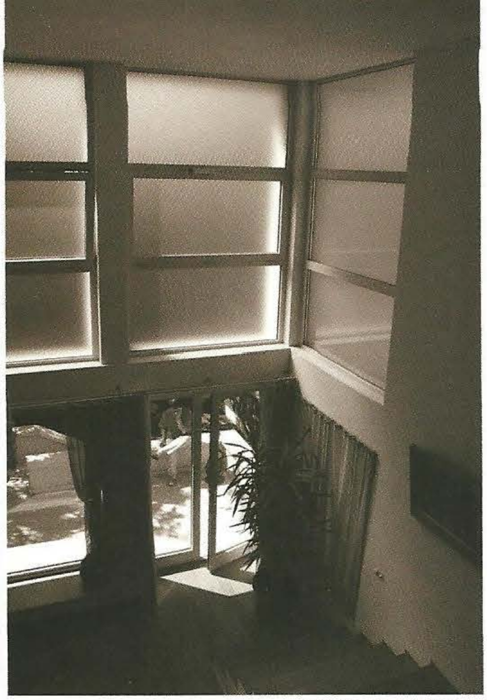

VILA BUNESCU

Schema funcţională asigură comunicarea spaţiilor de primire de la parter, cu încăperile de locuit de la etaj, printr-o scară interioară plasată într-un hol pe două niveluri, exprimat printr-o mare suprafaţă vitrată, orientată către grădina din spatele clădirii.

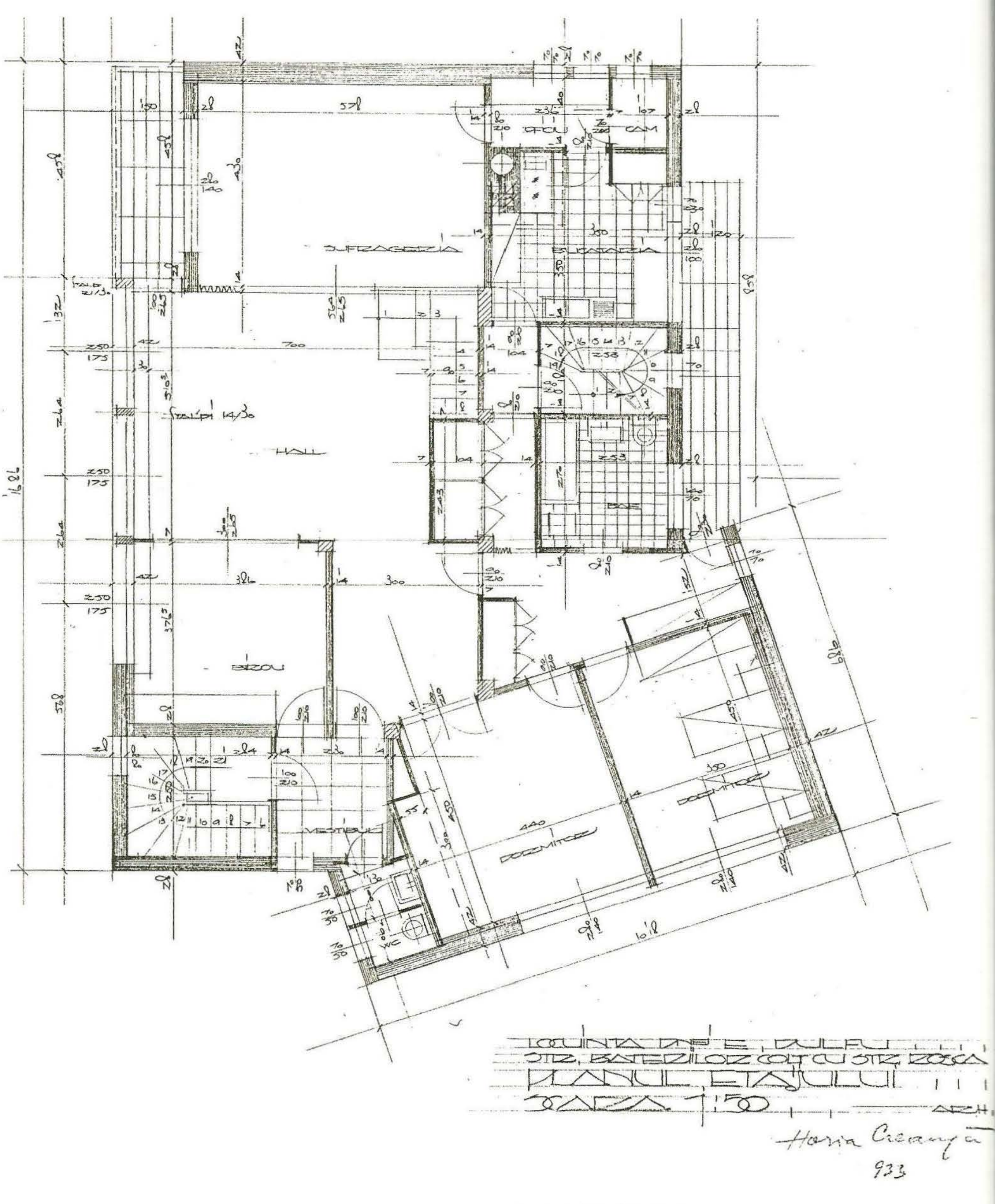

The Dulfu Villa, 1933, Bucharest
An elegant duplex built for the family of writer Petre Dulfu, featuring an interesting volumetric solution for the corner of the structure, was demolished in 1980 to make way for the new Civic Centre, a project that resulted in the destruction of a large part of Bucharest's historic centre.

VILA DULFU

1933 - BUCUREŞTI

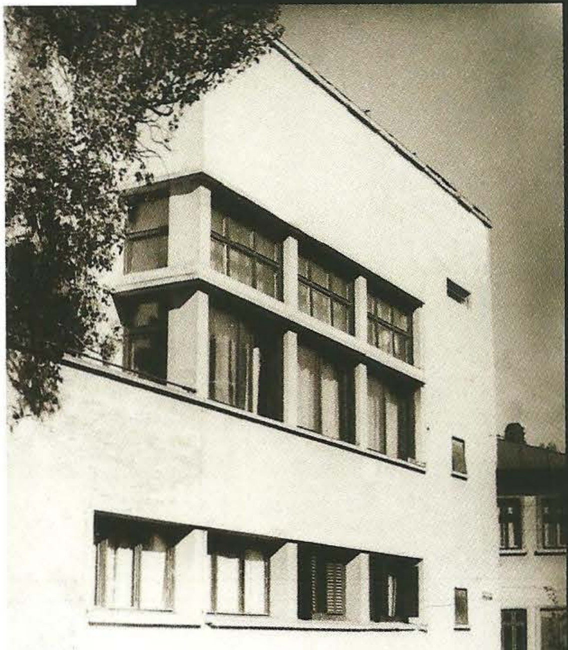

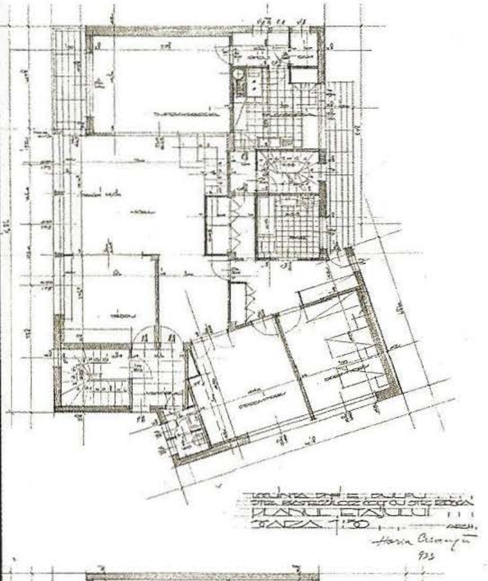

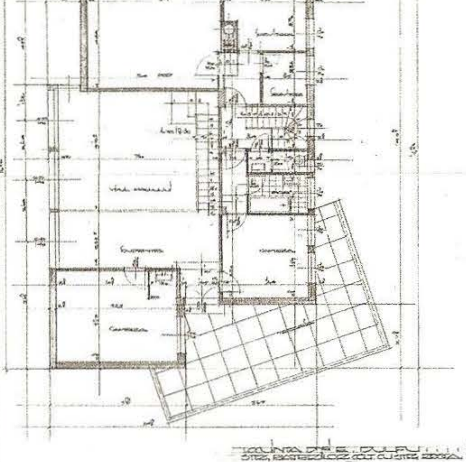

Un duplex elegant construit pentru familia scriitorului Petre Dulfu, cu interesantă rezolvare volumetrică de colț, a fost demolat în 1980 pentru edificarea noului centru civic - acțiune ce a dus la distrugerea unei bune părți din centrul istoric al Bucureştilor.

VILA CANTACUZINO 1934
BUCUREŞTI ALEEA ALEXANDRU 15

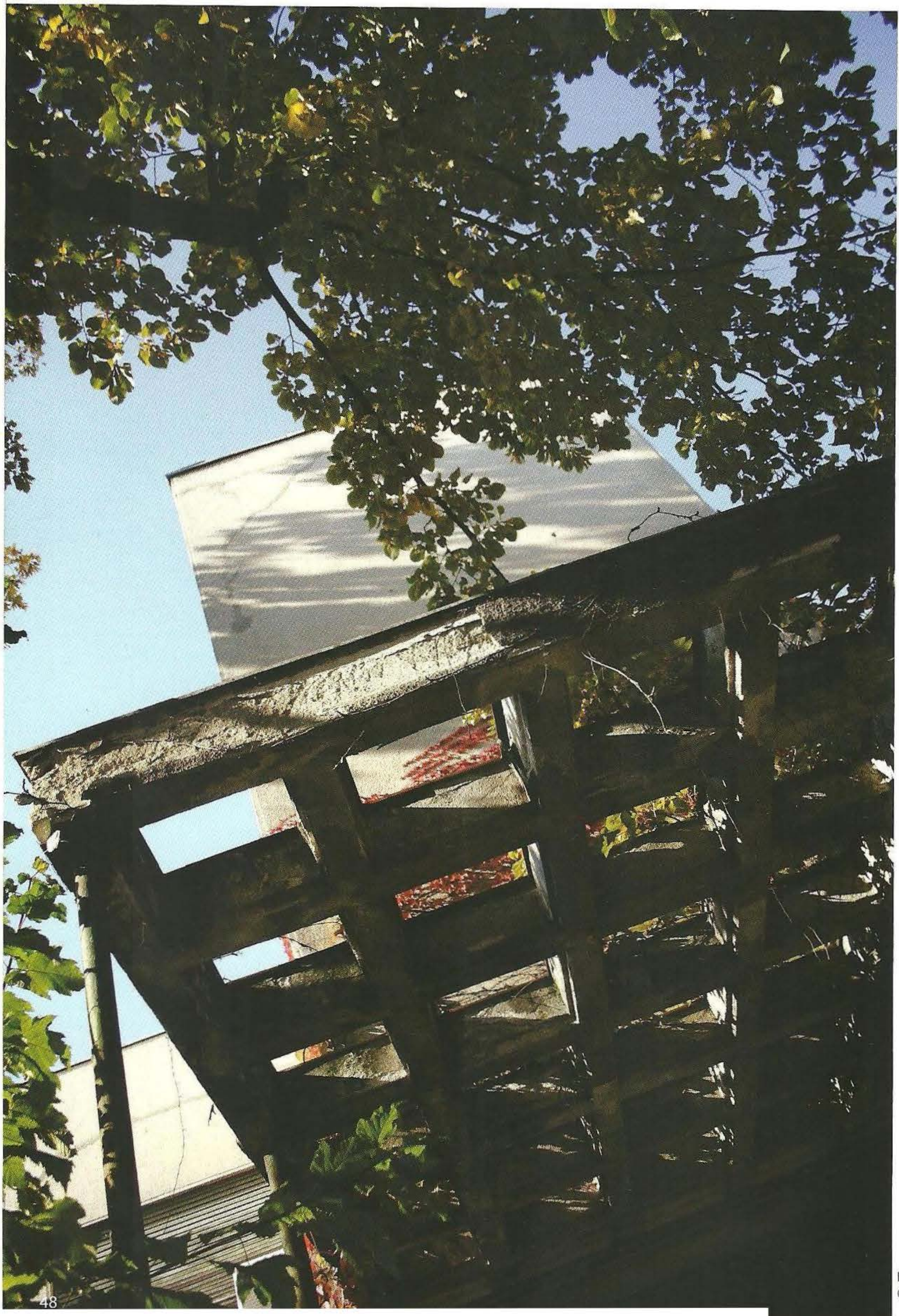

Imagine actuală
Current image

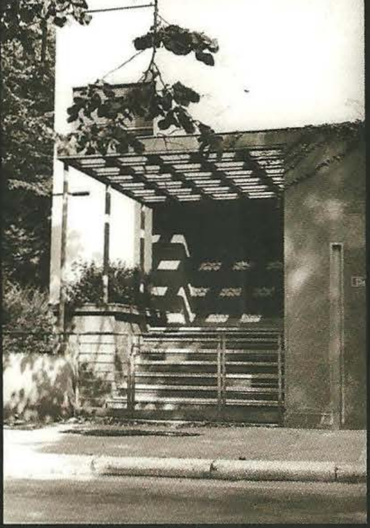

Imagine de epocă / Period image

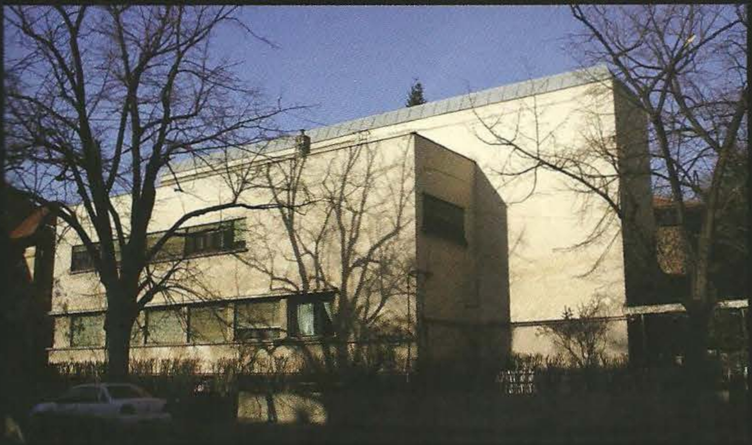

Imagine actuală / Current image

VILA CANTACUZINO 1934

BUCUREŞTI ALEEA ALEXANDRU 15

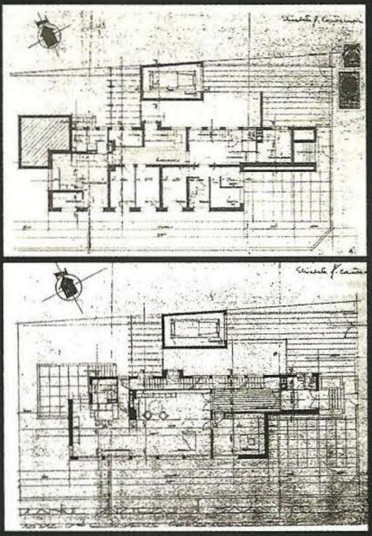

Imagine de epocă / Period image

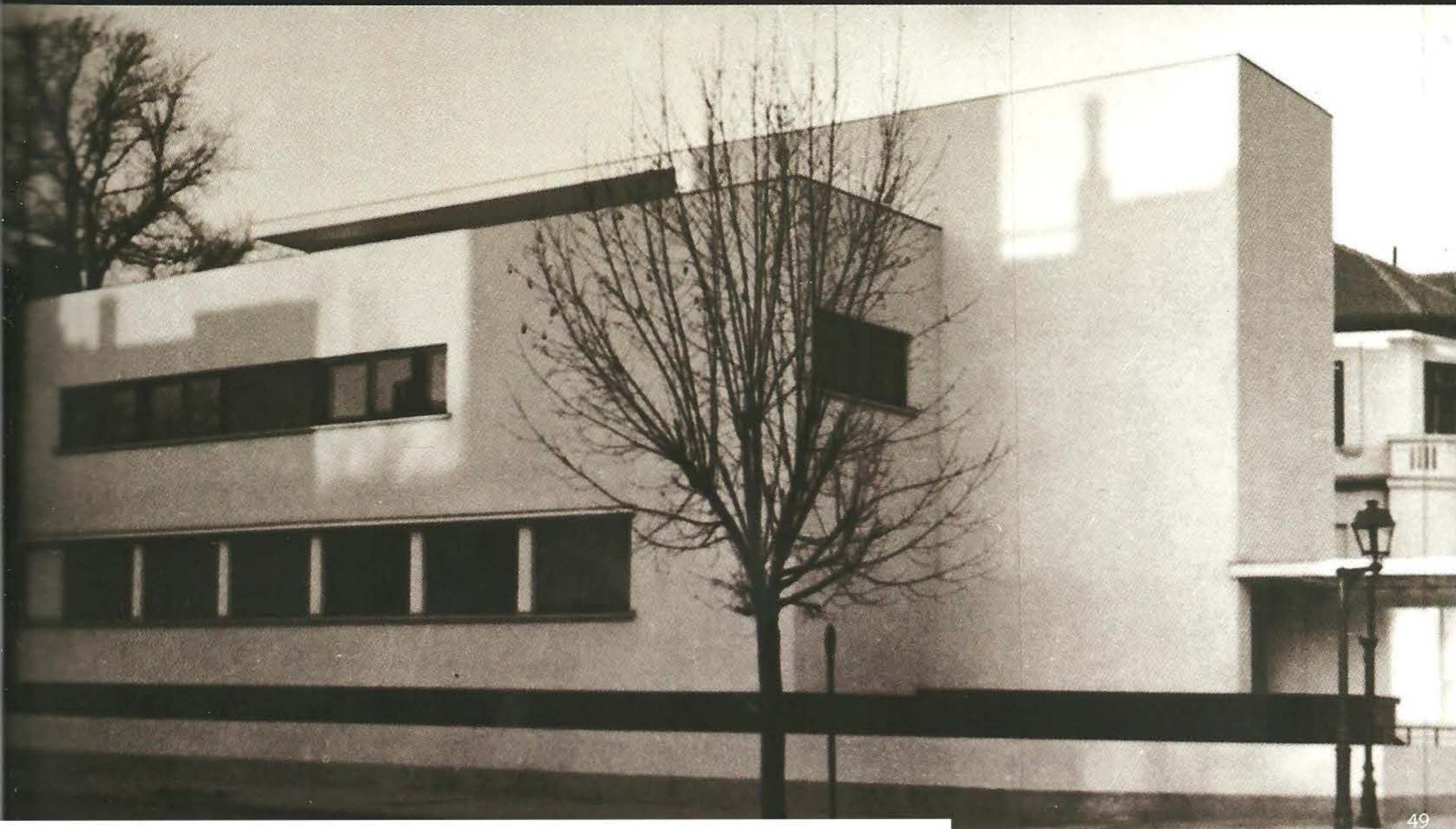

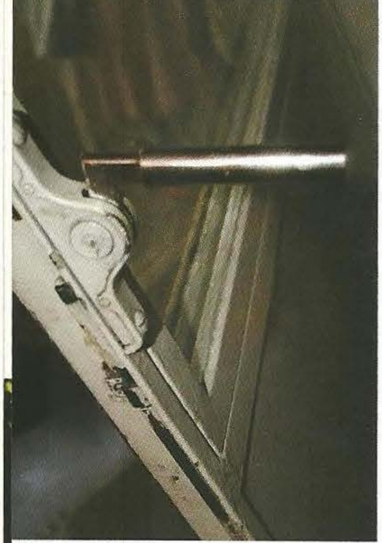

VILA DUMITRESCU
1935 BUCUREŞTI
STR. FINLANDA 9

The Constantinescu Villa, 1932, no. 3 C. Botez Street, Bucharest
In the case of the Dr Constantinescu Villa, it is interesting to trace the alterations the architect made to the original plans during building work, simplifying the features included.

The volume of the Engineer Dumitrescu Villa is shaped in particular by a recessed ground floor, the emphasis placed on the street-facing pillars, and the presence of a dominant consisting of upper-storey loggias outlined by concrete frames in relief. The parapets of thick, painted sheet metal were a modern feature at the time of construction and are remarkable even today.

The Engineer Adrian Dumitrescu Villa, built for the niece of Nicolae Malaxa, is one of Creangă's most interesting houses in terms of its functional solutions, volumes, and the elegance of its details. It is the only residence where the architect used laminated steel window frames and metal parapets, details similar to those of the Malaxa-Burileanu block, designed in the same period.

After the war, the interior architecture was altered when the space was compartmented in order to house more than one family.

Vila Ing. Adrian Dumitrescu, construită pentru nepoata lui Nicolae Malaxa, este una dintre cele mai interesante case ale lui Creangă, ca rezolvare funcțională, volumetrică și eleganță a detaliilor. Este printre puținele locuințe la care arhitectul a folosit tâmplărie metalică din oțel laminat și parapeți metalici, detalii asemănătoare cu cele ale blocului Malaxa-Burileanu, proiectat în aceeași perioadă.

După razboi, arhitectura interioră a fost desfigurată prin compartimentări ale spațiului în scopul folosirii lui de mai multe familii.

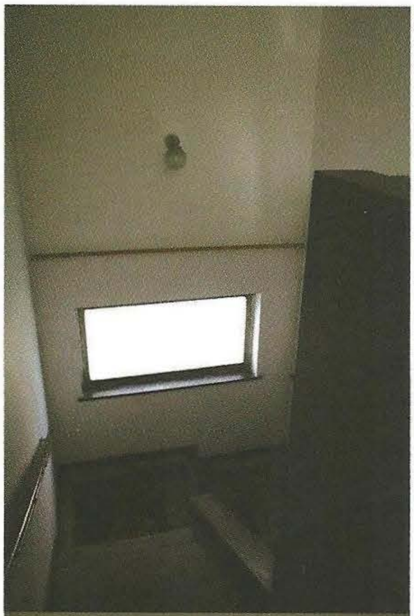

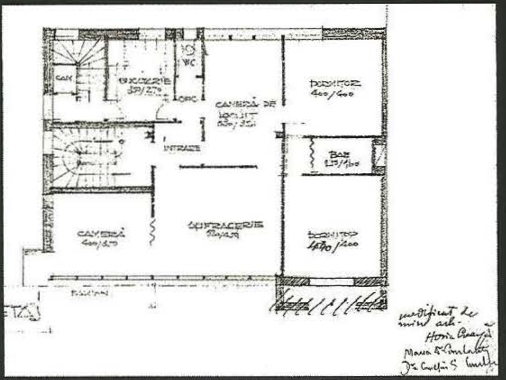

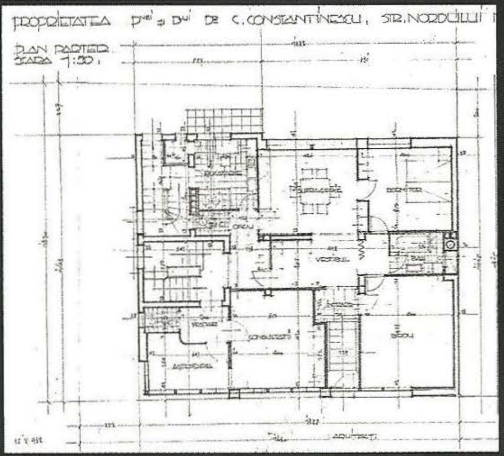

În cazul vilei dr. Constantinescu sunt interesante de urmărit modificările introduse de arhitect, de la proiectul inițial, la punerea în operă, în sensul simplificării elementelor folosite.

Volumul vilei inginer Dumitrescu este modelat deosebit prin retragerea parterului și evidențierea stâlpilor - spre stradă, prin prezența unei dominante, constituită din logiile etajelor conturate de un cadru de beton în relief. Parapeții plini din tablă groasă vopsită, au fost un element de modernitate în momentul construcției clădirii, și astăzi fiind remarcabili.

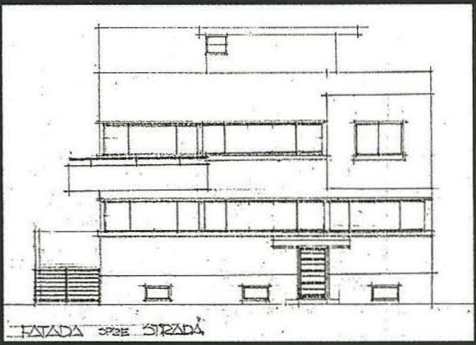

VILA CONSTANTINESCU 1932
BUCUREȘTI - STR. CORNELIU BOTEZ 3

VILA DUMITRESCU 1935
BUCUREȘTI - STR. FINLANDA 9

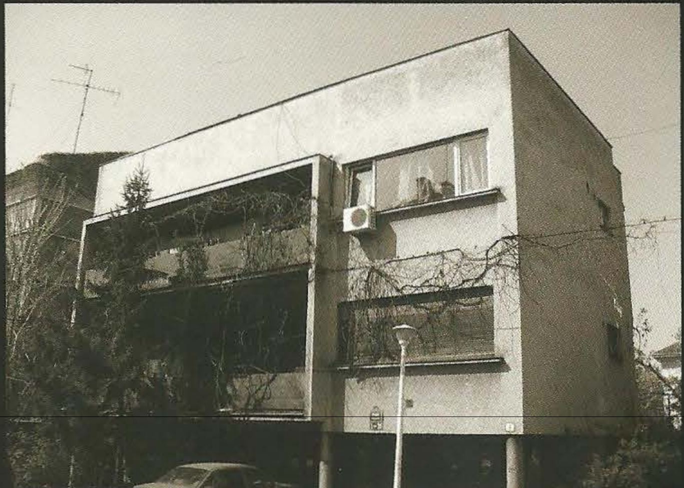

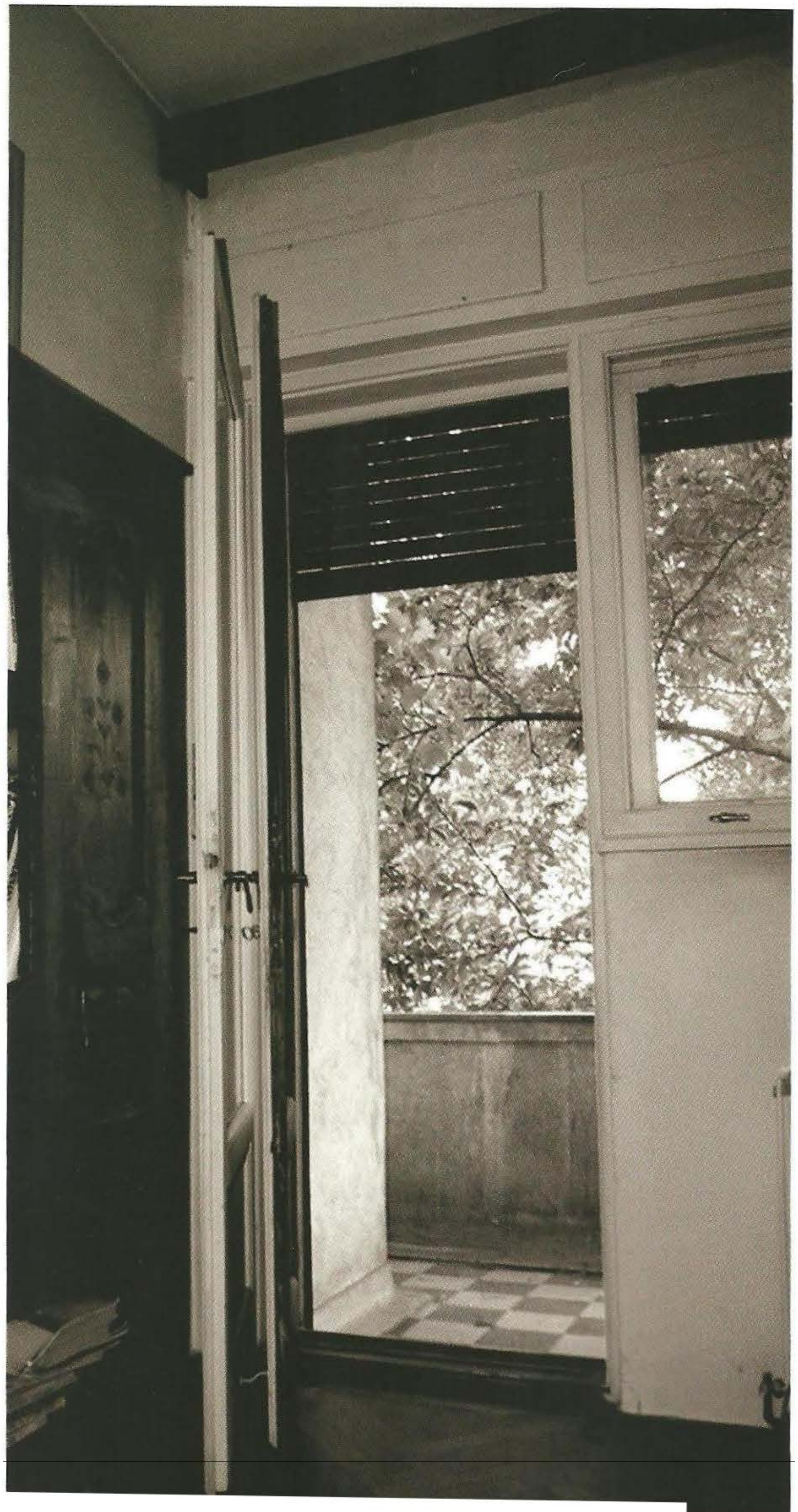

The Mateescu Building, 1935-37, no. 6, Aviator Iliescu Street, Bucharest
The continuous space, consisting of three rooms linked by large empty spaces, is illumined by a frieze of windows with an unusually high parapet.
This particular detail creates the sensation of a focus on the interior, given the proximity of the frontage of the neighbouring building, and at the same time provides an opportunity for furnishing, as the available wall surfaces are few.

For professor of engineering Cristea Mateescu, his friend and collaborator, Horia Creangă designed a building with a flat on each floor:
a functional, economic home with modest but good quality finishing, affordable on credit for a university professor at that time.

Spaţiul continuu, compus din trei încăperi ce comunică prin goluri mari, e luminat printr-o friză de ferestre cu parapet neobişnuit de înalt. Acest detaliu particular creează senzaţia de concentrare spre interior - dată fiind apropierea frontului clădirii vecine - şi în acelaşi timp oferă posibilitatea mobilării, suprafeţele disponibile de pereţi fiind puţine.

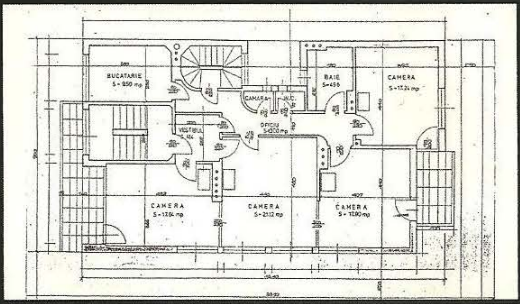

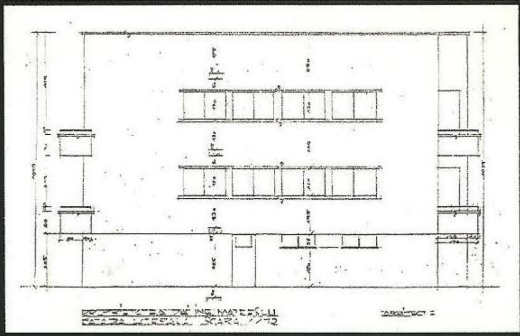

CASA MATEESCU 1937

BUCUREŞTI, STR. AVIATOR ILIESCU 6

Horia Creangă a proiectat pentru profesorul inginer Cristea Mateescu, prietenul şi colaboratorul său, un imobil cu un apartament pe nivel, o locuinţă funcţională, economică, cu finisaje modeste, dar de bună calitate, posibil de realizat în acea vreme pe credit, achitat din veniturile unui profesor universitar.

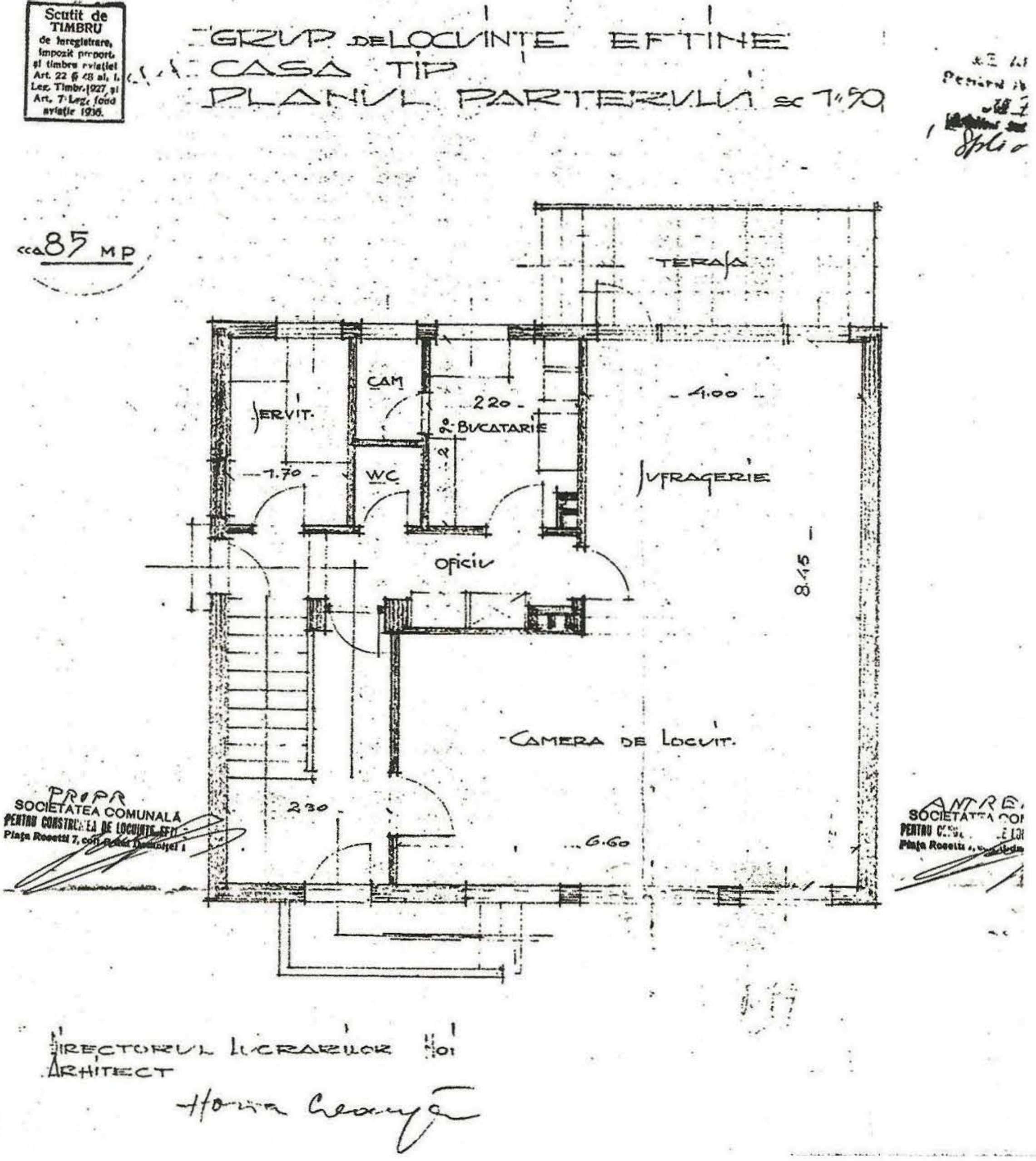

Locuințe ieftine, Vatra Luminoasă - Arhitecții I. Hanciu și N. Aprihăneanu

Low-cost houses in „Vatra Luminoasă" neighbourhood - I. Hanciu and N. Aprihăneanu architects

Low-cost homes, 1937, Vatra Luminoasă, Bucharest
In Romania in the 1920s there was no governmental policy aimed at solving the housing crisis. In the 1930s there was a tentative move in this direction, when low-cost homes on credit were built for the employees of certain companies, such as the UCB Herăstrău quarter (architect: Octav Doicescu), the Vatra Luminoasă housing estate (architects: Hanciu, Aprihăneanu), and others.

Creangă also made a contribution to meeting the need for low-cost housing when he designed the complex on Victor Manu Street in Bucharest, adjacent to the Vatra Luminoasă housing estate: a suite of conjoined duplexes remarkable for their simple volumes and functional solutions. Today, however, the hand of the architect can no longer be detected, as the houses have been disfigured by the unsightly interventions of the present owners, to which the administrative authorities of Sector 3 turn a blind eye.

Weissenhof 1927 - Stuttgart
Western Europe, the housing problem was tackled on a large scale, especially after the First World War. The Weissenhof Exhibition held in Stuttgart in 1927 presented proposals for housing with a view to standardisation and serial production, illustrated by the most respected architects of the day. It was one of the most important events of its kind during the inter-war period.

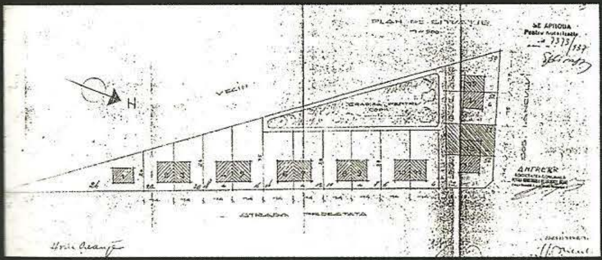

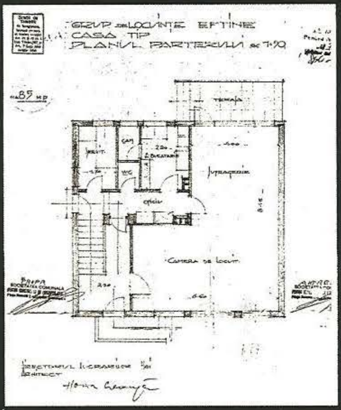

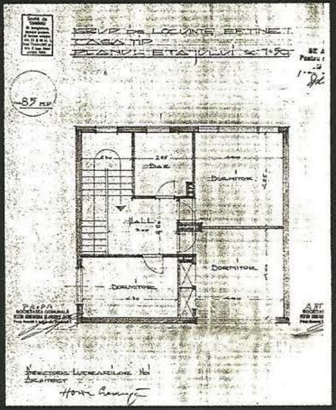

LOCUINȚE IEFTINE
1937
VATRA LUMINOASĂ
BUCUREȘTI

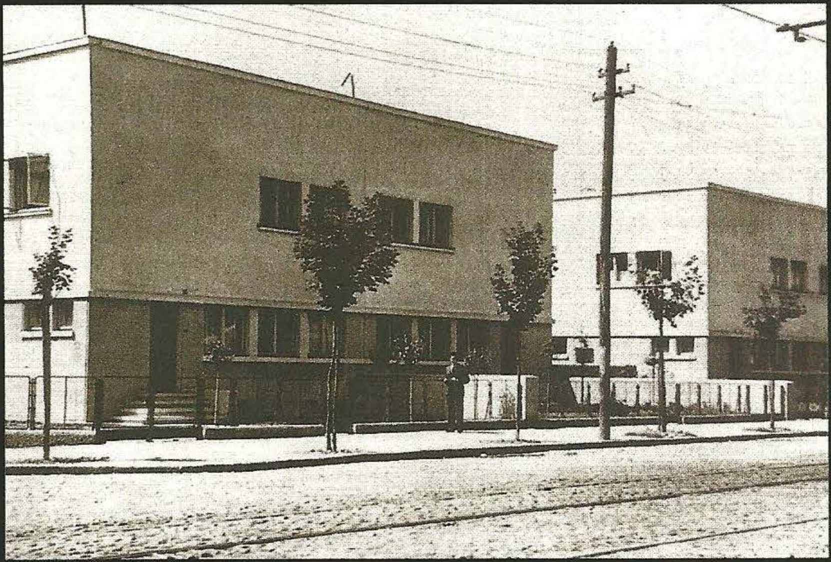

Imagine de epocă
Period image

În România preocuparea pentru rezolvarea crizei de locuințe nu devine o politică guvernamentală. Există o manifestare timidă între 1930-1940, când se construiesc locuințe ieftine pe credit, pentru salariații unor societăți cum ar fi cartierul UCB Herăstrau arh. Octav Doicescu, parcelarea Vatra Luminoasă - arh. Hanciu, arh. Aprihăneanu și altele.

Creangă își aduce contribuția și în problema locuințelor economice prin realizarea ansamblului din strada Victor Manu, București, în vecinătatea parcelării Vatra Luminoasă. O suită de duplexuri cuplate remarcabile prin volumetria simplă și rezolvarea funcțională, dar în care mâna maestrului azi nu mai poate fi recunoscută, fiind desfigurate de intervenții nefaste ale proprietarilor, sub oblăduirea autorităților administrative ale sectorului 3.

WEISSENHOF 1927 - STUTTGART

În Europa occidentală problema locuințelor este abordată cu anvergură mai ales după primul razboi mondial.
Expoziția de la Weissenhof Stuttgart 1927, a prezentat propuneri de locuire în vederea standardizării și producției de serie, ilustrate de cei mai reputați arhitecți ai timpului. Este una dintre cele mai importante manifestări de acest gen în perioada interbelică .

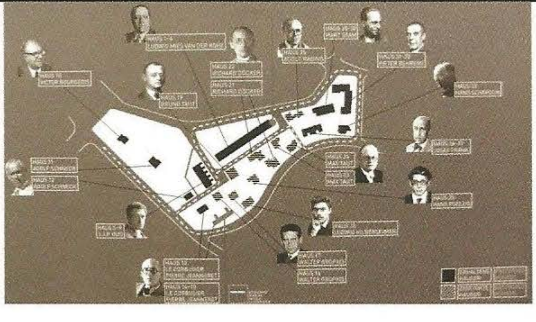

Mies van der Rohe

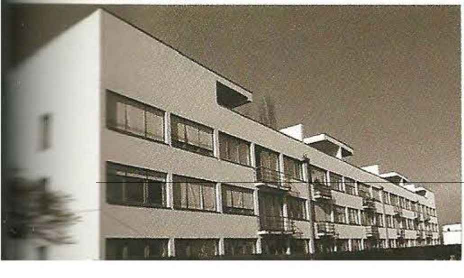

Le Corbusier

J.J.P. Oud

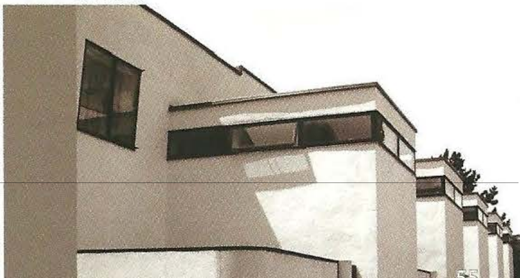

Lucia Creangă 1895 - 1957

Likewise, the Savu Villa in Predeal is a successful modern interpretation of the traditional architecture specific to Romania's mountainous regions.
The hand of the master architect can be detected in the sweeping fabric of the volumetry.
A concession can nonetheless be detected in the use of some overly commonplace details of the wood mouldings on the consoles beneath the eaves and on the parapets, but fortunately these are skilfully subordinated to the whole.

The Savu Villa was the last building that Lucia and Horia Creangă worked on together.

DATE PERSONALE:

Numele Creangă

Pronumele Lucia

Data și locul nașterii 11 Dec. 1895, București

Scoala absolvită și data diplomei Scoala Națională de Belle-Arte din Paris 24 Februarie 1926

Specialitatea *)

Activitatea profesională:

a) Lucrări proiectate, arătându-se dacă acestea au fost executate sau nu (se va indica data de proiectare și execuție), participarea la concursuri **)

Blocul Aro din București (în colaborare cu H. și I. Creangă)
— executat în anul 1931 – 1932 —

Casa dr. Petru Groza, la Deva (în colaborare cu H. Creangă)
— executată în anul 1930 —

Casa Eugen Savu, la Predeal, executată în anul 1937

Hotelul dela Balcic al O.N.T. (neexecutat din cauza cedării cadrilaterului)
— anul 1938 —

Concursul Operei Române (în colaborare cu arh. prof. Duiliu Marcu și alții) — anul 1947 — obținând premiul, la concursul de gr. I. Concursul de gr. II nu s'a mai ținut.

Diferite case particulare, transformări și interioare.

Diferite planuri de lucrări ce nu s'au executat: blocuri cu apartamente, case particulare, interioare.

*) Se va complecta în cazul când solicitantul a făcut studii de specialitate sau când — printr'o practică îndelungată, s'a specializat într'un anumit domeniu ca: arhitectură industrială, agricolă, de locuințe, construcții sportive, decorație interioară, etc.

**) Se vor indica lucrările importante, pe care solicitantul le consideră reprezentative pentru activitatea sa creatoare, celelalte putând fi indicate numeric, pe categorii (de ex.: 5 imobile de locuit, etc.).

Lucia Creangă a fost membră a Uniunii Arhitecților din 1953 până în 1957, anul morții ei.
Lucia Creangă was a member of the Union of Architects from 1957 to 1957, the year of her death.

Vila Savu din Predeal este un exemplu reușit de interpretare modernă a arhitecturii tradiționale, specifică zonelor montane. Mâna maestrului se face simțită în croiala cu anvergură a volumetriei. Se remarcă totuși o concesie, în folosirea unor detalii de fasonare a lemnului, prea uzuale, la consolele de sub streașină și la parapeți, din fericire subordonate cu abilitate ansamblului.

VILA SAVU 1937

STR. LIVIU REBREANU NR. 21 PREDEAL

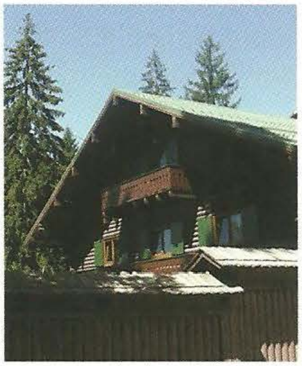

Vila Savu este ultima colaborare a Luciei cu Horia Creangă.
Savu Villa is Lucia's last collaboration with Horia Creangă.

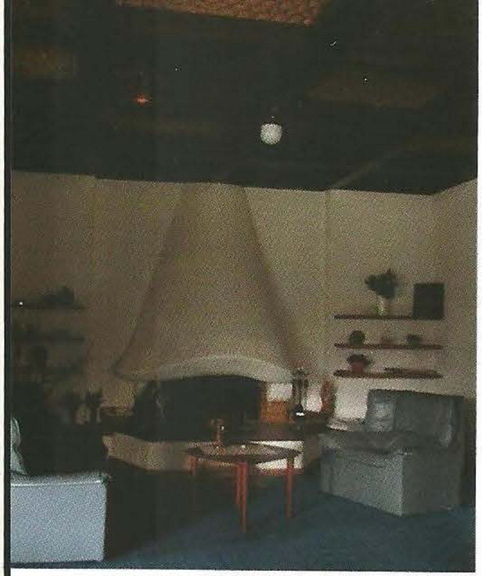
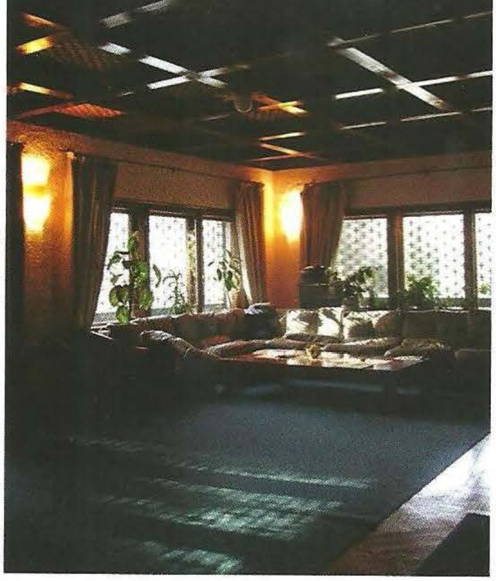

Interioare
Interiors

VILA SAVU 1937

STR. LIVIU REBREANU NR. 21 PREDEAL

4. 1930 - 1940 IMOBILE CU MULTE APARTAMENTE

1930-1940
Apartment buildings
Davidoglu apartment building,
1932, Bucharest
Nedioglu apartment building,
1935-36, Bucharest
Barbu Dimitrescu apartment building,
1933, Bucharest
Ottulescu apartment building,
1935-36, Bucharest
Malaxa-Burileanu apartment building,
1935-37, Bucharest
ARO Palace,
1937-38, Bucharest

IMOBILUL DAVIDOGLU
1932, București

IMOBILUL NEDIOGLU
1935-36, București

IMOBILUL BARBU DIMITRESCU
1933, București

IMOBILUL OTTULESCU
1935-36, București

IMOBILUL MALAXA-BURILEANU
1935-37, București

ARO PALACE
1937-38, București

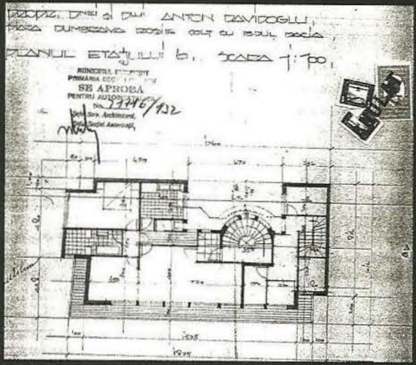

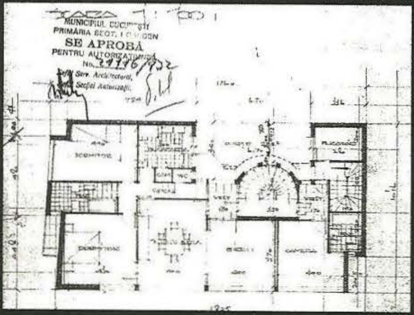

IMOBILUL DAVIDOGLU 1932
BUCUREȘTI BD. DACIA

The Davidoglu Building

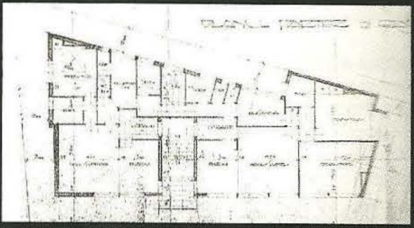

The Nedioglu Building

IMOBILUL NEDIOGLU 1935-1936

BUCUREȘTI STR. ROMA 63

Acces caracteristic pentru imobilele cu puține niveluri
Characteristic entrance to buildings with few levels

Detaliu profile tipice la balcoane
Typical profile balconies detail

IMOBILUL BARBU DIMITRESCU 1933
PIAȚA LAHOVARY NR. 5A

Imobilul Dimitrescu, în care arhitectul a avut locuința și biroul la etajul 5, în continuă degradare din anul construirii și până azi, sub privirea indiferentă a locatarilor și a autorităților.

The Dimitrescu Building, where the architect had his home and office on the fifth floor, has been deteriorating continuously since it was constructed, under the indifferent eyes of its tenants and the authorities.

The Barbu Dimitrescu Building

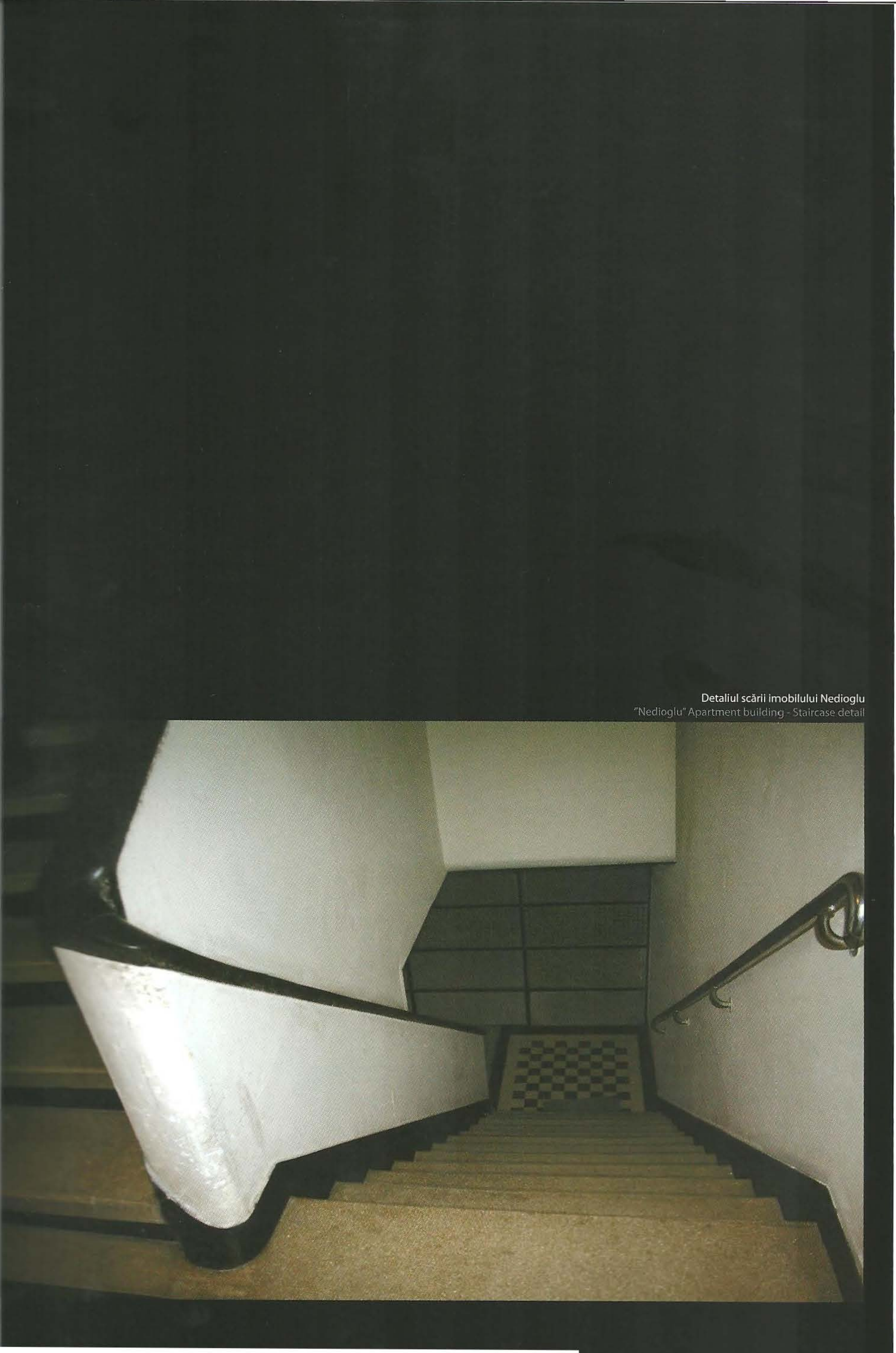

Detaliul scării imobilului Nedioglu
"Nedioglu" Apartment building - Staircase detail

IMOBILUL OTTULESCU

1935-1936 BUCUREŞTI

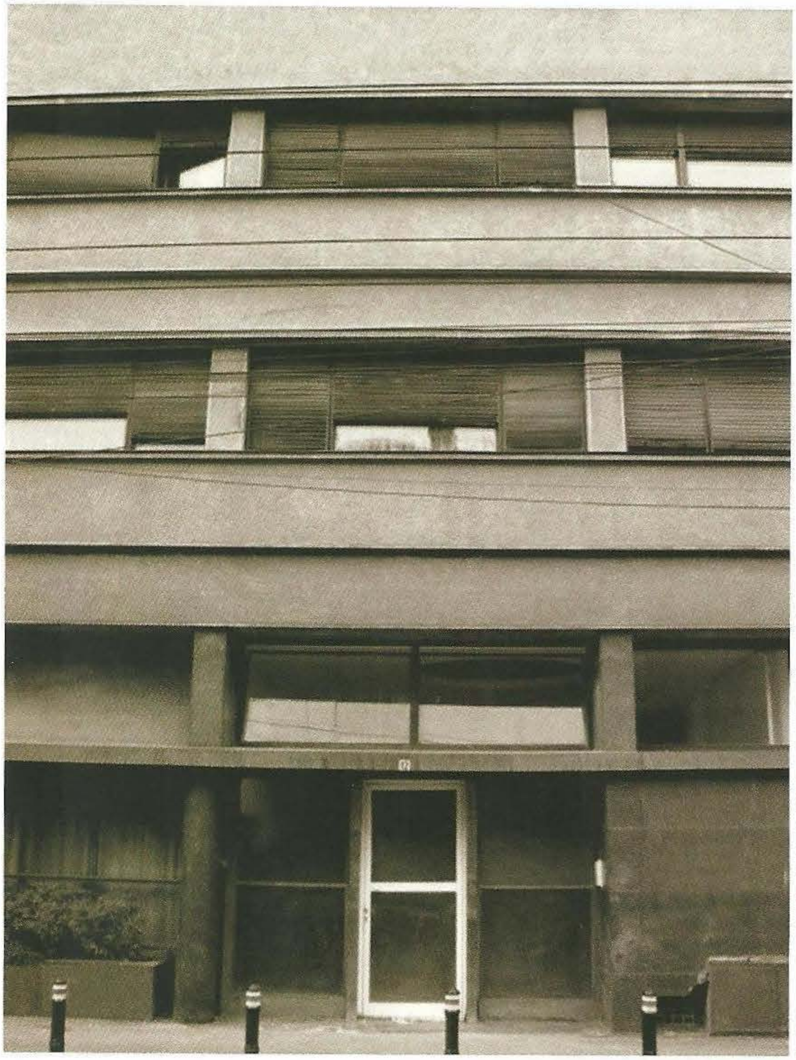

Imagini actuale
Current images

The Ottulescu Building, 1935-36, no. 12, G-ral Gheorghe Manu Str., Bucharest
The luxury apartment building of Elena Ottulescu is remarkable for the balanced, subtly asymmetrical composition of the spaces around the node of circulation. The simple volume is skilfully moulded by means of a treatment that employs recessed horizontal registers. What is thereby obtained is a diminution of the built mass, which lends itself to integration into the context of the neighbouring buildings.

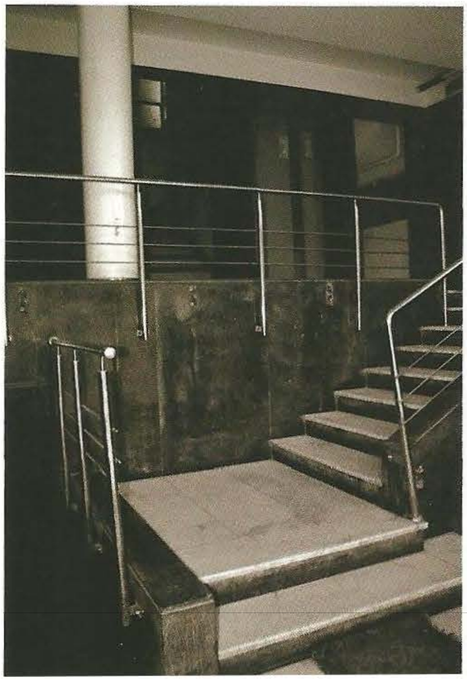

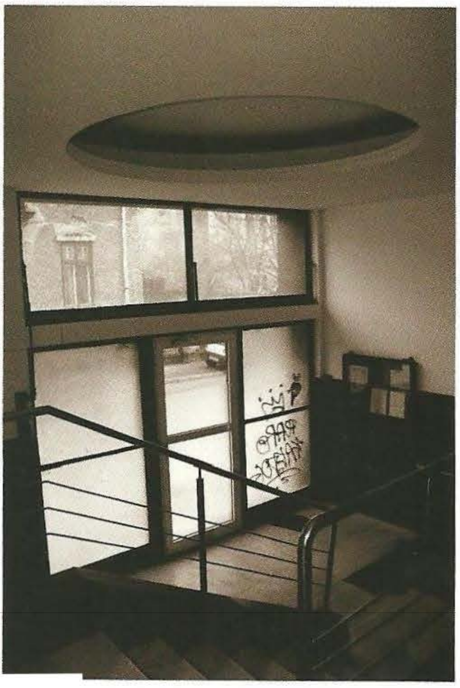

IMOBILUL OTTULESCU

1935-1936 BUCUREŞTI

STR. G-RAL. GHEORGHE MANU 12

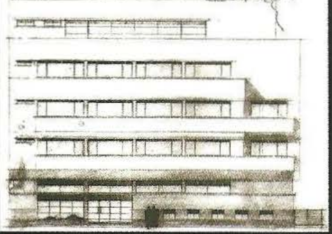

Imobilul cu apartamente de lux al Elenei Ottulescu, se remarcă prin compunerea echilibrată, subtil asimetrică a spaţiilor în jurul nodului de circulaţie. Volumul simplu este modelat cu abilitate prin tratarea în registre orizontale retrase. Se obţine astfel efectul de diminuare a masei construite, favorabil integrării în contextul vecinătăţilor.

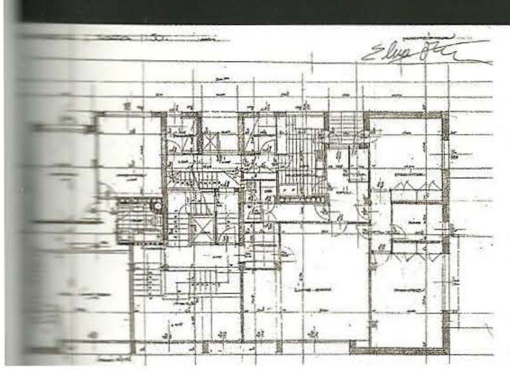

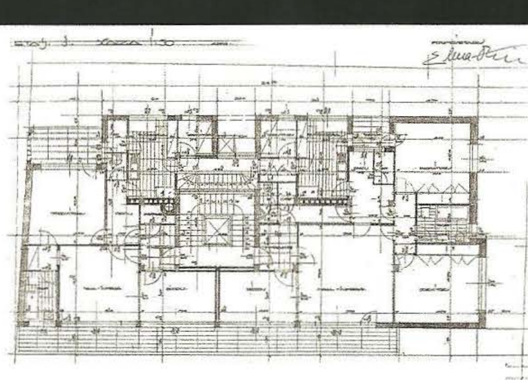

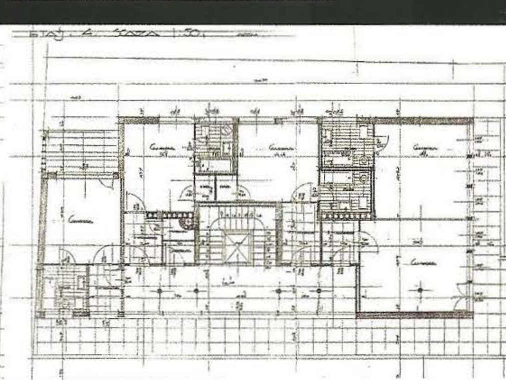

The Malaxa-Burileanu Building, 1935-37, no. 38, Magheru Boulevard

This work expresses the main features of Creangă's mature style.

A number of principal characteristics can be distinguished:

– An encompassing, composite, unitary vision of the architectural work rendered by means of simple volumes reduced to primary geometric forms

– Clear, concise expression of function and balanced composition of spaces around concentrated nodes of circulation, in accordance with the principle of relative symmetry

– A continuous space, resulting from the arrangement of dwelling units along the façade, which translates into a continuous frieze of windows on the exterior (thanks to the generous surface areas of the flats, this is the only case that allowed the architect to adopt a free façade, as the window frame surface was separate from that of the structure)– Unified treatment of volume in accordance with the principle of horizontality and alternation with vertical elements – the lines of superposed loggias on the lateral façade or the verticals of the blank spaces of the staircases on the rear façade

– A dominant consisting of the central field of the main façade, comprising friezes of windows alternating with parapets at the height of the seven storeys; the ground floor and recessed levels are treated differently

– Emphatic contrast and good proportions between all the elements of the composition

– The distinct line of the façades, resulting from the almost imperceptible fineness of the profiles (sills, canopies, frames) and contrasting with the adjacent features: parapets, blank spaces.

With his architectural style, Creangă demonstrated the aesthetic unity of the new architecture, in which "beauty is achieved through simplicity and utility through the comfort of modern technique" (Arta și omul, nos. 19-22, 1935).

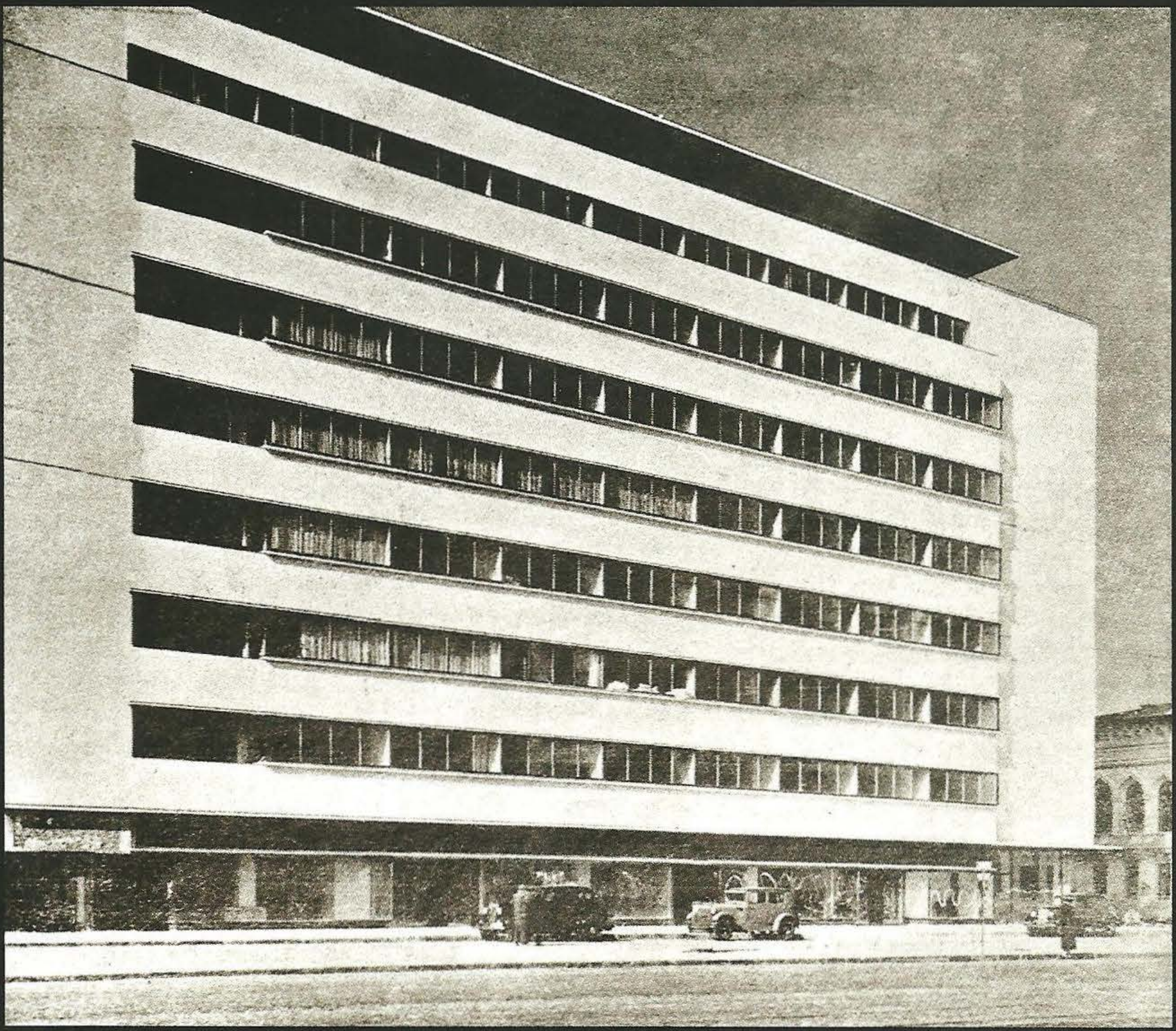

IMOBILUL MALAXA-BURILEANU

1935-1937
BUCUREŞTI

Este lucrarea care exprimă principalele trăsături ale stilului Creangă ajuns la deplină maturitate.

Distingem câteva caracteristici principale:
- Viziune globală, sintetică, unitară a operei de arhitectură transpusă într-o volumetrie simplă, redusă la forme geometrice primare. Exprimarea echilibrată, concisă a funcţiunii, compunerea echilibrată a spaţiilor în jurul nodurilor de circulaţie comasate pe principiul simetriei relative.
- Spaţiul continuu, rezultat din dispunerea de-a lungul faţadei a unităţilor de locuire, tradus în exterior printr-o friză de ferestre continuă (este singurul caz care i-a permis arhitectului, datorită suprafeţelor generoase ale apartamentelor, să adopte o faţadă liberă, planul tâmplăriei detaşat de cel al structurii).
- Unitatea tratării volumului pe principiul orizontalităţii, alternanţa cu elemente verticale - şirul de logii suprapuse la faţada laterală, sau verticalele golurilor caselor de scări pe faţada posterioară.
- Dominanta constituită din câmpul central al faţadei principale, realizat din frize de ferestre alternate cu parapeţi pe înălţimea celor şapte etaje curente; parterul, nivelele retrase tratate diferit.
- Contrastul acuzat, bunele proporţii între toate elementele compoziţiei.
- Grafia specială a faţadelor, datorită fineţei aproape imateriale a profilaturilor (solbancuri, copertine, şprosuri tâmplarie), contrastate cu elementele pe care le mărginesc- parapeţi, goluri.

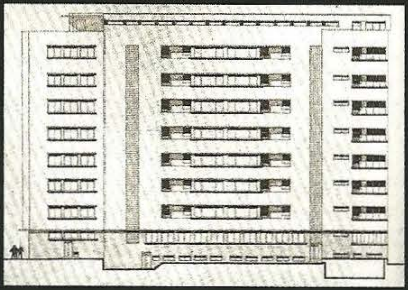

Faţada posterioară, laterală, secţiune

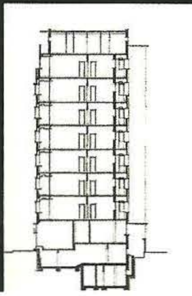

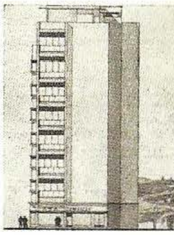

Stilul lui CREANGĂ a demonstrat unitatea estetică a noii arhitecturi în care „frumosul e realizat prin simplitate, şi utilul prin confortul tehnicii moderne."

Arta şi omul nr.19-22 1935

Horia Creangă - imobilul Malaxa-Burileanu
Horia Creangă - Malaxa-Burileanu Apartment building

Frize de ferestre...
Windows friezes

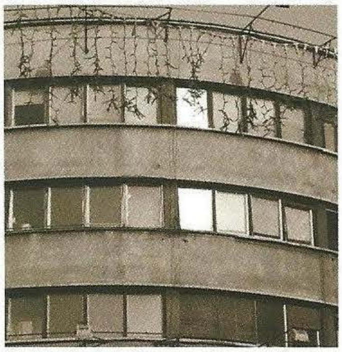

Rudolf Fraenkel - Blocul Scala, 1936
Rudolf Fraenkel - "Scala" Apartment building, 1936

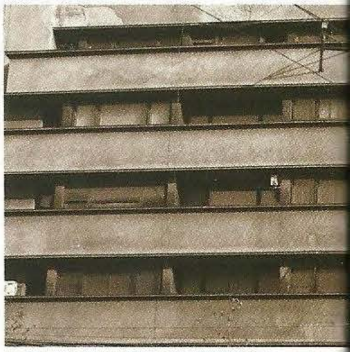

Duiliu Marcu - Blocul Casei de Credit și Asigurăr
a Magistraților, 1935 -1937
Magistrates' Associaton for Credit and Inssurance Build

IMOBILUL MALAXA-BURILEANU

După 20 de ani, arhitectul Virgil Nițulescu dă o replică meritorie arhitecturii imobilului Malaxa, în proiectul blocului Sanitas și un exemplu de profesionalism și respect în relația față de clădirile vecine interbelice.

Virgil Nițulescu - imobil locuințe, Bd. Magheru, 1958

Twenty years later, architect Virgil Nițulescu provided a meritorious response to the architecture of the Malaxa Building in his design for the Sanitas Block, as well as an example of professionalism and respect for the neighbouring inter-war buildings.

Lipsa de întreținere, intervenții destructive, nepăsarea locatarilor și a instituțiilor responsabile, cât și absența mijloacelor materiale, au dus cu timpul la desfigurarea acestui reper al arhitecturii moderne interbelice.
Starea gravă a construcției reclamă lucrări de consolidare și restaurare, de urgență.

Lack of maintenance, destructive alterations, the indifference of tenants and regulatory institutions, and the absence of material resources have led in time to the disfiguration of this landmark of inter-war modern architecture.
The building's grave condition demands urgent consolidation and restoration work.

NOTĂ: Regretăm că nu am putut să prezentăm imagini de calitate ale originalelor lui Horia Creangă, întrucât arhiva, în întregime, a fost pierdută după expoziția comemorativă din 1992.

N.B. We regret that we have not been able to present quality images of Horia Creangă's originals, as the entire archive was lost after the commemorative exhibition of 1992.

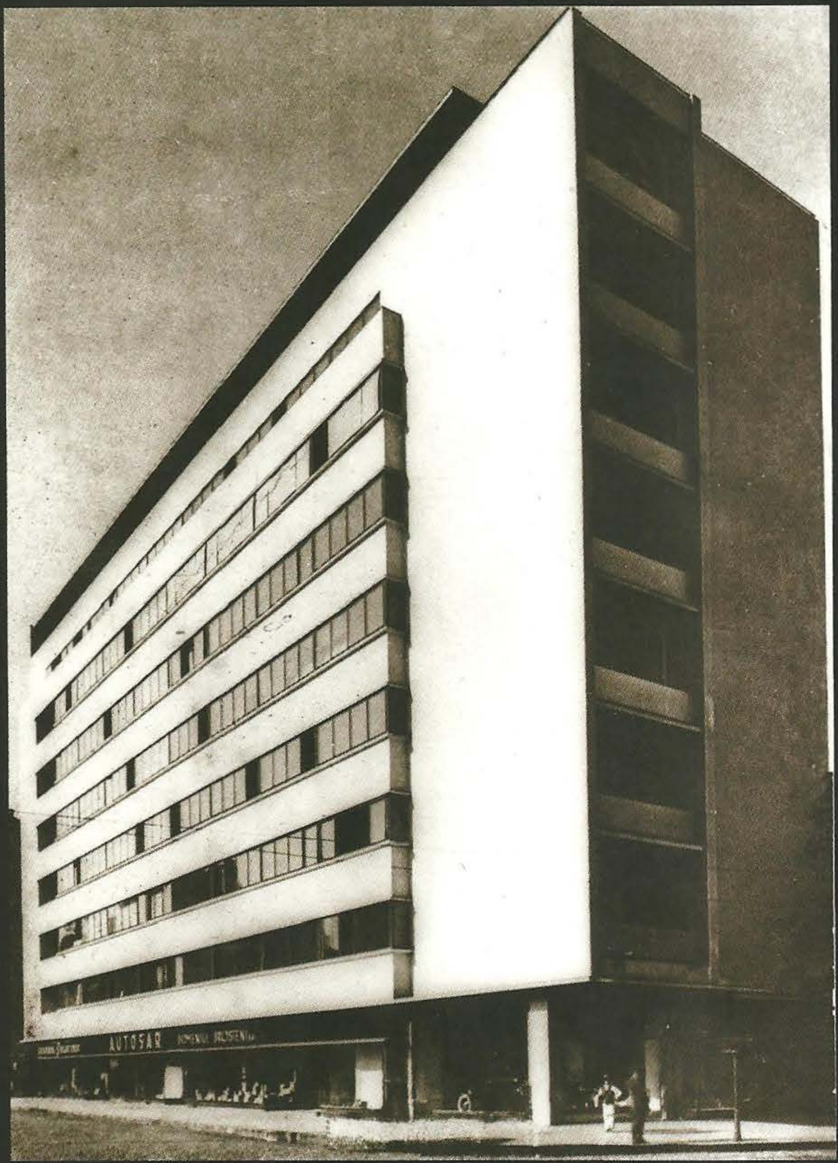

IMOBILUL MALAXA-BURILEANU

1935-1937 BUCUREȘTI

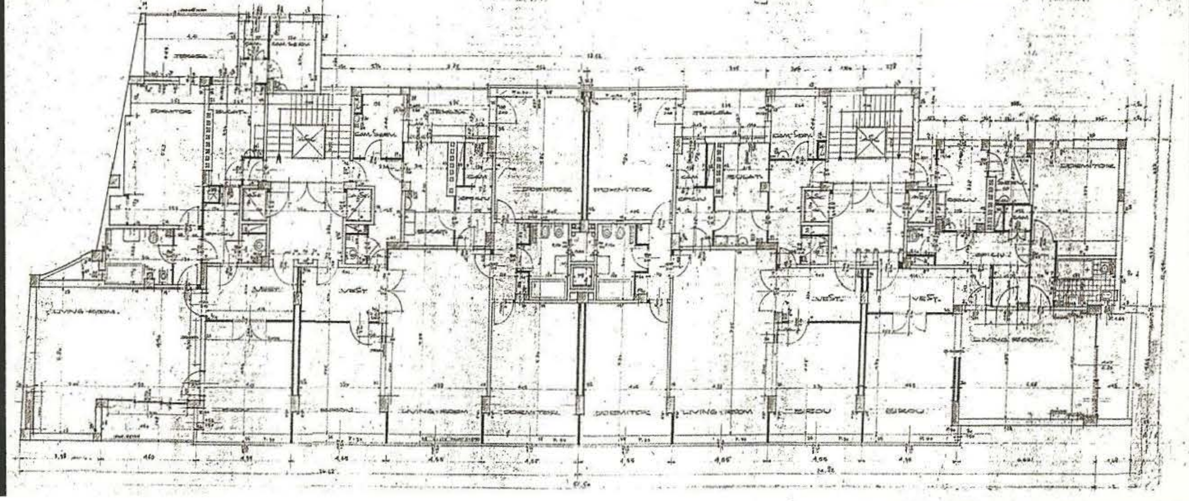

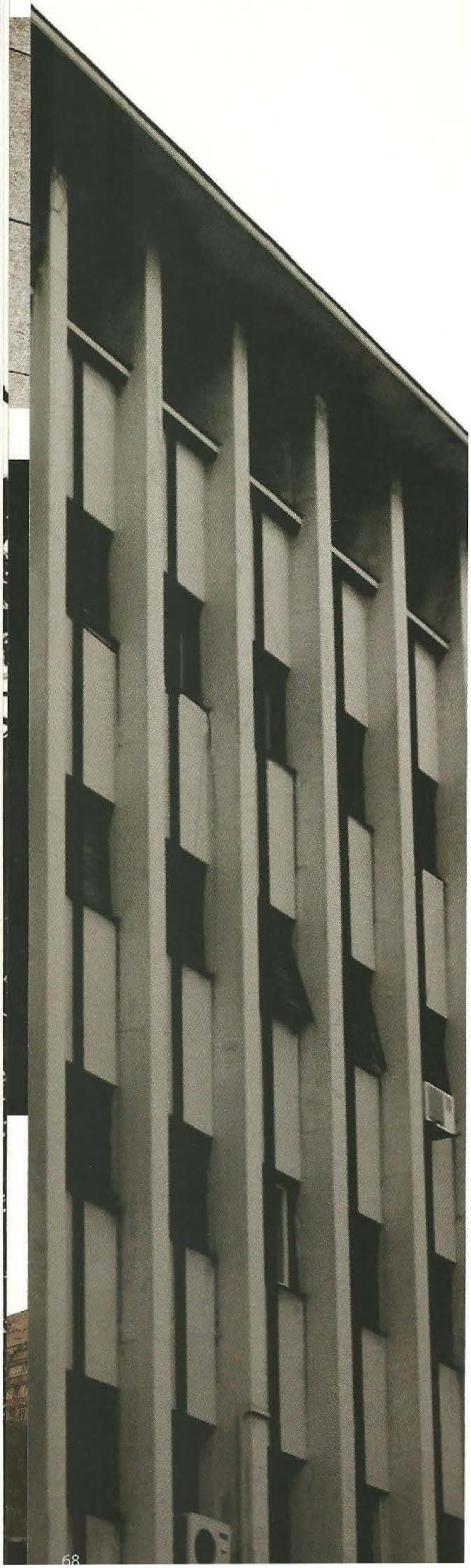

The ARO Palace, 1937-38,
no. 91-93, Calea Victoriei, Bucharest

The ARO Palace on Calea Victoriei is a complex of offices, business accommodation, and commercial spaces composed relatively symmetrically around an inner courtyard. Horia Creangă adopted a new formula for the vertical treatment of the façades on the tallest wings, in contrast to the lower ones overlooking the courtyard, resolved using isolated blank spaces in the full walls. The façade of the volume facing Calea Victoriei has a note of postmodern classicism. The concentrated rhythm of the concrete piles, which alternate with the metal struts that cross the square spaces, the supple awning over the recessed top storey, and the solution for access to the inner courtyard are all interesting.

Imagini actuale / Current images

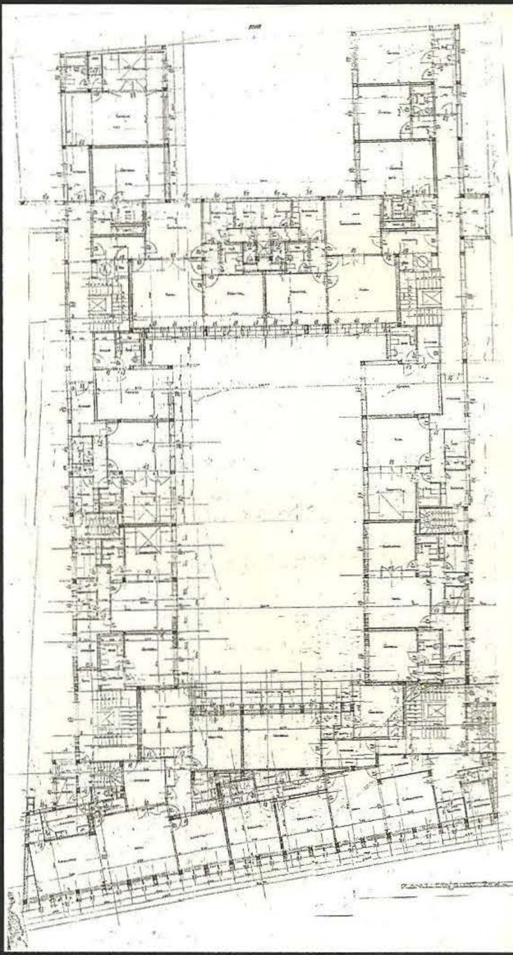

Planul etajelor 2-4 / Level 2- 4 plans

ARO PALACE 1937-1938

CALEA VICTORIEI NR. 91-93 BUCUREŞTI

Imagine de epocă
Vintage images

Palatul ARO din Calea Victoriei e un ansamblu de locuinţe de serviciu, birouri, spaţii comerciale compuse relativ simetric în jurul unei curţi interioare.
Horia Creangă adoptă o formulă nouă, de tratare pe verticală a faţadelor corpurilor mai înalte, în contrast cu cele mai joase, orientate spre interior, rezolvate cu goluri izolate în pereţii plini.

Faţada volumului orientat spre Calea Victoriei are o notă de clasicism postmodern.
Sunt interesante: ritmul des al pilelor de beton, care alternează cu nervurile de metal ce traversează golurile pătrate, copertina suplă peste ultimul nivel retras şi rezolvarea accesului în curtea interioară.

Secţiune
Section

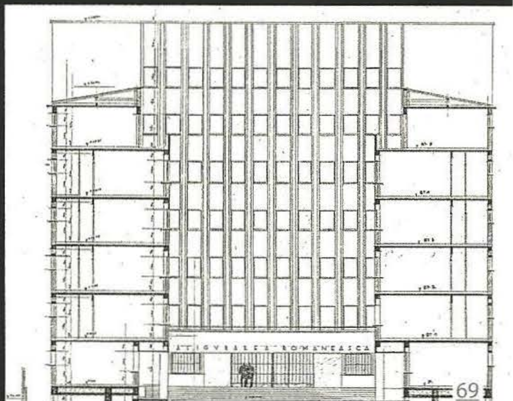

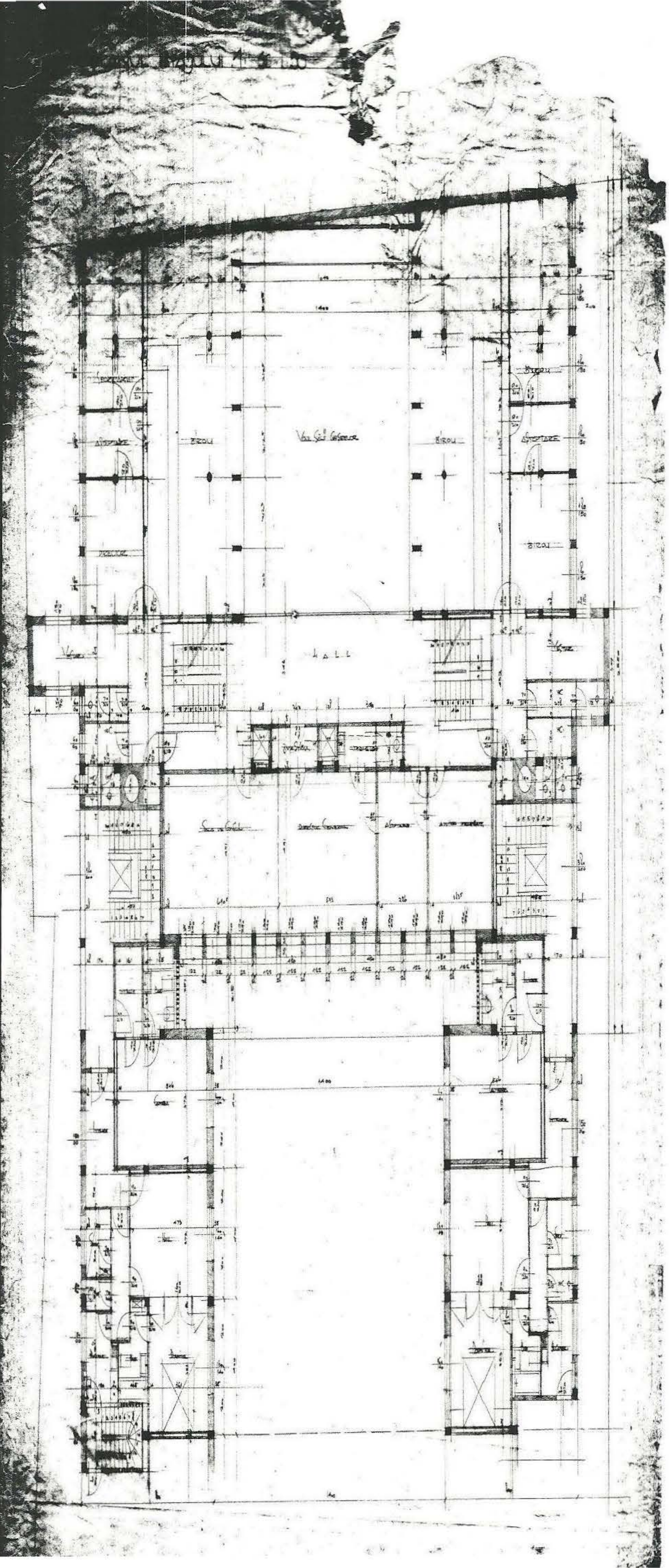

Plan etaj 1 (fragment)
First floor plan - Original drawing

5. ALTE PROGRAME

HALELE OBOR
1937-43, București

UZINELE MALAXA
1928-40, București

HOTEL ARO
Brașov, 1937-38

EXPOZIȚII
Parcul Herăstrău,1939, București

Other Programs
The Obor covered markets,
1937-43, Bucharest
Malaxa Factories,
1928-40, Bucharest
ARO Hotel in Brașov,
1937-38
Exhibitions - Herăstrău Park,
1939, Bucharest

The Obor Markets, 1937 - 43, Bucharest
The Obor Markets, 1937 - 1942 -1950
The covered markets are a testimony to the architect's all-encompassing, integrative vision in designing a highly complex type of building that was new to Romania (covered markets for a wide range of wholesale and retail goods; storage and loading areas) and achieved modern European standards.

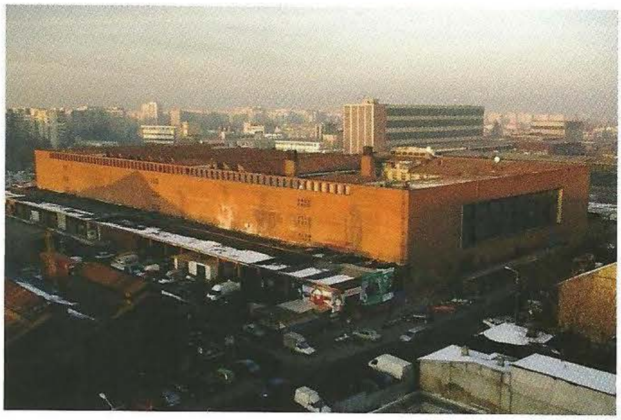

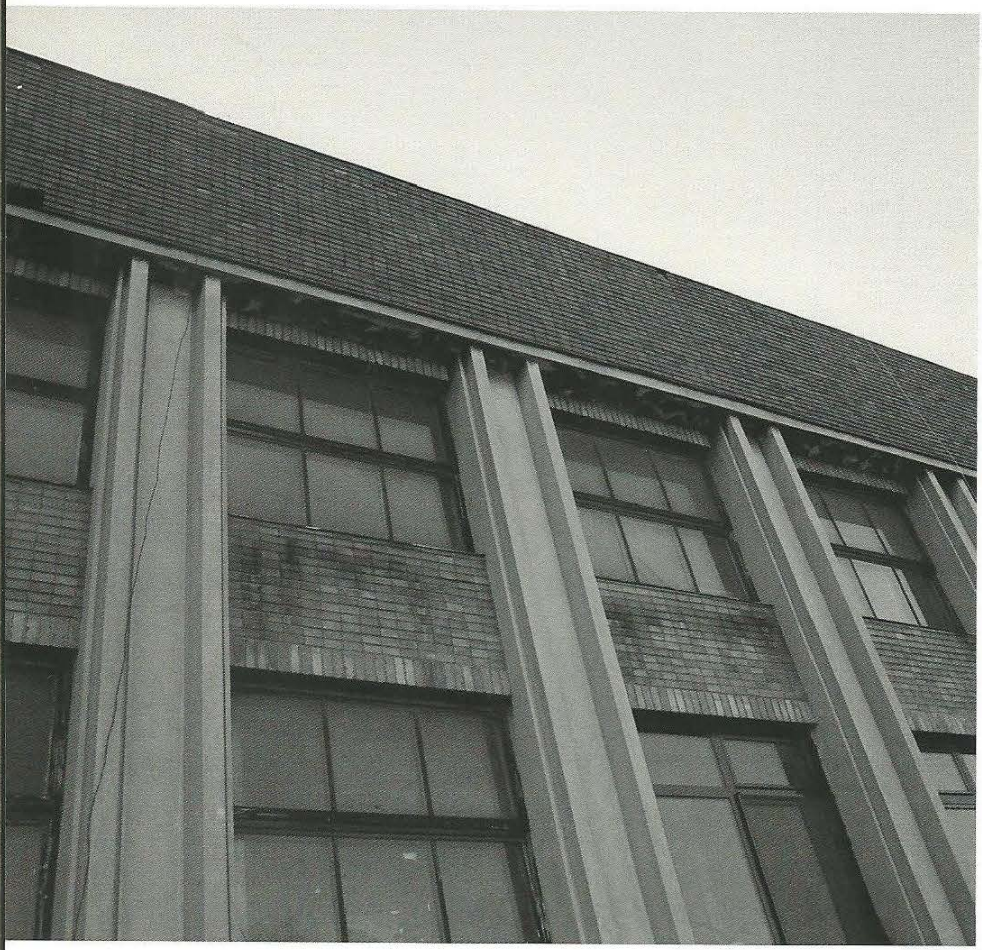

The Obor Covered Markets were designed by Horia Creangă and Haralamb Georgescu, a talented young architect. He was Creangă's collaborator from 1934 until the end. In the same period architects N. Nedelescu, Petrașincu, Gh. Lungu, N. Măndășescu and others were also part of the same team.
After the death of Horia Creangă, Haralamb Georgescu continued to oversee building work on site of the Obor Covered Markets, before emigrating to the United States in 1946, where he was to enjoy a remarkable career.
Their productive professional partnership helped Creangă to finalise major works in record time and his disciple to develop alongside an exceptional professional.

Imagini actuale / Current images

O privatizare haotică, care a avut în vedere doar profitul imediat şi nu soarta acestui obiectiv valoros de patrimoniu, a contribuit la starea de degradare actuală.
Renovarea Halelor Obor şi sistematizarea zonei limitrofe, ar trebui să constituie o preocupare importantă a Primăriei capitalei şi a sectorului 2.

A chaotic privatisation process, aimed only at making a speedy profit and unconcerned with the fate of this valuable heritage site, contributed to the current state of disrepair.
The renovation of the Obor Covered Markets and the systematisation of the adjacent area ought to be a major objective for the City Hall and Mayor's Office of Bucharest Sector 2.

HALELE OBOR

1937-1943 BUCUREŞTI

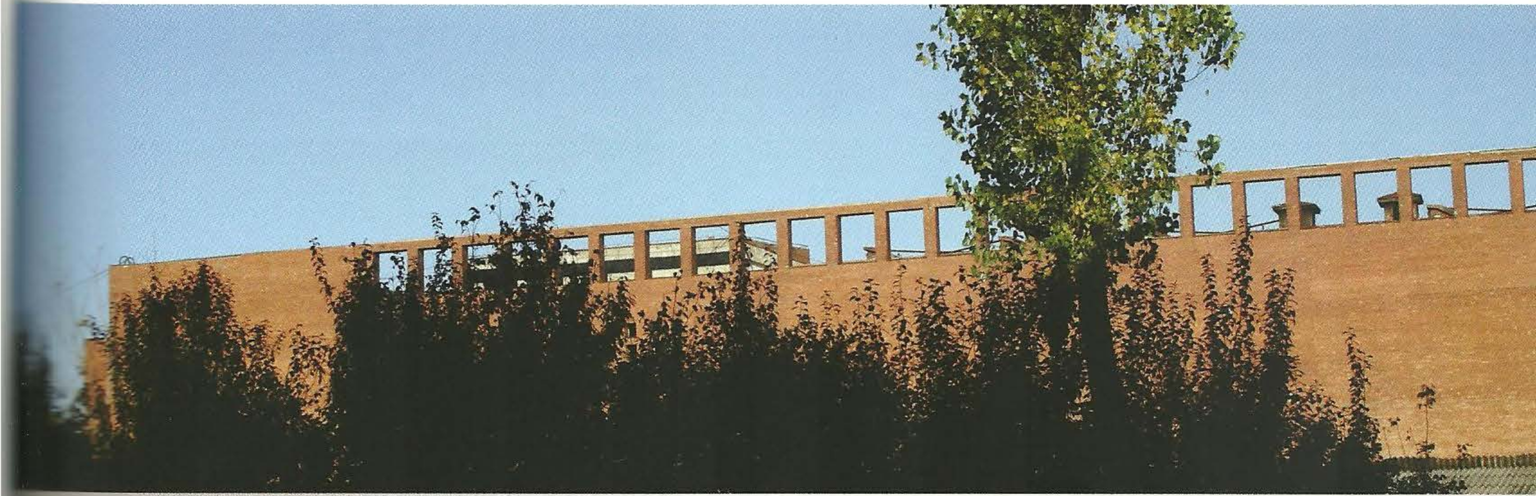

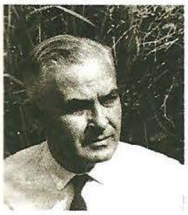

Arh. Haralamb Georgescu
1908-1977

Halele Obor 1937-1942-1950
Sunt o mărturie a viziunii globale, integratoare, a arhitectului în proiectarea acestei dotări orăşeneşti cu un program nou pentru România, de mare complexitate (hale de vânzare engros & detail a unei diversităţi de produse, zone de depozitare, aprovizionare, circulaţie) la standardele moderne europene.

Proiectul halelor Obor este semnat de Horia Creangă, alături de un tânăr şi talentat arhitect, Haralamb Georgescu. El devine colaboratorul lui Creangă din 1934 până la sfârşit.
În aceeaşi perioadă mai făceau parte din echipă arhitecţii: N. Nedelescu, Petraşincu, Gh. Lungu, N. Măndăşescu. După dispariţia lui Horia Creangă, H. Georgescu continuă proiectul de execuţie şi urmăreşte şantierul halelor până la plecarea din ţară în 1946 în SUA, unde face o carieră remarcabilă.
Întâlnirea lor profesională benefică, a ajutat maestrul să finalizeze lucrări importante în timp record, iar pe discipol să se formeze lângă un profesionist de excepţie.

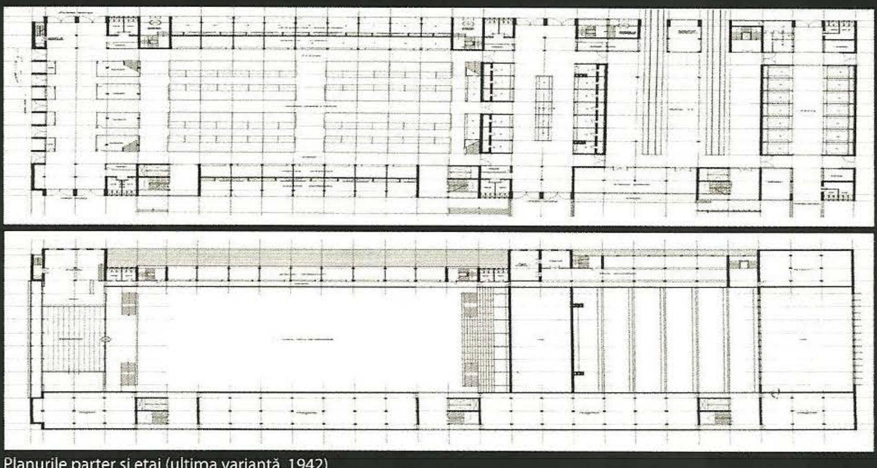

Planurile parter şi etaj (ultima variantă, 1942)
Ground floor and first floor plans (latest version, 1942)

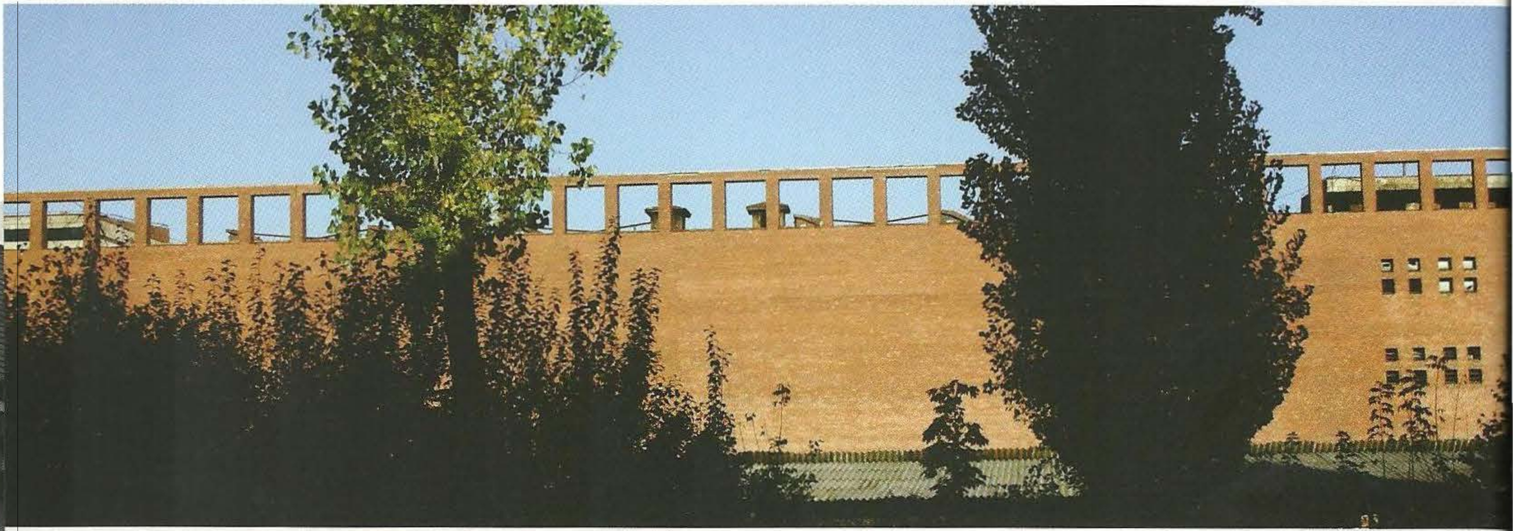

Imagini actuale / Current images

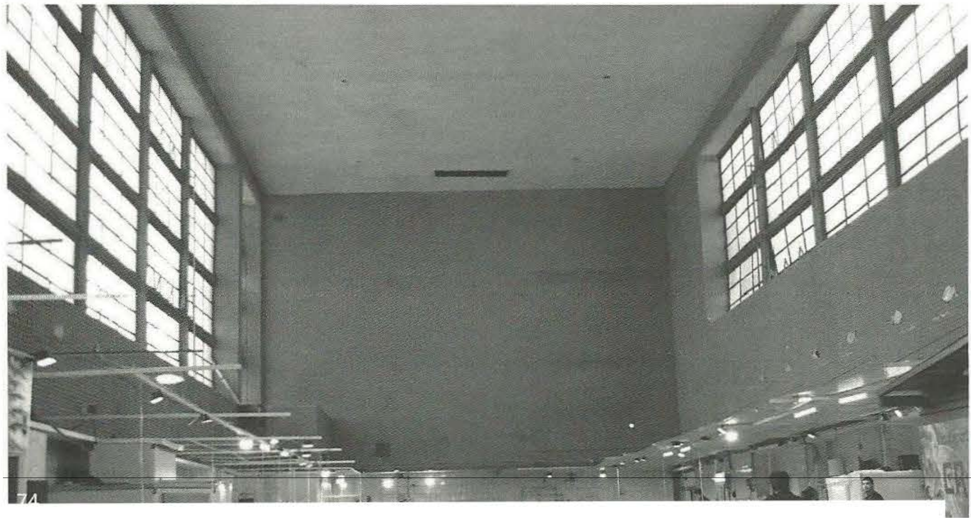

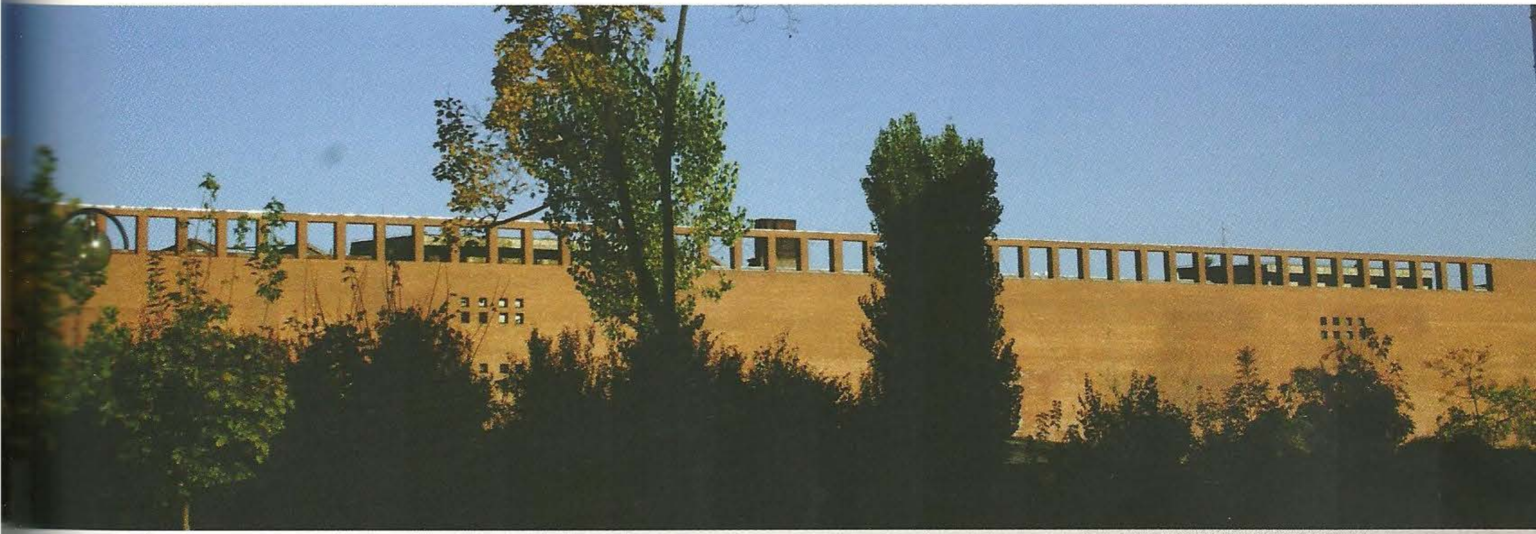

Se remarcă calitatea și varietatea spațiilor interioare cu diverse funcțiuni, înglobate într-un volum simplu, bine proporționat, cu suprafețe vitrate imense, contrastate, pe fațadele est-vest, cu mari câmpuri din zidărie, finisate cu caramidă aparentă.

Remarkable are the quality and functional variety of the interior spaces, incorporated within a simple, well-proportioned volume, with immense glazed surface areas, contrasting on the east and west façades with large areas of bare brickwork.

Imagini actuale / Current images

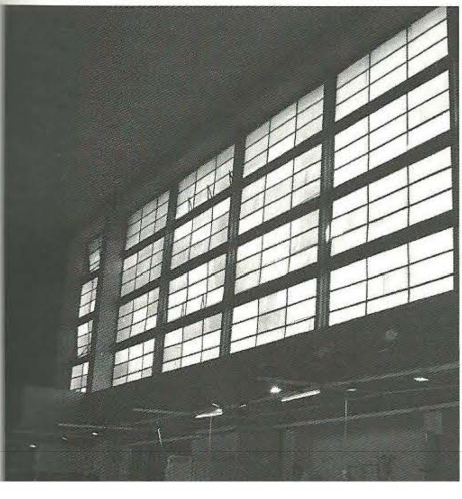

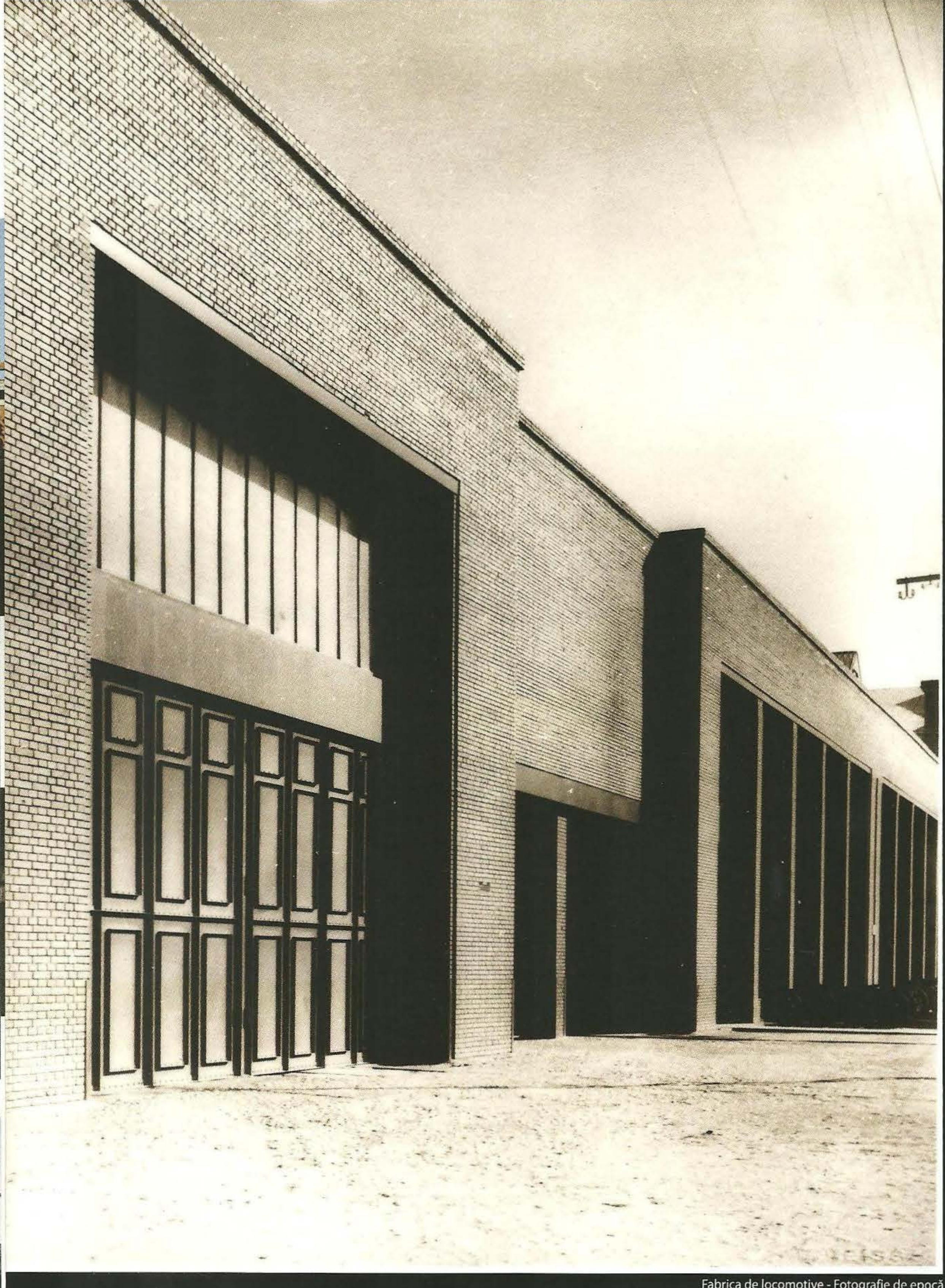

Fabrica de locomotive - Fotografie de epocă
Locomotive plant - Period photograph

The Malaxa Factories, 1928-40, Bucharest
The production spaces of the locomotive plant were constructed in stages, through modular extension, starting with the construction of the first pavilion in 1928. In his design to unify the frontages in 1936-39, Horia Creangă succeeded in creating, along a length of approx. 500 metres, a unitary image for the pavilions of various sizes and functions behind. Sincerity of expression – part of the architect's credo – he subordinated to the principle of unified composition, a unity to which the use of a single material (blocks of bare brickwork) contributed decisively.

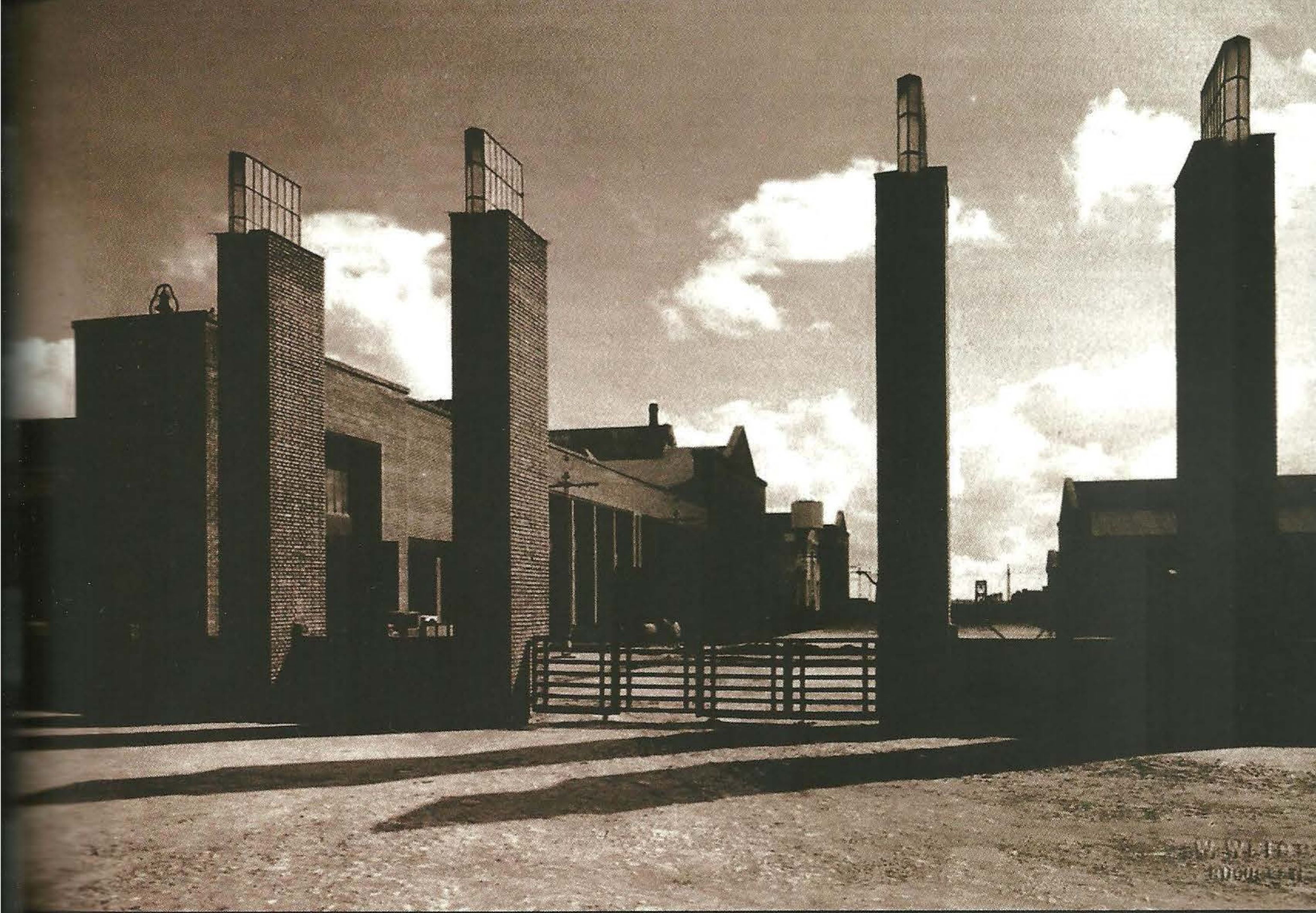

Intrarea principală, 1930
The main entrance to the engine factory, 1930 - Period photograph

UZINELE MALAXA

1928-1940 BUCUREŞTI

Spaţiile de producţie ale fabricii de locomotive s-au constituit etapizat, prin extinderi modulare începând cu construirea primelor hale în anul 1928. Prin proiectul de unificare a fronturilor 1936-1939. Horia Creangă a reuşit, pe o lungime de cca. 500m, să creeze o imagine unitară care are în spate hale cu funcţiuni şi dimensiuni diferite. Sinceritatea exprimării - un crez al arhitectului, a subordonat-o principiului unităţii compoziţiei, unitate la care a contribuit decisiv folosirea unui material unic - blocuri din cărămidă aparentă.

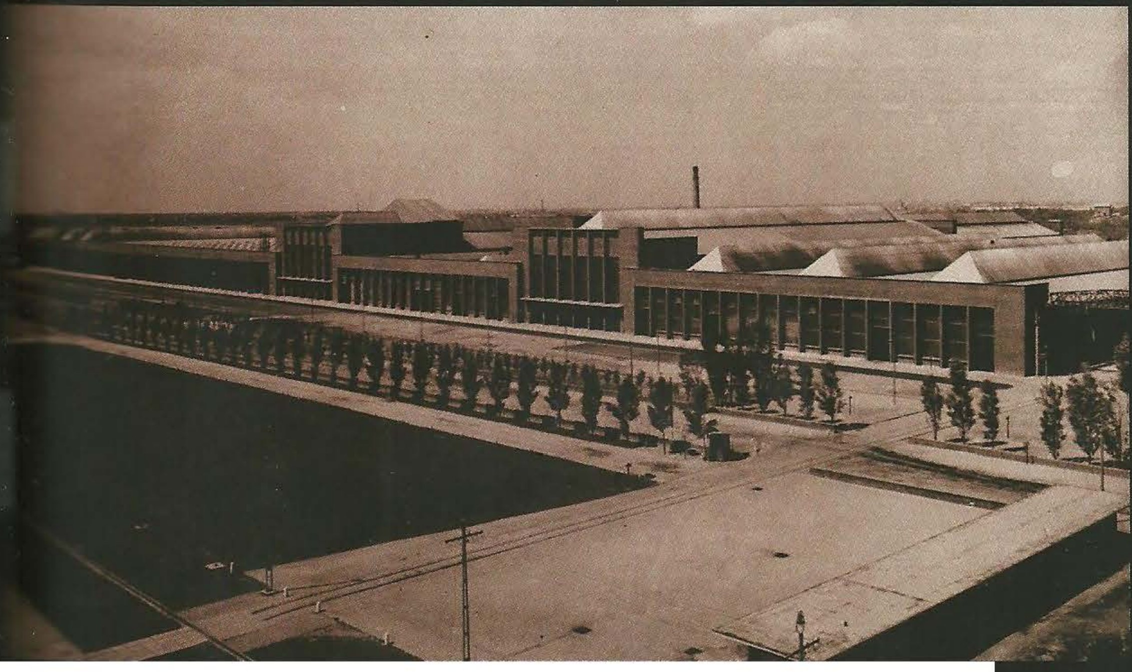

Fabrica de locomotive - Unificarea fronturilor, 1936 - 1939
Locomotive factory - Front sides merger
1936 - 1939

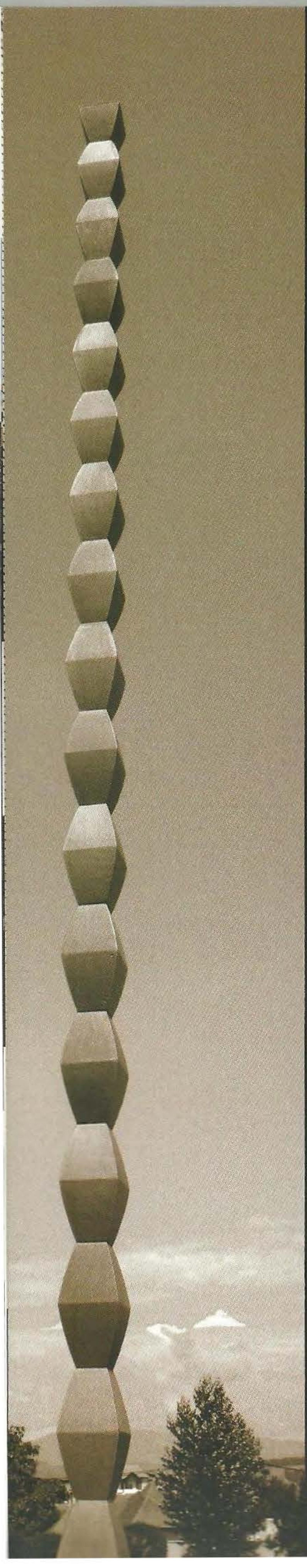

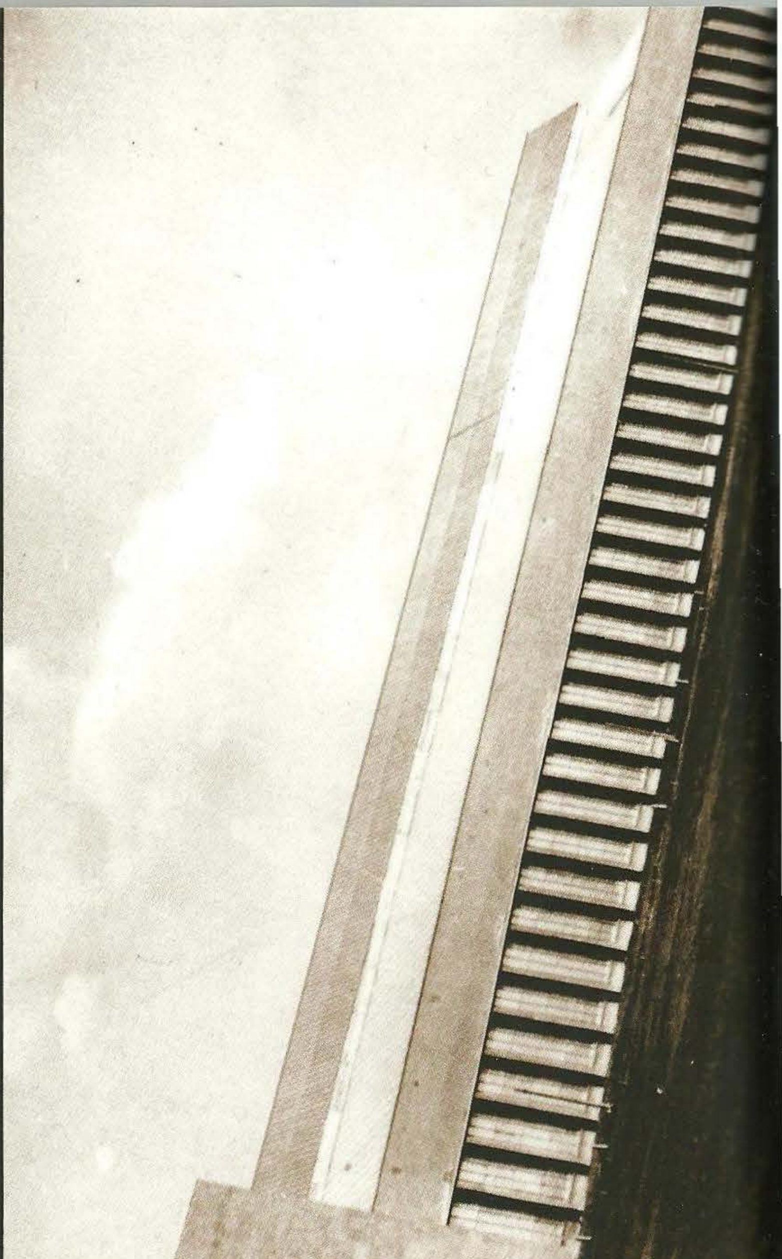

INFINITUL

prin ritm arhitectural pur, geometric, abstract.
Horia Creangă - Uzinele Malaxa
Coloana infinitului creată prin repetiția unor moduli
ce sugerează ritmul organic al respirației, al zborului

The infinite, flowing from architecturally pure, geometrical, abstract architectural rhythm.
Horia Creangă, the Malaxa Factories
In 1938, as part of the sculpture park in Tirgu Jiu, Brâncuși created the Column of the Infinite by
[...]peating modules that suggest the organic rhythm

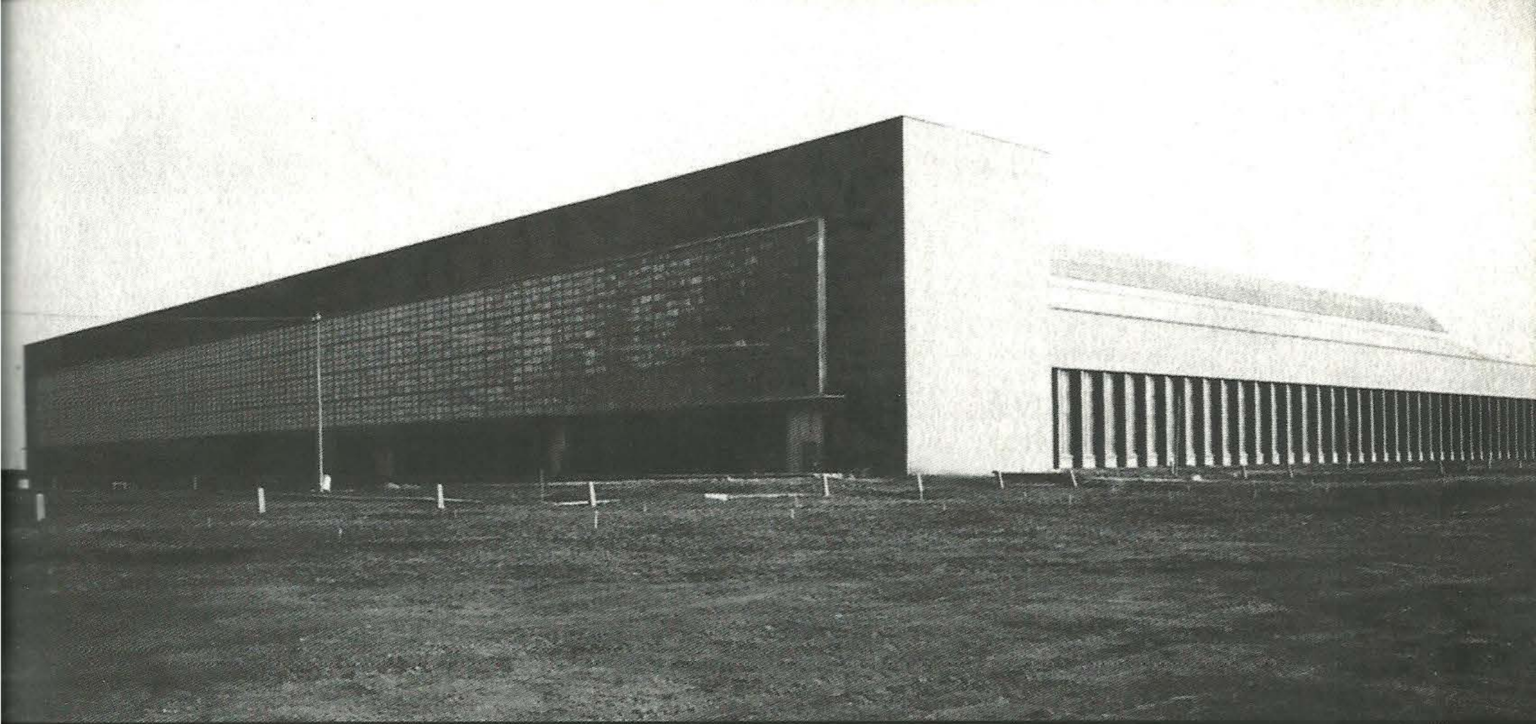

Foto Weiss

Fabrica de țevi laminate - una dintre cele mai moderne din Europa acelui timp, 1936
Rolled-pipe factory - one of the most modern in Europe at that time, 1936

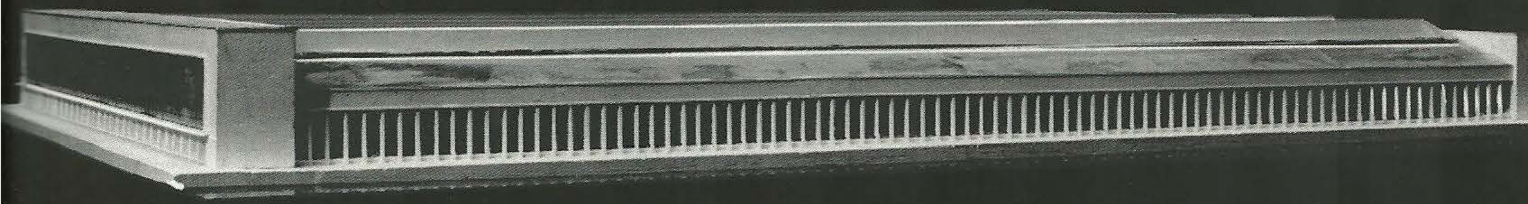

FABRICA DE ȚEVI

Nicolae Malaxa face o alegere inspirată, încredințând lui Horia Creangă, începând cu anul 1930, sistematizarea zonei industriale a uzinelor și proiectarea de noi obiective, pe un teren de cca. 60 ha. Această lucrare complexă i-a prilejuit arhitectului manifestarea cu anvergură a talentului său.

Volumul uriaș al fabricii de țevii, de 180m/300m, care înglobează halele, este tratat pe trei laturi, prin repetiția unei travei unice.
Prin contrast, frontul de nord are un element unic - o imensă suprafață vitrată scoasă în afara structurii. Ritmul rezultat este copleșitor, de un mecanicism inuman; puține opere de artă sunt capabile să ilustreze infinitul, implacabila trecere a timpului, cu atâta forță și strălucire ca această arhitectură.

Plan de ansamblu - 1939
Overall plan, 1939

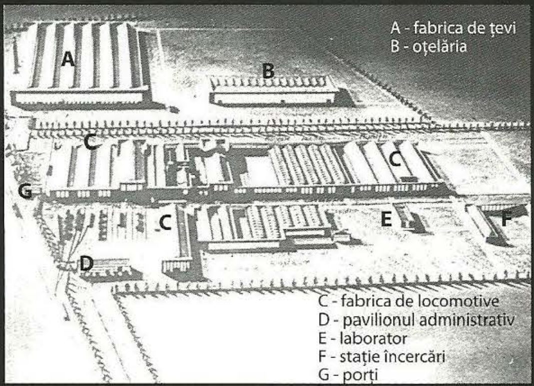

Structura metalică a halelor a fost realizată la Reșița
The metal structure of the halls was made in Reșița
Foto Weiss

The pipe factory
Nicolae Malaxa made an inspired choice in 1930 when he entrusted to Horia Creangă the systematisation of the industrial zone of the factories and the design of new structures on a site of around sixty hectares. This complex work gave the architect an opportunity to display his talent on a large scale. The huge volume of the pipe factory (180 metres by 300 metres), which incorporates the pavilions, is treated on three sides by means of the repetition of a single bay.In contrast, the northern frontage has a single feature: an immense glazed surface area external to the structure. The resulting rhythm is overwhelming: few works of art are capable of illustrating infinity and the implacable passage of time with such power and brilliance as this architectural achievement.

The Locomotive Plant
The pavilions of the former locomotive plant designed by Creangă house works of mechanical art that have been in use since 1939.

Fabrica de locomotive – imagini actuale
Locomotive plant – current images

FABRICA DE LOCOMOTIVE

Halele fostei fabrici de locomotive, concepute de Creangă, adăpostesc astfel de opere de artă mecanică, în funcțiune din 1939 !

Locomotive factory designed by Horia Creangă housing such mechanical works of art in operation since 1939 !

AUTOMOTORUL DUBLU SUPRANUMIT "BĂLAN" PE 2x4=8 OSII, CU ECHIPAMENT GANZ 2x220/275 CP

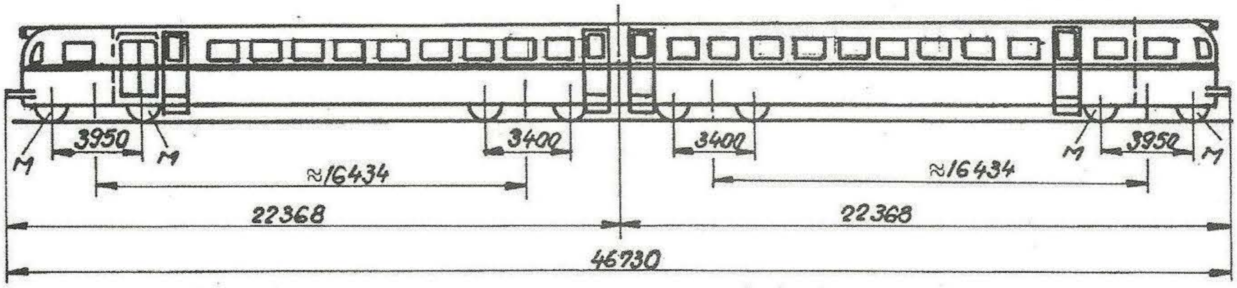

TRENUL REGAL, PE 6 OSII CU ECHIPAMENT GANZ 2x220/275 CP

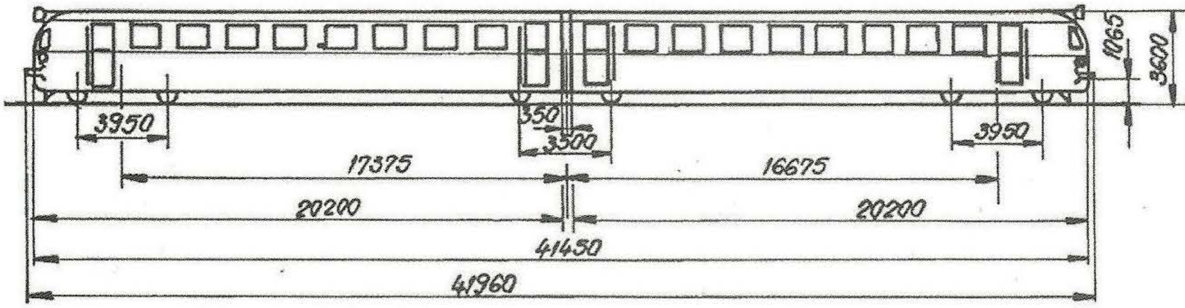

AUTOMOTORUL PE 4 OSII DE 220/275 CP, CU MOTOR "MALAXA-GANZ" ŞI TRANSMISIE "MALAXA-MYLIUS",

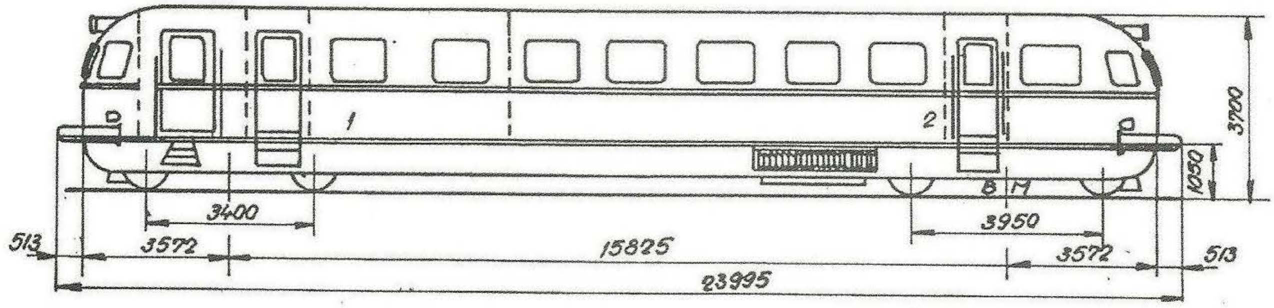

Locomotives
It is thanks to Nicolae Malaxa, an engineer and able businessman, that the Romanian automotive industry was able to become a European competitor. The products of the Malaxa factories were remarked upon at the international exhibitions in Belgrade in 1937 and Milan in 1940.

Attracted to industrial design, Horia Creangă and his team were involved in designing the chassis and interiors of successive generations of the locomotives built by the Malaxa plants between 1933 and 1940.

Interioare ale trenului regal - fotografii de epocă
Royal train interiors - Vintage photos

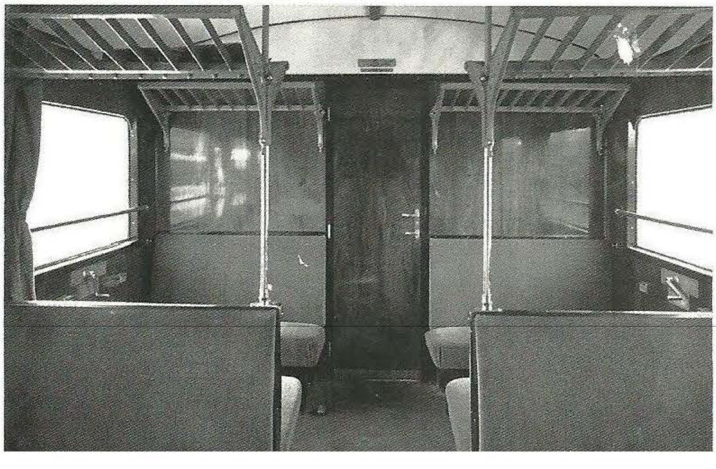

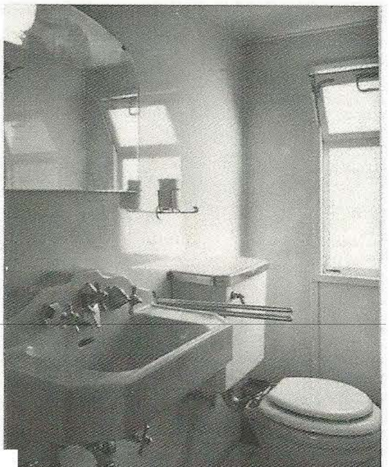

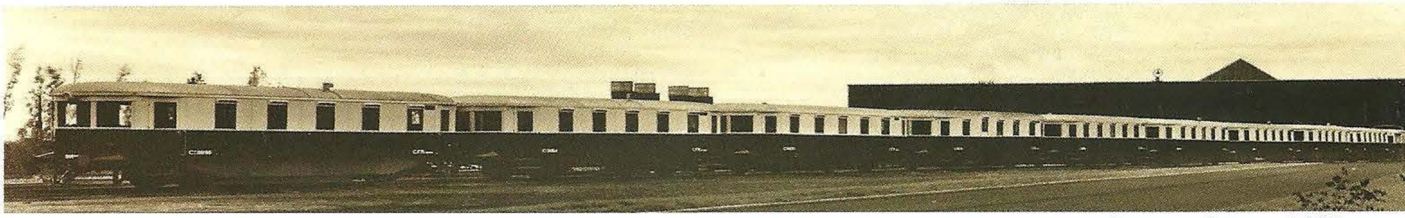

Automotor a 3-a generație1934

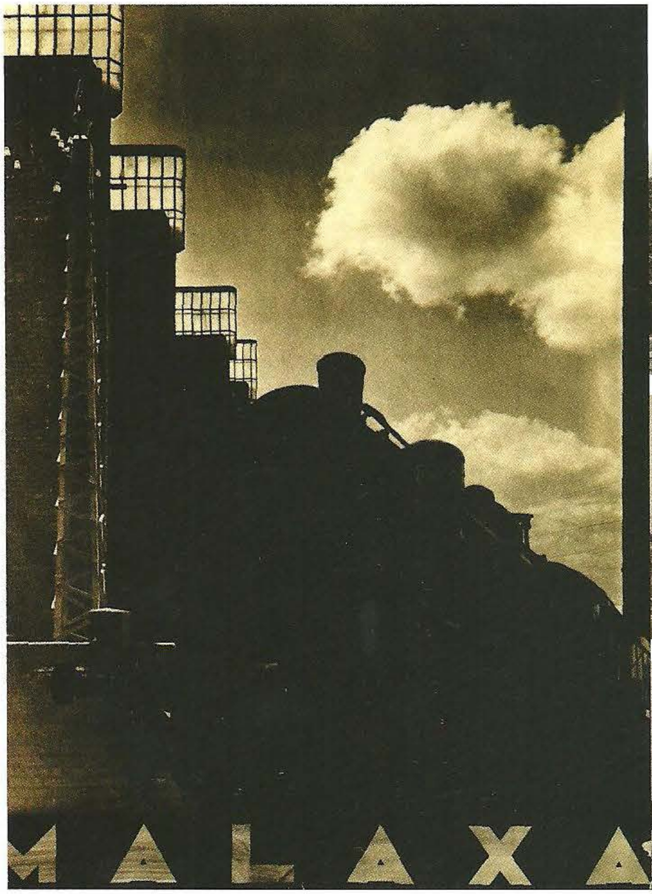

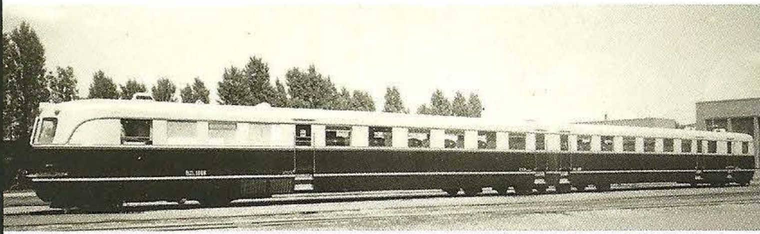

Automotor a 7a generație 1940

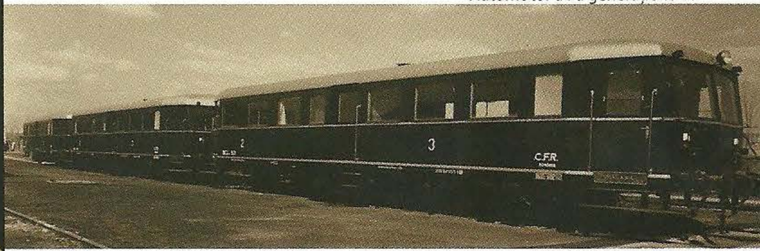

Automotor caroserie perfecționată 1937

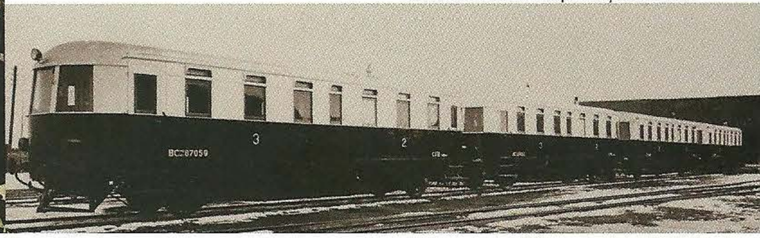

Automotor "Tanc", 1935

AUTOMOTOARE

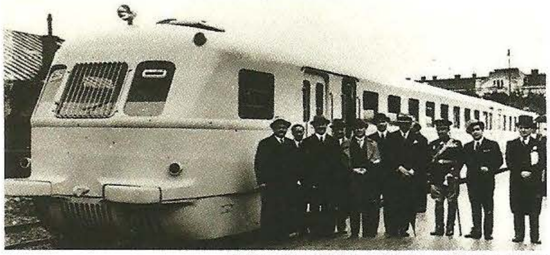

Automotorul "Malaxa" Belgrad / Locomotive

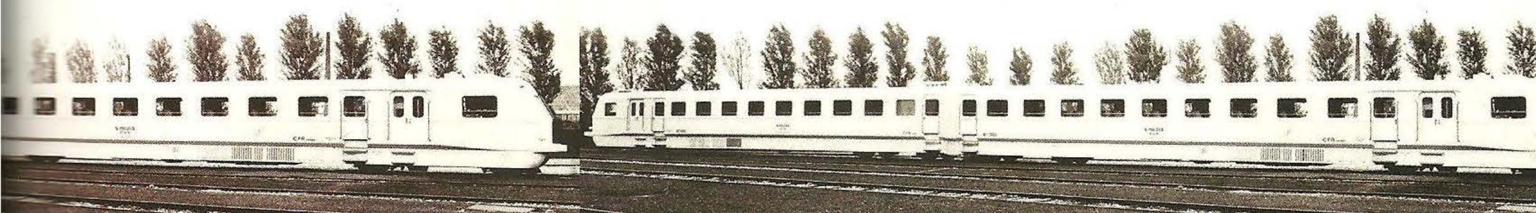

Automotor dublu "Bălan" a 6-a generație 1937

Lui Nicolae Malaxa, inginer și abil om de afaceri, i se datorează faptul că industria românească de mașini devine competitivă în Europa. Produsele uzinelor Malaxa se fac remarcate la expozițiile internaționale de la Belgrad în 1937 și Milano în 1940.

Horia Creangă, atras de designul industrial, s-a implicat împreună cu colaboratorii, în proiectarea caroseriilor și interioarelor mai multor generații de automotoare ale uzinelor Malaxa între 1933-1940.

Annexes of the Malaxa Factories
The partial sale in 1996-98 and privatisation in 2004 of S.C. Faur S.A., formerly the 23 August Factories, formerly the Malaxa Plant, led to the break-up and destruction of this large industrial complex. Plant, equipment, fixed assets, and technical installations were broken up and sold. Production spaces were rented out. There was no responsible policy at the government level to deal with these tangible as well as intangible heritage assets.

What is required is a wide-ranging project to recover the complex at least in part, by means of functional reconversion: non-polluting production and commercial activity. The conversion of the disused spaces into a large cultural centre – a museum of architecture, library, exhibition spaces, and auditoria – named after the architect would be a praiseworthy endeavour.

Magazia centrală - imagine recentă
Central warehouse - Current image

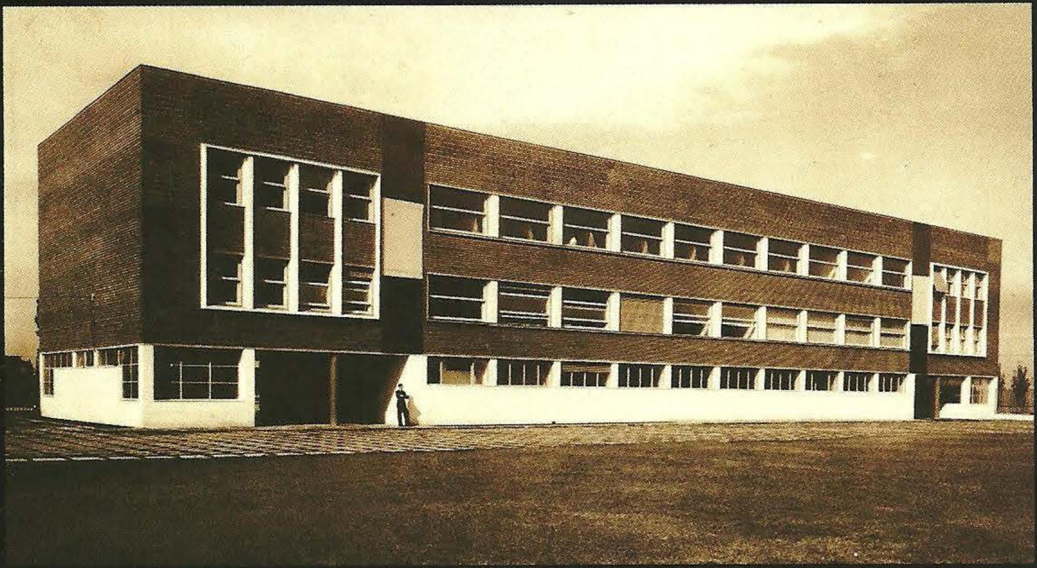

Pavilionul administrativ / Administrative pavilion

Biroul lui Nicolae Malaxa / Nicolae Malaxa's Office

Laboratorul / Laboratory

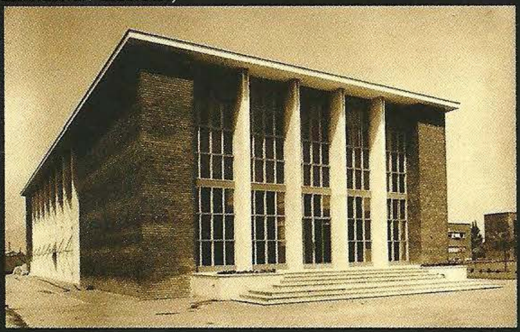

Interioare pavilionul administrativ și laborator
Interiors of the administrative pavilion and laboratory

Fotografii de epocă din arhivele Uzinelor Malaxa
Archive period photograph of Malaxa Factories

CLĂDIRI ANEXE

UZINELE MALAXA

Acțiunea de vânzare parțială din 1996-1998 și de privatizare din 2004 a S.C. FAUR SA, fostă Uzinele 23 August, fostă Malaxa, au dus la fărâmițarea și distrugerea acestui mare ansamblu industrial. S-au valorificat utilajele, mijloacele fixe și instalațiile tehnologice prin tranșare și vânzare. Spațiile de producție au fost închiriate.
Nu a existat o politică responsabilă la nivel guvernamental față de aceste valori, nu numai materiale, ci și de patrimoniu (Uzinele Malaxa din perioada interbelică sunt declarate monument istoric).

2012

Se impune un proiect de anvergură, care să recupereze măcar parțial acest ansamblu prin reconversie funcțională: activitate productivă nepoluantă, comercială și amenajarea în spațiile dezafectate a unui mare centru cultural - muzeu de arhitectură, bibliotecă, săli de expoziții și spectacole -, care să poarte numele arhitectului.

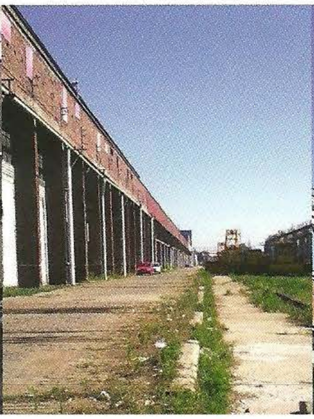

ARO Hotel, Brașov, 1937-38
The ARO Hotel is located in the historical centre of the city on a plot with frontages to two parallel streets. The symmetrical volume is made up of two lower wings with apartments, similar in height to the neighbouring buildings, and a higher, recessed central corpus with reception and restaurant spaces on the ground floor and mezzanine, and which has seven storeys with one- and two-bed rooms and a rooftop swimming pool.
The vertical treatment lends the modern architecture of the ARO Palace Hotel a monumentality not found in Creangă's work thitherto.
In contrast, the more modestly sized ARO Sport Hotel, situated on a parallel block, blends into the street's architectural frontage, having a cornice of the same height.

Imagine 1961 / Image 1961

HOTEL ARO BRAŞOV 1937-1938

Hotelul ARO se află situat în centrul istoric al oraşului pe o parcelă cu front la două străzi paralele. Volumul este compus simetric, din două corpuri mai joase cu apartamente, apropiate de înălţimea clădirilor vecine şi un corp central mai înalt, retras, cu spaţii de recepţie şi restaurant la parter şi mezanin, având şapte etaje cu camere de 1-2 paturi şi piscină pe terasa ultimului nivel. Simetria, tratarea pe verticală, elementele clasicizante folosite conduc la o monumentalitate neîntâlnită în opera sa anterioară.
În contrast cu primul, hotelul ARO SPORT, de un standard modest, situat pe o stradă paralelă, se încadrează în frontul arhitectural al străzii, cu înălţimea la cornişă.

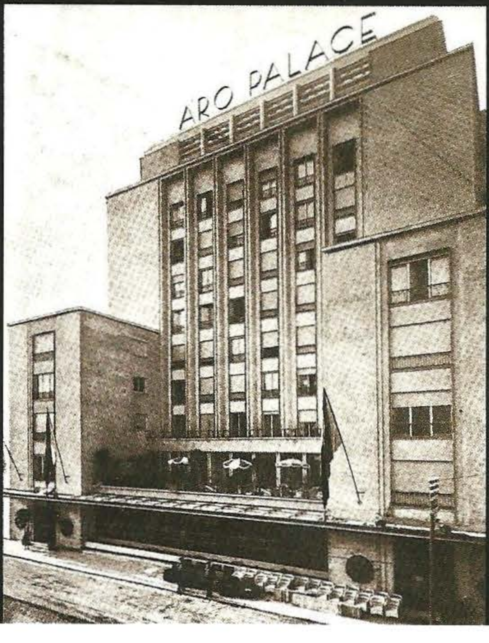

ARO SPORT

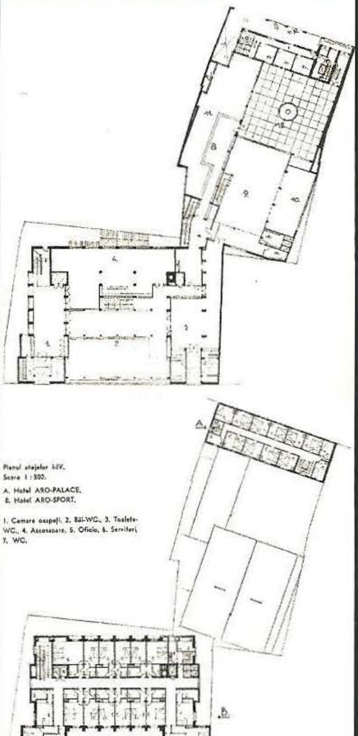

Imagini de epocă - anii 1940
Vintage images 1940

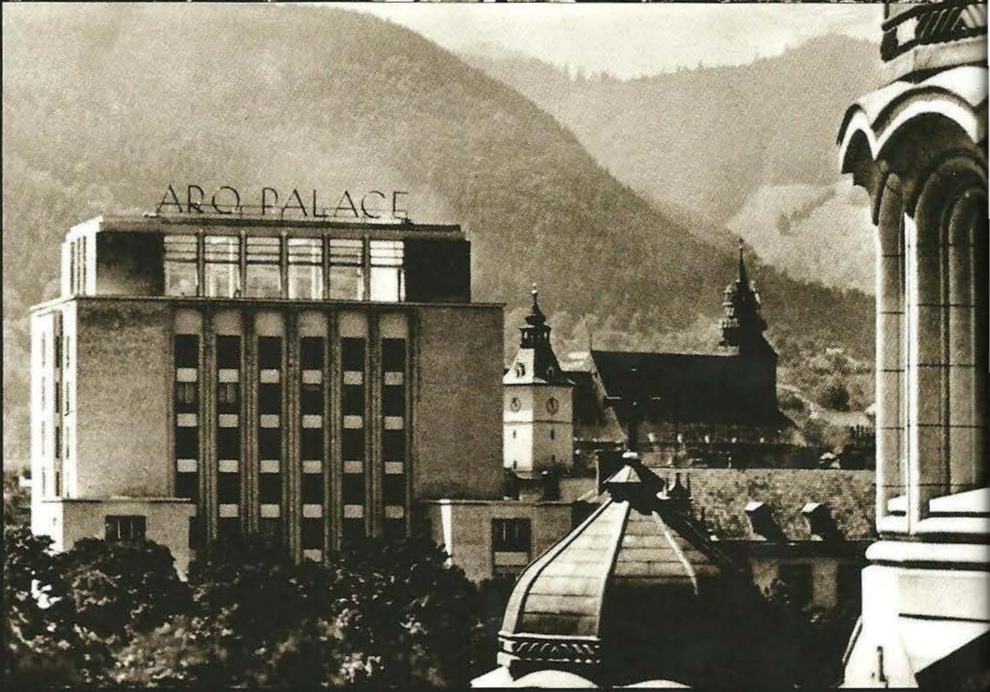

HOTEL ARO

SCURTĂ ISTORIE - ETAPA 1. 1937-1939

Horia Creangă s-a confruntat cu o problemă dificilă: integrarea unui volum de mari dimensiuni într-un ţesut urban istoric. Deşi a fragmentat volumul, (corpurile mai joase fiind la înălţimea clădirilor din vecinătate), clădirea, prin dimensiuni şi factura modernă a arhitecturii, nu a fost la început bine primită de braşoveni, fiind considerată ieşită din scara locului. Timpul i-a dat dreptate arhitectului, hotelul ARO devenind o emblemă a oraşului, fiind declarat monument istoric de valoare excepţională prin Legea nr.5/2000 - secţiunea III- zone protejate.

Horia Creangă was faced with a difficult problem: that of integrating a large-sized volume into the historic urban fabric. Although he fragmented the volume (the lower wings are the same height as the nearby buildings), the structure, given its size and the modernity of its architecture, was not well received by the people of Braşov, who regarded it as out of scale. The passage of time has vindicated the architect, and the ARO Hotel is now an emblem of the city, having been declared a historic monument of exceptional value in accordance with Law no. 5/2000, Section III – Protected Areas.

Holul restaurantului / The Restaurant Lobby

Imagini de epocă / Period photograph

Piscina hotelului / Hotel Swimming pool

ETAPA 2. 1963-1965

Imagine 1961 / Image 1961

În anii 1962-1965, hotelul ARO se extinde cu o aripă nouă,un volum mare, cu registre orizontale care contrastează brutal cu arhitectura vechiului hotel conceput de Horia Creangă şi cu regimul de înălţime al clădirilor vecine. Cu acest prilej biserica reformată din vecinătate este demolată, deşi studiul iniţial de amplasament a arătat că era posibil să fie menţinută, şi extinderea retrasă în planul al doilea, fapt ce ar fi condus la un ansamblu urbanistic valoros. În 1986-1987, o nouă renovare conduce la înlocuirea mobilierului proiectat de Horia Creangă (în stare bună şi de o foarte bună calitate) şi la îndepărtarea finisajelor caracteristice epocii.

Imagini 1966, 1972 / Images 1966, 1972

Imagine 1993 / Image 1993

In 1962-1965, a new wing was added to the ARO Hotel: a large volume with horizontal registers that contrasted brutally with the architecture of the original hotel designed by Horia Creangă, and which was the same height as the neighbouring buildings. As part of the building work, the nearby Reformed church was demolished, even though the initial site study had shown that it was possible to preserve it by setting the extension back from the street, which would have made for better quality city planning.
In 1986-87, renovation work resulted in the replacement of the furniture designed by Horia Creangă, which was still in good condition and of very high quality, and removal of the original period fittings.

ETAPA 3. 2004-2008

HOTEL ARO

Ar fi de meditat asupra câtorva probleme:
- respectul pe care îl datorăm operei înaintaşilor şi patrimoniului arhitectural.
- cât şi până unde servim clientul?
- care e măsura bună a orgoliului profesional?

A number of issues should be considered:
- The respect due to the work of our predecessors and to architectural heritage
- How much and up to what point we should serve the client
- Whether pride might be the most detrimental to the ethical attitude of some fellow architects.

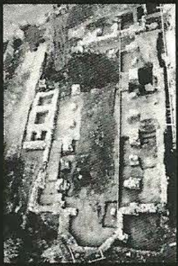

În anii 2004-2008 - o altă extindere şi renovare a aripii noi duce la creşterea în volum a corpului de legătură între ARO vechi şi cel nou, astfel că faţada laterală a cladirii lui Creangă este blocată. Construirea piscinei în spaţiul liber până la stradă, în subsol, provoacă distrugerea fundaţiilor bisericii reformate care încă mai existau şi afectează zidurile de apărare ale cetăţii Braşovului aflate pe amplasament. Prin mulţimea elementelor diferite, arhitectura ultimei etape, complică imaginea ansamblului şi îi alterează calitatea.

In 2004-2008, further extension and renovation work on the new corpus resulted in enlargement of the volume of the wing connecting the old and the new ARO buildings, and the lateral façade of Creangă's building was blocked off. The construction of an underground swimming pool in the open area that stretches as far as the road destroyed the foundations of the Reformed church, which had remained after its demolition, and affected the defensive walls of the Braşov Fortress, located on the site. The large number of different architectural elements included in the final phase over-complicates the image of the whole to the detriment of its quality.

Imagini 2011 / Images 2011

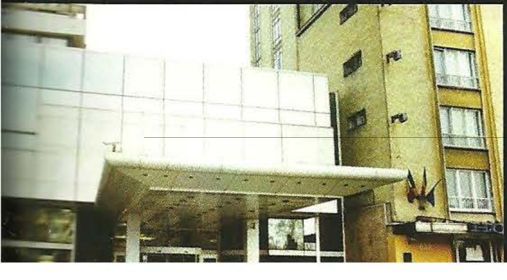

Luna Bucureştilor 1939

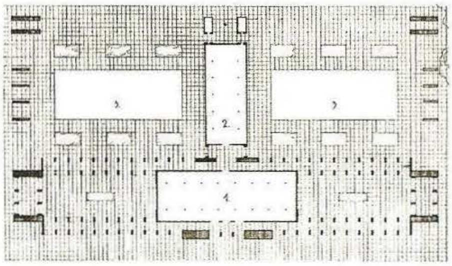

EXPOZIŢII 1939
PARCUL HERĂSTRĂU BUCUREŞTI

a. Luna Bucureştilor,
a. Bucharest Fair

b. Pavilionul „Muncă şi Voe Bună"
b. „Work and Joy" Pavilion

c. Restaurantul „Pescăruş"
c. „Pescăruş" Restaurant

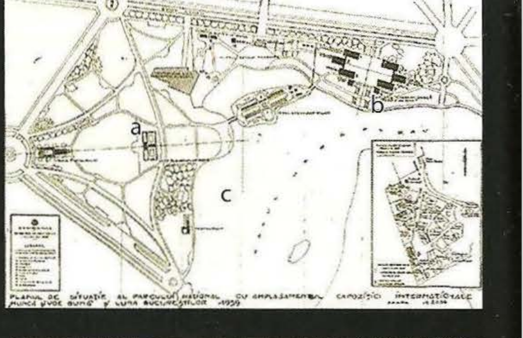

Pavilionul „Muncă şi Voe Bună"

The 1939 Exhibition, Herăstrău Park, Bucharest
The 1939 Bucharest Month and Labour and Good Will exhibitions held in Herăstrău Park were Horia Creangă's only official works, in collaboration with Haralamb Georgescu and others. For the exhibition complex, Horia Creangă adopted a representative monumental architecture, different from his own style, in which the Italian trend toward a rational architecture based on a purified classicism can be felt.

Expoziţiile "Luna Bucureştilor" ediţia 1939 şi "Muncă şi Voe bună", situate în parcul Herăstrău, sunt singurele lucrări oficiale ale lui Horia Creangă, secondat de Haralamb Georgescu şi de alţii. La acest ansamblu expoziţional, Horia Creangă a adoptat o arhitectură reprezentativă, monumentală, diferită de stilul său, în care se face simţită influenţa mişcării italiene pentru o arhitectură raţională bazată pe un clasicism epurat.

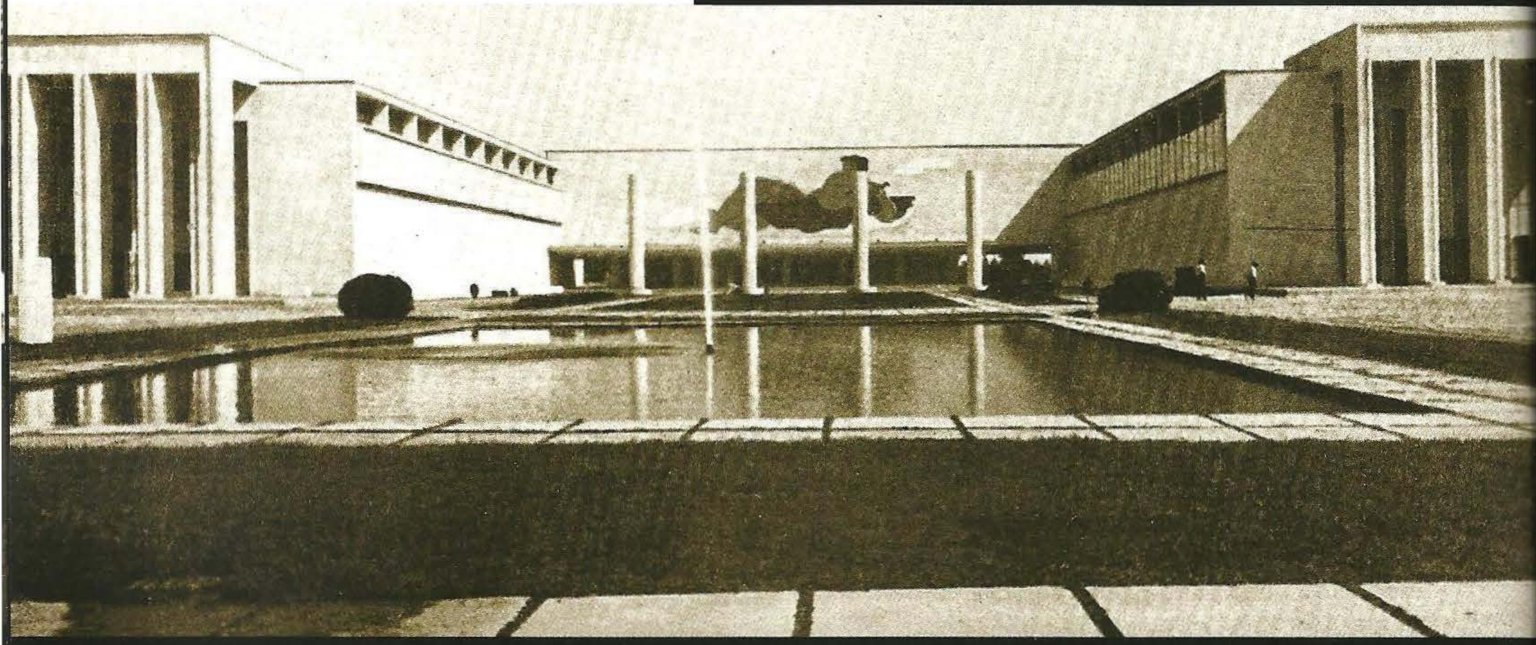

În Italia, existenţa unei bogate tradiţii a antichităţii greco-romane a dus la exemple interesante de arhitectură modernă de sorginte clasică. Neoclasicismul, adoptat mai târziu de regimurile totalitare nazist şi sovietic, a eşuat într-o arhitectură inumană, opresivă, grandilocventă.

Giuseppe Terragni
Casa del Fascio, 1932-1936

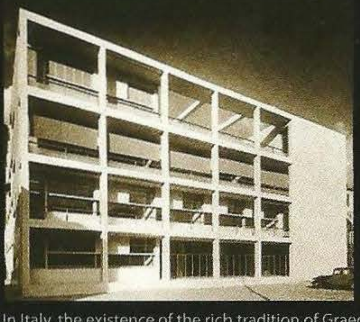

EUR Roma 1938-1943

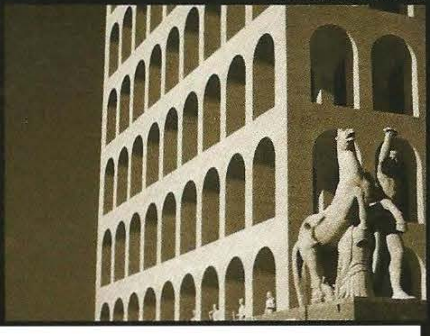

In Italy, the existence of the rich tradition of Graeco-Roman antiquity resulted in interesting examples of classically inspired modern architecture.
Neo-classicism, later adopted by the Nazi and Soviet totalitarian regimes, foundered in an inhuman, oppressive and bombastic architecture.

6. SFÂRȘIT

ARHITECȚI CONTEMPORANI CU CREANGĂ ÎN ROMÂNIA

TRADIȚIE

BRÂNCUȘI

DAMIAN

SFÂRȘIT

The End
Creangă's Contemporary Architects in Romania
Tradition
Brâncuși
Damian
The End

G.M. Cantacuzino – Vila „Aviana" – Eforie Nord

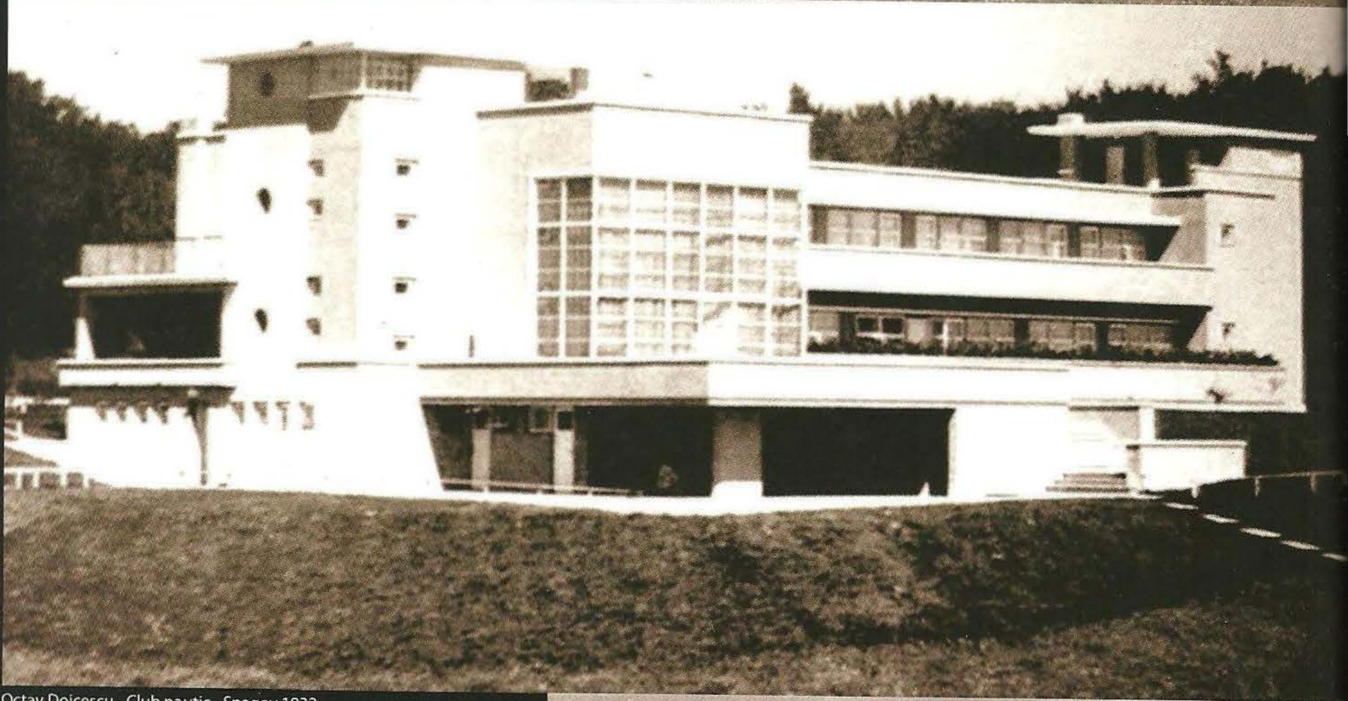

Octav Doicescu - Club nautic - Snagov 1932
Octav Doicescu - Nautical Club - Snagov 1932

Inter-war modern architecture in Romania, whose leading exponent was Horia Creangă, constitutes a panorama of interesting works by architects contemporary with him. These include G. M. Cantacuzino, Octav Doicescu, Henrieta Delavrancea-Gibory, and others, each with his or her own convictions and personalities, whose practical and theoretical work interprets modernity in dialogue with the local spirit.

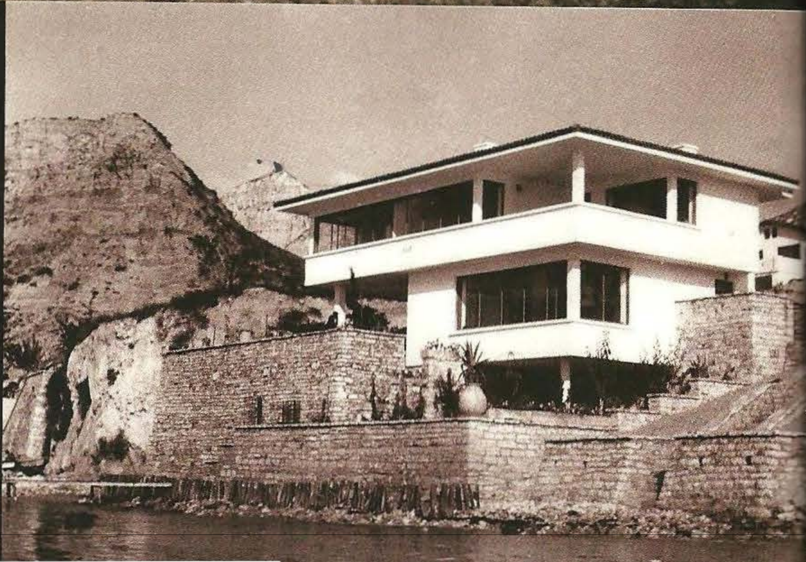

Henrieta Delavrancea-Gibory - Vila Constantiniu - Balcic

Marcel Iancu, Vila Juster - București, 1931

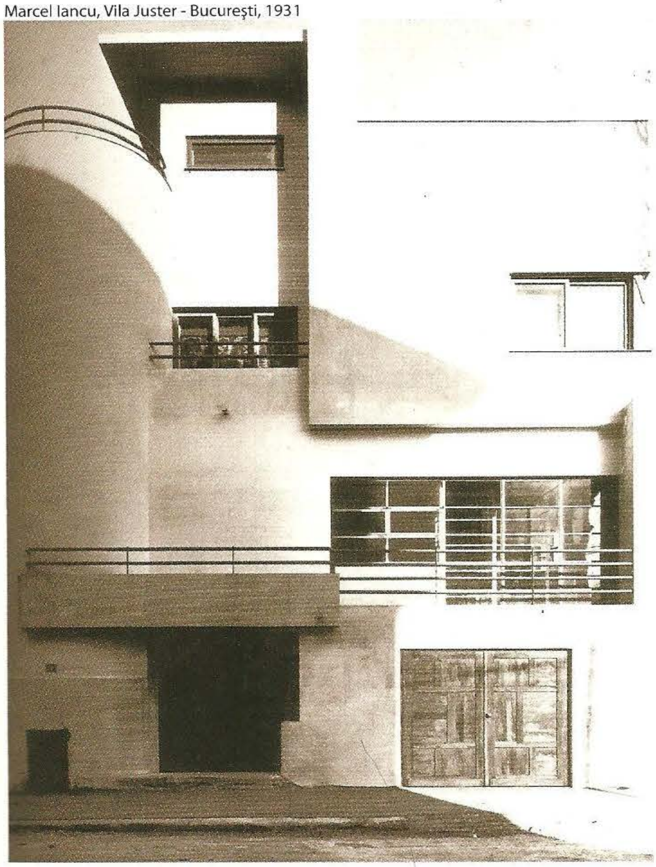

Marcel Iancu, Vila Chihăescu - București, 1930

Marcel Iancu, artist de avangardă, arhitect și teoretician are un rol deosebit în propagarea curentelor moderne în artă și arhitectură, în special prin revista Contimporanul (1922-1932) și organizarea primei expoziții de artă cu participare internațională în 1924.

Romanian architects contemporary with Horia Creangă
Marcel Janco, an avant-garde artist, architect, and theorist, played a leading role in propagating modern movements in art and architecture, in particular through Contimporanul magazine (1922-32) and as an organiser of the first international avant-garde exhibition in 1924.

ARHITECȚI ROMÂNI CONTEMPORANI CU HORIA CREANGĂ

Grigore Ionescu
Sanatoriul Toria, Ciuc 1933-1934

Marcel Locar
Imobil str. Louis Calderon 34, 1934

Richard Bordenache
ASIT, Str. Mihai Eminescu 1935

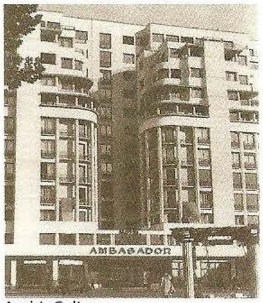

Arghir Culina
Hotel Ambasador 1938-1939

Jean Monda
Imobil Bd. Dacia 23, 1938

Arhitectura modernă interbelică în România, al cărei exponent de vârf este Horia Creangă, cuprinde o panoramă de opere interesante ale unor arhitecți contemporani lui.

Printre aceștia, G. M. Cantacuzino, Octav Doicescu, Henrieta Delavrancea Gibory și alții, s-au manifestat conform convingerilor și personalității proprii, în interpretarea teoretică și practică a modernității în dialog cu spiritul autohton.

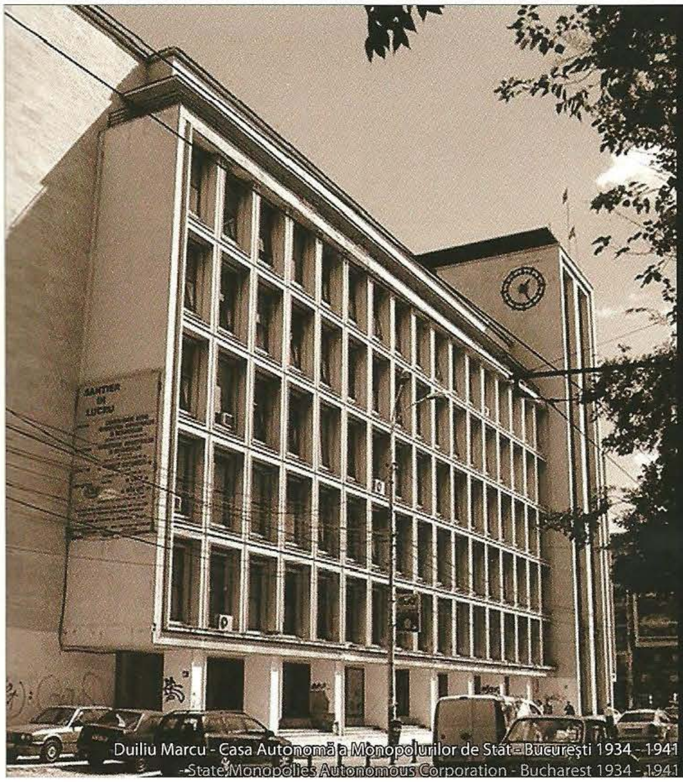

Duiliu Marcu - Casa Autonomă a Monopolurilor de Stat - București 1934 - 1941
State Monopolies Autonomous Corporation - Bucharest 1934 - 1941

Vilă - București 1937
Duiliu Marcu

Duiliu Marcu, arhitect cu o mare platformă profesională, demonstrează concepția sa modernă, de factură raționalist - academică, în realizarea multor clădiri publice și private.

Duiliu Marcu, an architect with a broad professional range, displayed a rationalist / academic interpretation of modernity in his numerous public and private buildings.

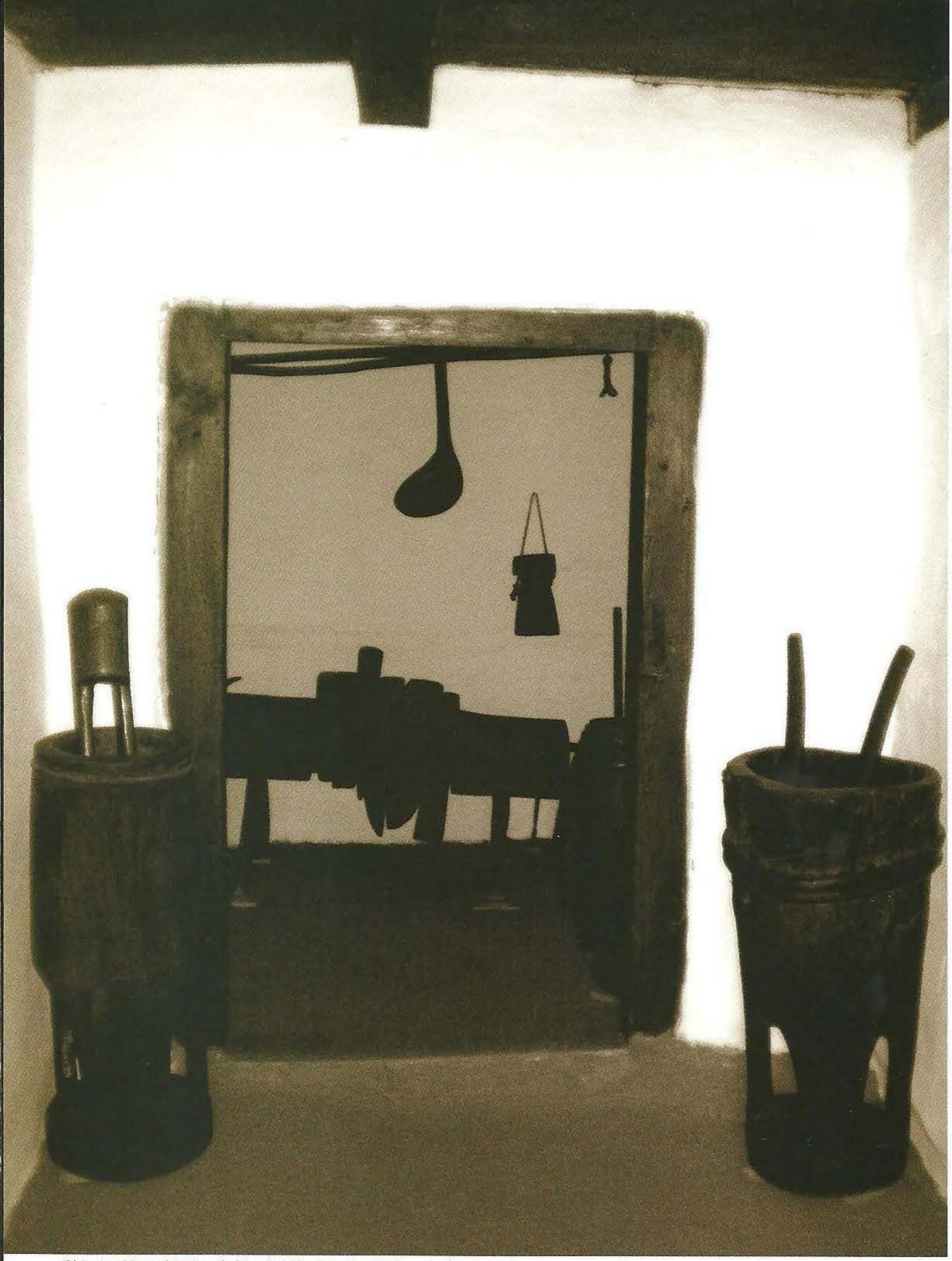

Obiecte - Muzeul Național al Satului „Dimitrie Gusti" - București
Artefacts – National Village Museum „Dimitrie Gusti" - Bucarest

Tradition
Creangă recognised the specificity of Romanian architecture not in the decorative surface elements adapted by the Neo-Romanian style, but rather in the profound logic of utility, of the strictly necessary, as illustrated in the architecture of the kulas of Oltenia, whose beauty he lauded. He regarded the modern architecture he created not as a break with the past, but rather its continuation through the shared, essential feature of simplicity.

It is surprising that he did not sense in the perishable, seemingly insignificant architecture of peasant houses an ancestral model with which he could spiritually identify.

Cula Greceanu, Cula Duca, Cula din Curtişoara
Fortified traditional building

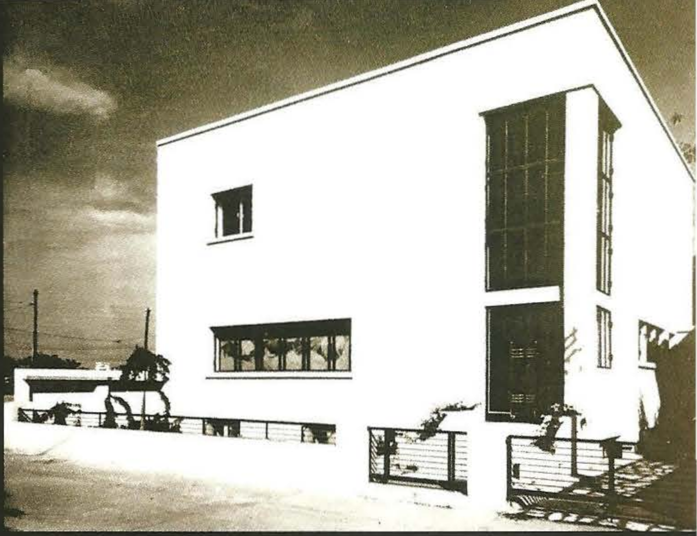

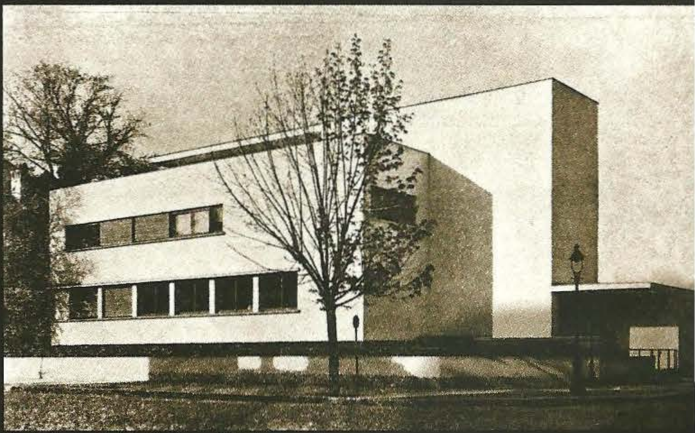

Horia Creangă - Vila Miclescu, Vila Cantacuzino

Creangă recunoaşte specificul arhitecturii noastre, NU în elemente decorative, de suprafaţă, preluate de stilul neoromânesc, CI în logica profundă a utilului, strictului necesar, ilustrat în arhitectura culelor olteneşti, a căror frumuseţe o elogiază. El consideră arhitectura modernă pe care o face, NU ca pe o rupere cu trecutul, CI o continuitate printr-o trăsătură comună, esenţială - SIMPLITATEA.

E surprinzător faptul că nu simte în arhitectura perisabilă, aparent neînsemnată a caselor ţărăneşti, modelul ancestral cu care spiritual se identifică.

Casă ţărănească - Muzeul satului din Curtişoara
Farmer cottage - Village Museum Curtişoara

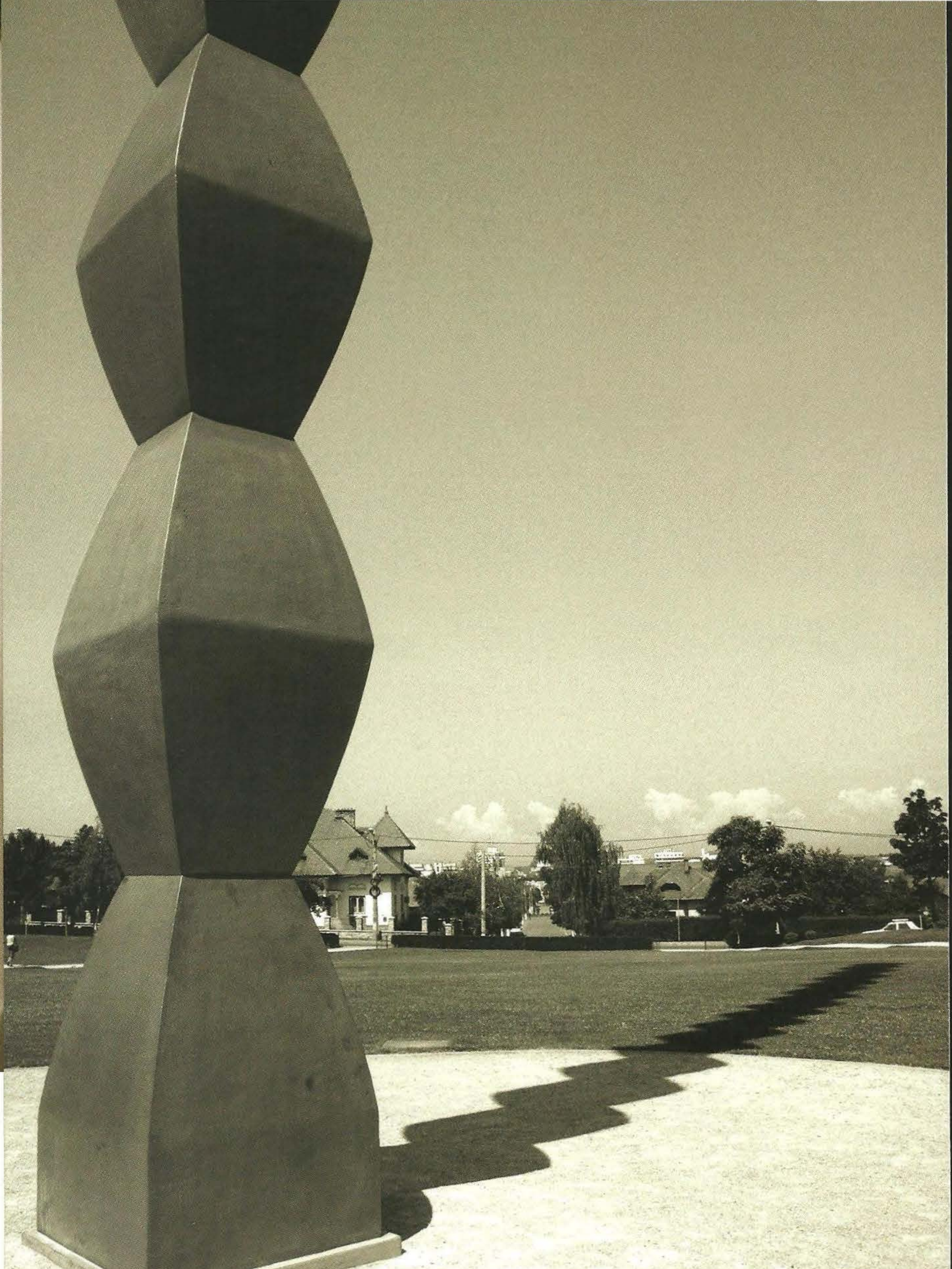

Ansamblul monumental Tg. Jiu - Coloana Infinitului
Tg. Jiu Monumental Ensemble – The Endless Column

BRÂNCUȘI

... Simplitatea nu este un scop în artă.
Se ajunge la simplitate fără să vrei, apropiindu-te de sensul real al lucrurilor.
Simplitatea este ... o complexitate rezolvată ...
din "Aforisme" - Brâncuşi

... Simplicity is not an end in art. Simplicity is achieved without your wanting it, as you draw closer to the real meaning of things. Simplicity is ... a resolved complexity...
Brâncuși, from Aphorisms

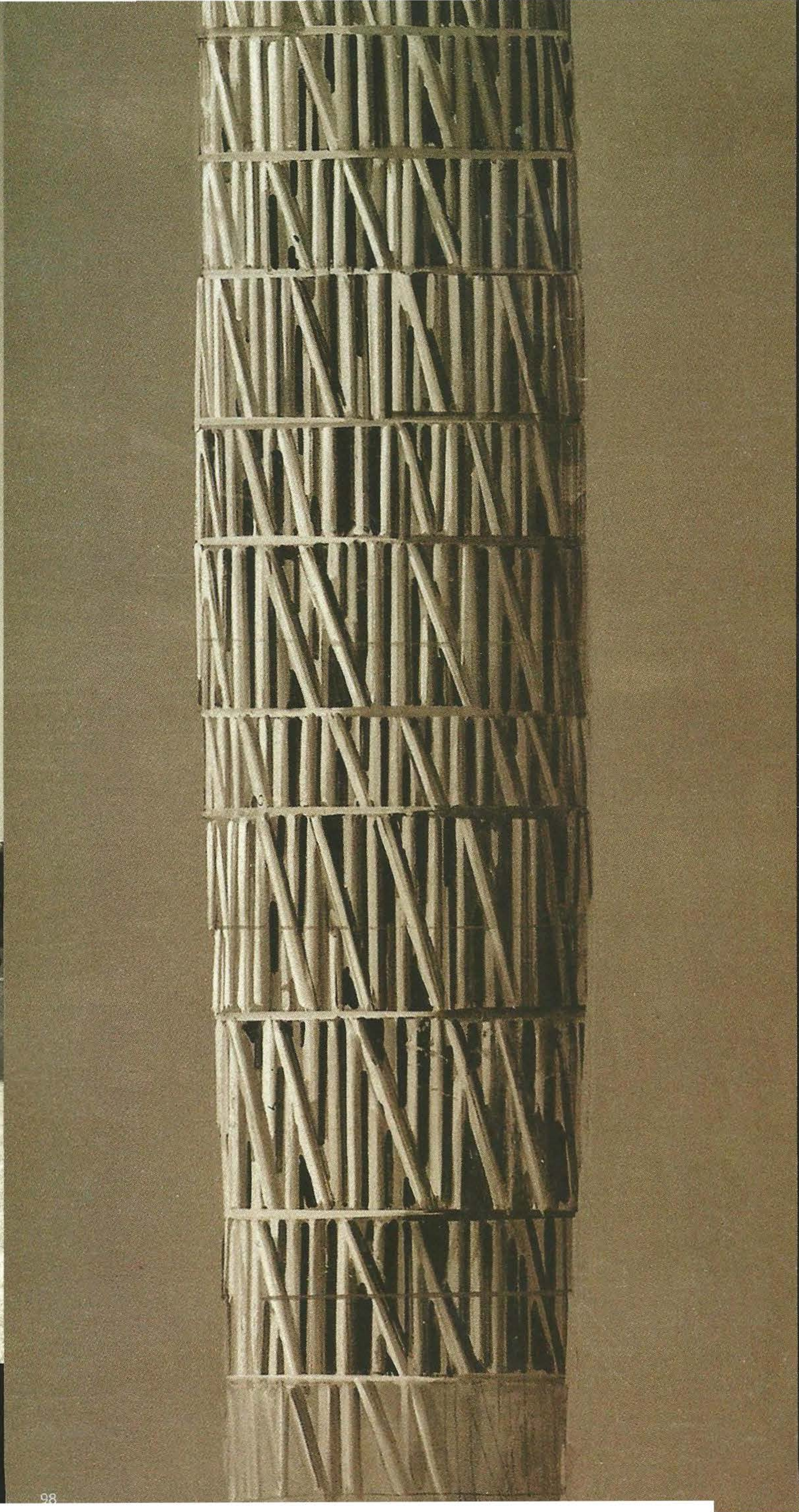

Horia Damian - Coloană, 1986
Horia Damian - Column, 1986

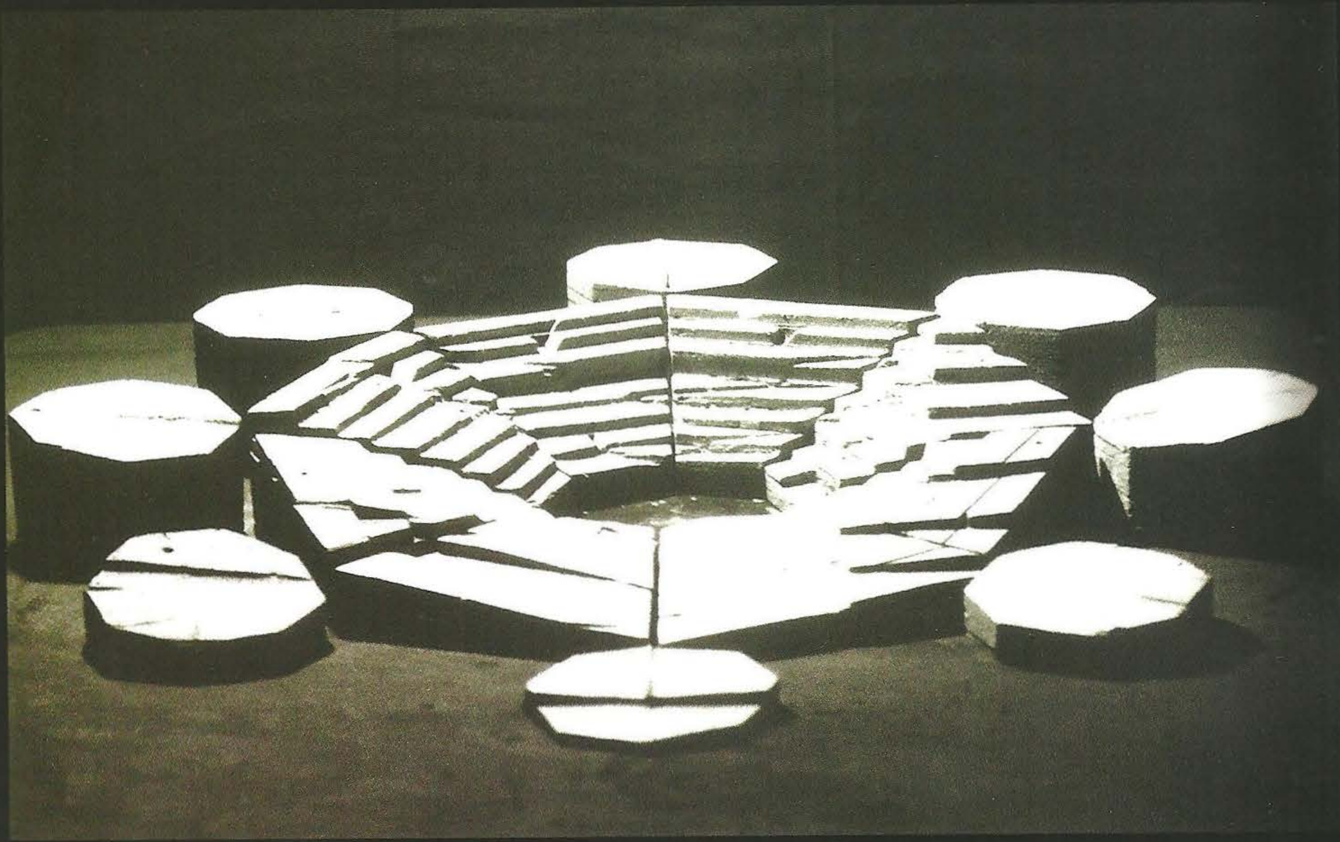

HORIA DAMIAN,

în a doua jumătate a secolului XX aduce imagini arhetipale într-o modernitate acută.
Semne ale locului dintotdeauna şi de pretutindeni.

Horia Damian
In the second half of the twentieth century, Horia Damian introduced archetypal images into cutting-edge modernity.

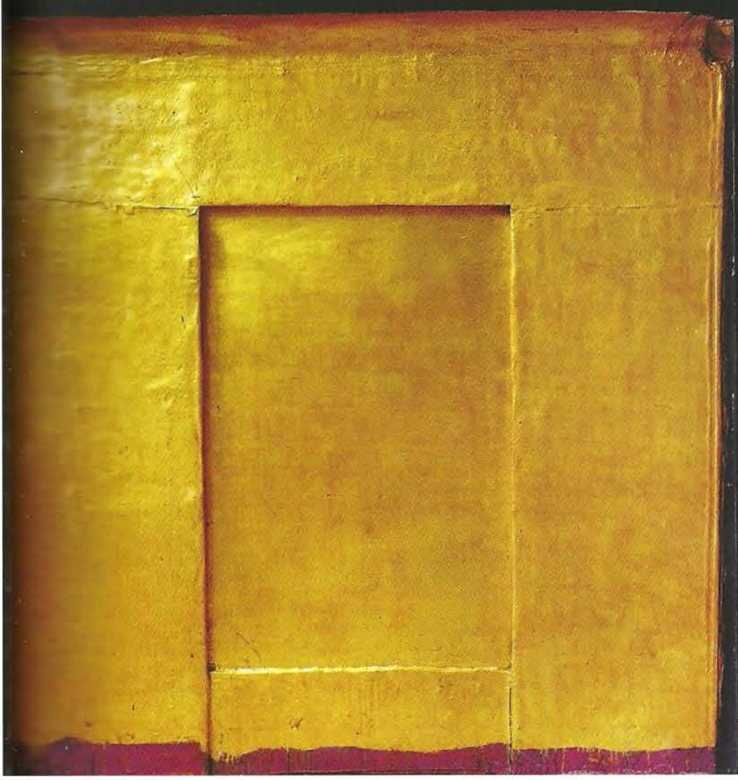

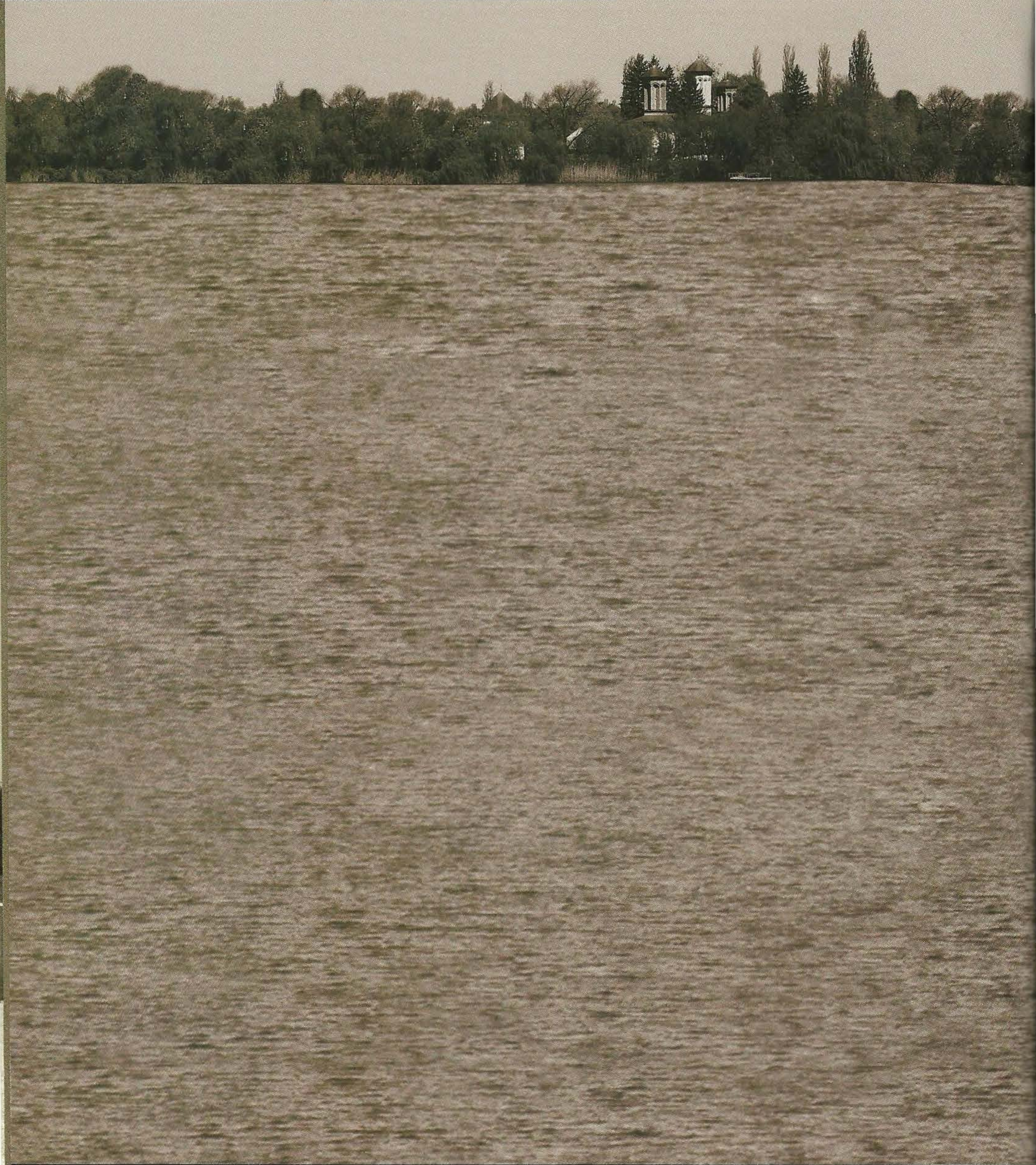

În luna aprilie a anului 1943, Horia Creangă are fantezia să facă o baie în apele Snagovului. A fost începutul sfârşitului. Moare la 1 august la Viena.
A fost un om iubit de Dumnezeu, înzestrat cu prisosinţă şi retras în plină glorie profesională, scutit astfel de greaua încercare care s-a abătut asupra ţării şi care i-ar fi întunecat, probabil, amurgul existenţei.

In April 1943, on a whim Horia Creangă bathed in the waters of Lake Snagov. It was the beginning of the end. He died in Vienna on 1 August.
He was a man beloved of God, a man of abundant talent snatched away at the very height of his professional glory, but thus spared the grim ordeal the country had to undergo and which would no doubt have darkened his twilight years.

HORIA CREANGĂ

Cronologie

1. Începuturile	1892-1912
2. Formarea	1913-1924
3. Perioada de ucenicie	1925-1926
4. Afirmarea	1927-1943

Începuturile

1892

Se naşte la Bucureşti viitorul arhitect **Horia Creangă**, fiul lui Constantin Ion Creangă (1860-1918) şi al Olgăi Creangă, născută Petrea.

1898

Se naşte fratele mai mic al lui Horia, **Ion**.

1904

Se înfiinţează **Şcoala Superioară de Arhitectură** cu sprijinul ministrului Instrucţiunii Publice, Barbu Ştefănescu Delavrancea şi prin strădaniile arhitectului Ion Mincu, profesor la nou înfiinţata şcoală.

Horia Creangă este elev la Liceul "Matei Basarab".

1906

Apare primul număr al revistei **"ARHITECTURA - Revistă Română de Artă"**, iniţiator şi prim director al acesteia fiind arhitectul George Sterian. Purtătoare de cuvânt a Societăţii Arhitecţilor Români, revista a apărut, cu unele întreruperi, până în anul 1944.

La **6/19 iunie** se deschide **EXPOZIŢIA GENERALĂ ROMÂNĂ**, în cadrul jubileului celor 40 de ani de domnie a Regelui Carol I (1866-1906). Pavilioanele expoziţiei sunt amplasate pe dealul Filaret, în cadrul Parcului Carol, înfiinţat cu acest prilej şi realizat după planurile arhitectului peisagist francez **Edouard Redont**. Parcul a fost plantat chiar de la început cu arbori seculari, fiecare copac fiind adus din nord, din zona subcarpatică, culcat pe câte un şir de care trase de boi. Convoaiele care transportau aceşti arbori au defilat pe Şoseaua Kisseleff şi prin Piaţa Victoriei, atrăgând numeroşi privitori pe tot traseul lor până la viitorul parc.

Şoseaua Kisseleff, artera elegantă de la limita de nord (de atunci) a capitalei, găzduia în această perioada de început de secol XX şi până la primul război mondial, aşa numitele "bătăi cu flori", prilej pentru o paradă a celor mai elegante şi împodobite trăsuri particulare, în care doamnele din "protipendadă" se întreceau în toalete şi pălării festive. Bucureştenii acelor vremuri ieşeau cu mic cu mare "la şosea", pentru a arunca cu flori sau pentru a admira de pe margine evenimentul care, în lipsa cinematografului, televiziunii şi radioului de astăzi, era o distracţie mult gustată. Agreate erau şi concertele din grădinile publice, atât cele cu piese din operetele vremii, cât şi muzica de fanfară.

Soţii Creangă se despart, iar cei 4 copii ai lor (Horia, Ion, Letiţia şi Silvia) sunt crescuţi mai departe numai de mamă.

1911

Viitorul arhitect **Le Corbusier** (Charles-Edouard Jeanneret) întreprinde o călătorie de studii în Orient, oprindu-se şi în România. Şederea lui în capitala noastră şi în ţară este relatată în notele sale de călătorie *"Voyage d'Orient"*, care conţin şi schiţe ale unui tip de clădire care i-a trezit interesul – cula oltenească.

Horia Creangă îşi continuă studiile la Liceul "Mihai Viteazul", unde se remarcă atât pentru talentul deosebit la desen (expune în şcoală desene şi acuarele, împreună cu colegul său Catul Bogdan), cât şi pentru performanţele sale sportive în echipele de oină şi de fotbal ale liceului.

1912

Începe construirea Palatului Şcolii Superioare de Arhitectură din Bucureşti, pe strada Biserica Enei, după planurile arhitectului **Grigore Cerchez** (construcţia va fi terminată după primul război mondial, în 1927 şi extinsă după 1960 în mai multe etape).

În luna **septembrie** începe primul Război Balcanic, faţă de care România se declară neutră.

În luna **decembrie** încetează din viaţă arhitectul **Ion Mincu**.

Formarea

1913

În luna **iunie**, România intervine în al doilea război balcanic, alături de celelalte state balcanice, împotriva Bulgariei, ostilitățile fiind încheiate prin pacea de la București, în urma căreia României îi revine sudul Dobrogei, "Cadrilaterul", compus administrativ din județele Durostor și Caliacra.
Pictorii români descoperă acum frumusețea litoralului sudic dobrogean - "Coasta de argint". Astfel, **Alexandru Szatmary, Gheorghe Petrașcu, Iosif Iser si altii**, încep să picteze primele peisaje din Balcic.

În toamnă, **Horia Creangă** intră la **Școala Superioară de Arhitectură**, care funcționa într-o clădire amplasată pe strada Brezoianu, peste drum de sediul ziarului "Universul". Directorul școlii era profesorul inginer Ermil Pangrati. Profesori mai erau arhitecții **Statie Ciortan**, **Ștefan Burcuș**, **Scarlat Petculescu**, **Nae Mihăescu**, inginerul **Dimitrie Bungețeanu** și alții. Între cei aproape 20 de studenți ai anului I erau și două fete, **Henrieta Delavrancea** și **Marioara Ioanovici**, care constituiau o excepție printre studenții-arhitecți, în majoritate de sex masculin. Învățământul de arhitectură din epocă încuraja, sub influența profesorului arhitect Ion Mincu, decedat în anul precedent, promovarea unui stil "românesc".

1914

În **iunie** izbucnește **primul război mondial**. Ostilitățile debutează în urma atentatului de la Sarajevo, în care este asasinat Arhiducele Franz-Ferdinand al Austriei, ceea ce a determinat intrarea în război a Austro-Ungariei împotriva Serbiei.
În **iulie**, Consiliul de Coroană adoptă neutralitatea militară a României
În țară începuseră încă din anul precedent numeroase mișcări în favoarea Marii Uniri. Atmosfera febrilă a epocii este evocată de arhitectul **Gheorghe Simotta** în memoriile sale : *"Cine nu a trăit vremurile de entuziasm din 1913-1916 nu-și poate da seama cum s-a zămislit România Mare. Erau întruniri în sala Dacia, la care luau cuvântul Take Ionescu, Nicolae Filipescu, Nicolae Iorga, Barbu Delavrancea și alții. Nu știu ce simțeau alții, dar eu ieșeam (de acolo) înnebunit, iar cine nu a auzit glasul lui Delavrancea tunând la Arenele Romane, nimic nu a auzit."* În același timp, populația majoritară românească din ținuturile aflate sub stăpânire străină - Transilvania, Banatul, Bucovina, Basarabia - militează pentru unirea acestor provincii cu România.
La **27 septembrie** moare Regele Carol I și urmează la tron nepotul său, **Ferdinand de Hohenzollern**.

Deși România s-a declarat neutră, se încep pregătiri militare și astfel **Creangă** devine, în paralel cu studenția, elev cu termen redus în arma geniului (1914-1915). Apare astfel adesea în ținută militară la cursuri și la atelier.

1915

În toamnă intră intră în anul I de arhitectură studenta **Lucia Dumbrăveanu**, verișoara Henrietei Delavrancea și viitoarea soție a lui **Horia**.

Horia Creangă își continuă studiile de arhitectură în paralel cu instrucția militară începută în anul precedent.

1916

Războiul se extinde în Europa. Au loc lupte deosebit de grele în Franța, la Verdun, cu numeroase victime de ambele părți.
La **14/27 august**, România se alătură Aliaților, declarând război Austro-Ungariei. Trupele române trec munții în Transilvania.
Din primele zile de război, Bucureștiul este bombardat de zeppelinele germane.
În **august/septembrie** se duc lupte în sudul țării, la Dunăre, cu armatele inamice conduse de feldmareșalul **A. Von Mackensen**, soldate cu capitularea trupelor române, din care 25.000 de militari sunt luați prizonieri (printre aceștia **Mihail Sadoveanu** și **Nicolae Tonitza**).
Trupele germane pătrund din nord și vest în Oltenia, ocupă orașul Târgu Jiu și înaintează spre capitală.
În **octombrie**, sosește în România Misiunea militară franceză aliată, condusă de generalul **Henri Mathias Berthelot**.
În **septembrie-noiembrie**, autoritățile române precum și o mare parte a populației părăsesc Bucureștiul și se refugiază la Iași și pe cuprinsul Moldovei.
În **noiembrie/decembrie**, trupele germano-austro-ungare ocupă Bucureștiul și instituie un regim de ocupație.

Încă de la începutul războiului, **Horia Creangă** este trimis pe front, având gradul de sublocotenent de rezervă. La plecarea din București împreună cu plutonul său, îl petrec pe Șoseaua Kiseleff și până la Băneasa colegele și prietenele sale Henrieta Delavrancea și Lucia Dumbrăveanu. Creangă participă la ofensiva din Transilvania. Plutonul de pionieri al cărui comandant este are misiunea de a tăia sârmele ghimpate în pregătirea asaltului infanteriei. În luptele pornite pe culmile Perșanilor, el cade prizonier la **Șercaia**, împreună cu mulți ostași români. Este trimis în lagărul de la **Stralsund** (port german la Marea Baltică), unde împarte captivitatea cu prietenul și viitorul său colaborator de nădejde, cel care avea să devină după război profesorul inginer **Cristea Mateescu**.

În țară, demersurile susținute ale Luciei Dumbrăveanu de a afla dacă Horia, viitorul ei soț, dat dispărut pe front, mai este în viață sau în ce lagăr este ținut prizonier rămân fără rezultat, iar listele cu prizonieri parvin cu mare întârziere autorităților române. Lucia se hotărăște să plece din țară, sperând să ajungă în Franța trecând prin Rusia (aliată pe atunci cu România), pentru a ocoli astfel teatrul luptelor din Europa de vest. Dar nu reușește să ajungă decât până la Petrograd (actualul Sankt Petersburg), unde va rămâne blocată aproape un an. Acolo își câștigă existența lucrând la Misiunea aviației militare franceze.

1917

La **18 februarie** începe Revoluția în Rusia, iar în **martie** țarul Nicolae al II-lea abdică.
În **iulie-august** în România au loc lupte grele la Mărășești, Mărăști și Oituz, soldate cu mari pierderi omenești, dar luptele au ca rezultat oprirea ofensivei trupelor germano-austro-ungare.
Pe front izbucnește o epidemie de tifos exantematic, care face numeroase victime în rândul ostașilor români.
În perioada cea mai grea a războiului, marele muzician George Enescu merge să concerteze pentru soldații de pe front și în spitale, iar Regina Maria activează ca "soră de caritate" în spitalele de campanie, fapt pentru care este supranumită "Mama răniților". Exemplul ei este urmat de numeroase femei, printre care se numără și studenta arhitectă Henrieta Delavrancea, angajată ca infirmieră voluntară în spitalele de campanie din spatele frontului, în Moldova.
La **25 octombrie/7 noiembrie** se declanșează revoluția bolșevică din Rusia. Debandadă și dezertări în cadrul trupelor rusești aliate.

În vară, **Lucia Dumbrăveanu** revine de la Petrograd în România, locuind un timp la Huși, apoi la Umbrărești, lângă Tecuci, unde întâlnește câțiva colegi de facultate concentrați, prieteni ai lui Horia, care realizau în zonă diferite construcții pentru armată. Arhitectul **Gheorghe Simotta** o ajută să-și găsească în sat o locuință pe plac, Lucia dorind să stea într-o „bojdeucă", așa cum locuise **Ion Creangă**, bunicul lui Horia. Adusese cu ea un volum de poezii de **Baudelaire** cu care își încânta colegii, dornici de un element de normalitate, în contrast cu greutățile și lipsurile din acele vremuri de război. În toamnă, Lucia pleacă de la Umbrărești dorind să ajungă măcar mai aproape sau chiar până la București, ceea ce va reuși abia în anul următor.

1918

La **18 februarie**, Rusia Sovietică încheie cu Germania Pacea de la Brest-Litovsk, România pierzând astfel un aliat.
La **28 ianuarie**, România este nevoită să ceară pace Puterilor Centrale.
La **24 aprilie**, după încheierea armistițiului de la Focșani și a păcii preliminare de la Buftea, prin care România iese din război, Guvernul Marghiloman semnează la București tratatul unilateral de pace cu Puterile Centrale, drept consecință a retragerii din alianța cu România a armatelor rusești și sub presiunea trupelor inamice aflate pe teritoriul țării. Tratatul nu a intrat niciodată în vigoare, ne fiind ratificat de executiv și de Regele Ferdinand.
La **1 noiembrie**, Germania capitulează și se încheie Primul Război Mondial.
La **1 decembrie** are loc marea Adunare Națională de la Alba Iulia, în care se consfințește **Unirea** Transilvaniei cu România.

După semnarea tratatului cu Puterile Centrale, revin în București atât **Horia Creangă**, întors din prizonierat, cât și **Lucia**, venită din sudul Moldovei. Reiau pentru scurt timp cursurile, dar se hotărăsc, împreună cu alți colegi, să-și desăvârșească studiile de arhitectură la Paris, la **Beaux Arts**.

1919

În **iunie** se semnează **Tratatul de pace de la Versailles** între Puterile Aliate și Germania. Pe parcursul tratativelor, cauza României este susținută fundamentat și convingător de primul ministru **Const. I. C. Brătianu** și de **Regina Maria**.
În **decembrie**, prin Tratatul de pace de la Neuilly-sur-Seine, i se recunosc României granițele cu Bulgaria din 1913.
La **29 decembrie**, Parlamentul de la București votează legile care ratifică Unirea Transilvaniei, Bucovinei și Basarabiei cu România. Se realizează astfel **România Mare**, înplinindu-se visul tuturor românilor.
În Europa occidentală postbelică apar curente înnoitoare în filozofie, știință, literatură, artă-arhitectură, îmbrățișate și de tinerii intelectuali români aflați acolo la studii.
În Franța apare revista ***L'Esprit nouveau***, (1919-1925), ale cărei articole promovează curentul artistic de avangardă ; va fi consultată cu interes de studenții români care urmează în Franța arhitectura, artele plastice, literele etc.
La Weimar ia ființă **Școala Bauhaus**, condusă de arhitectul **Walter Gropius**. **Manifestul Bauhaus** enunță principiile unei noi arhitecturi, în ruptură cu trecutul.

În vară, grupul compus din **Horia Creangă**, **Lucia Dumbrăveanu**, **Catul Bogdan** și **Gheorghe Audisio** organizează în București, la Ateneul Român, o expoziție de grup, în vederea strângerii de fonduri pentru plecarea în Franța. Ei reușesc să-și agonisească banii de drum, expunând acuarele și desene de monumente, peisaje, portrete. Horia era un excelent acuarelist, dar din păcate puține dintre lucrările lui s-au păstrat până astăzi.

În toamnă, **Horia** și **Lucia** ajung la Paris, unde numărul studenților români care își desăvârșeau acolo studiile era de circa 300. Printre noii aspiranți la Beaux Arts, în afară de cei doi mai sus menționați se numărau și **G. M. Cantacuzino, Horia Teodoru, Dumitru** și **Nicu Săvulescu, Jean Ghika-Budești**, pictorii **Aurel Bordenache** și **Catul Bogdan**, precum și mulți alții.
Ca toți noii sosiți, Horia și Lucia traversează o perioadă dificilă de acomodare, pregătindu-se pentru examenul de admitere, la care trebuia să fii aproape arhitect pentru a reuși.

1920

Între anii **1920-1936**, diplomatul Român **Nicolae Titulescu** este delegatul permanent al României la **Liga Națiunilor**.

În vară, **Lucia Dumbrăveanu** și **Horia Creangă** reușesc, după două eșecuri, să fie admiși la Beaux Arts (în același examen în care G. M. Cantacuzino fusese clasat primul). Prestigioasa școală pariziană conferea absolvenților titlul de **"architecte D.P.L.G."** (architecte diplômé par le gouvernement), iar pentru a accede acolo, viitorii studenți trebuiau să facă un stagiu de ucenicie la unul din șefii de ateliere ai școlii. Horia Creangă, Lucia Dumbrăveanu, G.M. Cantacuzino și Dumitru Săvulescu îl aleg pe profesorul arhitect **Gustave Umbdenstock**. Acesta a remarcat curând fantezia și logica de care dădea dovadă **Horia**, care gândea chiar de pe atunci ca un adevărat arhitect.

Împovărat de condițiile grele de viață, Horia trăiește și se îmbracă extrem de modest, iar uneori pictează pentru a-și completa bugetul din vânzarea lucrărilor sale.

Asemenea multor colegi, își îmbogățește cultura profesională consultând publicațiile din Libraria aflată la nr.7 din Rue Saint-Benoît, adevărată "bibliotecă a arhitecților", unde se găsesc și se pot consulta în voie toate cărțile și revistele legate de arhitectură și de noile curente, dar și proiectele cele mai reușite de la Beaux Arts, publicate în cataloage. Acolo face cunoștință cu ideile înnoitoare ale lui **Le Corbusier**, citindu-i toate lucrările teoretice, chiar în momentul în care aceste idei se prezintă în premieră mondială. În acea librărie descoperă lucrări fundamentale ca ***Une cité industrielle*** de **Toni Garnier**, apărută în 1917, sau ***Après le cubisme***, publicată în 1918 de **Le Corbusier** cu **Amédée Ozenfant**.

Horia Creangă începe să frecventeze și expozițiile în care Le Corbusier își expunea proiectele "manifest" înainte de publicarea lor în cărți, însoțite fiecare de un memoriu justificativ.

1921

La Paris, **Le Corbusier** își continuă activitatea publicistică, ajutat acum și de **Pierre Jeanneret**, vărul său.
În **iulie** apare în România legea pentru definitivarea **Reformei Agrare**, prin care se expropriază circa 66% din suprafețele agricole deținute de marii latifundiari, pentru a-i împroprietări pe țăranii fără pământ și pe militarii distinși în război.
La București are loc la "Maison d'Art" expoziția **Ceciliei Cuțescu-Storck**, în urma căreia artista își cumpără un teren pe malul mării la Balcic și își clădește acolo o locuință cu atelier.
Din primii ani de după război, întreaga viață muzicală românească este animată de personalitatea covârșitoare a lui **George Enescu**, muzician complet care se manifestă ca violonist, pianist, dirijor și compozitor. El sprijină tinerii muzicieni români talentați și determină numeroși muzicieni străini de talie internațională să concerteze în România.
Marcel Iancu (1895-1984) își încheie studiile de arhitectură la Zürich, renunțând la diplomă și, după o perioadă petrecută la Paris, revine la București, unde începe să profeseze ca arhitect independent, împreună cu fratele său **Iuliu Iancu**, realizând unele din primele clădiri moderne din capitală.

1922

În Italia, la **16 octombrie**, Parlamentul acordă votul de încredere guvernului condus de **Benito Mussolini**; se instaurează dictatura fascistă.
La **30 decembrie** se constituie Uniunea Republicilor Socialiste Sovietice (**U.R.S.S.**).
În țară, are loc la **15 octombrie**, la Alba Iulia, încoronarea lui **Ferdinand I** ca rege al tuturor românilor.
Balcicului îi sunt dedicate două expoziții : prima, cea a Ceciliei Cuțescu-Storck, cea de a doua fiind organizată de **Asociația Cercul intim**, chiar la Balcic, unde expun toți pictorii care lucraseră acolo.
La **3 iunie** apare revista **Contimporanul** (avea să apară până în 1932), care promovează un curent artistic de avangardă, datorită atât lui **Marcel Iancu**, cât și lui **Ion Vinea** (1895-1964).

Perioada de ucenicie

1923

În Franța, **Le Corbusier** publică ***Vers une architecture***.
Walter Gropius îl cunoaște și se împrietenește cu Le Corbusier, căruia îi publică, în cadrul expoziției **Bauhaus** de la Weimar din cursul anului, idei, schițe și primele realizări.
În țară, intră în vigoare **o nouă Constituție a României**, care întărește rolul Parlamentului în viața politică și introduce modernizări necesare, ca urmare a evoluțiilor survenite după război pe plan național și internațional.
Revista ***Contimporanul*** publică articolele lui **Marcel Iancu** dedicate "arhitecturii noi". El prezintă ultimele realizări de avangardă din Europa, multe doar sub formă de proiecte, dar publică și propuneri proprii de clădiri în același spirit.

G. Umbdenstock îl ia ca ucenic în atelierul său particular pe **Horia Creangă**, ale cărui calități profesionale le apreciază tot mai mult.
În cursul anului, în cadrul unei ceremonii extrem de simple, **are loc căsătoria Luciei cu Horia**, eveniment încurajat cu căldură de profesorul lor. Noii soți, cu vederi foarte personale, vor locui însă separat, unul în nord și altul în sud față de bucla Senei. Horia va locui cu fratele său **Ion** – numit **Jean** de amicii din Franța – într-un studio modest aproape de facultate. Frații pornesc în descoperirea Parisului, însoțiți de carnetele de schițe, notând tot ce li se pare interesant ca monumente, dar fac și schițe pe stradă, în parcuri, în localuri, teatre, muzee și expoziții.

În afară de interesul lui deosebit pentru lucrările teoretice și clădirile lui **Le Corbusier**, Horia Creangă mai ia cunoștință de lucrările fraților **Auguste** și **Gustave Perret**, pionieri ai betonului armat în arhitectură (catedrala de la Raincy, 1922-1925) și urmărește constant imobilele realizate la Paris de arhitecții **R. Mallet Stevens** și **M. Roux-Spitz**, ambii mult apreciați de el.

1924

La **12 noiembrie**, **Horia Creangă** obține diploma, devenind **"Architecte D.P.L.G."**

În același an, **Lucia Creangă** obține și ea diploma, devenind prima arhitectă din România diplomată la Beaux Arts.

Soții Creangă continuă să lucreze la Paris, Horia la același patron, profesorul arh. **G. Umbdenstock**, iar Lucia la profesorul arh. **Roger Expert**. Lucia începe să se preocupe de bunul lor renume profesional, dar și social, îndemnându-și, printre altele, soțul să nu neglijeze relațiile, ca și aparențele și să se îmbrace elegant, ceea ce Horia ignora total, absorbit doar de profesie.

1925

În Franța, **Le Corbusier** realizează Pavilionul ***Esprit Nouveau*** la Expoziția de la Paris și publică lucrarea sa teoretică ***L'Urbanisme***.
În țară începe construirea reședinței de la Balcic a **Reginei Maria** (arh. **Emil Gunesch**) și amenajarea grădinilor în terase ale palatului (**Jules Janin**). Lucrările vor continua până în 1930.
În cursul anului apar publicațiile de avangardă – ***Punct*** și ***Integral***.

Horia Creangă este angajat de G. Umbdenstock la birourile de arhitectură ale "Companiei de căi ferate din Nord", unde rezolvă dificilul proiect al **Gării** din **Tergnier-Aisne** (nod feroviar important), precum și cel al orășelului alăturat pentru feroviari, stârnind admirația maestrului său.

1926

În Germania se realizează **construcția sediului Școlii Bauhaus** de la **Dessau**, după proiectul arhitectului **Walter Gropius**, directorul Școlii.
La **4 ianuarie**, **Prințul Carol** este îndepărtat de la succesiunea tronului, iar fiul său, **Mihai**, este recunoscut ca principe moștenitor al României.
În numărul din **mai** al revistei ***Contimporanul***, **Marcel Iancu** publică o serie de convorbiri cu artiști de avangardă renumiți din Franța, Germania și Elveția – poeți, dramaturgi, pictori, sculptori (între care și **Brâncuși**), arhitecți, etc. și începe să publice o serie de case "cubiste" realizate de el în București.

Se naște **Micaela**, fiica soților **Creangă**.

În **februarie**, fratele mai tânăr al lui Horia, Ion Creangă, își susține, tot la Beaux Arts, diploma de arhitect lucrată sub îndrumarea profesorului **Expert**.
Lucia Creangă părăsește Parisul și revine la București, cu intenția de a pregăti terenul și de a încerca plasarea ei și a lui Horia pe o orbită profesională cât mai favorabilă. Ea începe să acționeze ca un adevărat "impresar" pentru echipa Creangă (căreia avea să i se alăture și Ion în anul următor). Horia mai rămâne la Paris, dar este măcinat de dorul de țară și de dorința de a deveni independent.

Mare amatoare de muzică clasică, **Lucia** începe să frecventeze concertele de la Ateneul Român și să ia parte la numeroase alte evenimentele muzicale din capitală, printre care aparițiile în public ale verișoarei sale, **pianista Cella Delavrancea**, sora Henrietei Delavrancea-Gibory.

Lucia Creangă

Afirmarea

1927

La **20 iulie** încetează din viață **Regele Ferdinand**, iar **Mihai**, nepotul său, este proclamat **Rege al României**. Fiind minor, atribuțiile sale sunt preluate de o regență.
Nicolae Titulescu, profesor universitar și academician, îndeplinește funcția de ministru de externe al României în perioada 1927-1928. Militează în favoarea asigurării păcii în zona Europei de sud-est. Va mai ocupa aceiași funcție între 1932-1936.
Apare publicația progresistă **Sinteza**.

Horia Creangă revine în țară, unde întâlnește ecourile puternice ale efervescenței culturale pariziene și europene, care cuprinsese de o potrivă filozofia, literatura, muzica, artele plastice și arhitectura din România. El continuă să se țină la curent cu realizările de avangardă ale unor arhitecți francezi precum **Henri Sauvage**, **Robert Mallet-Stevens**, **Michel Roux-Spitz**, **André Lurçat**, dar și cu evoluția Școlii și mișcării **Bauhaus** din Germania.

Soții Creangă lucrează mai întâi ca angajați, pe post de referenți în domeniul construcțiilor, pe lângă Consiliul Tehnic Superior din Ministerul Lucrărilor Publice. Condiția de salariați îi nemulțumește profund, găsind-o incompatibilă cu talentul și disponibilitatea lor creatoare. Toată energia lui Horia se canalizează acum în refacerea unor proiecte (ale altor arhitecți) pe care le are de examinat, aducându-le îmbunătățiri substanțiale.

În cursul anului, **Lucia și Horia Creangă** au ocazia să înceapă, ca liberi profesioniști, proiectarea primei lor clădiri importante - **reședința Dr. Petru Groza din Deva** (1927-1929), lucrare care avea să-i propulseze în rândul tinerilor arhitecți de notorietate.
Soților Creangă li se alătură **Ion**, fratele lui Horia, revenit la București cu soția lui, Marie Louise (Mauricette) născută Vaurés, cu care se căsătorise la Paris în 1924.

1928

Are loc în Elveția primul Congres - de constituire - al **C.I.A.M.** (Congresele Internaționale de Arhitectură Modernă). Organizatori și îndrumători sunt **Le Corbusier** și **Siegfried Giedion**, primul secretar general ales.
În Franța, inginerul român **Henri Coandă** adaogă preocupărilor sale din aeronautică și preocuparea pentru construcții, propunând, împreună cu arhitectul **J. Dupré**, case prefabricate din elemente tip, pentru realizarea cărora imaginează și tehnologia industrializată de fabricare. El își brevetează invenția pentru "construcții multicelulare".
În **ianuarie** apare la București publicația trimestrială ***Căminul***, inițiată de arhitecții **Victor Asquini**, **Florea Stănculescu** și **Radu Udroiu** (revista va apărea până în 1930). Articolele sale se referă la arhitectura nouă, la probleme de urbanism, la folosirea betonului armat, dar prezintă și realizări recente din străinătate etc.
Încep să se afirme unii dintre foștii colegi de la Beaux Arts ai soților Creangă : **G.M. Cantacuzino**, **Gh. Negoescu**, **Horia Teodoru**, precum și diplomați ai Școlii Superioare de Arhitectură de la București, care devin liber profesioniști (**Henrieta Delavrancea-Gibory**, **Arghir Culina**, **Gheorghe Simotta** etc.).

Echipa celor trei Creangă participă împreună cu arhitecții **Horia Teodoru** și **C. Moșinschi** la concursul pentru Palatul Culturii din Constanța, obținând locul 1 din cele 12 echipe participante. Lucrarea nu a mai fost realizată.

1929

În **mai**, se deschide Expoziția Internațională de la **Barcelona**, în cadrul căreia pavilionul Germaniei, devenit o emblemă a arhitecturii moderne, este proiectat de arhitectul **Ludwig Mies van der Rohe**.
În **octombrie** se deschide la Frankfurt **al doilea Congres C.I.A.M.** cu tema "Locuința minimală".
În Statele Unite ale Americii se declanșează marele crah financiar, cu efecte negative de durată pe plan mondial ("Joia neagră" de pe Wall Street, **24 0ctombrie**).

În **aprilie**, **Ion Creangă** este angajat la Serviciul de Studii și Construcții al Casei Muncii C.F.R. În cadrul acestui serviciu începe proiectarea viitorului **Teatru Giulești**. El lucrează în paralel și în echipa Creangă, contribuind la proiectul **blocului de locuințe de pe bulevardul Schitu Măgureanu nr. 19**. Lui i se mai atribuie câteva vile proiectate în această perioadă, două pe Intrarea Geneva, alta pe Calea Plevnei.

Echipa Creangă participă la mai multe concursuri, dar obține cel mai răsunător succes prin **câștigarea premiului I la concursul pentru sediul societății de asigurări "ARO"**, amplasat pe terenul fostei case Marghiloman (Bdul Brătianu colț cu str. Pictor Verona).

La București se deschide în **mai** Expoziția de arhitectură care prezintă integral proiectele celor peste 30 de arhitecți români participanți la concurs.

Clădirea sediului **ARO** suscită încă din faza de proiect numeroase controverse, părerile urmând a fi împărțite până spre sfârșitul anilor ´30 cu privire la amplasarea unor clădiri înalte ("block-hausuri" sau "zgârie-nori" în publicațiile vremii) pe principalele artere bucureștene. Printre personalitățile vremii care nu agrează arhitectura nouă și doresc ca Bucureștiul să nu capete "un aspect apusean" se numără profesorii **Nicolae Iorga**, **Ion Simionescu**, **Ioan Petrovici**. Însăși voci din cadrul revistei ***Arhitectura*** afirmă că *"Stilul cubist, stilul incompetențelor, a năpădit ca o buruiană afurisită ogorul țării noastre..."*.

1930

În **noiembrie** are loc la Bruxelles al III-lea Congres C.I.A.M., cu tema "Parcelarea urbană rațională".
La **8 iunie** prințul Carol de Hohenzollern este proclamat de Parlament rege al României cu numele de **Carol al II-lea**, iar fostul rege **Mihai** redevine prinț moștenitor, cu titlul de Mare Voievod de Alba Iulia.

Horia Creangă devine cunoscut datorită performanțelor sale profesionale și își alcătuiește o echipă solidă de colaboratori, pentru a face față comenzilor care se înmulțesc. Dedicat în întregime profesiei, el reușește să se relaxeze doar petrecând uneori serile, după lucru, la câte un local, select sau popular, împreună cu echipa sa. Îl ascultă cu plăcere pe violonistul Grigoraș Dinicu sau pe interpreții de romanțe. Începe să se integreze în tradiția cafenelelor "literare" bucureștene, stând la taclale cu prietenii (artiști, scriitori, actori, colegi de breaslă). Iar, ca toți românii, este cucerit de humorul lui **Constantin Tănase**.
În acest an începe o lungă și importantă colaborare a arhitectului cu marele industriaș **N. Malaxa**, ceea ce îi va permite să abordeze ample lucrări de arhitectură industrială în București. Pentru început, realizează în cursul

anului Porțile de intrare, azi dispărute, ale **Fabricii de Locomotive Malaxa** (numită după naționalizarea din 1948 Uzinele 23 August). Va continua să proiecteze până în 1939 diferite hale din cadrul fabricii, sistematizarea incintei etc.
În **septembrie** se deschide la Budapesta o **Expoziție Internațională de Arhitectură**, organizată cu ocazia celui de al **12-lea Congres Internațional de Arhitectură**. Pentru proiectele pe care le expun, **Horia, Ion și Lucia Creangă** primesc din partea conducerii expoziției o **Diplomă "...de prețuire și laudă"**.

Horia Creangă realizează **vila Miclescu** în București, pe strada Paris nr. 56.

1931

Le Corbusier termină **vila Savoye** de la Poissy (1929-1931).
Strălucitul diplomat român **Nicolae Titulescu** devine președinte al **Ligii Națiunilor**, funcție pe care o va ocupa timp de doi ani. Cariera sa excepțională este închinată României, precum și menținerii păcii, atât de amenințată în cel de al patrulea deceniu al secolului XX.
Arhitectul **Petre Antonescu** proiectează sediul Academiei Române de la Roma.
În **mai** se înființează **Societatea Română de Telefoane**.
Încetează din viață, în urma unui accident petrecut în noul sediu al Școlii Superioare de Arhitectură, **profesorul Ermil Pangrati**, rector al Școlii și Ministru al Lucrărilor Publice. Având vederea foarte slăbită, calcă și cade în golul ascensorului, care nu era prevăzut la acea oră cu măsurile de securitate devenite azi obligatorii.

Se naște al doilea copil al soților **Creangă**, fiul **Andrei**.

La București începe construcția imobilului **"ARO"**. În timp ce supraveghează personal lucrările pe șantier sau se află în zona din apropiere, **Horia Creangă**, păstrându-și anonimatul, culege impresiile trecătorilor despre noua clădire, iar când aceste impresii sunt defavorabile, el nu-i contrazice ci "le cântă în strună", relatând apoi prietenilor și colegilor, cu humorul care-l caracterizează, reacția străzii.

La **1 martie** încetează din viață, la numai 33 de ani, **arhitectul Ion Creangă**, fratele lui Horia, în urma unui accident de automobil produs lângă Universitate.

1932

La New York apare lucrarea ***"International Style"*** de **Henry Russel Hitchcock** și **Philip Johnson**.
În țară, arhitecta **Henrieta Delavrancea-Gibory** câștigă concursul de arhitectură pentru **sediul Institutului de Igienă și Sănătate Publică**, învingând echipa Creangă, care ocupă doar locul 2.
Sunt de remarcat câteva realizări importante din cursul anului ale arhitecților români:
- **Toma Socolescu** – Halele Centrale din Ploiești;
- **Octav Doicescu** – casa de odihnă de la Snagov a Societății de Electricitate;
- **Diuliu Marcu** – vila ing. Bușilă din București, Aleea Modrogan nr. 1 (azi str. Rabat);
- **G.M. Cantacuzino** – vila Aviana la Eforie Nord.

Horia Creangă realizează în același an:

- vila ing. Bunescu din București, Aleea Alexandru nr. 12;
- vila Marelui Voievod Mihai la Eforie Nord (pe faleză).

Spirit boem, având și un dezvoltat simț al prieteniei, **Creangă** continuă să iasă seara la localuri, uneori din obligații profesionale (dineuri de afaceri la restaurante selecte), altădată din dorința de a se afla în preajma unor personalități ca **Tudor Mușatescu** sau **Ion Iancovescu**, cu care schimbă vorbe de duh la Cafeneaua ***Corso***, de lângă Ateneu, adevărată "bursă de schimb a ideilor".

Agrează și bodega de lux **Dragomir Niculescu**, celebră pentru aperitivele rafinate de la ora prânzului, berăria ***Carul cu Bere***, sau serile de la restaurantul ***Continental***, unde după terminarea obligațiilor din alte localuri apare **Maria Tănase**, însoțită de acompaniatorul ei **Fărâmiță Lambru** și unde maestrul **Grigoraș Dinicu** e în stare să stea toată noaptea cu prietenii săi și să le cânte la vioară.

Bucureștiul acestei epoci abundă în localuri mai modeste sau mai pretențioase, care mai de care cu bunătăți renumite, ce merită să fie încercare cu prietenii, la un "pahar de vorbă". Nu departe de locuința și atelierul lui

Creangă se află, la începutul străzii **Polone**, restaurantul **Coanei Victoriţa**, renumit pentru extraordinarele sale grătare şi specialităţi de zahana... şi aşa mai departe...

1933

La **30 ianuarie**, **Adolf Hitler** câştigă alegerile din Germania şi este desemnat Cancelar. Se instaurează al III-lea Reich şi începe dictatura nazistă.
Şcoala Bauhaus se autodesfiinţează sub presiunea autorităţilor naziste.
Al IV-lea Congres C.I.A.M., cu tema "Oraşul funcţional", nu se poate desfăşura la Moscova din raţiuni politice, astfel că are loc la bordul unui vas de croazieră, SS Patris, pe ruta Marsilia-Atena-Marsilia.
În timpul Congresului, **Le Corbusier** lansează **Carta de la Atena**, în care sunt enunţate principiile care constituie doctrina urbanismului modern.
În ţară, guvernul liberal dizolvă organizaţia de extremă dreaptă ***"Garda de fier"***, iar primul ministru **I.G. Duca** este asasinat de legionari în **decembrie**, pe peronul gării din Sinaia.
La concursul lansat de Societatea Arhitecţilor Români (în 1931) pentru scrierea unei **Istorii a Arhitecturii Româneşti**, arhitectul **Grigore Ionescu** câştigă premiul I cu lucrarea propusă.
Arhitecta **Henrieta Delavrancea-Gibory** inaugurează seria de vilelor sale de la **Balcic** cu vila "Vânturile, valurile", pentru generalul Gh. Rasoviceanu (demolată în 2009), urmată şi de alte clădiri pe litoral, la munte şi în ţară.
Actorul **Constantin Tănase** montează cu trupa lui de la **"Cărăbuş"** spectacole fastuoase de revistă, în pas cu reprezentaţiile de acelaşi fel de la Paris, de unde aduce şi o serie de artişti celebri de **Music Hall** (**Josephine Baker** etc.).

Horia Creangă realizează împreună cu inginerul Mihăiţă Gheorghiu proiectul pentru Stadionul **O.N.E.F.** (numit apoi **A.N.E.F.**, apoi **Stadionul Republicii**, demolat în anii ´80, pentru construirea **Casei Poporului**). Construirea stadionului pentru 30.000 de spectatori va dura, eşalonat, şase ani.

1934

În **august**, în urma încetării din viaţă a preşedintelui Germaniei (Paul von Hindenburg), **Adolf Hitler** preia şi funcţia acestuia, pe lângă cea de cancelar, intitulându-se **Führer** al celui de al III-lea Reich.
România stabileşte în iunie relaţii diplomatice cu **U.R.S.S.**
Arhitectul **Paul Smărăndescu** construieşte la Balcic, pe malul mării, vila ***Sanda*** (pentru fiica sa), lângă vila **Storck**.
Arhitectul **G.M. Cantacuzino** publică în nr. 5 al revistei *L´Architecture d´Aujourd´hui* articolul ***"Tendances dans l´architecture roumaine d´aujourd´hui"***.
La Bucureşti se deschide o expoziţie consacrată arhitecturii moderne franceze.

Echipa atelierului Creangă se îmbogăţeşte cu un membru valoros, arhitectul **Haralamb (Bubi) Georgescu**. Absolvent al Şcolii Superioare de Arhitectură din Bucureşti (obţine diploma în 1932), devine în scurt timp colaboratorul de bază al lui Horia Creangă.

Horia Creangă,
Lucia Creangă
şi Haralamb Georgescu

În vederea întregirii sediului "ARO" cu o sală de teatru-cinematograf, consiliul de administraţie al societăţii îi oferă lui Horia Creangă o călătorie de studii în Germania, de unde acesta revine plin de admiraţie pentru arhitectura modernă germană pe carea avut prilejul să o studieze la faţa locului.

1935

Constantin Brâncuși începe proiectul ansamblului monumentelor de la **Târgu-Jiu**.
Arhitecta **Henrieta Delavrancea-Gibory** continuă proiectarea unor clădiri din **Balcic**.

Horia Creangă ține conferința ***"Anarhia stilurilor și arta viitorului"***, publicată în ***Spre o arhitectură a Bucureștilor***, în cadrul Asociației pentru Urbanistică a Bucureștilor, asociație înființată în 1934.

În publicația ***ARTA și OMUL***, nr. III/1935, apare răspunsul lui **Horia Creangă** la ancheta făcută de redacția revistei, privitor la problemele artei și arhitecturii acelor ani.

Creangă realizează, în cadrul clădirii sediului "ARO", **sala teatrului- cinematograf "ARO"** (azi **sala Patria**), cu o capacitate de cca.1200 de locuri, a cărei dare în folosință are loc în cursul aceluiași an. Colaboratorul său principal este arhitectul **Haralamb Georgescu**.

În atelierul Creangă începe să lucreze arhitectul **Nicolae Nedelescu**, care va rămâne până în 1939 un colaborator valoros al maestrului.

Horia Creangă realizează noi hale pentru **Fabrica de Locomotive Malaxa**. El va continua în anii următori cu proiectarea altor obiective industriale în aceiași zonă.

În Piața Lahovary, la numărul 5A, se ridică un bloc de locuințe P+7 niveluri, proiectat de **Horia Creangă** în anul 1933, în care se mută arhitectul. Dornic să lucreze acasă la el, își aduce în apartamentul său de 5 camere și întreg atelierul. **Lucia Creangă** se mută în apropiere, împreună cu copiii, într-un bloc de pe strada Arghezi.

1936

În Statele Unite, arhitectul **Frank Lloyd Wright** realizează casa Kaufmann de la Bear Run, Pennsylvania (**"Casa de pe cascadă"**).
O delegație de arhitecți francezi, printre care și **Auguste Perret**, vizitează România.
Începe acțiunea de amenajare a salbei lacurilor din zona de nord a capitalei, primul inaugurat fiind **lacul Herăstrău.**
Se inaugurează, în Parcul Carol al II-lea (azi Parcul Herăstrău), expoziția **"Luna Bucureștilor"**, cu pavilioanele expoziționale proiectate de arhitectul **Octav Doicescu**.
Se inaugurează **Muzeul Satului**, unul din primele muzee în aer liber de acest fel din lume, prin strădania profesorului **Dimitrie Gusti** și a scriitorului **Victor Ion Popa**, ajutați de o echipă compusă din sociologi, etnografi, folcloriști, statisticieni și medici.

În **noiembrie**, **Horia Creangă** este numit director al compartimentului **"Lucrări Noi"** din cadrul primăriei Capitalei. Acest fapt duce la creșterea numărului de colaboratori în atelierul său, pentru a face față și lucrărilor sale particulare, tot mai numeroase, răspândite pe tot cuprinsul țării.

Horia Creangă (mijloc)
Inginerii D.E. Roată și V. Șerbănescu

Creangă începe acum să realizeze impresionanta **unificare a fațadelor Fabricii de Locomotive Malaxa**, lucrare care avea să se desfășoare până în 1939.

În apropierea Fabricii de Locomotive Malaxa, **Horia Creangă** realizează, pe parcursul a doi ani, **Fabrica de Țevi** (numită după naționalizarea din 1948 Uzinele Republica).

1937

Apare ***"Istoria Arhitecturii Românești"*** de arhitectul Grigore Ionescu, prefațată de istoricul **Nicolae Iorga**.

În ianuarie, **Horia Creangă** și **Haralamb Georgescu** întreprind un voiaj oficial de studii în Ungaria, Germania și Suedia, în vederea realizării unor hale alimentare "en gros" în zona Obor. Proiectul (preconizat încă din 1935 și întocmit pentru prima etapă a halelor între 1936-1937) este realizat în cadrul compartimentului "Lucrări Noi" din Primăria Capitalei. Lucrările de execuție, începute din noiembrie 1936, urmează să se desfășoare pe parcursul mai multor ani, cu numeroase întreruperi, recepția finală a Halelor Obor făcându-se după război.

Se dă în folosință blocul **Malaxa-Burileanu** de pe Bulevardul Nicolae Bălcescu nr. 35, (proiectat din 1935 de **Horia Creangă**, cu colaborarea lui **Haralamb Georgescu**), unde se folosește pentru prima oară în România la fațadele unei clădiri de apartamente **tâmplăria metalică**, montată în benzi continue în fața elementelor de structură.

La Predeal, **Creangă** realizează **vila familiei Savu** (pe strada azi Liviu Rebreanu nr. 21), cu o concepție de plan generoasă, clară și funcțională, regăsită în toate vilele sale, dar cu fațade tributare stilului tradițional al zonelor montane, ceea ce pare singular la casele proiectate de el. Detaliile de mare rafinament ale nivelului superior al vilei pun în valoare valențele estetice ale lemnului, denotând o cunoaștere temeinică a materialului de către arhitecta colaboratoare, care nu este alta decât **Lucia Creangă**.

1938

La **20 februarie**, Regele **Carol al II-lea** instaurează dictatura personală, decretând o nouă Constituție, care desființează regimul parlamentar al țării. Sunt desființate prin decret regal și toate partidele politice.

La **18 iulie** încetează din viață **Regina Maria**, înmormântată la Curtea de Argeș.

La **27 octombrie** este inaugurat **ansamblul sculptural de la Târgu-Jiu** (**Masa Tăcerii, Poarta Sărutului, Coloana Infinitului**) de **Constantin Brâncuși**.

Presa din **luna mai** menționează inaugurarea clădirii polivalente **"ARO"** de pe Calea Victoriei nr. 91-93, proiectată de **Horia Creangă**.

În vară, la București se desfășoară o **Reuniune Urbanistică Internațională**, patronată de Președintele Uniunii Internaționale a Orașelor, **Harris Montagu. Horia Creangă** este unul dintre cei 6 arhitecți români prezenți la reuniune, recunoscuți pentru implicarea în proiecte de sistematizare a capitalei, în scopul de a conferi acesteia o personalitate urbanistică (H. Creangă, E. Fonescu, M. Pompei, P. Smărăndescu, A. Viecelli și Al. Zamphiropol).

În toamnă se inaugurează la **Brașov** complexul hotelier compus din **"ARO-Palace"** și **"ARO-Sport"**, autorul, **Horia Creangă** fiind asistat de **Haralamb Georgescu**.

În ediția 1938 a Expoziției **"Luna Bucureștilor"**, **Horia Creangă** intervine schimbând fațada pavilionului Triplei Alianțe (realizat la ediția anterioară -1937-de Octav Doicescu), ocupându-se în principal de reamenajarea interioarelor ca grafică, etalare, pavoazare etc.

1939

În **februarie**, în Germania este aplicată pe legitimațiile cetățenilor de origine evreiască litera **"J"** (de la Jude = evreu).

Trupele germane ocupă **în martie** Cehoslovacia, fără a întâmpina o rezistență armată.

La **22 august**, la Moscova se încheie **Pactul Ribbentrop-Molotov** ("Tratatul de **neagresiune** dintre Germania și U.R.S.S."). Tratatul conține și un protocol adițional **secret**, care pecetluiește soarta integrității statale românești - pretențiile U.R.S.S. asupra Basarabiei.

La **1 septembrie** începe **al doilea Război Mondial**, în urma invadării **Poloniei** de către trupele hitleriste.

Exod al populației poloneze care se refugiază din calea hitlerismului în România (circa 100.000 de refugiați, printre care membri ai guvernului polonez și militari).

România se declară neutră și acordă ajutor **Poloniei** invadate, permițând convoiului care transporta rezervele de aur poloneze să tranziteze România până la Constanța, unde acestea sunt îmbarcate pe un vas britanic.

Se deschide în aprilie **Expoziția Internațională de la New York**,în cadrul căreia **Pavilionul României** și **Casa Românească** sunt

realizate de arhitecții **G.M. Cantacuzino** și **Octav Doicescu**. Din delegația română condusă de profesorul **Dimitrie Gusti** (sociolog, folclorist, om de cultură) au făcut parte și cunoscuții interpreți de muzică populară **Grigoraș Dinicu** (violonist), **Fănică Luca** (nai) și **Maria Tănase** (voce), ale căror evoluții s-au bucurat de un succes deosebit.
Aparent în contrast cu gravitatea evenimentelor interne și internaționale din acest an de vârf al economiei românești, recunoscut ca un an al prosperității, viața de toate zilele și viața culturală românească continuă să se desfășoare normal, localurile, sălile de spectacol și cinematografele funcționând din plin. Construcțiile sunt de asemene într-o perioadă de vârf.
În **februarie**, renumita regizoare germană **Leni Riefenstahl** sosește în vizită la București, cu ocazia premierei filmului Jocurilor Olimpice de la Berlin din 1936 – ***Olympia*** – realizat de ea.
În **martie** se inaugurează la București, din fondurile **Fundației Elias**, **Spitalul Elias**, al cărui proiect este realizat de arhitectul vienez de origine română **Cesar Poppovits**.
În **aprilie** este inaugurată printr-un concert festiv **orga Ateneului Român**, cumpărată din străinătate cu fonduri dintr-o colectă publică inițiată de **George Enescu**.
Pe noul stadion **A.N.E.F.** (O.N.E.F.) din București are loc, în **mai**, **meciul de fotbal România-Anglia**, urmărit de 35.000 de spectatori din tribunele superpline, dimensionate pentru doar 30.000 de spectatori ! Jucătorii români cedează în fața adversarilor britanici (0 la2).
Se inaugurează la **10 mai**, în Piața Palatului Regal, **statuia Regelui Carol I**, opera celebrului sculptor croat **Ivan Mestrovici**.
La **22 mai** se inaugurează în parcul "Regele Carol al II-lea" tradiționala **"Lună a Bucureștilor"**. Cu această ocazie, ziarele anunță și deschiderea Restaurantului ***"Pescăruș"*** din incinta parcului.
În **iulie** este inaugurată la Florești – Prahova fabrica **"Banloc Goodrich"**, proiectată de arhitectul **Octav Doicescu**.
Grupul format din **G.M. Cantacuzino**, **Octav Doicescu**, **Matila Ghyka** și **Paul Emil Miclescu** începe să editeze caietele de artă și critică "Simetria", care vor apărea până în 1947.
La **1 august**, un nou născut ridică populația României la cifra de **20.000.000 de locuitori !**
La **21 septembrie** este asasinat de către un grup de legionari Primul Ministru **Armand Călinescu**.
La București se deschide stagiunea de toamnă a teatrului **Savoy** cu spectacolul ***"Broadway Tănase"***, avându-l pe actorul **Constantin Tănase** în rolul principal.
În **octombrie**, Filarmonica română își inaugurează stagiunea cu dirijorul **George Georgescu** la pupitru și cu tânărul pianist **Dinu Lipatti** ca solist.
La cinematograful ARO are loc tot în **octombrie** prezentarea primului reportaj cinematografic de război, cu imagini de coșmar de pe frontul germano-polonez.

În scopul realizării ansamblului dedicat manifestării **"Luna Bucureștilor"** - 1939, aflată la a cincea ediție, Creangă participă la Londra la Congresul Internațional al **Federației "Muncă și Voie Bună"**, în vederea stabilirii organizării expoziției, dedicată unor aniversări importante – 100 de ani de la nașterea Regelui **Carol I** și 50 de ani de la moartea poetului **Mihail Eminescu**. Întors în țară, concepe incinta principală a expoziției și cele 8 pavilioane care o delimitează, dintre care 3 sunt rezervate României, iar celelalte Greciei, Bulgariei, Italiei, Franței, Germaniei. Lucrările ample necesită - în afară de implicarea lui **H. Creangă** și a lui **H. Georgescu**, ca și a numeroși arhitecți colaboratori ai acestora - participarea unor artiști plastici (vezi aleea Cariatidelor sculptate de **Constantin Baraschi**, frescele lui **Paul Miracovici** și **Ștefan Constantinescu** etc.), a unor oameni de cultură și scriitori (**Horia Oprescu**, **Corneliu Moldovanu** etc.).

În cadrul expoziției se deschide Restaurantul ***Pescăruș***, opera lui **Horia Creangă** și a lui **Haralamb Georgescu**, construcție amplasată pe malul lacului Herăstrău.
În multitudinea programelor de arhitectură pe care **Horia Creangă** le abordează, figurează și cel al școlilor, concretizat în cursul anului în ansamblul școlar de pe strada **Maior Coravu**, colț cu **Șoseaua Mihai Bravu**, a cărui finalizare avea să se producă în 1946.

1940

În Polonia ocupată începe în **martie** construcția marelui "lagăr al morții" de la **Auschwitz**.
La **9 aprilie**, armata germană invadează **Norvegia** și **Danemarca**.
În **mai**, trupele hitleriste intră în **Belgia**, **Olanda** și **Ducatul** de **Luxemburg**.
Winston Churchill devine prim-ministru al Marii Britanii.
În **iunie**, trupele germane pătrund în **Paris**. Franța capitulează. Se formează în **iulie** guvernul de la **Vichy**, condus de **Mareșalul Pétain**.
Trupele sovietice pătrund în **Lituania**, **Letonia** și **Estonia**.
În **august** este asasinat **Lev Davidovici Troțki**, adversarul lui Stalin, fugit în **Mexic** după revoluția bolșevică.
La Paris, actrița de origine română **Elvira Popescu** repurtează în **martie** un mare succes în piesa ***"Elvira"***, dedicată ei de dramaturgul francez **Henry Bernstein**.
În țară, la începutul anului, teatrul **"Cărăbuș"** lansează noua revistă ***"Radio-Tănase"***, cu **Constantin Tănase** și cuplul **Stroe și Vasilache** în distribuție.
În **mai**, **Orchestra Filamonică din Berlin** (compusă din 120 de instrumentiști) concertează la București, sub bagheta marelui dirijor **Carl Boehm**.

În aceeași lună, la Opera Română apare în ***Traviata*** cântăreața de reputație internațională, Maria Cebotari (de origină română), în rolul Violetei.
La **28 iunie**, guvernul român, obligat de conjunctura internațională, acceptă **nota ultimativă** sovietică de **cedare a Basarabiei** și a **Bucovinei de Nord**, care sunt alipite la U.R.S.S. Mii de refugiați din aceste ținuturi sosesc în Moldova, Muntenia și Oltenia.
În **iulie**, Ministerul de Interne licențiază din serviciile administrației de stat pe toți funcționarii de origine evreiască. Măsuri similare sunt luate și în presă.
La **30 august**, prin semnarea **Diktatului de la Viena**, România este silită să cedeze Ungariei **Ardealul de Nord**, cu o populație alcătuită majoritar din români (50,2%) și doar 37,1% din maghiari și secui. Ca urmare a evenimentului, toate spectacolele și petrecerile cu muzică sunt interzise.
La **3 septembrie**, sub puternica presiune a Germaniei, iar din interior a generalului Antonescu și a mișcării legionare, regele **Carol al II-lea** abdică în favoarea fiului său **Mihai**.
La **7 septembrie**, în urma semnării la Craiova a Tratatului de frontieră româno-bulgar, România restituie Bulgariei sudul Dobrogei (județele Durostor și Caliacra). Pe litoral, granița se mută la sudul comunei Vama Veche, mergând până la comuna Ostrov de pe malul drept al Dunării. Are loc un schimb de populații în zona restituită.
La **14 septembrie**, România este proclamată, prin decret regal, **"Stat Național-Legionar"**, iar **Ion Antonescu** se autointitulează **"Conducător al Statului"**.
În noaptea de **9-10 noiembrie** are loc un cutremur de gradul 7,3 pe scara Richter, care provoacă dărâmarea blocului ***Carlton*** din centrul capitalei (proiectat de arh. G.M.Cantacuzino în 1932) și face numeroase victime omenești, în special în București.
La **27** și respectiv **28 noiembrie** sunt asasinați de **legionari** economistul **Virgil Madgearu** și marele istoric **Nicolae Iorga**.
În **decembrie** sunt scoși din cadrele armatei toți ofițerii de origine evreiască. Măsura a fost precedată de unele similare privind actorii, medicii, avocații etc. tot de origine evreiască.

Horia Creangă își continuă munca în cadrul biroului său, cu comenzi mai reduse din cauza ultimelor evenimente din țară, dar desfășoară în cadrul "Lucrărilor Noi" activități multiple și complexe. După **"Luna Bucureștilor 1940"**, expusă în aceleași pavilioane dar într-o notă de mare sobrietate, se ocupă de pregătirea expoziției de la **Leipzig** din cursul anului. El începe să dețină un rol major în arhitectura românească "de export". Se continuă proiectul de execuție al Halelor Obor în paralel cu șantierul, început în 1937.

1941

În **ianuarie**, celebra actriță germană de film **Marlene Dietrich**, plecată din Germania ca protest împotriva nazismului, primește cetățenia americană. Ea va apărea în spactacolele ***"Stars in Uniform"***, destinate soldaților americani de pe front.
La **17 martie** încetează din viață, la Cannes, **Nicolae Titulescu**.
La **21 iunie**, **Germania atacă U.R.S.S.**, denunțând unilateral Pactul de neagresiune **Ribbentrop-Molotov**, încheiat în 1939.
În aceiași zi, **Ion Antonescu** se adresează armatei române cu cuvintele istorice : ***"Ostași, vă ordon, treceți Prutul!"***
La **27 iulie**, **Basarabia și Bucovina de Nord** sunt eliberate și reintegrate în teritoriul României. Populația refugiată începe să se întoarcă acasă.
Trupele române, implicate în lupte grele în **zona Odesei**, a **peninsulei Crimeea și a Mării de Azov** suferă pierderi importante de vieți omenești. Bilanțul pierderilor, publicat în presă, este la sfârșitul lunii septembrie de 8911 morți, 31.779 răniți și 6083 dispăruți.
La **14 octombrie**, trupele germane sunt la 140 km de **Moscova**. Locuitorii încep să părăsească orașul, iar Guvernul se mută la **Kuibâșev**, la 700 km. distanță, însă **Stalin** rămâne în Moscova.
În **decembrie**, sovieticii repurtează două succese militare importante : respingerea ofensivei germane din preajma **Moscovei** și spargerea blocadei **Leningradului**. Eroismul motivat al ostașilor sovietici este ajutat și de gerul puternic, care paralizează armata germană.
În țară, la **21 ianuarie** se declanșează **rebeliunea legionară**, având ca scop preluarea în totalitate a puterii. Rebelii fac uz de arme, organizează baricade, încearcă să ocupe clădiri importante și provoacă jafuri, devastări și incendii, recurgând până la crime. Generalul **Antonescu** intervine cu armata, lichidând toate punctele de rezistență legionară. În dimineața zilei de **23 ianuarie** se instalează liniștea și ordinea în toată țara.
Viața capitalei se desfășoară normal, în încercarea autorităților de a menține un moral ridicat (pe cât posibil) în rândul populației. Teatrele din întreaga țară beneficiază de jocul unor actori de frunte ca **George Vraca, G. Timică, Ion Manu, Iancu Brezeanu,** tânărul **Radu Beligan, Elvira Godeanu, Marioara Voiculescu, Marieta Deculescu** etc. Continuă cu succes la **"Alhambra"** spectacolele de revistă și operetele, afirmându-se în acestea din urmă tenorul **Ion Dacian**, venit de la Cluj.
La **Ateneul Român**, dirijorul **Ionel Perlea** repurtează la **10 ianuarie** un succes răsunător la **pupitrul Filarmonicii din Berlin**.
La **2 octombrie**, cu ocazia împlinirii vârstei de 60 de ani, **George Enescu** este sărbătorit prin organizarea unui **"Festival Enescu"**, la care își dau concursul dirijorul **Ionel Perlea**, pianistul **Dinu Lipatti**, violonistul **Constantin Bobescu** și alți muzicieni de frunte.

Horia Creangă realizează, la nord-vest de Ploiești, **Atelierele de Reparații** pentru echipamentul căii ferate înguste **Ploiești-Văleni-Măneciu**. Ansamblul se desfășoară inițial pe o suprafață de 3 hectare, cam jumătate din cea a Fabricii de Țevi Malaxa.
La **Leipzig**, **Creangă** se ocupă de pavilionul României din cadrul Expoziției internaționale, continuând cu expozițiile de la **Viena** și **Milano**.

1942

Între **Statele Unite** și **U.R.S.S.** se încheie un acord pentru livrarea eșalonată de armament și materiale Uniunii Sovietice, până la terminarea războiului.
În **noiembrie**, luptele de pe teritoriul Uniunii Sovietice culminează cu cele de la **Cotul Donului** și cu încercarea de cucerire a orașului **Stalingrad** de către armatele germană și română. Trupele generalului sovietic **Jukov** încercuiesc armatele inamice, care suferă mari pierderi în încercarea de a ieși din încercuire.
Potrivit comunicatelor oficiale, armata română a suferit în perioada **1 iulie-31 decembrie** pierderi cifrate la **172.441 militari** (morți, răniți și dispăruți), dintre care **80%** în bătăliile din zona **Stalingrad**.
În țară, continuă eforturile de menținere a moralului populației. La **"Teatrul de azi"** se reprezintă cu succes revista ***"Eu și Stalin"***, de Ion Vasilescu, cu **Silly Vasiliu** și **Al. Giugaru** în rolurile principale.
Spectacolele **Operei Române**, cu un vast repertoriu, atrag de asemenea tineretul neincorporabil, pe cei de peste 45 de ani, lăsați la vatră, ca și pe militarii veniți în țară în permisie sau în refacere.
Cântăreața **Maria Tănase** susține mai multe concerte pentru răniții, militarii și populația din **Basarabia**. Concertele continuă la **Tiraspol** și la **Odessa**. Inițiative asemănătoare au și numeroase formațiii teatrale și muzicale, care pleacă pe front pentru a da concerte soldaților în refacere și răniților.
Se instituie în **ianuarie** cartela pentru raționalizarea pâinii.
Aviația anglo-americană bombardează instalațiile petrolifere de pe **valea Prahovei** și de la **Ploiești**.
În **septembrie**, președintele Partidului Național Liberal, **Const.I.C. Brătianu**, protestează și condamnă vehement politica mareșalului **Ion Antonescu** de a angaja armata română în lupte pe teritorii străine.
În **octombrie** sosește la București cântărețul italian **Tito Schipa**.
În **decembrie** se dau în folosință noi locuințe ieftine în cartierul **Vatra Luminoasă**.

Horia Creangă continuă activitatea sa de prezentare a României în cadrul expozițiilor internaționale de la **Bari**, **Lyon** și **Barcelona** din cursul anului.

Ajuns la o reputație profesională unanim recunoscută, este invitat în juriul unor concursuri importante : Catedrala ortodoxă din Odessa, sistematizarea Pieței Palatului Regal etc.

La **Cernăuți**, se deschide în **noiembrie** o expoziție dedicată **Bucovinei**, iar în capitală se ridică un pavilion provizoriu de expoziții pe amplasamentul actualului Teatru Național.

Creangă mai proiectează, pentru industria locală a lactatelor, 3 fabrici - la **Alba Iulia**, **Burdujeni** și **Simeria**, fiecare proiect fiind personalizat și nu reutilizat.

În cursul anului, **Creangă concepe Sala de Festivități a Școlii Centrale de Fete**, ca un auditoriu independent, cu capacitatea de 600 de locuri. Sala a devenit ulterior Cinematograful ***Luxor***, apoi sala studio a **Teatrului Lucia Sturza Bulandra**. Este ultima lucrare a arhitectului, continuată de discipolul său, **Haralamb Georgescu**.

1943

La **2 februarie**, victoria armatei sovietice de la **Stalingrad** marchează începutul retragerii trupelor germane și a celor aliate acestora de pe frontul de răsărit și începerea ofensivei sovietice de cucerire a Europei de Est.
În **aprilie** are loc răscoala din **ghetoul varșovian**, înăbușită în sânge de armata hitleristă.
La **Paris** ia ființă în **mai "Comitetul Național al Rezistenței"** care reunește toate grupările de rezistență din Franța.
La **10 iulie**, aliații anglo-americani debarcă în **Sicilia**, deschizând un nou front împotriva Germaniei.
În **Iugoslavia**, partizanii conduși de **Iosip Broz Tito** rezistă asalturilor trupelor hitleriste, italiene, croate și bulgare.
Statele Unite crează baze aeriene în **Egipt**, de unde decolează avioanele care vor bombarda **Valea Prahovei**.
În **martie** are loc la teatrul **"Alhambra"** din capitală debutul de mare succes, pe scenă, al **Mariei Tănase**, care până atunci putea fi auzită doar la radio, pe discuri de patefon și în marile restaurante.
Presa publică în aprilie știrea că "Italienii își pun la adăpost cele mai valoroase opere de artă pentru a le feri de pericolele războiului".
Tot în presă se publică și **"Instrucțiuni pentru adăpostirea populației în caz de bombardamente aeriene"**.
În **mai**, pianista **Silvia Șerbescu**, plecată în turneu la **Stockholm**, obține un mare succes.
În **iulie**, de ***Ziua Eroilor***, bucureștenii îngenunchiază pe străzi, cinstind astfel memoria soldaților și ofițerilor români căzuți pe frontul de est.
La 16 iulie încetează din viață reputatul critic literar **Eugen Lovinescu**, inițiatorul cenaclului literar ***"Semănătorul"***.
În aceiași lună, scriitorul francez **Paul Morand** este numit ministru al **Franței** la București.

La **23 aprilie**, **Horia Creangă** este invitat de un prieten la o petrecere, într-o casă aflată pe malul lacului Snagov. Acolo are inspirația nefericită să facă o baie în apele încă foarte reci ale lacului. Din acel moment începe să se

simtă tot mai rău, iar medicii îl conving să se interneze la **Sanatoriul Saint Vincent de Paul** (azi Spitalul de Endocrinologie din București, lângă statuia Aviatorilor), unde **Haralamb Georgescu** și **N. Măndășescu** îi aduc de la birou planurile, pentru supervizare. E din ce în ce mai demoralizat, arătându-se însă vesel și comunicativ față de prietenii veniți să-l viziteze. Serile părăsește neoficial spitalul, făcând plimbări până la Arcul de Triumf.

Simțindu-se din ce în ce mai rău, acceptă să se interneze într-un spital din **Viena**. În ajunul plecării, își convoacă prietenii la o masă de despărțire, la restaurantul Continental, invitând la acea masă și *"șapte cucoane frumoase..."*.

Gazeta Municipală din **4 iulie 1943** publică următoarea știre : *"Dl. arhitect Horia Creangă, directorul Lucrărilor Noi a plecat la Viena, unde se va interna într-un sanatoriu spre a-și căuta sănătatea."*

Acolo a încetat din viață la 1 august...

Irina Patrulius

Horia Creangă

Chronology

1. The Beginnings 1892-1912
2. The Education 1913-1924
3. The Apprenticeship 1925-1926
4. The Affirmation 1927-1943

The Beginnings

1892

The future architect Horia Creangă, son of Constantin Ion Creangă (1860-1918) and Olga Petrea married Creangă, is born in Bucharest.

1898

Horia's younger brother, Ion, is born in Bucharest.

1904

The Faculty of Architecture is established with the support of the Minister of Public Instruction, Barbu Stefănescu Delavrancea and through the efforts of the architect Ion Mincu, professor at the newly established school.

Horia Creangă is a student at the High-School"Matei Basarab".

1906

The first issue of the review "The ARCHITECTURE - A Romanian Journal of Art" is published, its initiator and first director being the architect George Sterian. Being a true spokesman of the Romanian Architects Society, the review appears, with some interruptions, until 1944.

On June 6th/19th, the ROMANIAN GENERAL EXHIBITION opens within the 40 years jubilee of King Carol I reign (1866-1906). The exhibition halls are located on Filaret Hill, in Carol Park, established on this occasion and designed by the French landscape architect Edouard Redont. Secular trees are planted in the park from the very beginning, each tree being brought from the north, from the Sub-Carpathian area, lying on one line of carts pulled by oxen. The convoys transporting these trees march on Kisseleff Avenue and pass through Victoria Square, attracting many viewers throughout their journey to the future park.

In the early 20th century until the First World War, Kisseleff Avenue, the elegant thoroughfare at the north limit (at the time) of the capital, is hosting the so-called "battles with flowers", an occasion for a parade of the most elegant and decorated private carriages, the ladies of the "aristocracy" competing in dressing and festive hats. The people of Bucharest in those times, young and old, are coming out to the "avenue" to throw flowers on or to admire from the sidelines the event that, in the absence of nowadays cinema, television and radio, is a tasteful fun. Concerts in public gardens are also very popular, both operettas and the fanfare music of the time.

The Creangă spouses divorce and their four children (Horia, Ion, Letitia and Silvia) are raised only by their mother from that moment on.

1911

The future architect Le Corbusier (Charles-Edouard Jeanneret) undertakes a study tour in the East, stopping in Romania. His stay in our capital and in our country is recorded in his travel notes "Voyage d'Orient", which contain drawings and sketches of a type of building that got him interested – the"cula" buildings of Oltenia.

Horia Creangă continues his studies at the High-School "Mihai Viteazul" *["Michael the Brave"]*, where he is distinguished for his special talent for drawing (he exhibited drawings and watercolors in the school, together with his colleague Catul Bogdan), as well as for his sports performances with the oina *[approx. "rounders"] and* football teams of the high-school.

1912

They start building the Palace of the Architecture Faculty in Bucharest, in Enei Church Street, according to the plans of the architect Grigore Cerchez (the construction would be completed after the First World War, in 1927, and extended after 1960 in several stages).

In September the First Balkan War begins and Romania declares itself neutral.
In December, the architect Ion Mincu dies.

The Education

1913

In June, Romania enters the second Balkan War along with the other Balkan countries, against Bulgaria. The hostilities come to an end with the peace of Bucharest, after which Romania gets the south of Dobroudgea also known as the "Cadrilater", composed of the administrative districts Durostor and Kaliakra.

The Romanian painters are now discovering the beauty of the coastal southern Dobroudja – the "Silver Coast". Thus, Alexandru Szatmary, Gheorghe Petrascu, Iosif Iser and others begin to paint the first landscapes of Balchik.

In the autumn, Horia Creanga enters the Faculty of Architecture, which is operating in a building located in Brezoianu Street across from "The Universe" newspaper headquarters. The school principal is the professor-engineer Ermil Pangrati. The architects Statie Ciortan, Stefan Burcut, Scarlat Petculescu, Nae Mihăescu, the engineer Dimitrie Bungețeanu and others are professors, as well.

Among the nearly 20 students of the first year there are also two girls, Henrieta Delavrancea and Marioara Ioanovici, who are an exception among the architect-students, mostly males. Under the influence of the architect-professor Ion Mincu, who died during the previous year, the architecture school of the time focuses on promoting a "Romanian" style.

1914

The World War I breaks out in June. Hostilities start after the attack in Sarajevo, where the Archduke Franz-Ferdinand of Austria is assassinated, resulting into Austria-Hungary's entering the war against Serbia.
In July, the Crown Council adopts Romania's military neutrality.

Many movements in favor of the Grand Union had started in the country since the previous year. The febrile atmosphere of the era is evoked by the architect George Simotta in his memoirs: "He who has not experienced the excitement of the 1913-1916 years cannot figure out how Great Romania was conceived. There were meetings in the Dacia hall, where Take Ionescu, Nicolae Filipescu, Nicolae Iorga, Barbu Delavrancea and others were taking the floor. I do not know what others felt, but I would walk out feeling so intense, as nothing compares to Delavrancea's voice thundering at the Roman Arenas". Meanwhile, the Romanian majority population of the lands under foreign rule – Transylvania, Banat, Bukovina, Bessarabia – is campaigning for the union of these provinces with Romania.
On September 27th, King Carol I dies and his nephew, Ferdinand of Hohenzollern, follows to the throne.

Although Romania declared neutrality, military training begin and thus Creangă becomes, along with his student days, a reduced-term student within the genius troops (1914-1915). Thus, he often appears in military dress at the lectures and in the workshop.

1915

In the autumn, the student Lucia Dumbrăveanu Lucia, the cousin of Henrieta Delavrancea and the future wife of Horia, starts the Ist year of architecture.

Horia Creangă continues his architecture studies in parallel with his military training started during the previous year.

1916

War is expanding in Europe. There are particularly heavy battles in France, at Verdun, with many victims on both sides.
On August 14th /27th, Romania joins the Allies, declaring war on Austria-Hungary. The Romanian troops are crossing the mountains to Transylvania.
From the first days of war, Bucharest is bombed by the German zeppelins.

In August/September, battles are fought in the south of the country, in the Danube area, against the enemy armies headed by the Field Marshal A. Von Mackensen, resulting into the surrender of the Romanian troops, of which 25,000 soldiers become prisoners (among

them the writer Mihail Sadoveanu and the painter Nicolae Tonitza). The German troops enter Oltenia from north and west, occupy the town of Târgu Jiu and advance towards the capital.

In October, the allied French military mission, headed by the general Henri Mathias Berthelot, arrives in Romania.
In September-November, the Romanian authorities as well as most of the population leave Bucharest and take refuge to Iaşi and across Moldavia.

In November/December, the German- Austro-Hungarian troops occupy Bucharest and impose a regime of occupation.
Since the very beginning of the war, Horia Creangă is sent to the front, with the degree of reserve lieutenant. On his departure from Bucharest with his platoon, he is accompanied along Kiseleff avenue on the road to Băneasa by his colleagues and friends Henrieta Delavrancea and Lucia Dumbrăveanu. Creangă is involved in the offensive in Transylvania. The platoon of pioneers which he commands has the mission of cutting the barbed wire, thus preparing the assault by the infantry. During the battles started on the Perşani hills, he is taken prisoner at Şercaia, along with many Romanian soldiers. He is sent to the camp at Stralsund (a German port at the Baltic Sea), where he shares captivity with his future friend and reliable collaborator, the engineer Cristea Mateescu, who would become professor after the war.
In the country, the sustained efforts of Lucia Dumbrăveanu to find out whether Horia, her husband to be, reported missing on the front, is still alive or which is the camp where he is held prisoner remain fruitless, and the lists of prisoners are delivered with great delay to the Romanian authorities. Lucia decides to leave the country, hoping to reach France via Russia (an ally of Romania at that time), thus bypassing the battle area in the Western Europe. But she only manages to reach Petrograd (the present Sankt Petersburg), where she will remain blocked for almost one year. There, she earns her living by working at the French military aviation mission.

1917

On February 18th, the Revolution begins in Russia, and in March the Tsar Nicholas II abdicates.

In July-August, heavy battles are taking place in Romania, at Mărăşeşti, Mărăşti and Oituz, resulting in important human losses, but also in fighting off the offensive of the German- Austro-Hungarian troops.
On the front, an epidemic of typhus breaks out, with many victims among Romanian soldiers.
During the worst period of the war, the great musician George Enescu holds concerts for the soldiers on the front and in hospitals, while Queen Mary activates as a "sister of charity" in the campaign hospitals, for which she is called "Mother of the wounded." Her example is followed by many women, including the architect-student Henrieta Delavrancea, employed as voluntary nurse in the campaign hospitals behind the front, in Moldavia.

On October 25th / November 7th, the Bolshevik Revolution in Russia begins. Confusion and desertion prevail in the allied Russian troops.

In the summer, Lucia Dumbrăveanu returns from Petrograd to Romania, lives for a while at Huşi, then at Umbrăreşti, near Tecuci, where she meets some faculty colleagues, called-up reservists, Horia's friends, who have contributed to constructions for the army in different areas. The architect George Simotta helps her to find liking housing in the village, Lucia wanting to stay in a "kennel", as Ion Creangă, Horia's grandfather, used to live in. She had brought a volume of poems by Baudelaire delighting her colleagues who wished an element of normality for themselves, in contrast with the difficulties and poor living in those times of war. In autumn, Lucia leaves Umbrăreşti, with the intention to get at least closer to, if not in Bucharest. She accomplishes that wish no sooner than the following year.

1918

On February 18th, the Soviet Russia concludes peace with Germany at Brest-Litovsk, thus Romania losing an ally.

On January 28th, Romania is forced to seek for peace with the Central Powers.

On April 24th, after the conclusion of the Truce at Focşani and of the preliminary Peace Treaty at Buftea which takes Romania out of the war, the Marghiloman Government signs in Bucharest the Unilateral Peace Treaty with the Central Powers, as a consequence of the withdrawal of the Russian armies from the alliance with Romania and under the pressure of the enemy troops on the territory of the country. The treaty never entered into force, for it had not been ratified by the Executive and by King Ferdinand.
On November 1st, Germany surrenders and the World War I ends.

On December 1st, there takes place the Grand National Assembly at Alba Iulia, which enshrines the Union of Transylvania with Romania.

After signing the treaty with the Central Powers, both Horia Creangă and Lucia return to Bucharest, the former back from captivity and the latter from southern Moldavia. They attend courses for a short period of time, but they decide, together with other colleagues, to accomplish their architecture studies in Paris, at the School of Beaux Arts.

1919

In June, the Peace Treaty of Versailles is signed between the allies and Germany. During the negotiations, the cause of Romania is pleaded for and convincingly supported by the Prime Minister Const. I. C. Brătianu and by Queen Mary.

In December, through the Peace Treaty of Neuilly-sur-Seine, Romania is recognized the borders of 1913 with Bulgaria.
On December 29th, the Parliament in Bucharest passes the laws ratifying the Union of Transylvania, Bukovina and Bessarabia with Romania. Thus, the Grand Romania, the dream of all Romanians, is now fulfilled.

In postwar Western Europe, there appear renewing currents in philosophy, science, literature, art-architecture, also embraced by the young Romanian intellectuals who are studying there.

In France the review L'Esprit Nouveau Is issued (1919-1925), promoting the avant-garde artistic current; it would be consulted with interest by the Romanian students who are studying architecture, fine arts, literature etc. in France.
In Weimar, the Bauhaus School is under the lead of the architect Walter Gropius. The Bauhaus Manifesto sets out the principles of a new architectural approach, breaking off with the past.

In the summer, Horia Creangă, Lucia Dumbrăveanu, Catul Bogdan and Gheorghe Audisio organize a group exhibition in Bucharest, at the Romanian Athenaeum, in order to raise funds for leaving to France. They manage to raise money for the road after exhibiting watercolor paintings and drawings of monuments, landscapes or portraits. Horia was an excellent watercolor painter, but, unfortunately, only a few samples of his work have been preserved until today.

In the autumn, Horia and Lucia reach Paris, where the number of Romanian students was about 300. Among the new aspirants in Beaux Arts, in addition to the two above mentioned, there are G.M. Cantacuzino, Horia Teodoru, Dumitru and Nicu Săvulescu, Jean Ghika-Budești, the painters Aurel Borderache and Catul Bogdan, as well as many others.
Like all newcomers, Horia and Lucia are going through a difficult period of accommodation, preparing themselves for the admission exam, which would require one to be almost an architect to pass.

1920

Between 1920-1936, the Romanian diplomat Nicolae Titulescu acts as permanent delegate of Romania to the League of Nations.
In the summer, after two failures, Lucia Dumbrăveanu and Horia Creangă are admitted at the Beaux Arts Institute (after the same exam session in which G.M. Cantacuzino was ranked first). The prestigious Parisian school is conferring the graduates the title of "D.P.L.G. architect" (architect licensed by the government), and, in order to access there, the prospective students had to have an apprenticeship at the workshop of one of the heads of the school. Horia Creangă, Lucia Dumbrăveanu, G.M. Cantacuzino and Dumitru Săvulescu choose the professor-architect Gustave Umbdenstock, who immediately notices Horia's fantasy and logics, as Horia is thinking like a true architect even at that time.

Burdened by the difficult living conditions, Horia lives and dresses very modestly, and sometimes sells paintings to complement his budget.
Like many colleagues, he enriches his professional culture by consulting the publications at the bookshop located at no. 7 Rue Saint-Benoît, a true "library of the architects", where they can find and read for free all the books and magazines on architecture and the new currents, but also the most successful projects of Beaux Arts, published in catalogues. It is there where he learns about Le Corbusier's innovating ideas, reading all his theoretical works, even when these ideas are presented in world premiere. That bookstore reveals to him some fundamental works, such as *Une cité industrielle* by Toni Garnier, published in 1917, or *Après le cubisme*, published in 1918 by Le Corbusier together with Amédée Ozenfant.

Horia Creangă also begins to attend exhibitions where Le Corbusier would exhibit his "manifest" projects before publishing them in books, each accompanied by a supporting memorandum.

1921

In Paris, Le Corbusier continues to publish with the help of Pierre Jeanneret, his cousin.

In July, the law for the completion of the Agrarian Reform is published in Romania, a decision which leads to the expropriation of about 66% of the agricultural lands owned by large landowners, in order to give such estates to landless peasants and soldiers distinguished in the war.

The exhibition of Cecilia Cutescu-Storck at "Maison d'Art" takes place in Bucharest, after which the artist purchased land on the seashore at Balchik and built there a house with workshop.

From the first years after the war, the entire Romanian musical life is driven by the overwhelming personality of George Enescu, a complete musician acting as violinist, pianist, conductor and composer. He supports talented young Romanian musicians and convinces many world-class foreign musicians to come and play in Romania.

Marcel Iancu (1895-1984) completes his architectural studies in Zurich, however without obtaining a diploma and, after a period spent in Paris, he returns to Bucharest where he starts to practice independently as an architect, along with his brother, Iuliu Iancu, achieving some of the first modern buildings in the capital.

1922

In Italy, on October 16th, the Parliament grants the vote of confidence to the government of Benito Mussolini; the fascist dictatorship is established.

On December 30th, the Union of the Soviet Socialist Republics (U.S.S.R.) is established.

In Romania, on October 15th, the coronation of Ferdinand I as King of all Romanians takes place in Alba Iulia.
Balchik is the subject of two exhibitions: the first by Cecilia Cuțescu-Storck and another one is organized by the Association "The Closed Circle" in the very town of Balchik, gathering works of all the painters who had worked there.

On June 3rd, Contimporanul *[The Nowadays Magazine]* is launched (it would appear until 1932), promoting the avant-garde artistic trend, thanks to both Marcel Iancu and Ion Vinea (1895-1964).

The Apprenticeship

1923

In France, Le Corbusier publishes *Vers une architecture.*

Walter Gropius meets and befriends Le Corbusier whose ideas, sketches and first achievements he publishes in the Weimar Bauhaus exhibition during the year.

In Romania a new Constitution comes into force, strengthening the Parliament's role in politics and introducing the modernization required as a result of the developments occurring after the war, both nationwide and internationally.
Contimporanul publishes the articles by Marcel Iancu dedicated to the "new architecture". He presents the latest achievements of avant-garde in Europe, many of them only as projects, however he also publishes his own building sketches and views developed in the same spirit.

G. Umbdenstock accepts Horia Creangă as an apprentice in his workshop, starting to appreciate more and more his professional qualities.

During the year, Horia and Lucia get married in an extremely simple ceremony, an event warmly encouraged by their professor. But the new couple, with very personal views, will live separately, one in the north and the other in the south of the Seine loop. Horia lives with his brother Ion - called Jean by their friends in France, in a modest apartment near the college. The brothers start to discover Paris, carrying their sketch notebooks all around, making sketches of everything they find interesting as monuments, in the streets, in parks, restaurants, theaters, museums and exhibitions.

In addition to his special interest in the theoretical works and the buildings of Le Corbusier, Horia Creangă also becomes aware of the works of the brothers Auguste and Gustave Perret, pioneers of the reinforced concrete in architecture (the cathedral of Raincy, 1922-1925) and constantly seeks for the buildings raised in Paris by the architects R. Mallet Stevens and M. Roux-Spitz, whom he very much values.

1924

On November 12th, Horia Creangă obtains his diploma, thus becoming a " D.P.L.G. architect"
In the same year, Lucia Creangă also obtains her diploma, becoming the first architect woman in Romania graduating from the Beaux Arts.

The Creangă spouses continue to work in Paris, Horia for the same patron, the professor-architect G. Umbdenstock, and Lucia for the professor-architect Roger Expert. Lucia becomes interested in their good professional and also social reputation, urging her husband not to neglect social life, to be more careful with his appearance, to wear elegant outfits, which Horia ignores as he is totally absorbed by his career.

1925

In France, Le Corbusier achieves the Nouveau Esprit Pavilion within the Exhibition in Paris and publishes his theoretical work L'Urbanisme.

In Romania, they start building Queen Mary's residence at Balchik (by the architect Emil Gunesch) and the layout of the palace terrace-gardens (Jules Janin). Work will continue until 1930.

The avant-garde publications – *Punct [Point]* and *Integral* – appear during the year.

Horia Creangă is employed by G. Umbdenstock at the architecture offices of the "Northern Railway Company", where he solves the difficult project of the Tergnier-Aisne Station (an important railway junction), as well as that of the close town for the railway employees. His achievements impress his master.

1926

In Germany, the Bauhaus School Office residence in Dessau is built according to the project of the architect Walter Gropius, the School principal.

On January 4th, Prince Carol (Charles) is removed from the throne succession, and his son, Mihai (Michael), is recognized as the prince heir of Romania.

In the May issue of Contimporanul magazine, Marcel Iancu publishes a series of interviews with renowned avant-garde artists in France, Germany and Switzerland - poets, playwrights, painters, sculptors (including Brâncuşi), architects etc. and begins publishing a series of "cubist" houses made by him in Bucharest.

Micaela is born- daughter of the Creangă spouses.

In February, Horia's younger brother, Ion Creangă, holds his graduation paper in architecture, at the Beaux Arts, as well, guided by Professor Expert.
Lucia Creangă leaves Paris and returns to Bucharest, intending to prepare the grounds and trying to place her and Horia on a professional

orbit as favorably as possible. She begins to act as a true "agent" for the Creangă team (joined by Ion during the following year). Horia remains in Paris, though he misses his country and suffers from his desire to become independent.
A great classical music lover, Lucia begins attending concerts at the Romanian Athenaeum and takes part in numerous musical events in the capital, including the public appearances of her cousin, the pianist Cella Delavrancea, sister of Henrieta Delavrancea- Gibory.

The Affirmation

1927
On July 20th, King Ferdinand dies, and Mihai, his nephew, is proclaimed King of Romania. Being underage, his duties are taken over by regency.

Nicolae Titulescu, professor and academician, serves as foreign minister of Romania during the period 1927-1928. He militates for ensuring peace in the south-eastern Europe. He will occupy the same office between 1932 and 1936.
The progressive publication Sinteza *[The Synthesis]* appears.

Horia Creangă returns to the country, where he finds the strong echoes of the Parisian and European cultural effervescence, which had simultaneously encompassed philosophy, literature, music, fine arts and architecture in Romania. He continues to keep abreast of the avant-garde achievements of some French architects such as Henri Sauvage, Robert Mallet-Stevens, Michel Roux-Spitz, André Lurçat, but also with the evolution of the Bauhaus School and movement in Germany.
The Creangă spouses work first as employees of the Superior Technical Council of the Ministry of Public Works, as junior councils in the field of construction. Their statute of employees displeases them deeply; they find it incompatible with their talent and creative availability. Horia's entire energy is now channeled to the restoration of some projects (of other architects) which he has to examine, substantially improving them.

During the year, Lucia and Horia Creangă have the opportunity to start, as freelancers, the design of their first major building – the residence Dr. Petru Groza in Deva (1927-1929), a work that would propel them among the notorious young architects.

The Creangăs are joined by Ion, Horia's brother, returned to Bucharest with his wife, Marie Louise (Mauricette), born Vaurés, whom he had married in Paris in 1924.

1928
The first Congress – for the establishment - of C.I.A.M. (the International Congresses of Modern Architecture) is held in Switzerland. The event organizers and advisers are Le Corbusier and Siegfried Giedion, the first elected general secretary.
Back in France, the Romanian engineer Henri Coandă, primarily concerned with aviation, shows his preoccupation in the construction field, by proposing, along with the architect J. Dupré, prefabricated houses made of pre-set elements, for which he also imagines the industrialized manufacturing technology. He patents his invention for the "multi-cell building".

In January, the quarterly publication Căminul *[The home]* is published in Bucharest at the initiative of the architects Victor Asquini, Florea Stanculescu and Radu Udroiu (the review will appear until 1930). Its articles refer to the new architecture, urban planning issues, the use of reinforced concrete, but also presents recent developments abroad etc.

Some of the Creangăs' former colleagues at the Beaux Arts Institute begin to affirm themselves: G.M. Cantacuzino, G. Negoescu, Horia Teodoru, as well as the graduates of the Faculty of Architecture in Bucharest, who become freelancers (Henrieta Delavrancea-Gibory, Arghir Culina, George Simotta etc.).

The team of the three Creangă together with the architects Horia Teodoru and C. Moşinschi participate in the contest organized for the Palace of Culture in Constanța, being ranked the first of the 12 competing teams. The work was no longer achieved.

1929
In May, the International Exhibition opens in Barcelona, where Germany's pavilion designed by the architect Ludwig Mies van der Rohe, became an emblem of the modern architecture.

In October, the second C.I.A.M. Congress on the "Minimal dwelling" opens in Frankfurt.

In the United States of America, the great financial crash blows up, with lasting negative effects on the world (also known as the "Black Thursday" on Wall Street, on October 24).

In April, Ion Creangă is employed by the Studies and Services Office of CFR *[the Romanian Railways Company]*. In this office he starts designing the future Giuleşti Theatre. He also works in parallel for the Creangă team, helping with the project of the apartment building on Bd. Schitu Magureanu nr. 19. A number of villas and residencies designed during this period, two in Geneva Street, another one on Plevna Road, are also attributed to Ion Creangă.

The Creangă team participates in several competitions, but they strike the most notorious success when they are awarded the 1st prize in the contest organized for the headquarters of the insurance company "ARO", located on the land of the former Marghiloman house (the corner of Bratianu Blvd. and Pictor Verona Street).

In Bucharest, an architecture exhibition opens in May, presenting the projects of over 30 Romanian competing architects.
Ever since its design, the building of ARO headquarters raises many controversies, clashing opinions continuing until the late '30s with respect to the issue of raising tall buildings (known as "apartment buildings" or "skyscrapers" in the publications of the time) on the main avenues in Bucharest. Nicolae Iorga, Ion Simionescu and Ioan Petrovici are some of the personalities of the time who do not like the new architecture and do not want Bucharest to get a "Western look". Even the voices of the *Architecture* magazine would say that the "cubist style, the style of incompetence, has invaded our country's field like a bloody weed ...".

1930

The 3rd Congress of C.I.A.M. on the "Rational urban parceling" is in Brussels in November.

On June 8th, Prince Carol of Hohenzollern is proclaimed King of Romania as Carol II, and the former King Mihai is restored to the title of Prince Heir and Great Prince of Alba Iulia.

Horia Creangă becomes known due to his professional performance and makes up a solid team of collaborators, to be able to meet all the requests for works that are proliferating. Devoted entirely to his profession, he manages to relax only by spending evenings sometimes, after work, in a select or popular restaurant, together with his team. He enjoys listening to the violinist Grigoraş Dinicu or to the romantic songs interpreters. He begins to integrate himself in the tradition of the "literary" cafés in Bucharest, chatting with friends (artists, writers, actors, architect-colleagues). And, like all Romanians, he enjoys the humor of Constantin Tănase.

During the year, he begins a long and important relation with the great industrialist N. Malaxa, which will enable him to deal with complex works of industrial architecture in Bucharest. For the beginning, he achieves during the year the Entrance Gates-no longer in state at present time- of Malaxa Locomotive Factory (which became, after the nationalization of 1948, Uzinele 23 August *[August 23 Plants]*). He will continue to design until 1939 different halls of the factory, work on systematization of the precincts, etc.

The International Architecture Exhibition opens in Budapest in September, on the occasion of the 12th International Congress of Architecture. The design projects exhibited by Horia, Ion and Lucia Creangă are awarded a Diploma of "... appreciation and praise" by the exhibition management.
Horia Creangă designs the Miclescu villa in Bucharest – Str. Paris nr. 56.

1931

Le Corbusier finishes designing the Savoye villa at Poissy (1929-1931).
The brilliant Romanian diplomat Nicolae Titulescu becomes president of the League of Nations, a position he will occupy for two years. His exceptional career is dedicated to Romania, as well as to maintaining the peace so much threatened during the fourth decade of the 20th century.

The architect Petre Antonescu designs the headquarters of the Romanian Academy in Rome.

In May, the Romanian Telephones Society is founded.

Professor Ermil Pangrati, rector of the Faculty of Architecture and Minister of Public Works, dies in an accident in the new headquarters of the faculty. Given his very weak sight, he falls into the elevator shaft which was not secured at that time, as it is mandatory today.

Andrew is born- second child of the Creangă spouses.

The construction of "ARO" headquarters begins in Bucharest. While personally supervising the works on the site or being in the nearby area, Horia Creangă, keeping anonymous, would gather passersby impressions about the new building, and, when these impressions are unfavorable, he would not contradict them but "join their opinion", then telling friends and colleagues, with the humor that characterizes him, the reaction of the street.

On March 1st, the architect Ion Creangă, only 33, Horia's brother, dies in a car accident near the University Square.

1932

The work "International Style" by Henry Russell Hitchcock and Philip Johnson is published in New York.

In Romania, the architect Henrieta Delavrancea- Gibory wins the architecture competition for the headquarters of the Institute of Hygiene and Public Health, outranking the Creangă team which win the 2nd place.

We should note several important achievements of the Romanian architects during the year:

- Toma Socolescu – the Central Halls in Ploieşti;
- Octav Doicescu – the rest house at Snagov of the Society of Electricity;
- Duiliu Marcu – the villa of eng. Buşilă in Bucharest – Aleea Modrogan nr. 1 (today, Strada Rabat);
- G.M. Cantacuzino – the Aviana villa at North Eforie.

During the same year, Horia Creangă designs:

- the villa of eng. Bunescu in Bucharest – Aleea Alexandru nr. 12;
- the villa of the Grand Prince Mihai at North Eforie (on the seafront).

A bohemian spirit, with a developed sense of friendship, Creangă still goes out to restaurants in the evenings, sometimes for professional obligations (business dinners in select restaurants), or out of his desire to be in the company of personalities like Tudor Muşatescu or Ion Iancovescu and exchange witty words at the Corso Café near the Athenaeum, a true "ideas stock-market".

He also likes the luxury tavern Dragomir Niculescu, famous for its exquisite appetizers at lunch time, the beer saloon Carul cu Bere *[The Beer Cart]*, or the evenings at the Continental restaurant, where, after having honored her obligations in other restaurants, Maria Tănase would show up together with her accompanist Fărâmiţă Lambru and where maestro Grigoraş Dinicu would spend the night with his friends and play the violin for them.

The Bucharest of that age abounds in restaurants, some modest and other select, each of them bragging with its exquisite and original cuisine worth tasting over a glass of drink in a pleasant company. Not far from Creangă's home and workshop there is the restaurant of Madam Victoria, located at the beginning of Strada Polonă, a place famous for its extraordinary grills and other meat specialties ...

1933

On January 30th, Adolf Hitler wins the elections in Germany and is appointed Chancellor. The Third Reich is established and the Nazi dictatorship begins.

The Bauhaus School dissolves itself under the pressure from the Nazi authorities.

The 4th C.I.A.M. Congress, on the "Functional city" could not be held in Moscow for political reasons, so that it takes place at the board of the ship SS Patris, on a cruise Marseille-Athens-Marseille.

During the Congress, Le Corbusier launches the Athens Charter, setting out the principles which lay down the doctrine of modern town planning.

In the country, the Liberal government dissolve the extreme-right organization "The Iron Guard" and the Prime Minister I.G. Duca is assassinated by the legionaries in December, on the platform of the railway station in Sinaia.

The architect Grigore Ionescu wins the 1st prize with the work he proposes in the contest launched by the Society of Romanian Architects (1931) for a history of the Romanian architecture.

The architect Henrieta Delavrancea-Gibory inaugurates the series of her villas in Balchik with the villa "The Winds, the Waves" (demolished in 2009) designed for the general Gh. Rasoviceanu, followed by other buildings on the coast, in the mountains and in the country.
The actor Constantin Tănase stages magnificent entertainment shows with his revue at "Cărăbuş Theater" *[„The Beetle"]*, in line with similar representations in Paris, from where he also brings a series of famous Music Hall artists (Josephine Baker etc.).
Together with the engineer Mihai Gheorghiu, Horia Creangă designs the project for the O.N.E.F. *[The National Organization for Physical Education]* Stadium (later on called A.N.E.F. *[The National Association for Physical Education]*, then the Republic Stadium, demolished in the 80s, to build the People"s House). The construction of the stadium for 30,000 spectators will last, staggered, for six years.

1934
In August, following the death of the President of Germany (Paul von Hindenburg), Adolf Hitler at that time chancellor, also takes over presidency of the country, calling himself the Führer of the 3rd Reich.
Romania establishes diplomatic relations with the Soviet Union (U.S.S.R.) in June.
The architect Paul Smărăndescu builds Villa Sanda (for his daughter) on the Balchik seashore, near Villa Storck.
The architect G.M. Cantacuzino publishes the article *"Tendances dans l'architecture roumaine d'aujourd'hui"* in issue no. 5 of the review *L'Architecture d'aujourd'hui.*

An exhibition devoted to the French modern architecture opens in Bucharest.
The team of Creangă workshop gathers a new valuable member, the architect Haralamb (Bubi) Georgescu. Graduate of the Faculty of Architecture in Bucharest (he had obtained his diploma in 1932), he becomes quickly the most reliable collaborator of Horia Creangă.
In order to enlarge the "ARO" headquarters with a theater-hall, the company's board of directors offers Horia Creangă a study tour in Germany, wherefrom the architect returns full of admiration for the German modern architecture which he could study.

1935
Constantin Brâncuşi begins the project of the group of monuments in Târgu Jiu.
The architect Henrieta Delavrancea-Gibory continues to design buildings in Balchik.
Horia Creangă lectures "The Anarchy of the styles and the art of the future", published in *Towards an architecture of Bucharest*, within the Association for the Urban Development of Bucharest founded in 1934.
The publication ART and MAN, issue no. 3/1935, publishes Horia Creangă's response to the investigation conducted by the editors of the magazine concerning art and architecture of the time.

Creangă accomplishes the "ARO" theater-hall within the "ARO" headquarters (nowadays, Sala Patria), with a capacity of about 1200 places. The theatre is opened to the public the same year. Its main collaborator is the architect Haralamb Georgescu.
The architect Nicolae Nedelescu starts to work in the Creangă workshop; he would remain a valuable collaborator to the master until 1939.
Horia Creangă designs new halls for Malaxa Locomotive Factory. In the coming years he will continue designing other industrial objectives in the same area.

At Piata Lahovary nr. 5A, there is an apartment building (ground-floor and 7 floors) designed by Horia Creangă in 1933. The architect moves into the building. Willing to work at home, he also brings in his 5-room apartment his whole workshop. Lucia Creangă moves nearby, together with their children, in an apartment-building on Arghezi street.

1936

In the United States, the architect Frank Lloyd Wright achieves the Kaufmann house at Bear Run, Pennsylvania ("The House on the Waterfall").

A delegation of French architects, including Auguste Perret, visits Romania.
Grooming of the series of lakes in the northern area of the capital is begun, the Herăstrău lake being the first one inaugurated.
In the Park Carol II (today, the Herăstrău Park), the exhibition "Bucharest's Month" opens with pavilions designed by the architect Octav Doicescu.

The Village Museum is inaugurated, one of the first open-air museums of its kind in the world, due to the efforts of Professor Dimitrie Gusti and of the writer Victor Ion Popa, supported by a team of sociologists, ethnographers, folklorists, statisticians and physicians.
In November, Horia Creangă is appointed manager of the "New Works" department at the City Hall. This increases the number of collaborators in his workshop, in order to also meet his particular works, more and more numerous, scattered throughout the country.
Creangă starts to design the impressive work to unify the front-sides of the Malaxa Locomotive Factory, a work that would run until 1939.
Close to the Malaxa Locomotive Factory, Horia Creangă achieves, over two years, the Pipes Factory (named, after the nationalization of 1948, the Republic Plants-*Uzinele Republica*).

1937

The architect Grigore Ionescu publishes the "History of the Romanian Architecture", with a foreword by the historian Nicolae Iorga.

In January, Horia Creangă and Haralamb Georgescu take an official study voyage to Hungary, Germany and Sweden, in order to achieve some "wholesale" covered markets in the Obor area. The project (planned since 1935 and designed for the first stage of the halls between 1936 and 1937) was achieved in the "New Works" department at Bucharest City Hall. The execution works, started in

November 1936, last for several years, with many interruptions, the final reception and acceptance of the Obor covered markets being performed after the war.

The apartment building Malaxa-Burileanu is inaugurated at the address Bd. Nicolae Bălcescu nr. 35 (designed in 1935 by Horia Creangă, together with Haralamb Georgescu). In that project they use, for the first time in Romania, metal joinery at the front-sides of an apartment-building, mounted in continuous strips in front of the bearing elements.

In Predeal, Creangă designs the residence of Savu family (today, Str. Rebreanu 21), with a generous, clear and functional planning concept, found in all its villas, however with façades in the traditional mountain style which seems singular for the houses he designed. The highly refined details of the upper level of the villa enhance the aesthetic values of the wood, proving the thorough knowledge of the material of the master's collaborator, who is none other than Lucia Creangă.

1938

On February 20th, King Carol II establishes his personal dictatorship, passing the decree of the new Constitution that abolished the parliamentary regime of the country. All political parties are also dissolved by royal decree.

On July 18th, Queen Mary dies and is buried at Curtea de Argeş.

On October 27th, the sculptural ensemble of Târgu-Jiu (the Table of Silence, the Gate of the Kiss, the Endless Column) by Constantin Brâncuşi is inaugurated.

In May, the newspapers mention the inauguration of the "ARO" multipurpose building located at Calea Victoriei nr. 91-93 and designed by Horia Creangă.

In the summer, Bucharest holds an International Urban Meeting chaired by the President of the International Union of Towns, Harris Montagu. Horia Creangă is one of the 6 Romanian architects attending the meeting, known for their involvement in the town planning of

the capital, in order to give it an urban personality (H. Creangă, E. Fonescu, M. Pompei, P. Smărăndescu, A. Viecelli and Al. Zamphiropol).

In the autumn, the complex of hotels "ARO-Palace" and "ARO-Sport" opens in Brasov – designed by the author Horia Creangă assisted by Haralamb Georgescu.
For the 1938 edition of the exhibition "Bucharest's Month", Horia Creangă modifies the front-side of the Triple Alliance pavilion (made, for the previous edition – 1937 - by Octav Doicescu), mainly dealing with the improvement of the interior areas as graphics, display, dressing etc.

1939

In February, in Germany, citizens of Hebrew origin have the "J" letter (from Jude = Jew) applied on their identity cards.
The German troops occupy Czechoslovakia in March, without encountering any armed resistance.
On August 22nd, the Ribbentrop-Molotov Pact (the "Non-Aggression Treaty between Germany and the U.S.S.R.") is signed in Moscow. The treaty also contains a secret additional protocol, which seals the fate of the Romanian state integrity – the U.S.S.R. claim Bessarabia.

On September 1st, following the invasion of Poland by Hitler's troops, the Second World War begins.
An exodus of Polish people takes refuge from Hitler's dictatorship in Romania (about 100,000 refugees, including members of the Polish government and military staff).
Romania declares itself neutral and assists the invaded Poland, allowing the convoy carrying the Polish gold reserves to transit Romania to Constanța harbor, where they are loaded on a British ship.
For the International Exhibition opened in April in New York, Romania's Pavilion and the Romanian House are designed by the architects G.M. Cantacuzino and Octav Doicescu. The Romanian delegation headed by Professor Dimitrie Gusti (sociologist, folklorist, scholar) also numbered the well-known folk music interpreters Grigoraş Dinicu (violinist), Fănică Luca (Panpipe) and Maria Tănase (vocals), whose shows enjoyed a great success.

Apparently in contrast to the gravity of the domestic and international events during this successful year for the Romanian economy, recognized as a year of prosperity, the everyday life and the Romanian cultural life go on normally, as pubs, theaters and cinemas operate in full. The building work is also at a peak period.

In February, the famous German director Leni Riefenstahl arrives on a visit to Bucharest for the premiere of the film about the Berlin Olympics of 1936 - Olympia – which she made.
In March the Elias Hospital is inaugurated in Bucharest, a construction achieved with the Elias Foundation's funds, and designed by the Viennese architect of Romanian origin Cesar Poppovits.
In April, the organ of the Romanian Athenaeum, purchased abroad with funds from a public collection initiated by George Enescu, is inaugurated in a festive concert.

In May, the football match Romania-England takes place on the new A.N.E.F. (O.N.E.F.) stadium in Bucharest. 35,000 spectators watch it in its over-full stands, sized for only 30,000 spectators! The Romanian players are defeated by the British team (0 - 2).
On May 10th, the statue of King Carol I, by the famous Croatian sculptor Ivan Mestrovici, is inaugurated in the Royal Palace Square.
On May 22nd, the traditional "Bucharest's Month" is inaugurated in "King Carol II" park. On this occasion, the newspapers also announce the opening of the restaurant "Pescăruş" *[The Seagull]* in the park.

In July, the "Banloc Goodrich" factory, designed by the architect Octav Doicescu, opens in Floreşti - Prahova.
The group of G.M. Cantacuzino, Octav Doicescu, Matila Ghyka and Paul Emil Miclescu start editing the books of art and criticism "Simetria" *[The Symmetry]*, which will be published until 1947.

On August 1st, a new born baby raises Romania's population to 20,000,000 people!
On September 21st, the Prime Minister Armand Călinescu is assassinated by a group of legionnaires.
In Bucharest, the autumn season of the Savoy theatre opens with the show "Tănase Broadway", starring the actor Constantin Tănase.
In October, the Romanian Philharmonic opens its season with the conductor George Georgescu at the desk and the young pianist Dinu Lipatti as soloist.

Also in October, the first war documentary containing nightmarish images of the German-Polish front is shown at the ARO theatre.
In order to achieve the ensemble dedicated to the events occasioned by the "Bucharest's Month" - 1939, then in its 5th edition, Creangă participates in the International Congress of the "Work and Fun" Federation in London held in view of establishing the organization of exhibit dedicated to important anniversaries - 100 years from the birth of King Carol I and 50 years after the death of the poet Mihail Eminescu. Back at home, he designs the main precincts of the exhibition, the 8 pavilions marking its area, 3 of them being reserved for Romania and the others for Greece, Bulgaria, Italy, France, Germany. In addition to the involvement of H. Creangă and of H. Georgescu, as well as of numerous architect-collaborators of theirs, the extensive works require the participation of artists (see the sculpted Caryatids alley by Constantin Baraschi, the frescoes by Paul Miracovici and Ştefan Constantinescu etc.), of scholars and writers (Horia Oprescu, Corneliu Moldovanu etc.).

The Restaurant "Pescăruş" *[The Seagull]*, the work of Horia Creangă and Haralamb Georgescu, is opened within the exhibition in a building located by the Herăstrău lake.
Among the many architectural concerns that Horia Creangă becomes involved into, the schools are one of them, a preoccupation materialized along the year in the school ensemble at the crossroad of Maior Coravu street with Mihai Bravu street, finalized in 1946.

1940

In March, the construction of the large "death camp" at Auschwitz starts in the occupied Poland.
On April 9th, the German army invades Norway and Denmark.

In May, the Nazi troops enter Belgium, Netherlands and the Duchy of Luxembourg.
Winston Churchill becomes Prime Minister of Great Britain.

In June, the German troops enter Paris. France surrenders. In July, the Vichy government is formed under the lead of Marshal Pétain.
The Soviet troops enter Lithuania, Latvia and Estonia.

In August, Lev Davidovich Trotsky, the opponent of Stalin, fled to Mexico after the Bolshevik Revolution and is assassinated there.

In March, in Paris, the Romanian-born actress Elvira Popescu has great success in the play "Elvira", which the French playwright Henry Bernstein had dedicated to her.
In the country, at the beginning of the year, the theater "Cărăbuş" launches the new show "Radio-Tănase", with Constantin Tănase and the couple of actors Stroe and Vasilache in distribution.
In May, the Philharmonic Orchestra of Berlin (composed of 120 musicians) performs in Bucharest, under the baton of the great conductor Carl Boehm.
That same month, the world-renowned singer, Maria Cebotari (of Romanian origin) performs the role of Violet in La Traviata at the Romanian Opera.
On June 28th, the Romanian government, forced by the international situation, accepts the Soviet ultimatum to surrender Bessarabia and Northern Bukovina, which were attached to the U.S.S.R. Thousands of refugees from the provinces are coming to Moldavia, Wallachia and Oltenia.

In July, the Ministry of Interior releases all officials of Hebrew origin from the state administration. Similar measures are also taken inside the press institutions.

On August 30th, by signing the Vienna Diktat, Romania is forced to surrender Northern Transylvania to Hungary, with a population made up mostly of Romanians (50.2%) and only 37.1% of Hungarian and Székely. Following the event, all music shows and parties are forbidden.

On September 3rd, under the strong pressure from Germany, and from general Antonescu and the Iron Guard in the country, King Carol II abdicates in favor of his son Mihai.
On September 7th, after signing the Romanian-Bulgarian Border Treaty of Craiova, Romania returns the southern Dobrudja (the districts Durostor and Kaliakra) to Bulgaria. On the coast, the border moves to Vama Veche, down to the village of Ostrov on the right bank of the Danube. Populations are exchanged in the returned area.

On September 14th, by royal decree, Romania is proclaimed a "Legionary-National State" and Ion Antonescu calls himself "Head of State".
On the night of November 9th to the 10th, there is a 7.3 degree earthquake on the Richter scale, causing the demolition of the downtown Carlton apartment building (designed by architect G.M. Cantacuzino in 1932) and making numerous human victims, especially in Bucharest.

On November 27th and 28th respectively, the legionaries assassinate the economist Virgil Madgearu and the great historian Nicolae Iorga.
In December, all the officers of Hebrew origin are removed from the military staff. The measure had been preceded by similar ones on the actors, physicians, lawyers etc. of Hebrew origin.

Horia Creangă continues his work in his office, with lower orders because of the recent events in the country, but he carries out multiple and complex tasks within the "New Works". After the "Bucharest's Month - 1940", exposed in the same halls but in a note of great sobriety, he prepares the exhibition in Leipzig during the year. He begins to play a major role in the Romanian "export" architecture.
The execution of the Obor Covered Markets project continues, along with the building site started in 1937.

1941

In January, the famous German film actress Marlene Dietrich, who had left Germany in protest against the Nazis, receives the American citizenship. She would appear in the shows "Stars in Uniform", performed for the American soldiers on the front.

On March 17th, Nicolae Titulescu dies at Cannes.

On June 21st, Germany attacks the U.S.S.R. by unilaterally denouncing the Molotov-Ribbentrop Non-Aggression Pact, concluded in 1939.

On the same day, Ion Antonescu addresses the Romanian army with the historical words: "Soldiers, I order you to cross the Prut (river)!".

On July 27th, Bessarabia and Northern Bukovina are released and reinstated to Romania. The refugee population begins to return home.
The Romanian troops involved in the heavy battles in the areas of Odessa, in the Crimea peninsula and of the Azov Sea, suffer major human losses. At the end of September, the number of casualties, according to the press, counts 8911 dead, 31,779 wounded and 6083 missing.

On October 14th, the German troops are at 140 km far from Moscow. Residents begin to leave the city, and the Government moves to Kuibatchev at 700 km away. However, Stalin remains in Moscow.
In December, the Soviets have two important military successes: the rejection of the German offensive around Moscow and the break of Leningrad blockade. The Soviet soldiers' justified heroism is sustained by the heavy frost, which paralyzes the German army.
In the country, on January 21st, the rebellion of the Iron Guard emerges with the intention to entirely take over the power. The rebels make use of weapons, organize barricades, trying to occupy buildings and causing major looting, devastation and fires, even resorting to crime. Antonescu interferes with the army, defeating all the legionary resistance points. On the morning of January 23, peace and order are installed throughout the country.
The capital city life goes on normally, the authorities attempting to maintain (as much as possible) the population's high morals. Theaters across the country enjoy performances with leading actors such as George Vraca, G. Timică, Ion Manu, Iancu Brezeanu, young Radu Beligan, Elvira Godeanu, Marioara Voiculescu, Marieta Deculescu etc. Successful revue and operetta shows are performed at "Alhambra"; the tenor Ion Dacian, coming from Cluj, affirmed himself.

On January 10th at the Romanian Athenaeum, the conductor Ionel Perlea has a sounding success at the Berlin Philharmonic's desk.

On October 2nd, at the age of 60, George Enescu is celebrated by organizing an "Enescu Festival", with the participation of the conductor Ionel Perlea, the pianist Dinu Lipatti, the violinist Constantin Bobescu and other leading musicians.
North-west of Ploieşti, Horia Creangă completes the Repair Workshops for the equipment of the narrow railway Ploieşti-Văleni-Măneciu.
The assembly is carried out initially on an area of ⊠⊠3 hectares, about half of the area of Malaxa Pipes Factory.
In Leipzig, Creangă is involved in the set-up of the Romanian pavilion within the International Exhibition, continuing with the exhibitions in Vienna and Milan.

1942

The United States and the U.S.S.R conclude an agreement for the phased delivery of weapons and materials to the Soviet Union, until the end of the war.
In November, the battles on the territory of the Soviet Union reach a climax at the Don Bend and in the attempt of the German and Romanian armies to conquer the city of Stalingrad. The troops of the Soviet General Zhukov encircle the enemy armies, which suffer great losses in an attempt to escape the entrapment.

According to official press releases, the Romanian army suffered, during the period July 1st to December 31st, losses estimated at 172,441 military personnel (killed, wounded and missing), of which 80% casualties occur in the battles in Stalingrad area.
The country continues its efforts to maintain the public high spirits. The "Theatre Today" was performing the successful revue "I and Stalin" by Ion Vasilescu, casting Silly Vasiliu and Al. Giugaru.
The performances at the Romanian Opera House, with a vast repertoire, equally attract the non-military youth, people over 45, discharged, and soldiers arrived in the country on leave or in recovery.
The singer Maria Tănase holds several concerts for the wounded, the military and the population of Bessarabia. Concerts continued in Tiraspol and Odessa. Numerous theatrical and musical formations have similar initiatives, leaving for the front to give concerts for the wounded soldiers and those in recovery.
The card for bread rationalization is set up in January.
The Anglo-American aviation bombs the oil installations in the Prahova Valley and in Ploieşti.

In September, the president of the National Liberal Party, Const. I.C. Brătianu protests and vehemently condemns the politics of Marshal Ion Antonescu to engage the Romanian army in combat on foreign territories.

In October, the Italian singer Tito Schipa arrives in Bucharest.

In December, new cheap dwellings are inaugurated in the Vatra Luminoasă neighborhood.
Horia Creangă continues his mission to promote Romania in the international exhibitions at Bari, Lyon and Barcelona along the year.
Having reached a widely recognized professional reputation, he is invited in the jury of important competitions: the Orthodox Cathedral of Odessa, the planning of the Royal Palace Square etc.

In November, an exhibition dedicated to Bukovina opened in Czernowitz, while in the capital a provisional exhibition pavilion is raised on the location of the present National Theatre.
Creangă also designs 3 factories for the local dairy industry: at Alba Iulia, Burdujeni and Simeria, each project being customized and not reused.
During the year, Creangă designs the Festivities Hall of the Central School for Girls, as an independent auditorium with 600 seats capacity.
The hall would become later the Luxor Cinema, and then the Studio hall of the Lucia Sturza Bulandra Theater. This is the last work of the architect, continued by his disciple, Haralamb Georgescu.

1943

On February 2nd, the victory of the Soviet army at Stalingrad marks the beginning of the withdrawal of the German troops and of their allies from the Eastern Front and the starting of the Soviet offensive for the conquest of the Eastern Europe.
The Warsaw ghetto uprising takes place in April, movement crushed in blood by the Nazi army.

In May, the "National Resistance Committee" is founded in Paris as an association comprising all the resistance groups in France.

On July 10th, the Anglo-American allies land in Sicily, opening a new front against Germany.
In Yugoslavia, the partisans led by Josip Broz Tito resist the assaults of the Hitler's, Italian, Croatian and Bulgarian troops.
The United States create air bases in Egypt, from where planes that would bomb the Prahova Valley are taking off.

In March, the theater "Alhambra" in the capital hosts the very successful debut on the stage of Maria Tănase, who, until then, could only be heard on the radio, on gramophone discs and in great restaurants.

The press publishes in April the news that "the Italians are hiding their most valuable artworks to protect them from the dangers of war". They also publish in the media "Instructions for people housing in case of aerial bombardment".

In May, the pianist Silvia Şerbescu obtains a great success during her concerts in Stockholm.

In July, on the Heroes Day, the people of Bucharest kneel in the streets praising the memory of the Romanian soldiers and officers killed on the Eastern Front.

On July 16th, the famous literary critic Eugen Lovinescu, the initiator of the literary circle "Semănătorul" *[The Sower]*, dies.
In the same month, the French writer Paul Morand is appointed Minister of France in Bucharest.

On April 23rd, Horia Creangă is invited by a friend at a party in a house on the Snagov lake, where, unfortunately he decides to take a bath in the still very cold water. Afterwards he starts feeling worse and worse, and the doctors persuade him to be hospitalized in the Sanatorium Saint Vincent de Paul (today, the Hospital of Endocrinology in Bucharest, near the Aviators statue), where Haralamb Georgescu and N. Măndăşescu bring him the plans from the office for supervision. He grows increasingly demoralized, however showing himself still cheerful and talkative to friends coming to visit him. In the evenings, he leaves the hospital informally, by walking up to the Arch of Triumph.

Feeling increasingly worse, he agrees to be hospitalized in Vienna. On the eve of the departure, he convenes his friends at a farewell meal at the restaurant Continental, by also inviting "seven beautiful ladies ...".

Gazeta Municipală *[The City Gazette]* of July 4th, 1943 publishes the following news: "Mr. Horia Creangă, architect and manager of the New Works has left for Vienna where he will be hospitalized in a sanatorium in order to seek health."

He died there on August the 1st ...

Irina Patrulius

HORIA CREANGĂ

Cronologia lucrărilor - Alexandru David, Militza Sion

Chronology of Works - Alexandru David, Militza Sion

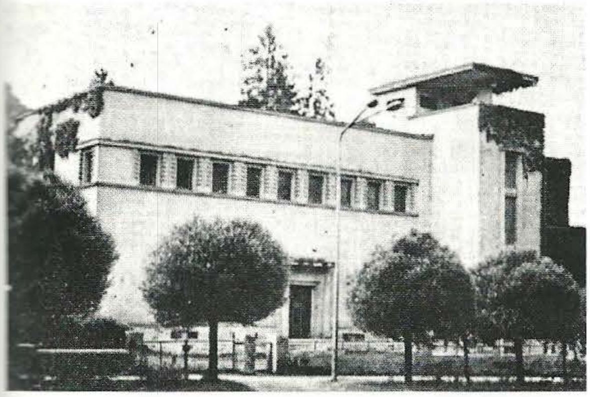

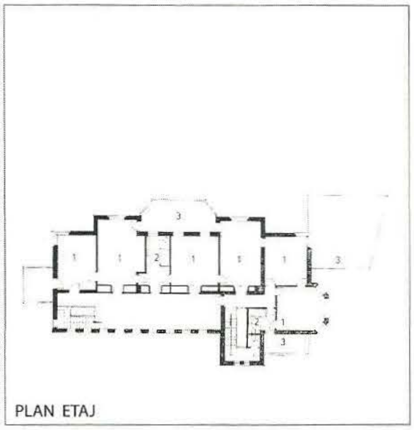

1. 1927-1929 Vila Dr. Petru Groza, Deva

Dr. Petru Groza Villa, Deva

2. 1927-1929 Teatrul Giuleşti, Bucureşti

Giuleşti Theatre, Bucharest

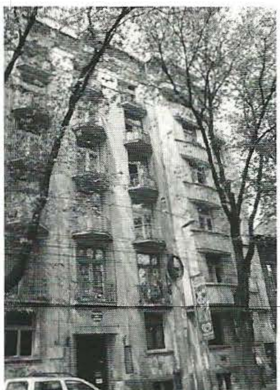

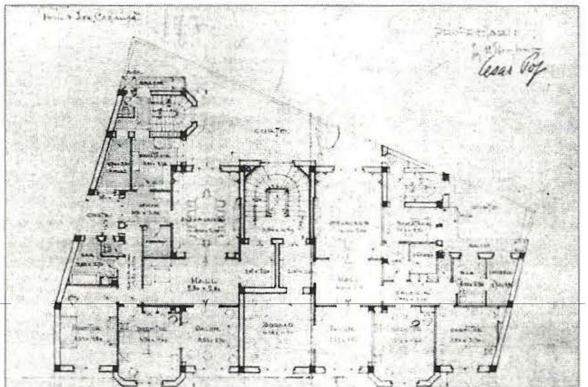

3. 1929 Imobilul Cezar Pop Mihai Gheorghiu, Bucureşti, Schitu Măgureanu 19

Cezar Pop Mihai Gheorghiu Apartment Building, Bucharest, Schitu Măgureanu 19

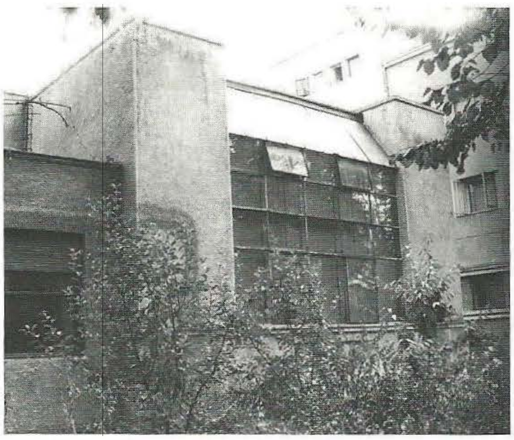

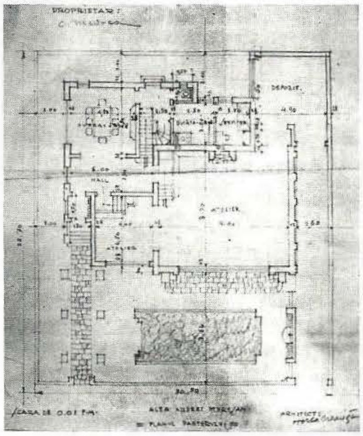

4. 1929 Vila Corneliu Medrea, Bucureşti, Str. Andrei Mureşan 2

Corneliu Medrea Villa, Bucharest, 2 Andrei Mureşan Str.

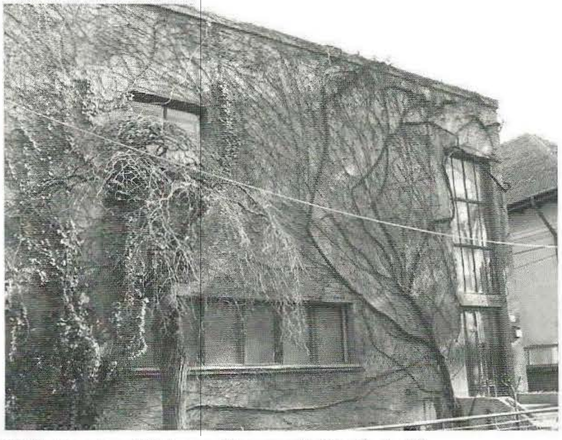

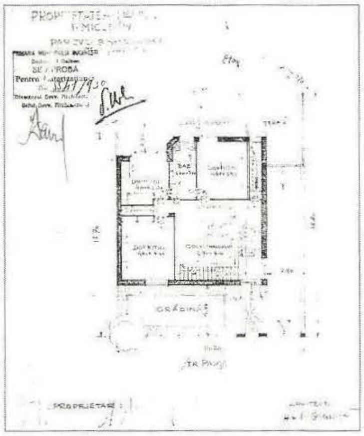

5. 1930 Vila Ing. Ion Miclescu, Bucureşti, Str. Paris 56

Ion Miclescu Villa, Bucharest, 56 Paris Str.

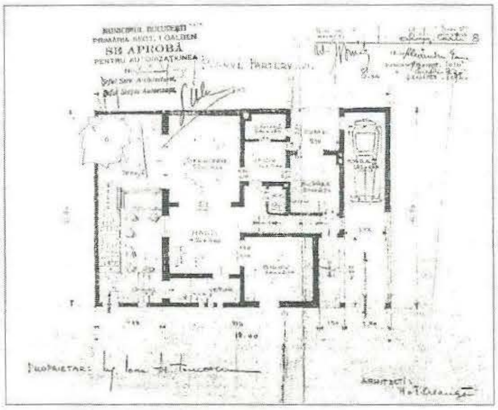

6-7. 1930 Vila Ing. T. Mareş, Bucureşti, Intrarea Geneva nr. 6; Vila Ing. Ioan Tomescu, Bucureşti, Intrarea Geneva nr. 8 (dispărută)

T. Mareş Villa, Bucharest, 6 Geneva Entrance; Ioan Tomescu Villa, Bucharest, 8 Geneva Entrance (no longer extant)

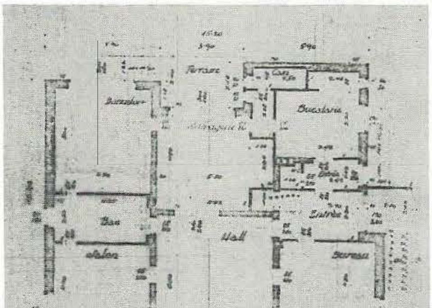

Notă: Lucrare semnalată de D-na Ana Lupaş

8. 1930 Vila Ioan Lupaş, Cluj, Str. Cardinal Ioan Hossu 21

Ioan Lupaş Villa, Cluj, 21 Cardinal Ioan Hossu Str.

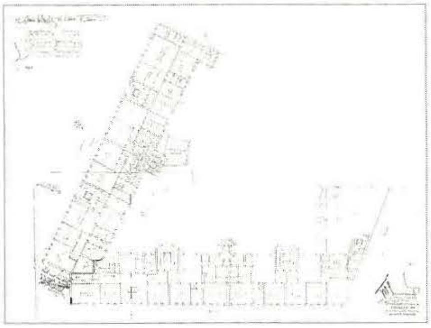

9. 1930-1931 Imobilul ARO, Bucureşti, B-dul Magheru

Aro Building, Bucharest, Magheru Blvd.

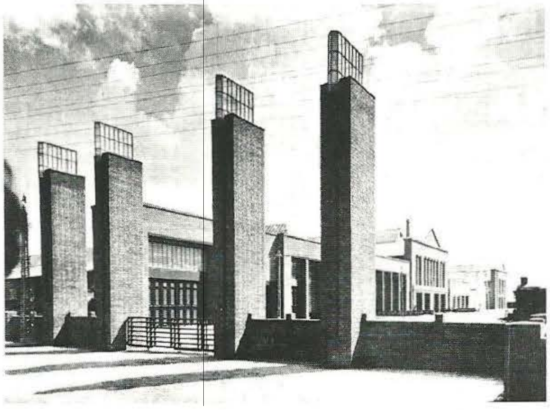

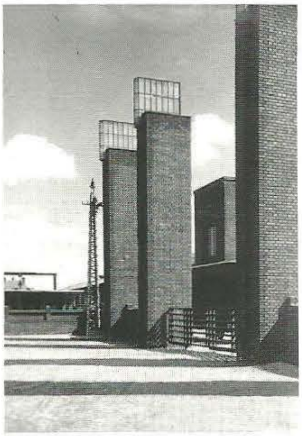

10. 1930-1931 Uzinele Malaxa, Intrarea principală, Bucureşti, B-dul Muncii, 253 (dispărută)

Malaxa, Main Entrance, Bucharest, 253 Muncii Blvd. (no longer extant)

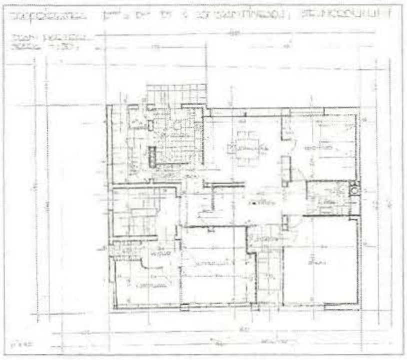

11. 1932 Vila dr. Constantinescu, Bucureşti, Str. Corneliu Botez 3

Dr. Constantinescu Villa, Bucharest, 3 Corneliu Botez Str.

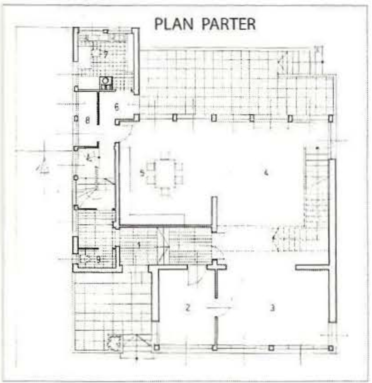

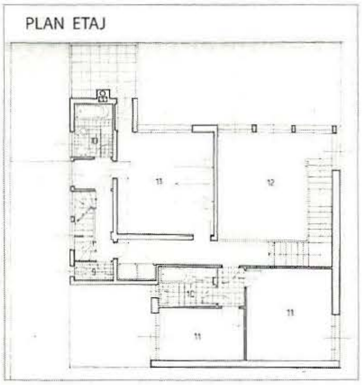

12. 1932 Vila ing. Bunescu, Bucureşti, Alea Alexandru 12

Bunescu Villa, Bucharest, 12 Alexandru Alley

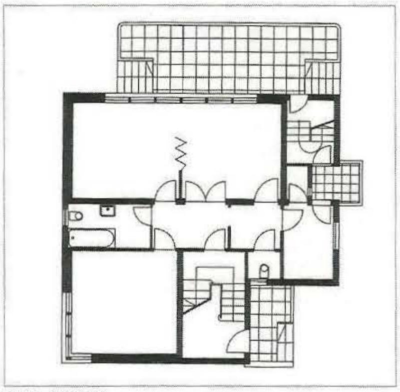

PLAN PARTER

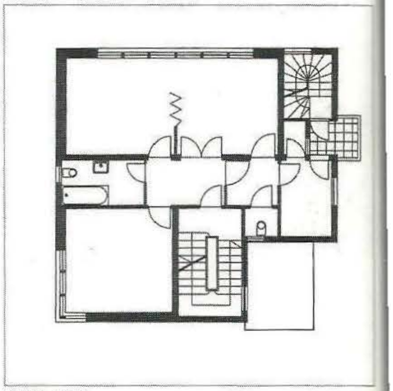

PLAN ETAJ

Notă: lucrare semnalată de Arh. Luminița Machedon

13. 1932 Vila Thomas, Bucureşti, Str. Dr. Iatropol Panait, nr.15

Thomas Villa, Bucharest, 15 Dr. Iatropol Panait Str.

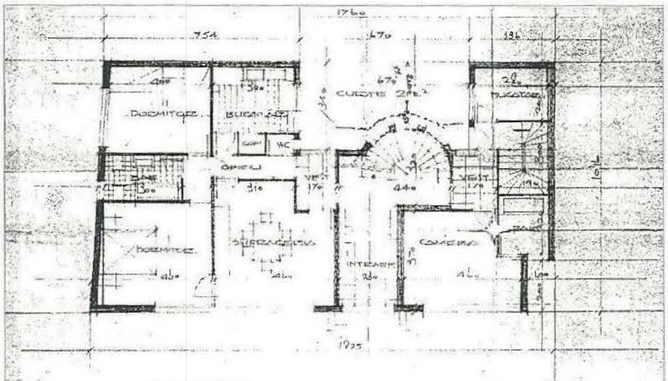

PLAN PARTER

14. 1932 Imobilul Davidoglu, Bucureşti, B-dul Dacia

Davidoglu Apartment building, Bucharest, Dacia Blvd.

PLAN PARTER

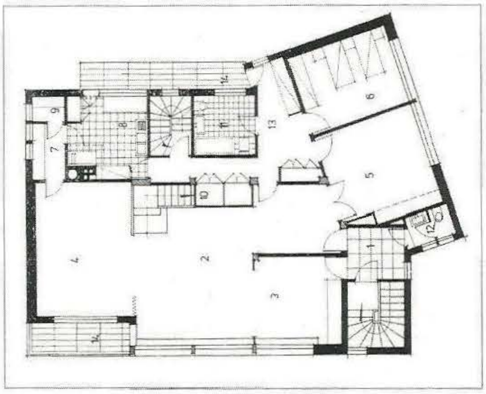

PLAN ULTIMUL NIVEL

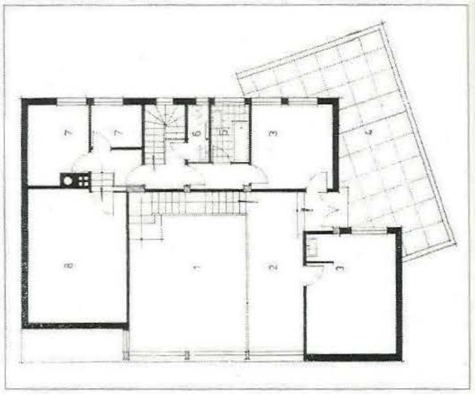

15. 1933 Vila Dulfu, Bucureşti, Str. Bateriilor (demolată)

Dulfu Villa, Bucharest, Bateriilor Str. (demolished)

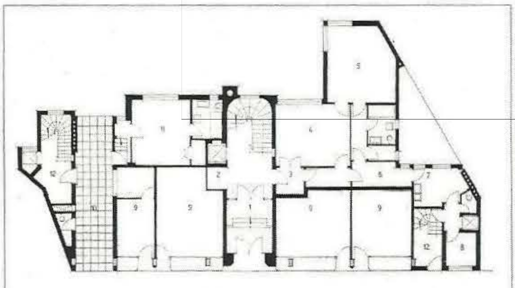

PLAN PARTER

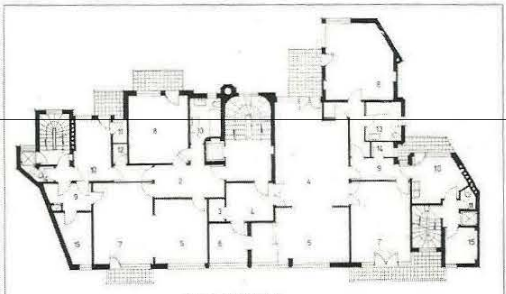

PLAN ETAJ I

16. 1933 Imobilul Barbu Dimitrescu, Bucureşti, Str. Lahovary 5A

Barbu Dimitrescu Apartment building, Bucharest, 5a Lahovary Str.

17. 1933 Vila Marelui Voievod Mihai, Eforie Nord — Voivode Mihai Villa, Eforie Nord

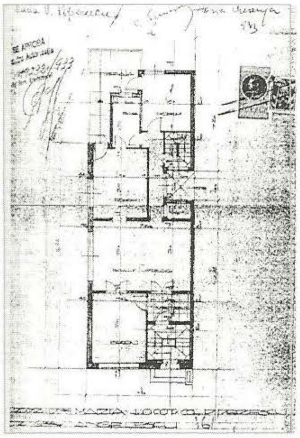

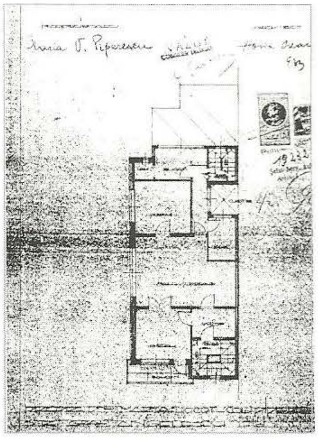

18. 1933 Vila Piperescu, Bucureşti, Str. Ştefan Furtună 161 — Piperescu Villa, Bucharest, 161 Ştefan Furtună Str.

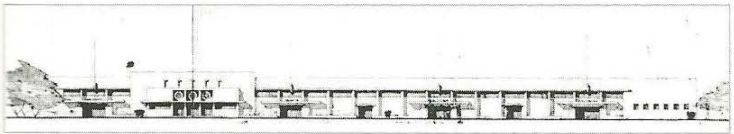

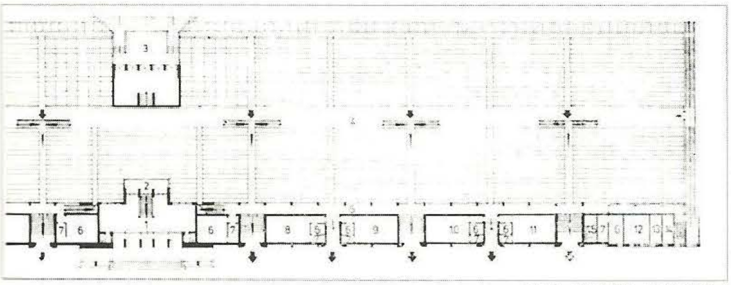

PLAN TRIBUNA PRINCIPALĂ

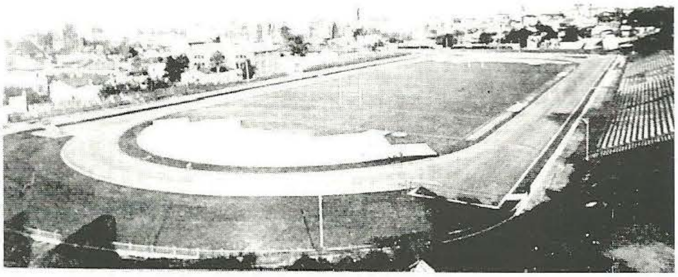

19. 1933-1939 Stadionul ONEF, Bucureşti (dispărută) — ONEF Stadium, Bucharest (no longer extant)

DETALIU PLAFON SALĂ

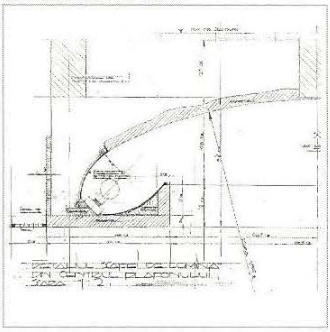

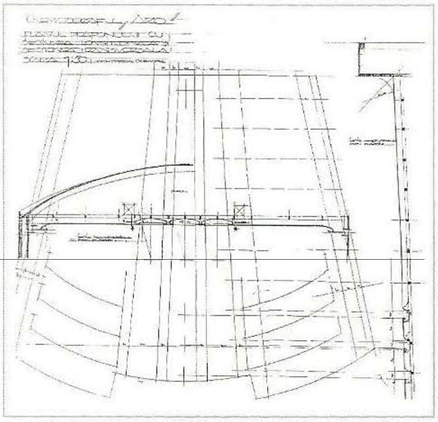

20. 1934 Imobilul ARO, Bucureşti, Sala de Cinematograf — ARO Building, Bucharest, Cinema Hall

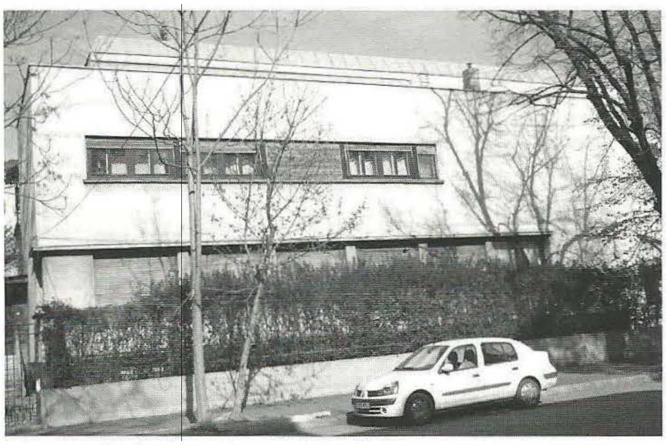

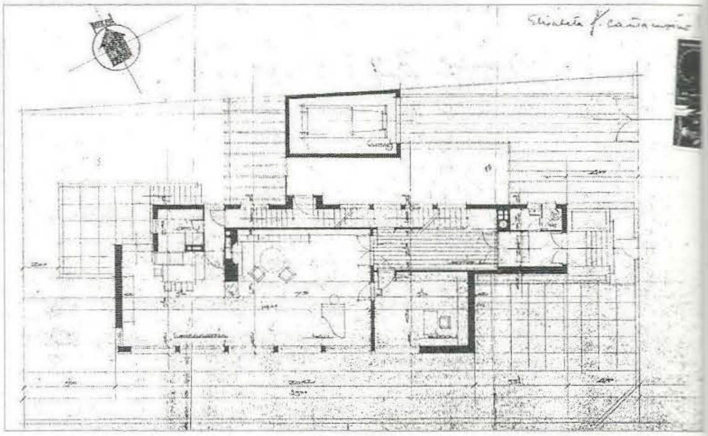

21. 1934 Vila Elisabeta Cantacuzino, Bucureşti, Aleea Alexandru 15

Elisabeta Cantacuzino Villa, Bucharest, 15 Alexandru Alley

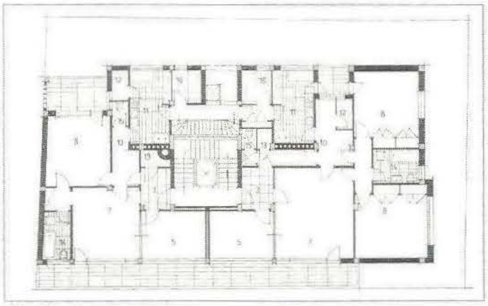

PLAN ETAJ III

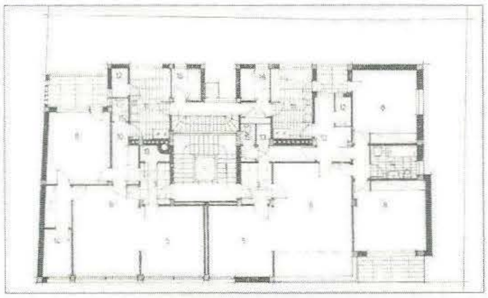

PLAN ETAJ I - II

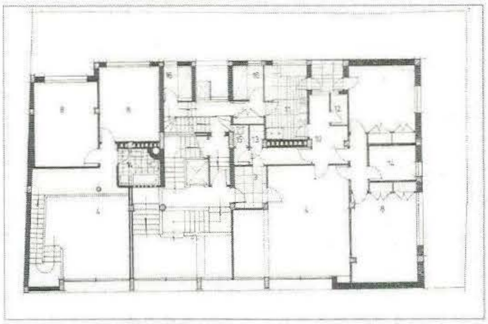

PLAN PARTER

22. 1934-1935 Imobilul Ottulescu, Bucureşti, Str. G-ral Gheorghe Manu 12

Ottulescu Apartment building, Bucharest, 12 G-ral Gheorghe Manu Str.

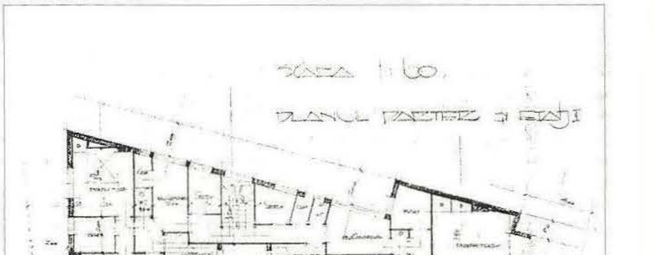

23. 1935-1936 Imobilul Nedioglu, Bucureşti, Str. Roma 63

Nedioglu Apartment building, Bucharest, 63 Roma Str.

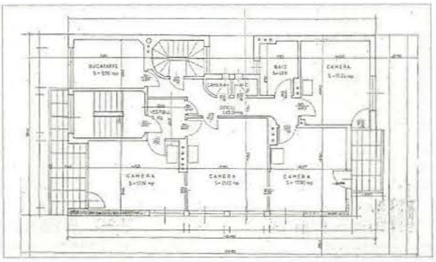

24. 1935-1937 Casa Cristea Mateescu, Bucureşti, Str. Av. Th. Iliescu 6

Cristea Mateescu House, Bucharest, 6 Av. Th. Iliescu Str.

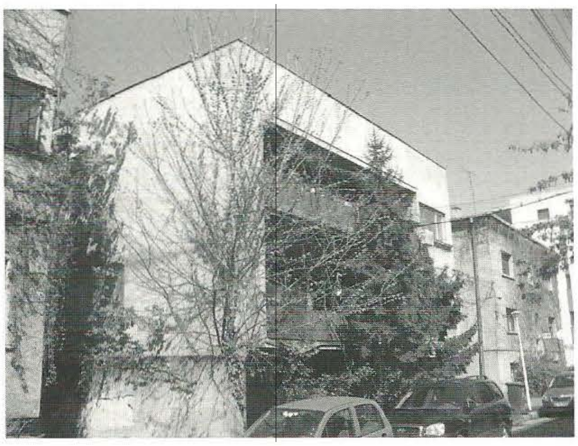

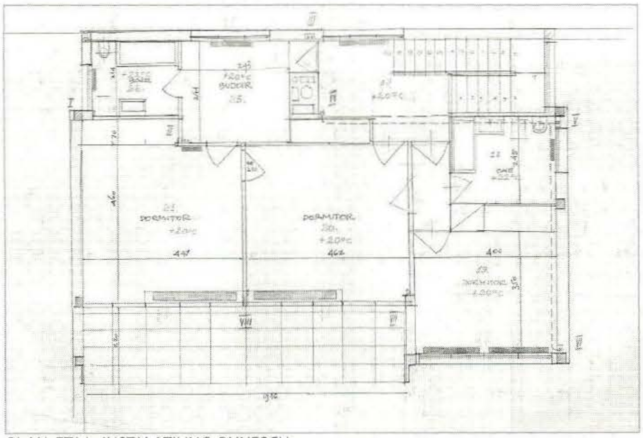

PLAN ETAJ - INSTALAŢII ING. BUNESCU

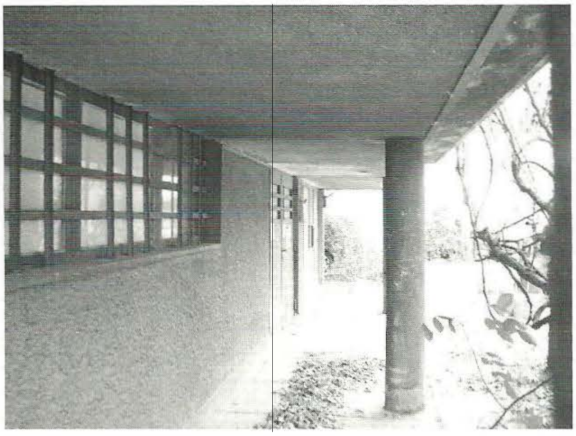

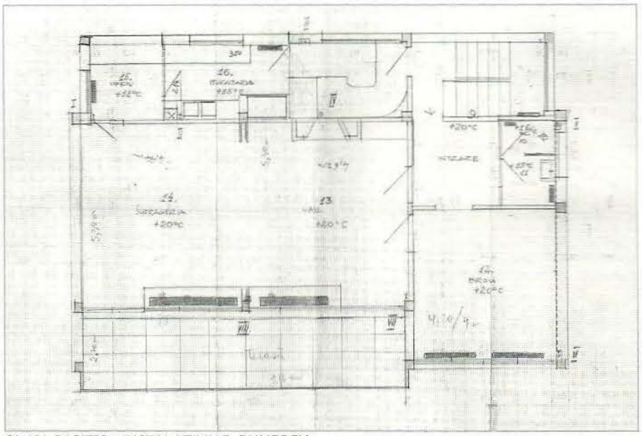

PLAN PARTER - INSTALAŢII ING. BUNESCU

25. 1935-1937 Vila Adrian Dumitrescu, Bucureşti, Str. Finlanda 9

Adrian Dumitrescu Villa, Bucharest, 9 Finlanda Str.

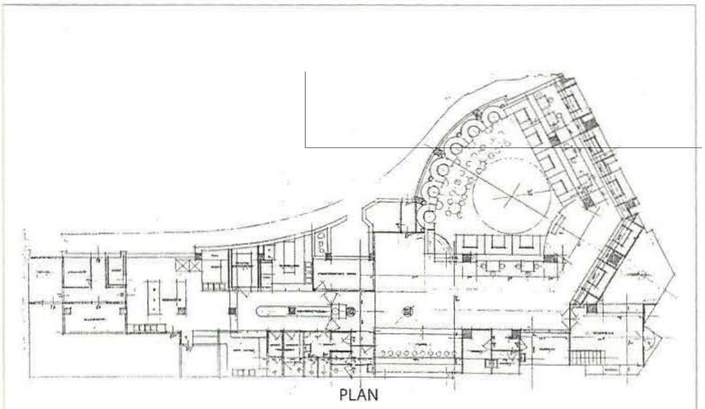

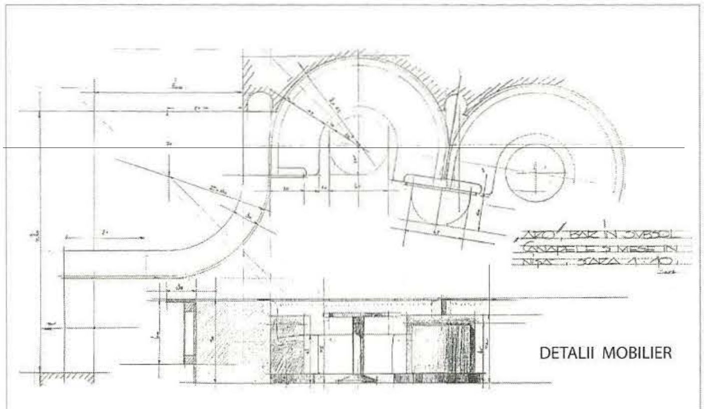

26. 1936 Imobilul ARO Bucureşti, barul

ARO Building, Bucharest, the bar

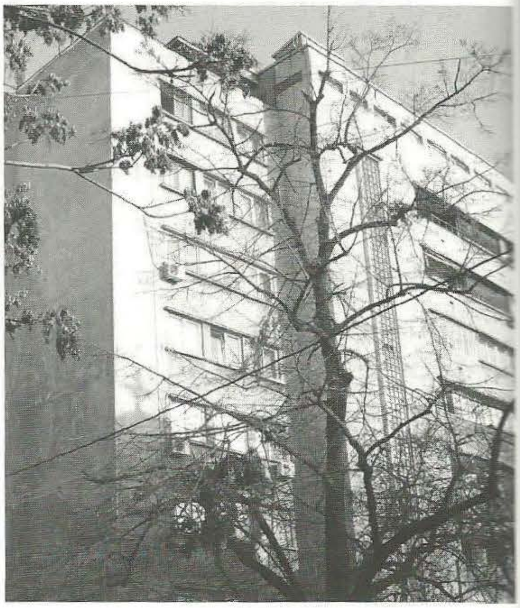

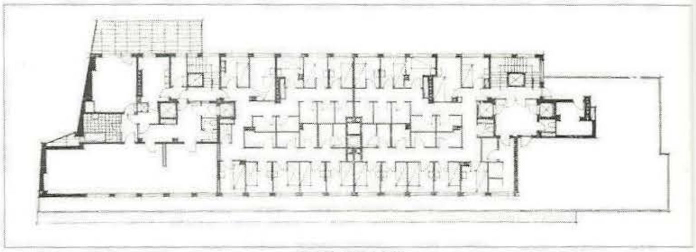

PLAN ETAJ VIII

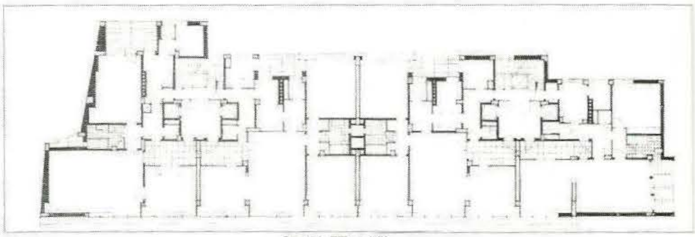

PLAN ETAJ VII

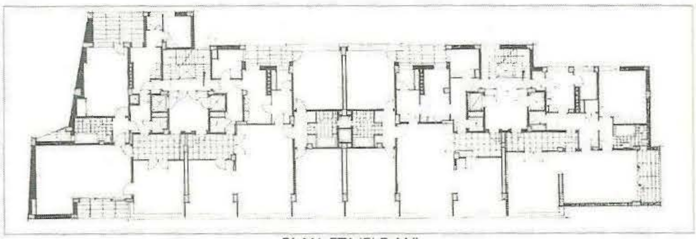

PLAN ETAJELE I-VI

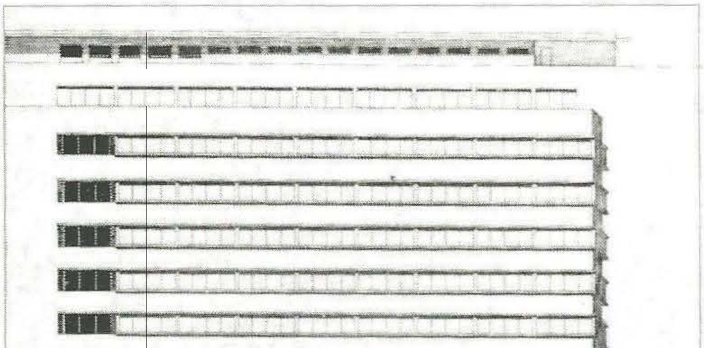

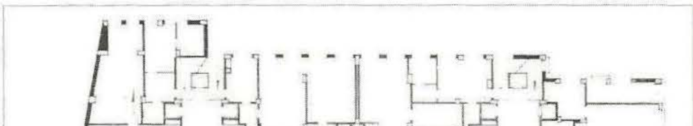

PLAN PARTER

27. 1935-1937 Imobilul Malaxa-Burileanu, Bucureşti, B-dul Nicolae Bălcescu 35

Malaxa-Burileanu Apartment building, Bucharest, 35 Nicolae Bălcescu Blvd.

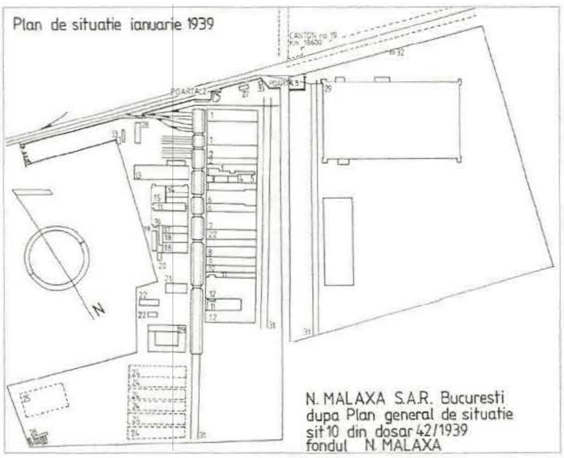

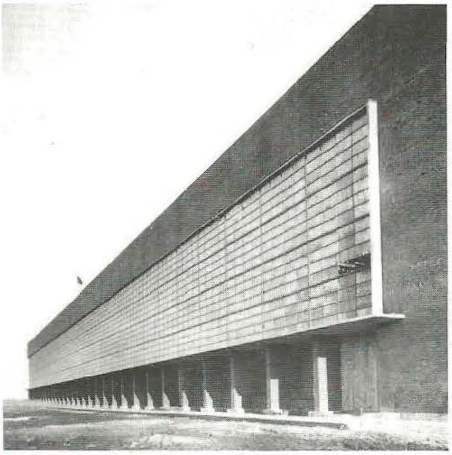

28. 1935-1936 Uzinele Malaxa, Fabrica de țevi, București

The Malaxa factories, the pipe factory

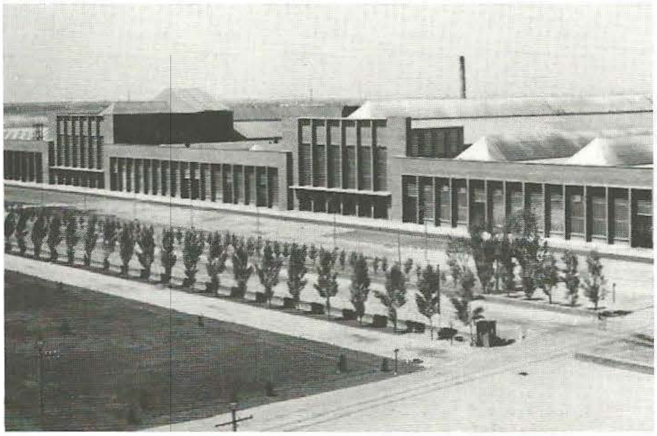

29. 1936-1939 Uzinele Malaxa, Unificarea fronturilor

The Malaxa factories, Front sides merger

30. 1936 Uzinele Malaxa, Pavilionul administrativ

Nicolae Malaxa's office

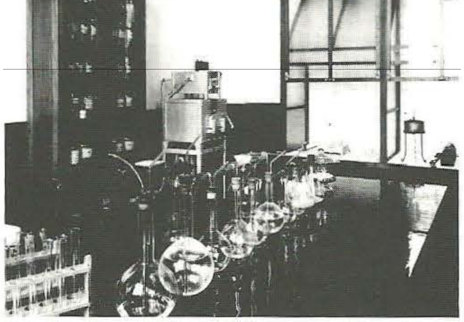

31. 1936 Uzinele Malaxa, Laboratoarele

Laboratories

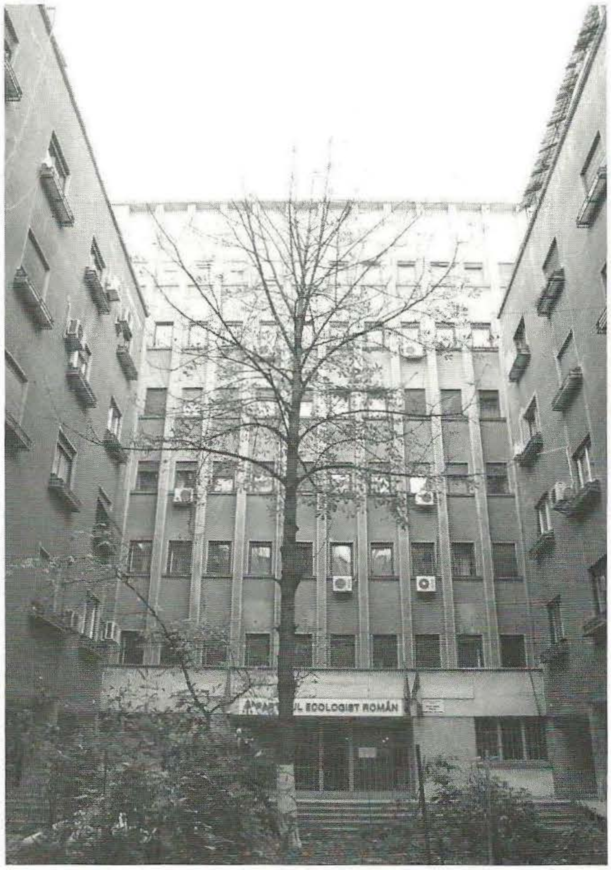

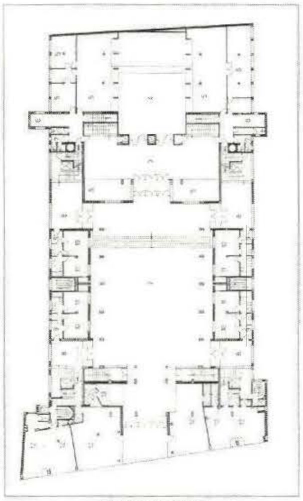

PLAN PARTER

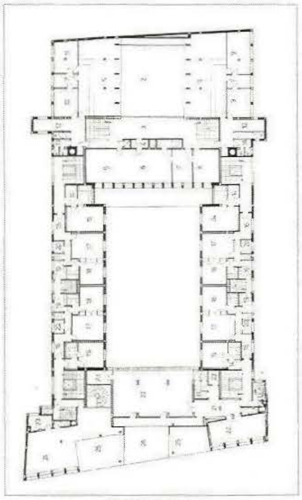

PLAN ETAJ I

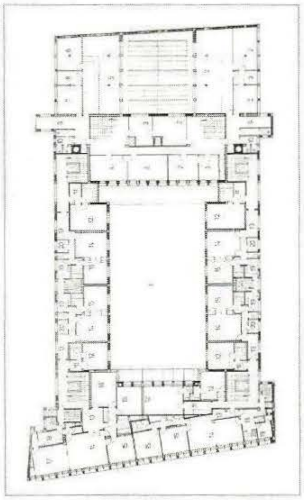

PLAN ETAJELE II - IV

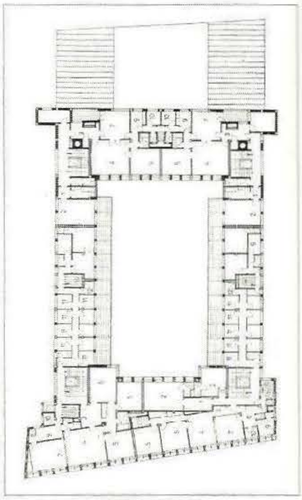

PLAN ETAJ V

32. 1936-1938 Imobilul ARO, București, Calea Victoriei 91-93 ARO Building, 91-93 Calea Victoriei

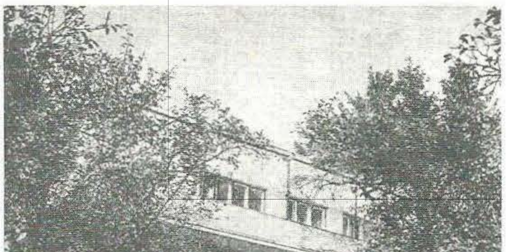

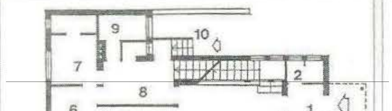

PLAN PARTER

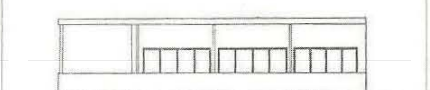

FAȚADA LATERALĂ

33. 1936-1939 Vila Victor Groza, Tg. Mureș Victor Groza Villa, Tg. Mureș

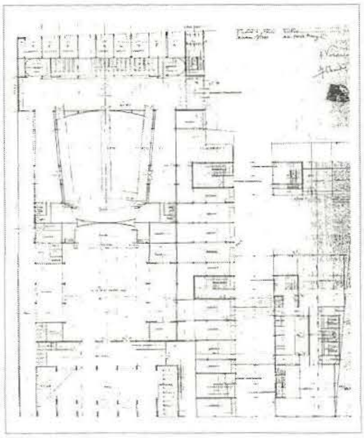
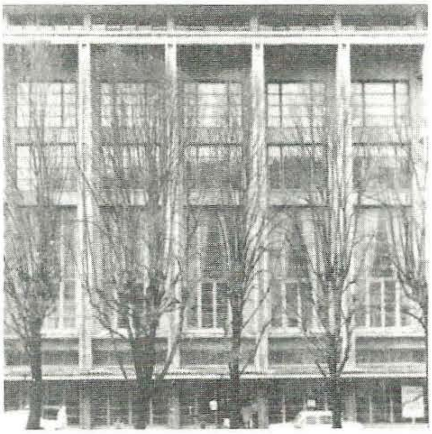

34. 1937-1939 Palatul Cultural Cernăuţi, Piaţa Teatrului

Cernăuţi Cultural Palace, Theatre Square

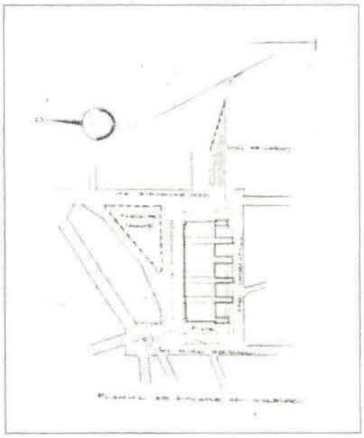
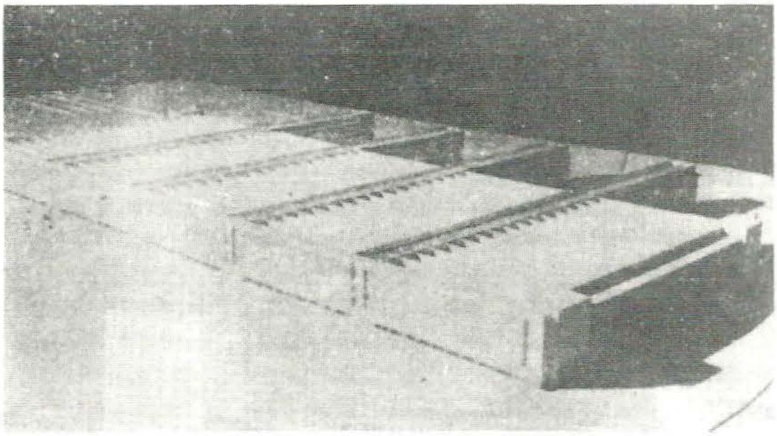

35. 1937 Halele centrale Obor (primul proiect)

The Obor Markets (the First Project)

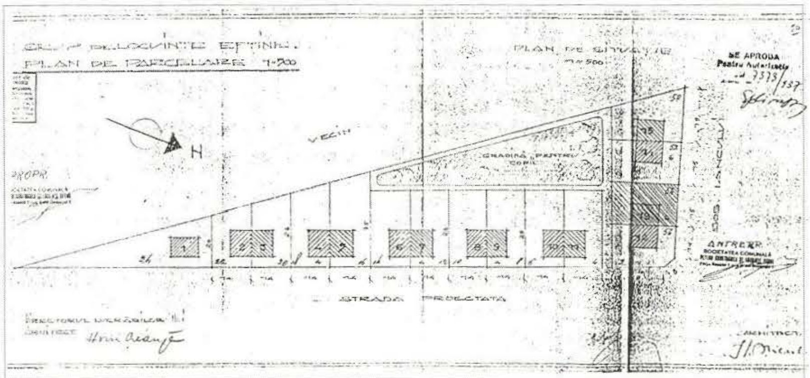

36. 1937 Ansamblu de locuinţe ieftine, Bucureşti, Şos. Iancului nr. 52-58, Str. Victor Manu 4-24

Low price houses, Bucharest, 52-58 Iancului Str., 4-24 Victor Manu Str.

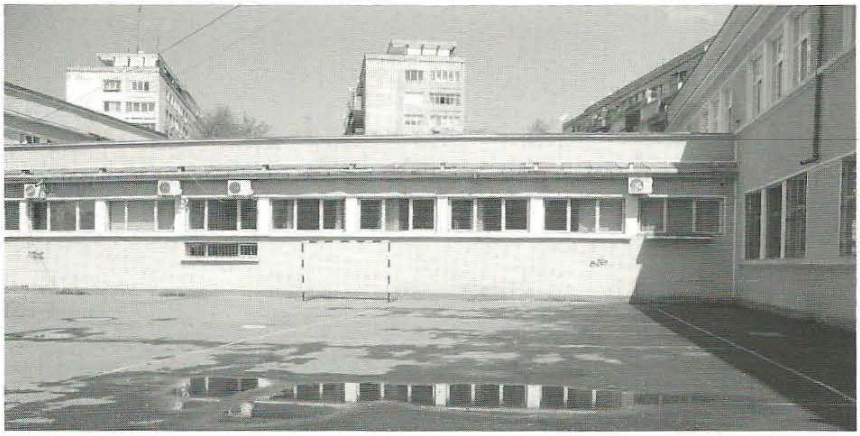

37. 1937 Grup Şcolar, Bucureşti, Str. Maior Coravu

School, Bucharest, Maior Coravu Str.

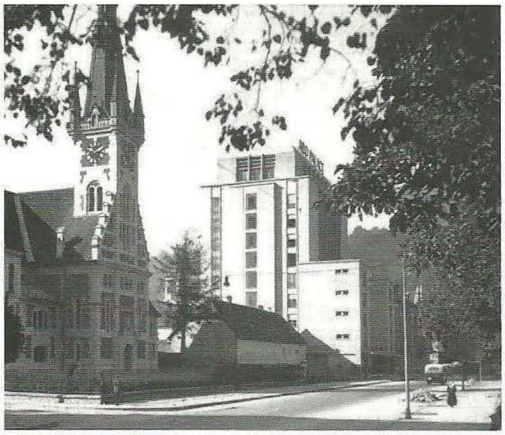
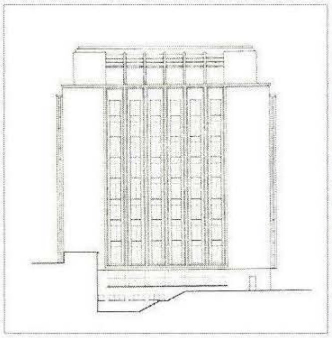
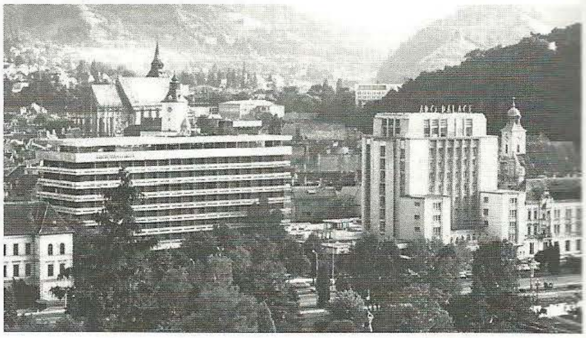

38. 1937-1938 Hotel ARO, Brașov

ARO Hotel, Brașov

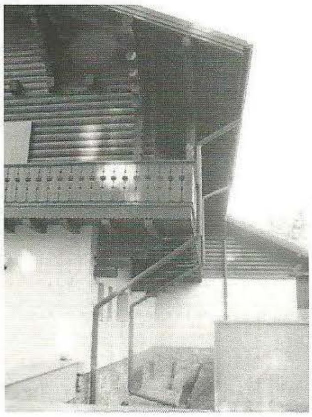

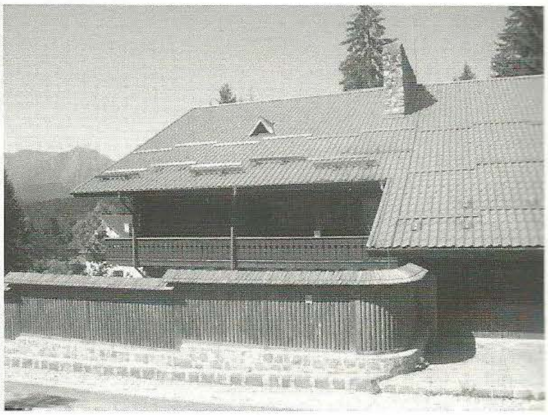

39. 1937 Vila Savu, Predeal, Str. Liviu Rebreanu 21

Savu Villa, Predeal, 21 Liviu Rebreanu Str.

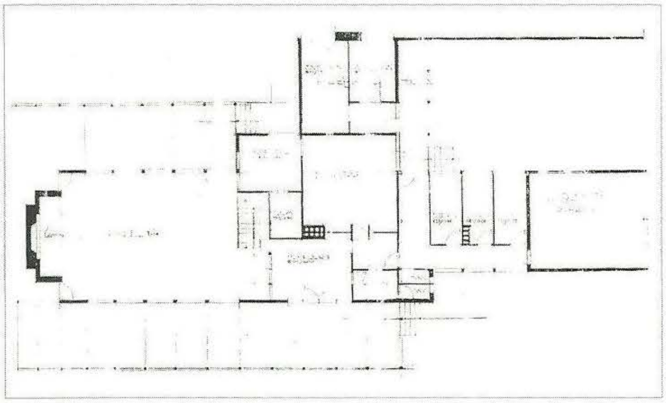

PLAN PARTER

FAȚADA

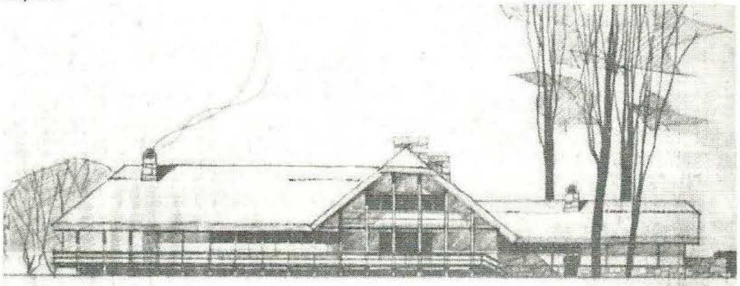

40. 1938 Casa de vânătoare Jucica, Bucovina de Nord (dispărută)

Jucica Hunting House, North Bucovina (no longer extant)

PLAN ETAJ I

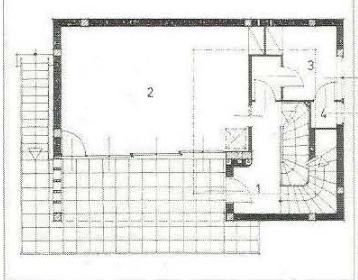

PLAN ETAJ II

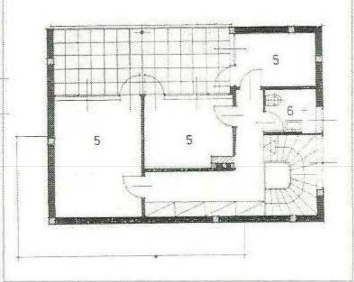

FAȚADA SPRE MARE

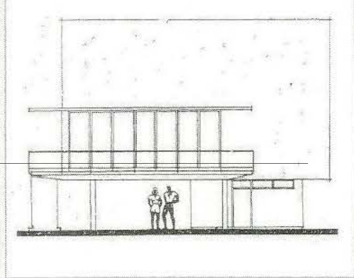

FAȚADA SPRE LAC

41. 1938 Vila Nadia Gory, Mamaia (dispărută)

Nadia Gory Villa, Mamaia (no longer extant)

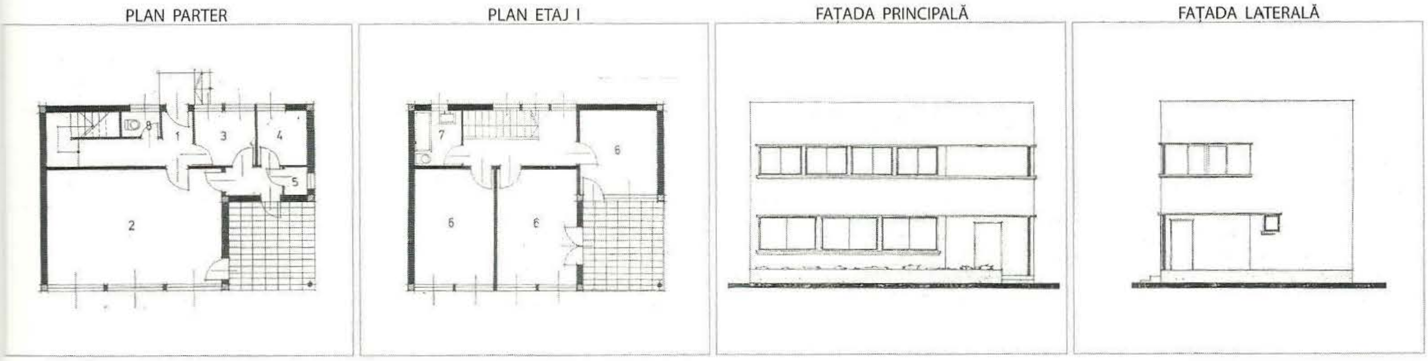

42. 1938 Vila Conitz, Mamaia (dispărută) — Conitz Villa, Mamaia (no longer extant)

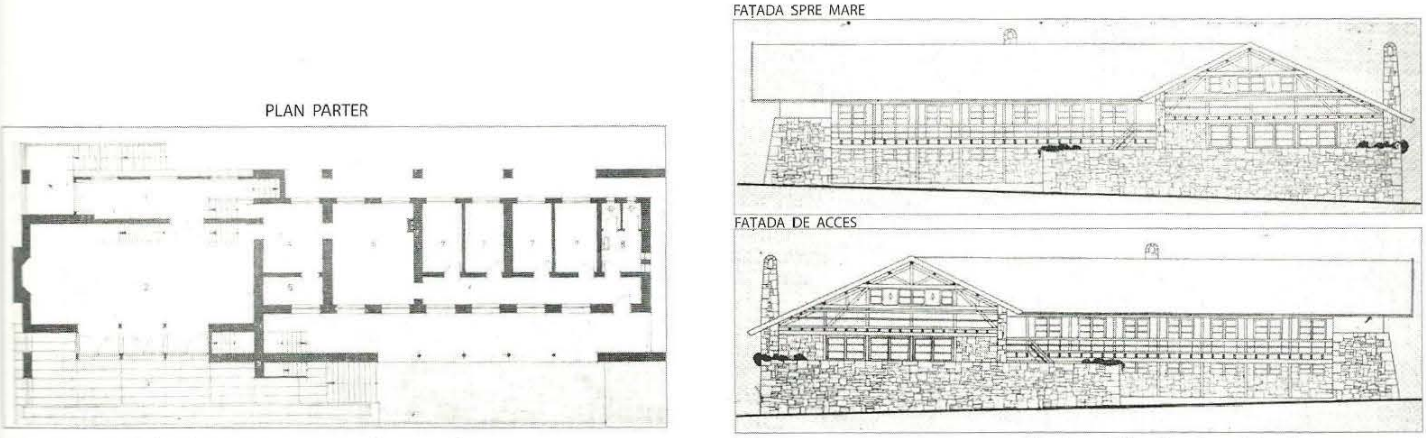

43. 1938-1939 Vila Alexianu, Costinești (dispărută) — Alexianu Villa, Costinesti (no longer extant)

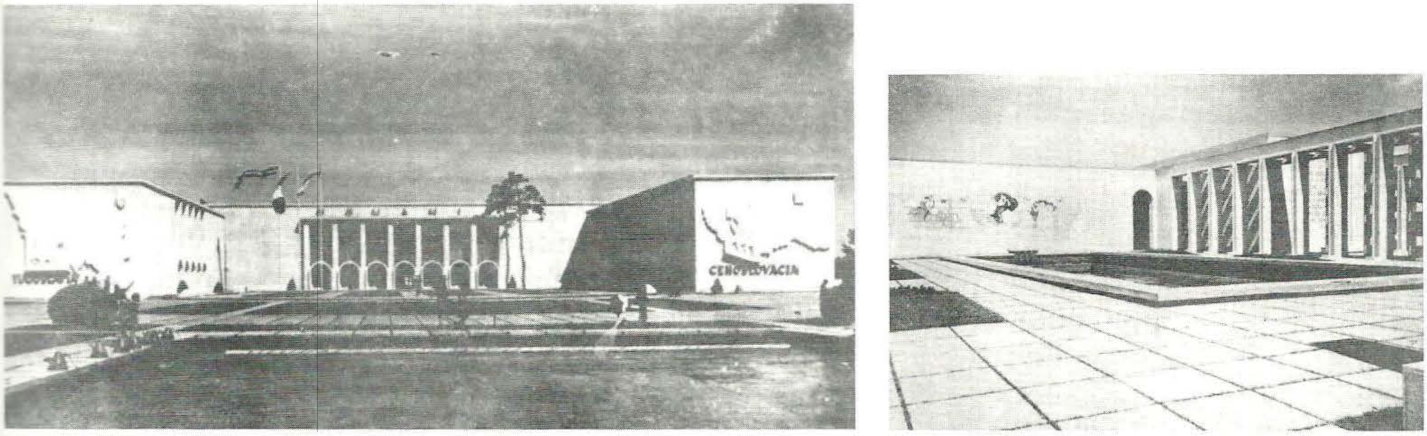

44. 1938-1940 Expoziția Luna Bucureștilor, Parcul Herăstrău (demolată) — Bucharest Month Exhibition, Herăstrău Park (demolished)

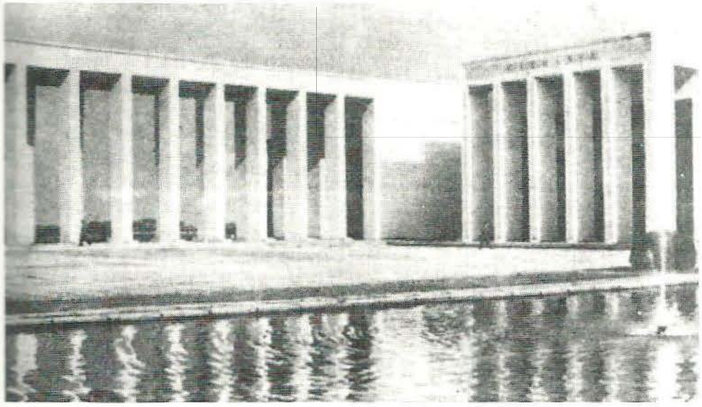

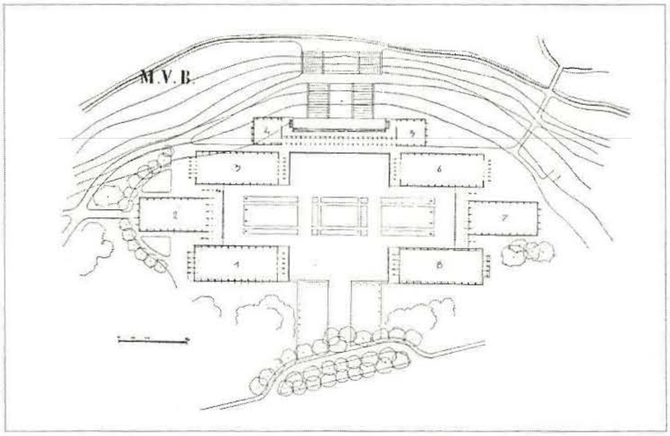

45. 1939 Pavilioanele Expoziției "Muncă și voe bună", București, Parcul Herăstrău — "Work And Good Will" Exhibition Pavilions, Bucharest, Herastrau Park

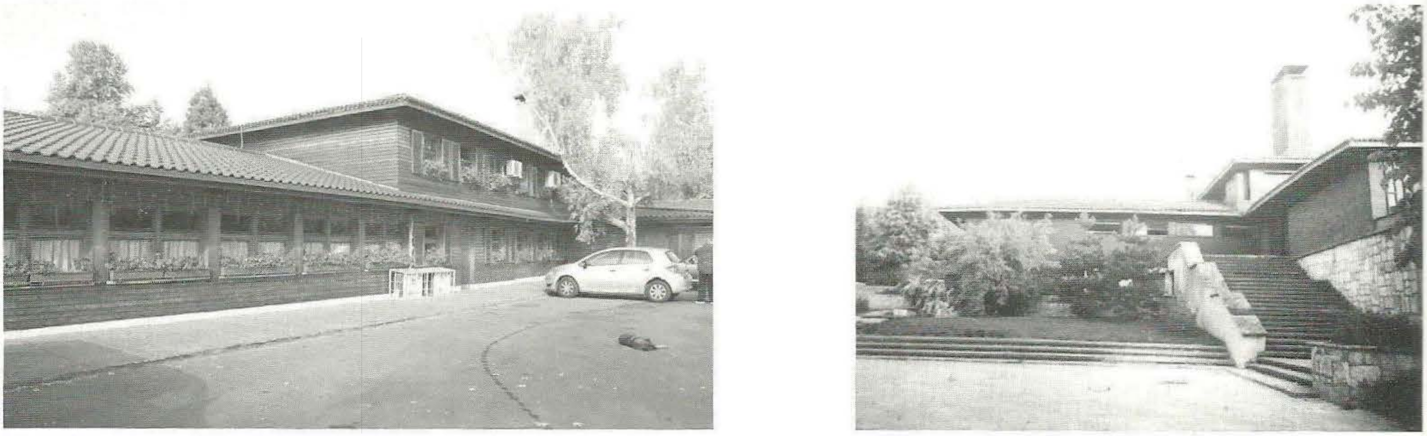

46. 1939 Restaurantul Pescăruş — Pescaruş Restaurant

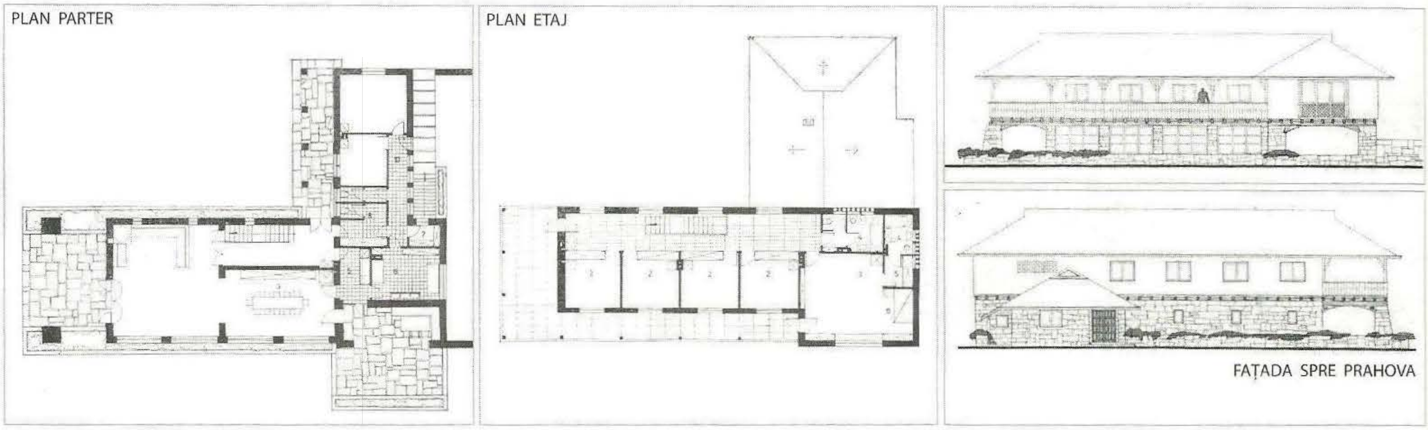

47. 1940 Vila Nedioglu, Breaza — Nedioglu Villa, Breaza

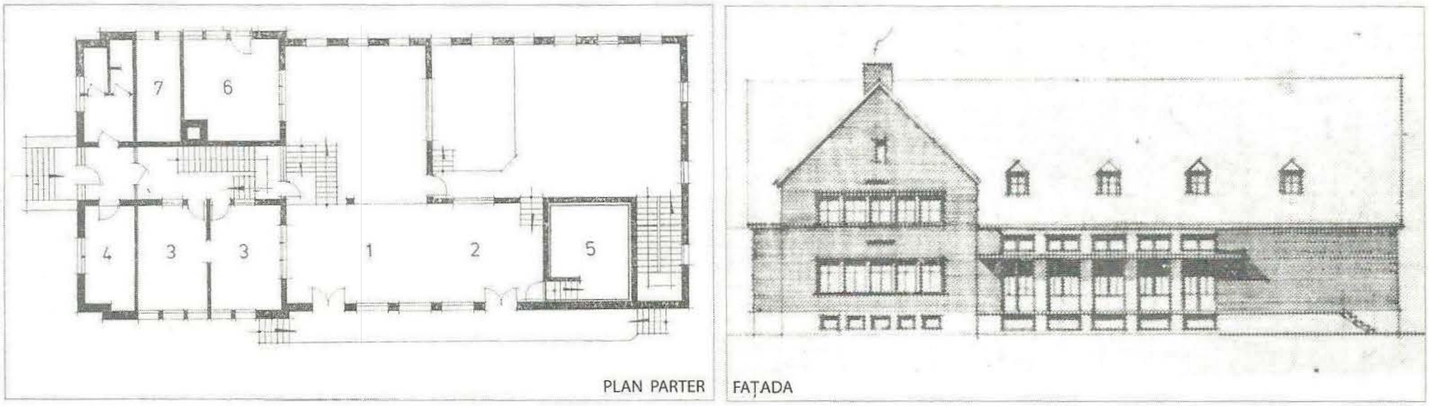

48. 1942 Fabrica de lapte, Alba Iulia, Burdujeni, Simeria — Milk factory, Alba Iulia, Burdujeni, Simeria

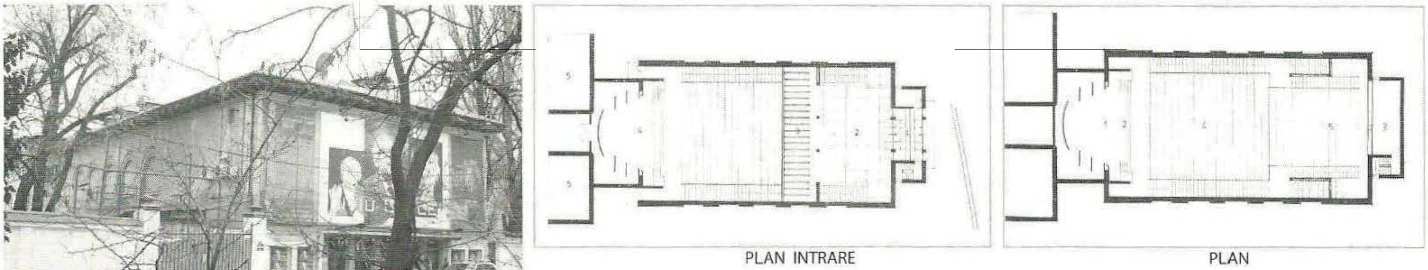

49. 1943 Amfiteatrul Şcolii centrale de fete, Bucureşti - Teatrul Bulandra — Central Girls School Amphitheatre, Bucharest - Bulandra Theatre

50. 1942-1943 Amenajări interioare, Locuința H. Goldenberg, Bucureşti, Str. Gh. Lazăr 10 — Interior Design, H. Goldenberg House, Bucharest, 10 Gh. Lazar Str.

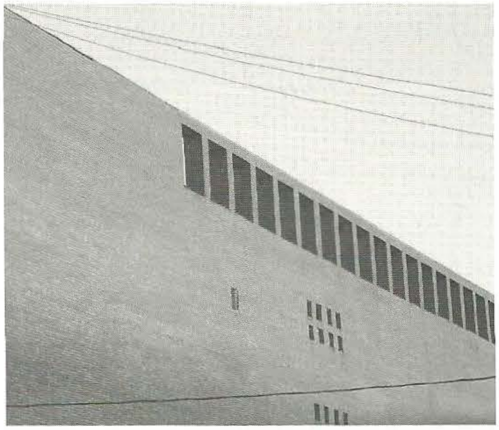

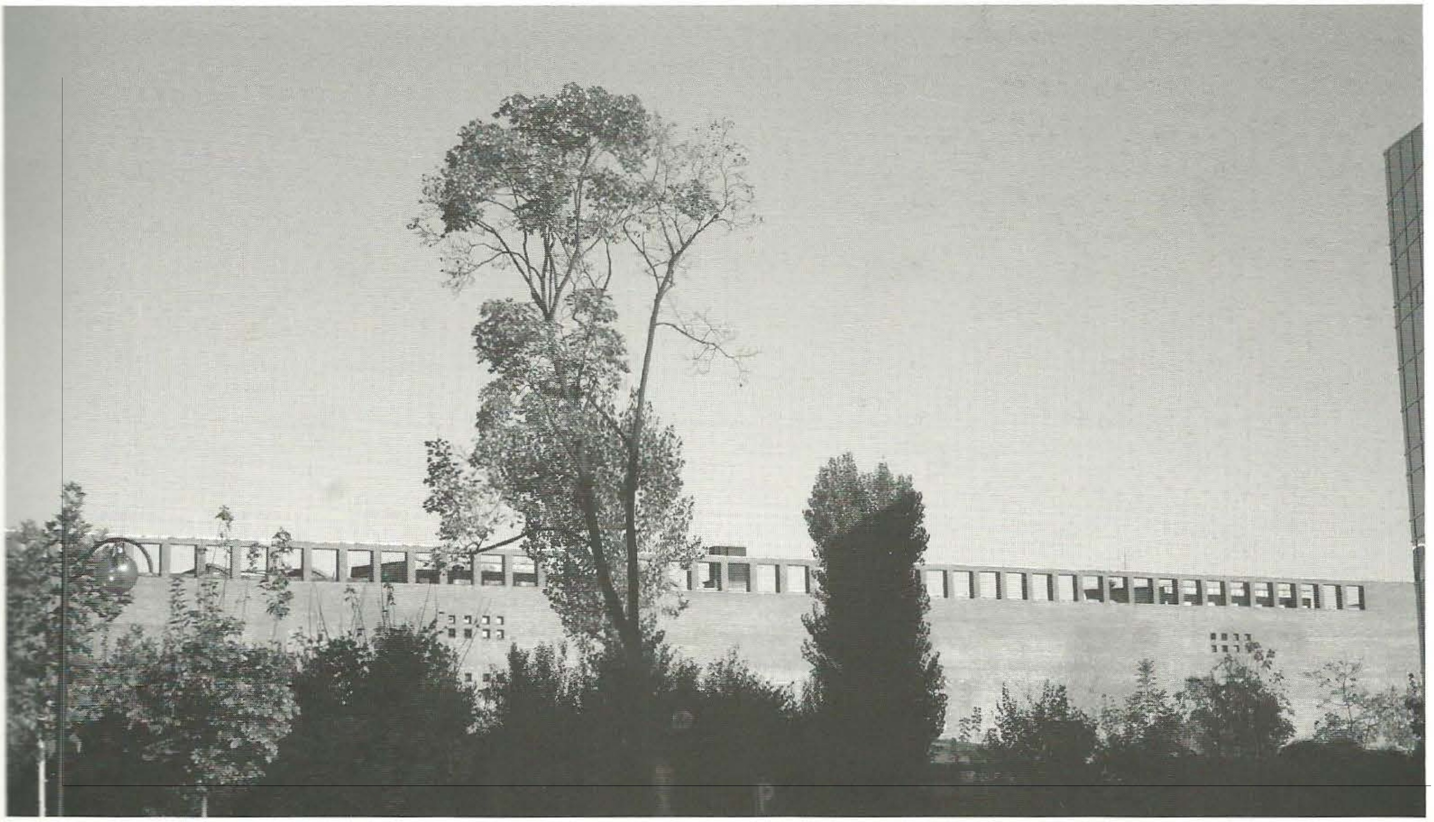

51. 1937-1943 Halele Centrale Obor

Lucrări atribuite lui Horia Creangă

Architectural works attributed to Horia Creangă, unconfirmed

NOTĂ:

Informațiile despre aceste lucrări au fost furnizate de către Nicolae Măndășescu, colaborator al lui Horia Creangă, dar nu au fost confirmate prin documente. Rămân un subiect deschis de cercetare.

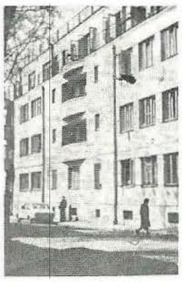

52. 1929-1933 Imobil în str. Petre Poni, nr.7, București (Semnalată în monografia arh. Radu Patrulius)

Appartments Building, Bucharest, 7 Petru Poni Str.

53. Vilă pe str. Marin Serghiescu, București (Semnalată în monografia arh. Radu Patrulius)

Villa, Bucharest, Marin Serghiescu Str.

54. Vilă în str. Simon Bolivar, fostă Str. Violetelor, București (Semnalată în monografia arh. Radu Patrulius)

Villa, Bucharest, Simon Bolivar Str.

Concursuri și proiecte nerealizate

1. 1929 Concursul Imobil ARO, București, premiul 1
2. 1932 Școală Comercială
3. 1935 Vilă Prof. Marcu, București
4. 1936 Concursul pentru Primăria București
5. 1936 Școala Primară Floreasca
6. 1937 Sistematizarea Pieței 8 (Unirii)
7. 1938 Vila Păunescu, Otopeni
8. 1939 Târg de vite, Abator, Lăptărie, București
9. 1939 Hotel Arghir, Predeal
10. 1939 Hotel Popa și Marinescu, Mamaia
11. 1942 Vilă Irina Lotru, Bușteni

Explicaţia soluţiei de arhitectură a locuinţei istoricului Ioan Lupaş în scrisori adresate de către Horia Creangă beneficiarului

Bucureşti 17 Noiembrie 1930

Mult stimate Domnule Lupaş,

Vă trimit alăturat schiţa de proiect pentru casa D-voastră. Aceste schiţe au un character provizoriu şi pot fi modificate în urma discuţiunilor ce vom avea.

Am prevăzut un mare Hall Sufragerie central în care dau pe dreapta dormitoarele cu bae între ele, iar pe stânga, biroul şi dependinţele (vestiar, lavabo, oficiu, scară de serviciu etc.).

Acest hall va avea o înălţime de 5.00 m, iar celelalte camere 3.00 m.

Diferenţa aceasta de înălţime nu scumpeşte mult clădirea, dar în schimb dă un aspect impunător acestui salon de recepţie şi este necesară pentru a lumina cât mai profund (dimensiunea fiind de 9 m).

În hall am prevăzut o scară care dă acces pe un fel de balcon interior, unde se poate sta şi de unde se poate privi în Hall şi e unde se poate ieşi pe o terasă acoperită prevăzută în spatele clădirei la acelaşi nivel cu balconul.

În privinţa micului apartament pe care l-aţi cerut în subsol aş fi de părere să renunţaţi la el, făcând economii, prin lăsarea nivelului parterului cât mai jos şi prin săparea numai parţială a subsolului, necesar pivniţei, spălătoriei, uscătoriei, călcătoriei, încălzit etc.

Clădirea urmează a fi aşezată în fundul terenului, lăsându-i-se în faţă un mic basin (care nu va fi costisitor) şi o grădină mare frumos amenajată.

Schiţa pe care vi-o trimit socotesc că este cea mai bună dintre toate încercările pe care le-am făcut.

Transmiteţi vă rog sărutări de mâini Doamnei.

În aşteptarea răspunsului D-Voastră, cu deosebită stimă,

arhitect Horia Creangă

Pe pagina[3] un deviz:

5500
Construcţie obişnuită m2 = 5500Lei
parter + subsol pe suprafaţă teren clădită= 1000 Lei în toate împrejurările

Regulamentul serviciului tehnic nu admite înălţime sub 3.40m,
La subsol 2.60m.

(A.B.M.,Fond Ioan Lupaş, nr.518)

Bucureşti 27 Noiembrie 1930

Mult stimate Domnule Lupaş,

Vă trimit alăturat schiţa subsolului.

Aceasta va fi definitiv fixată în urma aprecierei D-Voastre şi a eventualelor schimbări pe care le-aţi dori.
Am căutat să dau intrarea apartamentului de la subsol în aşa fel încât aceasta să fie cât mai departe de intrarea de serviciu a parterului.

Încăperile în general se suprapun cu încăperile de sus, realizând astfel economii la suprapuneri de ziduri, la canalizări etc. au dimensiuni analoge acestora şi sunt orientate spre soare.

În cea ce priveşte instalaţia caloriferului, m-am interesat şi v-ar reveni la circa 150 000 lei. Sobele v-ar costa circa 70 000 lei aşa încât diferenţa între costul caloriferului şi al sobelor poate fi amortizată uşor prin economia de combustibil ce se realizează. Caloriferul prezintă avantajul de întreţine o căldură uniformă în toată casa, evitând căratul lemnelor, murdăria etc.

În aşteptarea răspunsului D-Voastră, vă salut cu toată stima

Arhitect Horia Creangă
[P.S.]Transmite-ţi vă rog sărutări de mâini Doamnei.

(A.B.M., Fond Ioan Lupaş, nr. 519) Radu Ardelean, LucianGiura

București 26 ianuarie 1931

Stimate Domnule Lupaș,

Vă trimit planurile care au suferit o întârziere de 2 zile din cauza sărbătorilor.

Timpul nefiind înaintat am preferat să studiem planurile amănunțit, pentru a nu fi obligați să revenim asupra lor mai târziu. Printr-o executare rapidă și bine chibzuită veți termina casa în două luni de la începerea ei, iar tâmplăria se montează după 3 luni de la comandarea ei.

Principiul este să fie planul studiat și vedeți aici avantajele care se resimt imediat: de exemplu, la apartamentul din subsol, pe aceiași suprafață am creat o sufragerie în plus, care servește și pentru degajamentul apartamentului, făcându-l astfel mai complect, mai comod și astfel mai ușor de închiriat și cu un randament mult mai mare decât cel vechi.

Deasemenea la subsol am găsit o cameră de servitor în plus și am mărit suprafața scărilor pentru o mai bună circulație. Deasemenea studiind înălțimile camerelor vă sfătuesc ferm să rămâneți la înălțimile de 3 m pentru parter si 2.60 pentru subsol. Pe deoparte nu călcăm regulamentul la București cotele de înălțime sunt mai joase însă pe de altă parte studiul planului vă poate arăta că, la Hall ajungeți la o înălțime de 4 m.50 și odaia de zi de la etaj la 3.40 încât rămân cu 3 m numai dormitoarele și biroul, care prin dimensiunile lor ajung astfel la un raport armonios. Puteți observa în planuri sparturile mari între birou, sufragerie și Hall, care produc o pierdere de ziduri pentru așezarea mobilelor, punând aici uși pline frumos placate cu stejar sau nuc la birou, punând și o perdea groasă pentru a impiedeca și zgomotul, a-și remedia acestui inconvenient.

În acest caz trebue să-mi comunicați din timp hotărârea pentru a ține seama la întocmirea planurilor de detaliu la 2 cm.

În ceace privește întocmirea acestor planuri la 2 cm sunt convins că trebuesc efectuate, acestea fiind un ajutor pentru constructor și zidari și în același timp asigurându-ne pe noi de îndeplinirea exactă a celor ce am conceput la 1 cm. Pentru urgentarea lucrărilor ar fi interesant să obțineți cât de curând aprobarea Primăriei, iar pentru chestiunile referitoare la calorifer, instalarea lui în plan, plasarea radiatoarelor, așezarea casei pe teren, hotărârile în ceace privește calculul betonului (care se obișnuiește să se facă de antreprenor) este necesară deplasarea mea la Cluj. Mie mi-ar fi posibil să vin Duminică sau Luni. Răspundeți-mi și în această privință. Sărutări de mâini Doamnei.

Cu toată stima,
Horia Creangă

P.S. Chestiunea onorarielor o vom fixa verbal odată cu sosirea mea la Cluj.

(A.B.M., Fond Ioan Lupaș, nr. 520)

Ioan Lupaș
Corespondență
Scrisori primite (selecție AC) selecție, introducere și note alcătuite de Radu Ardelean și Lucian Giura.
Casa de Presă și Editura TRIBUNA, Sibiu - 2003.

BIBLIOGRAFIE

Radu Patrulius, *HORIA CREANGĂ - omul şi opera*. Bucureşti, Editura tehnică, 1980.

1892-1992 *Centenar HORIA CREANGĂ*. Catalogul expoziţiei comemorative Sept. - Oct. 1992 Sala Dalles.

Bucureşti anii 1920-1940: *Intre Avangardă şi Modernism*. Catalogul expoziţiei Teatrul Naţional Aprilie – Mai 1923.

Henrieta Delavrancea Gibory - arhitectura 1930-1940. Catalogul expoziţiei comemorative aug.-sept. 2009, Muzeul Naţional de Artă al României - Sala Cretzulescu, Editura SIMETRIA, 2009.

Horia Damian - Catalogul expoziţiei sept.-oct. 2009, M.N.A.C. Bucureşti.

Carmen Popescu, Ruxandra Demetrescu, Irina Cărăbaş, *(DIS)CONTINUITĂŢI, FRAGMENTE DE MODERNITATE ROMÂNEASCĂ ÎN PRIMA JUMĂTATE A SECOLULUI AL 20-LEA*. Bucureşti, Editura Simetria, 2010.

Paul Constantin, *DICŢIONAR UNIVERSAL AL ARHITECŢILOR*. Bucureşti, Editura Ştiinţifică şi Enciclopedică, 1986.

DICŢIONARUL ARHITECTURII MODERNE. Ed. Fernand Hazand 1964.

Grigore Ionescu, *ARHITECTURA PE TERITORIUL ROMÂNIEI DE-A LUNGUL VEACURILOR*. Ed. Academiei Bucureşti 1982.

Luminitza Machedon, Ernie Scoffham, *ROMANIAN MODERNISM: THE ARCHITECTURE OF BUCHAREST 1920-1940*, Massachusetts Institute of Technology Press, London England 1999.

Constantin Giurescu - coordonator, *ISTORIA ROMÂNIEI ÎN DATE*, Ed. Enciclopedică. Bucureşti 1971.

Dan Berindei, *ISTORIA ROMÂNILOR - CRONOLOGIE*, Ed. Cartex Bucureşti 2008.

Leonardo Benevolo, *ISTORIA ARHITECTURII MODERNE*, Ed. Laterza 1971.

Kenneth Frampton, *O ISTORIE CRITICĂ A ARHITECTURII MODERNE*, Ed. Thames and Hudson 2000.

Colecţia de presă *CRONICA SECOLULUI XX - ANII 1900-2000 ÎN FOILETOANE*,
numerele din anii 1939-1943. Bucureşti, Cronpres, 1992.

Colecţia revistei Arhitectura 1930-1943.

Revista Arhitectura: nr. 6 / 1963, nr. 4 / 1970, nr.1-2 / 1974, nr. 3 / 1980.

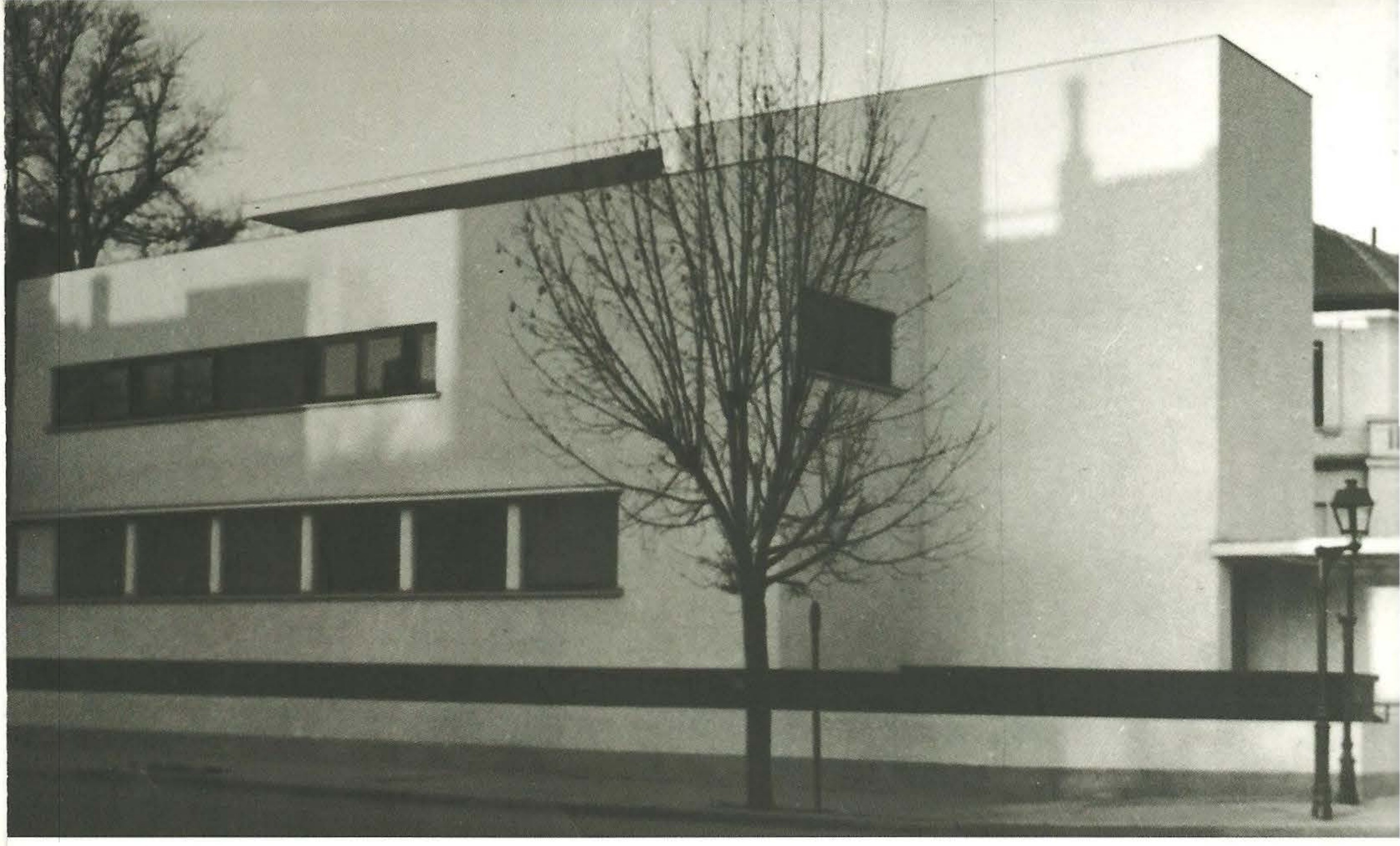

Timpul va dovedi
cât de mare a fost
efortul lui Horia Creangă
în puținii ani
în care i-a fost dat
să poată realiza.

A fost un om,
va rămâne
pentru totdeauna
un arhitect.

Haralamb Georgescu
1943

35,35 lei (preț fără TVA)

ISBN 978-973-1872-24-7